

KALLELSE**Kommunstyrelsen**

Plats och tid för
sammanträdet

KS-rummet, Borgholm, 2024-12-10 , klockan 09:00

Ilko Corkovic
Ordförande

/

Anton Karlsson
Sekreterare
0485-883 54

Förslag på justerare:

Marie Konnberg (S) med Annette Hemlin (FÖL) som ersättare

Förslag på plats och tid för
justeringen:

2024-12-13 i Borgholm

ÄRENDEN			Sid
1	Information från kommunchefen	2024/11 002	
2	Preliminär budgetuppföljning november	2023/45 041	
3	Flytt av utbildningsnämndens verksamhetsinvestering 2024	2024/73 041	2 - 5
4	Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	2023/37 001	6 - 54
5	Planprioritering	2021/125 210	55 - 76
6	Vattentjänstplan för samråd	2023/120 432	77 - 191
7	Struktur för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument	2021/175 003	192 - 212
8	Översyn av kommunens författningssamling och styrdokument	2024/146 003	213 - 216
9	Yttrande kontinuitetsplanering för IT	2024/145 004	217 - 281
10	Revidering av lokala föreskrifter - hälsa och miljö	2024/150 003	282 - 292
11	Val av ny ersättare i kultur- och fritidsutskottet	2022/165 102	293 - 295
12	Meddelande och delegationsbeslut december	2024/10 002	296 - 315

Verksamhetsplan med budget 2025 flytt av verksamhetsinvestering

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige

att kommunfullmäktige flyttar 52 150 kr av utbildningsnämndens verksamhetsinvesteringar från budgetåret 2024 till 2025.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden har för 2024 fått medel för verksamhetsinvesteringar motsvarande 400 tkr. Som effektivisering 2024 använde utbildningsnämnden 348 tkr av dessa medel till inköp av elevdatorer, som tidigare finansierats med driftbudget. Resterande 52 tkr har tilldelats arbetsmiljöanpassningar för att hantera ljusinsläpp i klassrum, som resulterar i höga temperaturer och försämrad lärmiljö. Medel får åtgärder gällande ljusinsläpp i klassrum beräknas fortsatt tilldelas även under 2025 och åtgärder beräknas genomföras innan sommaren.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 8 november 2024

Arbetsutskottets beslut den 13 november 2024 § 86

Bedömning

I stället för att belasta kommunens likviditet 2024 samt genomföra åtgärder både HT24 och VT25 föreslår utbildningsförvaltningen att resterande investeringsbudget motsvarande 52 150 kr flyttas till 2025. Då kan investeringsbudget för 2024 slås ihop med investeringsbudget för 2025 och åtgärder kan genomföras vid ett tillfälle.

Konsekvensanalys

Utifrån kommunens likviditet och effektivt utförande av arbetsmiljöåtgärder vore det positivt att flytta över resterande investeringsbudget för 2024 till 2025. Eftersom ljusinsläpp som resulterar i höga temperaturer i klassrum är ett problem begränsat till sommarmånaderna ser utbildningsförvaltningen inte negativa konsekvenser med att genomföra åtgärderna vid ett tillfälle under våren.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, kommunfullmäktige.

--	--	--	--	--

Verksamhetsplan med budget 2025 flytt av verksamhetsinvesteringar

Beslut

Utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår utbildningsnämnden

att föreslå kommunfullmäktige flyttar 52 150 kr av utbildningsnämndens verksamhetsinvesteringar från budgetåret 2024 till 2025.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden har för 2024 fått medel för verksamhetsinvesteringar motsvarande 400 tkr. Som effektivisering 2024 använde utbildningsnämnden 348 tkr av dessa medel till inköp av elevdatorer, som tidigare finansierats med driftbudget. Resterande 52 tkr har tilldelats arbetsmiljöanpassningar för att hantera ljusinsläpp i klassrum, som resulterar i höga temperaturer och försämrad lärmiljö. Medel får åtgärder gällande ljusinsläpp i klassrum beräknas fortsatt tilldelas även under 2025 och åtgärder beräknas genomföras innan sommaren.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 8 november 2024

Bedömning

I stället för att belasta kommunens likviditet 2024 samt genomföra åtgärder både HT24 och VT25 föreslår utbildningsförvaltningen att resterande investeringsbudget motsvarande 52 150 kr flyttas till 2025. Då kan investeringsbudget för 2024 slås ihop med investeringsbudget för 2025 och åtgärder kan genomföras vid ett tillfälle.

Konsekvensanalys

Utifrån kommunens likviditet och effektivt utförande av arbetsmiljöåtgärder vore det positivt att flytta över resterande investeringsbudget för 2024 till 2025. Eftersom ljusinsläpp som resulterar i höga temperaturer i klassrum är ett problem begränsat till sommarmånaderna ser utbildningsförvaltningen inte negativa konsekvenser med att genomföra åtgärderna vid ett tillfälle under våren.

Beslutet skickas till

Utbildningsnämnden

--	--	--	--	--

Till utbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse - Flytt av utbildningsnämndens verksamhetsinvestering

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige

att kommunfullmäktige flyttar 52 150 kr av utbildningsnämndens verksamhetsinvesteringar från budgetåret 2024 till 2025.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden har för 2024 fått medel för verksamhetsinvesteringar motsvarande 400 tkr. Som effektivisering 2024 använde utbildningsnämnden 348 tkr av dessa medel till inköp av elevdatorer, som tidigare finansierats med driftbudget. Resterande 52 tkr har tilldelats arbetsmiljöanpassningar för att hantera ljusinsläpp i klassrum, som resulterar i höga temperaturer och försämrad lärmiljö. Medel får åtgärder gällande ljusinsläpp i klassrum beräknas fortsatt tilldelas även under 2025 och åtgärder beräknas genomföras innan sommaren.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 8 november 2024

Bedömning

I stället för att belasta kommunens likviditet 2024 samt genomföra åtgärder både HT24 och VT25 föreslår utbildningsförvaltningen att resterande investeringsbudget motsvarande 52 150 kr flyttas till 2025. Då kan investeringsbudget för 2024 slås ihop med investeringsbudget för 2025 och åtgärder kan genomföras vid ett tillfälle.

Konsekvensanalys

Utifrån kommunens likviditet och effektivt utförande av arbetsmiljöåtgärder vore det positivt att flytta över resterande investeringsbudget för 2024 till 2025. Eftersom ljusinsläpp som resulterar i höga temperaturer i klassrum är ett problem begränsat till sommarmånaderna ser utbildningsförvaltningen inte negativa konsekvenser med att genomföra åtgärderna vid ett tillfälle under våren.

Konsekvensmatris	Internt perspektiv				Samhällsperspektiv			
	Ekonomi (negativ eller positiv budget-påverkan)	Personal (se Personal-policy)	Jämställdhet (se Jämställdhets- och mångfaldspolicy)	Barn (se rutin för barn-konsekvens-analys)	Globalt mål 3 God hälsa och välbefinnande	Globalt mål 4 God utbildning för alla	Globalt mål 8 Anständiga arbetsvillkor & ekonomisk tillväxt	Globalt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
								
	Förslag							
	A							
	B							
	Att göra inget							

Tabellen beskriver förvaltningens bedömning av konsekvenserna av angivna förslag. Röd indikerar negativ påverka, gul liten eller ingen påverkan och grön positiv påverkan. Vid bedömd stor påverkan kan ytterligare konsekvensanalys vara bifogad skrivelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Roland Hybelius
Utbildningschef

Kim Jakobsson
Administrativ chef

Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda på Åkerbohemmet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott, i egenskap av personalutskott, föreslår kommunstyrelsen, i egenskap av personalnämnd, besluta

att förlänga projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31. Detta i syfte att se långsiktiga effekter av projektet med minskade sjukskrivningstal och för att underlätta kompetensförsörjningen i norr.

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet. Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön. Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-31 § 21 att godkänna pilotprojektet avseende arbetstidsförkortning för undersköterskor och vårdbiträden på det särskilda boendet, Åkerbohemmet, i enlighet med projektplanen och att utvärdering ska ske före eventuellt beslut om fortsättning av projektet.

Socialnämndens arbetsutskott beredde en utvärdering 2024-09-11 § 91 och socialnämnden beslutade 2024-09-25 § 92, utifrån det underlaget, att föreslå kommunstyrelsen att förlänga projektet ett år. Nämnden beslutade även att se över målvärdena och att tillsätta en arbetsgrupp som ska undersöka om det finns möjlighet att göra ett liknande projekt med hämttjänsten norr.

Kommunstyrelsens arbetsutskott tog del av återrapporteringen 2024-11-05 § 135 och beslutade att ge kommunchefen i uppdrag att komplettera ärendet med mer information, bland annat från HR-avdelningen.

En kompletterande ekonomisk analys inkom från socialnämnden 2024-11-27 som arbetsutskottet har att ta ställning till.

--	--	--	--	--

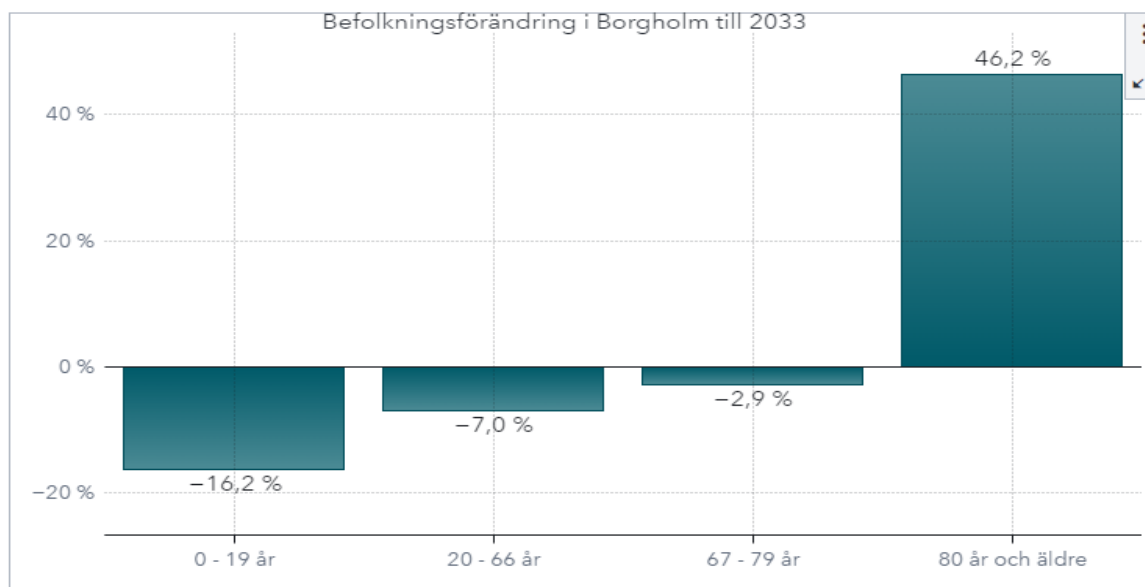
Beslutsunderlag

- Beslut KS 2023-01-31 § 21
- Beslut SN 2024-09-25 § 92
- Beslut SNAU 2024-09-11 § 91
- Tjänsteskrivelse – Uppföljning av projektet lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet, inkommen 2024-10-03
- Rapport uppföljning av projektet lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet, inkommen 2024-10-03
- Beslut KSAU 2024-11-05 § 135
- Projekt minskad veckoarbetstid ekonomisk analys, inkommen 2024-11-27

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Dagens sammanträde

Arbetsutskottet för en diskussion om fördelar och nackdelar med att förlänga förslaget. Carl Malgerud (M) önskar se tydligare mål, om projektet ska förlängas. Ilko Corkovic (S) föreslår att konkretisera vad man menar med resultat och effekter i attsatsen.

Yrkande

Carl Malgerud (M) yrkar på att föreslå kommunstyrelsen besluta att avslå socialnämndens förslag till beslut.

Ändringsyrkande från Ilko Corkovic (S): att föreslå kommunstyrelsen, i egenskap av personalnämnd, besluta att förlänga projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31. Detta i syfte att se långsiktiga effekter av projektet med minskade sjukskrivningstal och för att underlätta kompetensförsörjningen i norr.

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordförande ställer Ilko Corkovics (S) ändringsyrkande mot Carl Malgeruds (M) yrkande. Av framställd beslutsordning på framlagda yrkanden finner ordföranden att Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att bifalla Ilko Corkovics (S) ändringsyrkande.

Reservation

Carl Malgerud (M) reserverar sig muntligen mot beslutet till förmån för sitt avslagsyrkande.

Beslutet skickas till

- Ekonomiavdelningen
- Socialchef

--	--	--	--	--

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - Projekt minskad veckoarbetstid för heltidsanställda

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott, i egenskap av personalutskott, föreslår kommunstyrelsen, i egenskap av personalnämnd, besluta

att förlänga projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31 för att se långsiktiga effekter och resultat

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet. Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön. Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-31 § 21 att godkänna pilotprojektet avseende arbetstidsförkortning för undersköterskor och vårdbiträden på det särskilda boendet, Åkerbohemmet, i enlighet med projektplanen och att utvärdering ska ske före eventuellt beslut om fortsättning av projektet.

Socialnämndens arbetsutskott beredde en utvärdering 2024-09-11 § 91 och socialnämnden beslutade 2024-09-25 § 92, utifrån det underlaget, att föreslå kommunstyrelsen att förlänga projektet ett år. Nämnden beslutade även att se över målvärdena och att tillsätta en arbetsgrupp som ska undersöka om det finns möjlighet att göra ett liknande projekt med hämtjänsten norr.

Kommunstyrelsens arbetsutskott tog del av återrapporteringen 2024-11-05 § 135 och beslutade att ge kommunchefen i uppdrag att komplettera ärendet med mer information, bland annat från HR-avdelningen.

En kompletterande ekonomisk analys inkom från socialnämnden 2024-11-27 som arbetsutskottet har att ta ställning till.

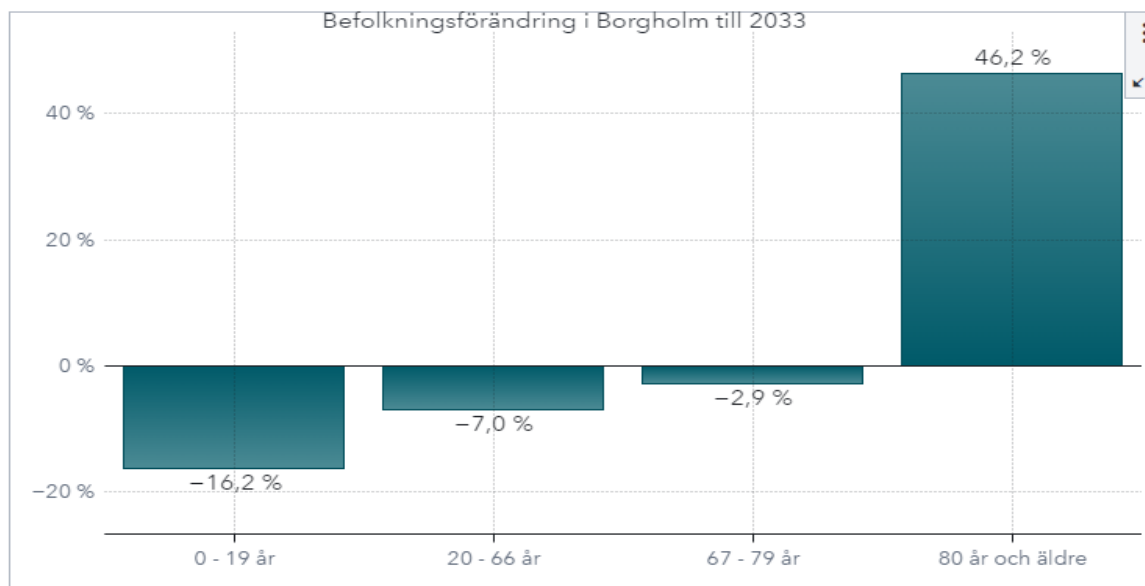
Beslutsunderlag

- Beslut KS 2023-01-31 § 21
- Beslut SN 2024-09-25 § 92
- Beslut SNAU 2024-09-11 § 91
- Tjänsteskrivelse – Uppföljning av projektet lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet, inkommen 2024-10-03
- Rapport uppföljning av projektet lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet, inkommen 2024-10-03
- Beslut KSAU 2024-11-05 § 135
- Projekt minskad veckoarbetstid ekonomisk analys, inkommen 2024-11-27

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om

äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Beslutet skickas till

- Ekonomiavdelningen
- Socialchef

Jens Odevall
Kommunchef

Anton Karlsson
Kommunsekreterare

Katarina Nilsson Ederam, 0485–88210
katarina.nilssonederam@borgholm.se

Fortsättning projekt minskad veckoarbetstid för heltidsanställda

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Bakgrund.....	3
3	Uppdrag.....	4
4	Syfte.....	4
5	Mål och önskad effekt.....	4
6	Genomförande.....	5
6.1	Projekttid.....	5
6.2	Projektgrupp	5
6.3	Berörda medarbetare	5
6.4	Bemanning	6
6.5	Personalpolicy	6
6.6	Spelregler/förhållningsregler.....	6
7	Utvärdering	7

1 Inledning

I verksamheter som bedrivs dygnet runt, ställs särskilda krav på arbetstidsförläggningen ur ett hälsoperspektiv, för att möjliggöra ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetstid och förläggningen av denna är en av de viktigaste resurserna som arbetsgivaren har för att uppfylla verksamhetens mål. Det är också viktigt för medarbetare att tiden förläggs så att arbete, god arbetsmiljö och privatliv kan förenas.

Olika forskningsprojekt pågår för att öka kunskapen om eventuella samband mellan exempelvis arbetstidsförläggning, effektivitet, säkerhet och arbetsmiljö. Arbetstid och arbetstidsförläggning är därför en aktuell och angelägen fråga.

Den ständigt pågående utvecklingen av verksamhet, organisation, digitalisering, arbetssätt och därtill demografiska förändringar ställer höga krav på kompetensförsörjningen och hur välfärdens resurser används på bästa och mest effektiva sätt.

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. Konkret betyder det att tillsvidareanställning och heltid bör vara norm. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

2 Bakgrund

Ovanstående var utgångspunkten när socialnämnden beslutade om projektet Minskad veckoarbetstid för heltidsanställda. Efter projektiden kan konstateras att utfallet har varit bra. Korttidsfrånvaron har minskat, övertidskostnaden har minskat och friskindex bland medarbetarna har ökat.

De goda effekterna skapar förutsättningar för verksamheten att förändra arbetssätt och införa metodarbete i det dagliga arbetet; att se över belastningen och skapa kvalité i arbetet.

Socialnämnden beslutade därför vid sitt sammanträde 2024-09-25 att till personalutskottet föreslå en förlängning av projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31 för att möjliggöra mätning av effekter och resultat över tid. Socialnämnden beslutade också att revidera målvärdena vid en förlängning av projektet.

Personalutskottet har ännu inte fattat beslut om fortsättning.

3 Uppdrag

Socialnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att fortsätta med projektet med sänkt veckoarbetstid; att heltidsanställda arbetar 85 % med bibehållen heltidslön. Socialnämnden har reviderat målvärdena inför förlängning av projektet. Hålls inte de reviderade målen kan projektet komma att avslutas innan 2025-12-31.

Parallellt har socialchef i uppdrag att se över möjligheten att göra ett liknande projekt med Hemtjänsten Norr.

4 Syfte

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt och att implementera projektet till fler enheter om önskad effekt uppnås.

5 Mål och önskad effekt

Den önskade effekten är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader.

En attraktivare arbetsplats ökar andelen kvalificerade sökande vilket underlättar vid rekrytering.

Att flera väljer att arbeta heltid är en önskad effekt och ytterligare en önskad effekt är att arbetsmiljön förbättras och trygga anställningsvillkor skapas.

En önskad effekt är att vi kan se en ökad nöjdhet bland medarbetarna som skapar en effektivisering i arbetet med fortsatt hög kvalité.

Mål	Utfall 2023	Utfall 2024 (jan-sep)	Målvärde
Korttidsfrånvaron ska minska till 3%	3,74	2,74	3,0
Övertidskostnaden (tkr) ska minska med 50% jämfört med föregående år	238	290	178
Ökad andel utbildade undersköterskor, jämfört med föregående år	63	63	>63
Friskindex i Populum ska öka, jämfört med senaste mätningen	56,5	63	>63
Svarsfrekvensen på Populummätningen ska vara 90%	79	100	90

Bemanningsnycklen får inte överstiga 0,74/0,69			DB 0,74 ÄB 0,69
Andelen obokad resurstid ska halveras jämfört med föregående år	871	797	<871

6 Ekonomisk analys

Baserat på det minskade heltidsmättet beräknas Åkerbohemmet under projektets gång ha ökade personalkostnader som motsvarar ca 4,11 tjänster utöver ordinarie budget (ca 2,5 mkr). En buffert på 5% i schemalaggningsen kommer med start i januari påbörjas på Åkerbohemmet.

Ifall ovanstående målvärden uppfylls jämfört med utfall föregående år beräknas utfallen för varje mål till:

	2025 Beräknat utfall	2024 Beräknat utfall	2023 Utfall	2022 Utfall
Sjuklönekostnader	340 tkr	346 tkr	414 tkr	612 tkr
Övertidskostnader	178 tkr	355 tkr	341 tkr	618 tkr
Obokad resurstid	125 tkr	250 tkr	219 tkr	274 tkr
Summa	643 tkr	951 tkr	974 tkr	1 504 tkr

7 Genomförande

7.1 Projekttid

Projekttid 250101–251231

Tidsplan:

Vad	När	Ansvarig	Uppföljning
Fortsättning Projektplan	November	VC	
Möte med projektgruppen	November	VC	
Uppföljning med projektgruppen	2 gånger per termin	VC	
Uppföljning målvärdena	Kvartalsvis	EC, VC	

Flexibelt grundschema	Start januari	EC, Schemaansvariga	
--------------------------	---------------	------------------------	--

7.2 Projektgrupp

Verksamhetschef	Katarina Nilsson Ederam
Enhetschef	Anna Björnsson
Enhetschef	Helene Holmbäck
Arbetsplatsombud	Nadine Paul (Lunden)
Arbetsplatsombud	Angelique Lerias (Ängen)
Schemaansvarig	Åsa Söderstedt (Lyckan)
Schemaansvarig	Mari Karlsson (Lunden)
Medarbetare	Laila Gubis (Hagen)
Adjungerad:	
HR-specialist	Jessica Björklund/Johanna Thid
Ekonom	Veronica Grandin

7.3 Berörda medarbetare

Tillsvidareanställda medarbetare som arbetar heltid (37.00/v).

Medarbetare med minst 3 månaders vikariat på heltid.

Medarbetare som begär tjänstledigt omfattas inte av projektet och behåller 37,0 timmars veckoarbetstid.

7.4 Bemanning

Bemanningen planeras utifrån verksamhetens behov.

Grafen utgår från bemanningsnyckeln och omsorgstagarnas behov

Lunden/Lyckan/Ängen har en bemanningsnyckel på 0,74

Hagen har en bemanningsnyckel på 0,69

7.5 Personalpolicy

Personalpolicyn uttrycker ambitionerna om förhållandet mellan arbetsgivare och medarbetare. Policyn är ett åtagande för båda parter med syfte att skapa trygghet i anställningsförhållandet och för att bidra till ett positivt arbetsgivarvarumärke.

- Vi lyssnar
- Vi är tillgängliga
- Vårt bemötande sker alltid på ett korrekt sätt.

- Alla känner att de blivit sedda och respekterade.
- Vi är lösningsfokuserade och skapar förutsättningar i vårt dagliga arbete.
- Vi har ett positivt synsätt som smittar av sig och skapar trivsel samt förutsättningar för utveckling
- Vi har en god kommunikation mellan medarbetare i arbetslaget samt mellan medarbetare och chefer.
- I dialogen utvecklar vi goda relationer som bidrar till arbetsglädje och god arbetsmiljö.

7.6 Spelregler/förhållningsregler

För att öka förutsättningarna för ett lyckat projektresultat behöver de medarbetare som deltar i projektet förhålla sig till särskilt framtagna förhållningsregler. Såväl schemaläggning som gällande personalpolicy är de faktorer som ligger till grund för reglerna. Om det uppdagas att en medarbetare inte följer bestämmelserna kan det bli aktuellt att utesluta berörd person ur projektet.

Schemaläggning

- Verksamhetens behov styr och är utformad i schemats graf. Grafen är uträknad från bemanningsnyckel samt verksamhetens behov
- I medarbetaransvaret ingår det att lägga sitt schema och följa tidsaxeln
- Under en fyra veckors period har man rätt till 9 fridagar.
- Flexibilitet över gränserna
- Under 5-timmars arbetspass krävs ingen rast.

Personal

- Under hela arbetspasset ska omsorgstagaren vara i fokus.
- Vid hög sjukfrånvaro ska stöd och hjälp erbjudas.
- Är medveten om att det är ett projekt som ska utvärderas

8 Utvärdering

Utvärdering sker löpande och redovisas i Stratsys med fokus på:

- Ekonomiskt resultat
- Sjuklönekostnad
- Övertidskostnad
- Resurstid
- Antal heltidsanställda medarbetare

Projektgruppen har uppföljningsmöte 2 gånger per termin.

Katarina Nilsson Ederam
Verksamhetschef

Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott, i egenskap av personalutskott, beslutar

- att₁ uppdra kommunchefen att komplettera beslutsunderlaget med synpunkter från HR-avdelningen.
- att₂ bjuda in socialnämndens arbetsutskott för en avstämning angående projektet "minskad veckoarbetstid för heltidsanställda".

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet.

Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön.

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

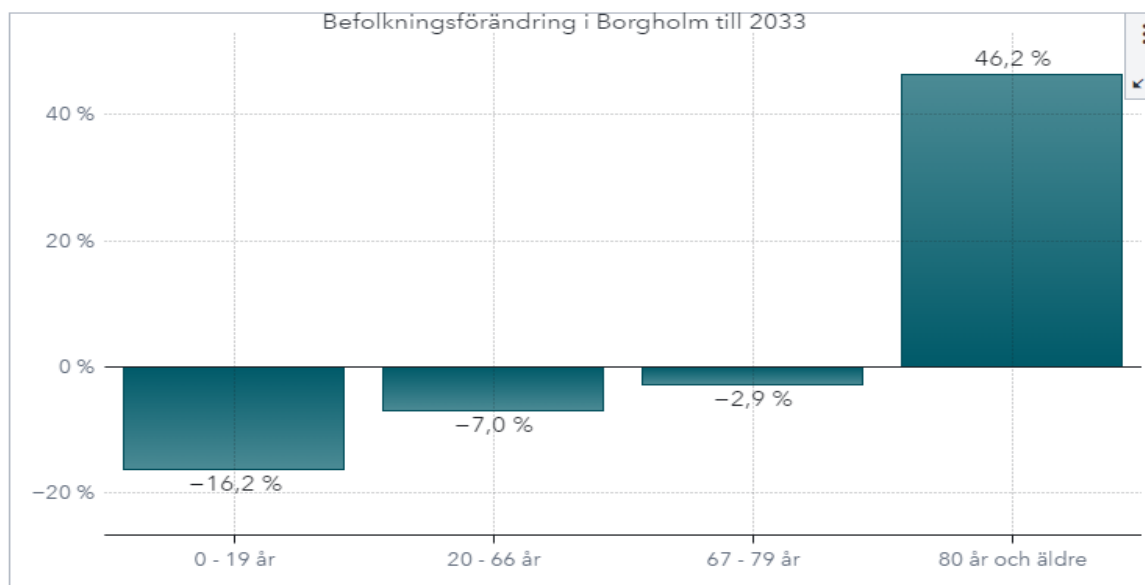
Beslutsunderlag

- Rapport Uppföljning Projekt – lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet, inkommen 2024-10-03

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Dagens sammanträde

Arbetsutskottet diskuterar huruvida projektet ska vara permanent och vilket värde ytterligare ett år av test har. Det skulle behövas mer information om hur det stärker konkurrenskraften i att värva (kompetensförsörjning), finansiering, HR-avdelningens input, vilka är de reviderade målvärdena?

Påtar att en avstämning med socialnämndens arbetsutskott är önskvärt.

Yrkande

Marcel van Luijn (M) yrkar på återremittering av ärendet med följande motivering:

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Återremittera ärendet på grund av att beslutsunderlaget är undermålig. Handlingarna ska innehåll:

- *Analys, utlåtande och konsekvensbeskrivning från HR*
- *Reviderade målvärden så att vi beslutsfattare vet vad som gäller när beslut ska tas*
- *Budgetförslag för 2025, inklusive budgetutrymme för ett projekt med Hemtjänsten Norr*
- *Facit på att det har blivit lättare att rekrytera*

Alternativt ska beslutsunderlaget ge ett förslag på hur projektet ska avslutas nu: antingen att återgå till 100% arbetstid, eller att permanentisera arbetstidsförkortningen, inklusive finansieringen framöver.

Ilko Corkovic (S) yrkar på att uppdra kommunchefen att komplettera beslutsunderlaget med synpunkter från HR-avdelningen.

Ilko Corkovic (S) yrkar på att bjuda in socialnämndens arbetsutskott för en avstämning angående projektet "minskad veckoarbetstid för heltidsanställda".

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut.

Ordförande ställer Marcel van Luijns (M) yrkande mot Ilko Corkovics (S) yrkande och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Ilko Corkovics (S) förslag till beslut.

Reservation

Marcel van Luijn (M) reserverar sig skriftligen mot beslutet till förmån för sitt yrkande. Se bifogad reservation till protokollet.

Beslutet skickas till

- Socialchef

--	--	--	--	--

Uppföljning av projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet

Beslut

Socialnämnden föreslår personalutskottet besluta

att förlänga projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31 för att se långsiktiga effekter och resultat

Socialnämnden beslutar

att revidera målvärdena inför förlängningen av projektet

att ge socialchef i uppdrag att tillsätta en projektgrupp för att se om möjligheten finns att göra ett liknande projekt med Hemtjänsten Norr.

Hålls inte de reviderade målvärdena kan projektet komma att avslutas innan 2025-12-31.

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet.

Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön.

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

Beslutsunderlag

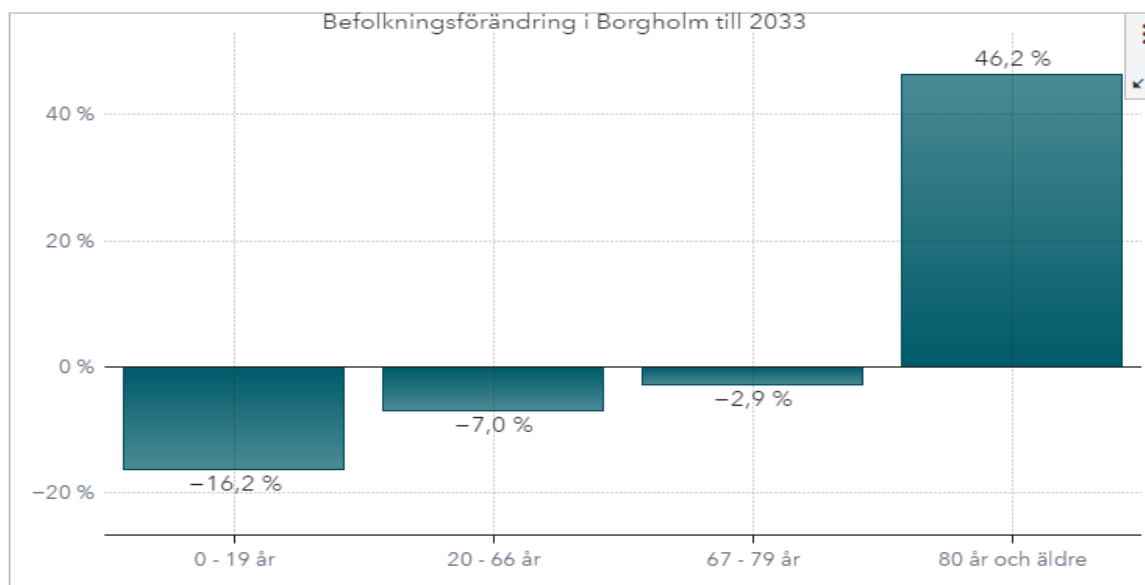
Rapport Uppföljning Projekt – lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet.

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

--	--	--	--	--

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV redogör för ärendet.
Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Personalutskottet
Socialchef

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Uppföljning av projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

- att förlänga projektet gällande lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet fram till 2025-12-31 för att se långsiktiga effekter och resultat
- Att revidera målvärdena inför förlängningen av projektet
- att ge socialchef i uppdrag att tillsätta en projektgrupp för att se om möjligheten finns att göra ett liknande projekt med Hemtjänsten Norr.

Hålls inte de reviderad målvärdena kan projektet komma att avslutas innan 2025-12-31.

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet.

Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön.

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

Beslutsunderlag

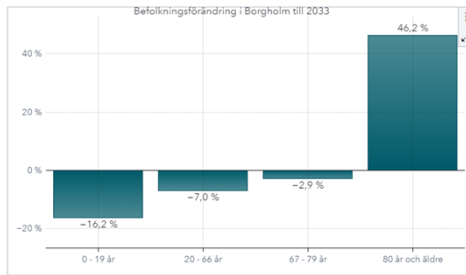
Rapport Uppföljning Projekt – lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet.

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

--	--	--	--	--

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV och Anna Hasselbom Trofast, socialchef föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till Socialnämnden

Tjänsteskrivelse – Uppföljning av projektet lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet.

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslås besluta

att godkänna uppföljningen av projektet samt

att

Ärendebeskrivning

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet.

Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön.

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning samt att göra arbetet mer attraktivt.

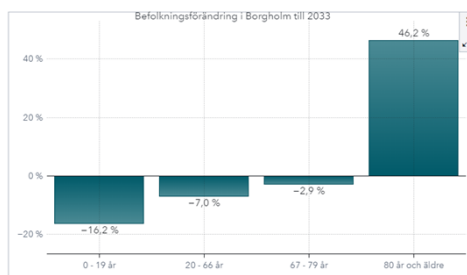
Beslutsunderlag

Rapport Uppföljning Projekt – lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet.

Bedömning

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Befolkningsförändringen i Borgholm de närmsta 10 åren visar på en kraftig ökning av medborgare som är 80 år och äldre. De övriga grupperna minskar.

Att arbeta inom vård och omsorg måste bli attraktivare och statusen behöver höjas. Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

Syftet med projektet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. De önskade effekterna har visat sig då alla mål uppnås.

Konsekvensanalys

Projektet har påverkat ekonomin negativt trots minskade sjuklönekostnader och övertidskostnader. Medarbetarnas upplevelse är positiv vilket visar sig i enkäten. 96,4% upplever mindre stress som härleds till reduktion av arbetstiden. Om projektet avslutas riskerar verksamheten att få en högre sjukfrånvaro och en personal som inte känner sig uppskattade.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Maria Svanborg
Verksamhetschef

Uppföljning av projekt – Lägre arbetstidsmått på Åkerbohemmet.

Sammanfattning

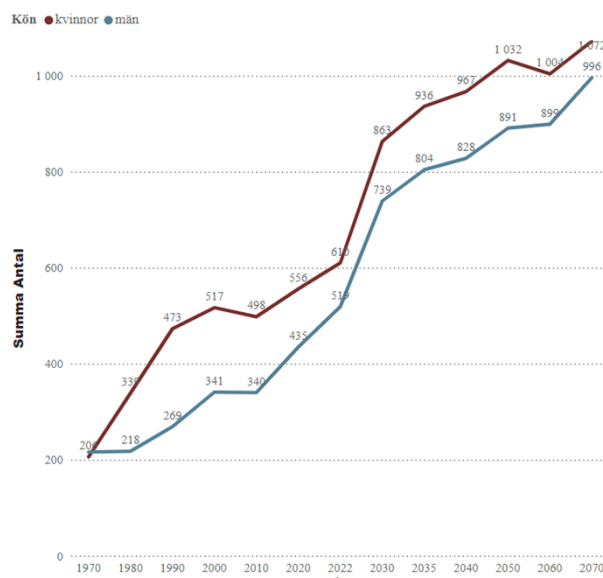
I verksamheter som bedrivs dygnet runt, ställs särskilda krav på arbetstidsförläggningen ur ett hälsoperspektiv, för att möjliggöra ett långt och hållbart arbetsliv.

Arbets tid och förläggningen av denna är en av de viktigaste resurserna som arbetsgivaren har för att uppfylla verksamhetens mål. Det är också viktigt för medarbetare att tiden förläggs så att arbete, god arbetsmiljö och privatliv kan förenas.

Olika forskningsprojekt pågår för att öka kunskapen om eventuella samband mellan exempelvis arbetstidsförläggning, effektivitet, säkerhet och arbetsmiljö. Arbets tid och arbetstidsförläggning är därför en aktuell och angelägen fråga.

Den ständigt pågående utvecklingen av verksamhet, organisation, digitalisering, arbetssätt och därtill demografiska förändringar ställer höga krav på kompetensförsörjningen och hur välfärdens resurser används på bästa och mest effektiva sätt.

De demografiska förändringarna, med ett ökat antal unga och äldre, innebär att behovet av personal inom hela välfärdssektorn kommer att öka under de närmaste decennierna. Välfärdssektorn behöver en ökad mängd anställda och en hel del pensionsavgångar är att vänta. Den stora gruppen 40-talister fyller 80 år de kommande åren.

Tabellen visar kommunens medborgare i ålder 80–100 år vilket visar en kraftig ökning fram till år 2030.

Under projektet arbetar medarbetarna 85 % med behållen heltidslön vilket ger ett sänkt arbetstidsmått med 5,55 timmar/vecka för heltidsanställda.

Innehållsförteckning

1	Inledning och/eller bakgrund	4
2	Uppdrag och syfte.....	4
3	Mål och önskad effekt.....	4
4	Uppföljning	5
4.1	Måluppfyllelse	5
4.2	Ekonomisk analys.....	7
4.3	Medarbetarnas upplevelse	8

1 Inledning och/eller bakgrund

Synen på arbete inom vård och omsorg har en central betydelse. Attraktivitet och status på arbete inom vården och omsorgen om äldre måste höjas.

Arbetsmiljön behöver förbättras och trygga anställningsvillkor skapas. Anställningsvillkor och arbetsmiljö är avgörande för att människor ska vilja arbeta inom vården och omsorgen om äldre. Konkret betyder det att tillsvidareanställning och heltid bör vara norm, vilket kommunen kommit långt med. En god arbetsmiljö innebär scheman som ger kontinuitet för både den äldre och personalen. Det ska vara möjligt att kombinera arbete och fritid. Tid ska finnas för återhämtning.

2 Uppdrag och syfte

21 december 2022 gav Socialnämnden socialchefen uppdraget att ta fram en projektplan för ett sänkt arbetstidsmått som i en första etapp ska gälla Åkerbohemmet.

Projektet innebär att heltidsanställda som önskar ska arbeta 85 % med bibehållen heltidslön.

Syftet är att ge medarbetarna inom äldreomsorgen ökad möjlighet till återhämtning och göra arbetet mer attraktivt.

3 Mål och önskad effekt

Den önskade effekten genom ökad återhämtning är minskad sjukfrånvaro och därmed minskade vikarie- samt övertidskostnader. Attraktivare arbetsplats ökar andelen sökande vilket underlättar vid rekrytering. Att flera väljer att arbeta heltid är ytterligare en önskad effekt.

Mål:

- Totala frånvaron minskar med 1,5 % jämfört med föregående år (2022) Utfall 16,31
- Korttidsfrånvaron minskar med 1 % jämfört med föregående år (2022) Utfall 4,78
- Övertidskostnaden (tkr) minskar med 20 % jämfört med föregående år (2022) Utfall 4,78
- Ökad andel utbildad personal ska öka, jämfört med föregående år (2022) Utfall 51,2
- Friskindex i Populum ska öka, jämfört med senaste mätningen (61)
- Fler medarbetare arbetar heltid, jämfört med föregående år (2022) Utfall 23
- Fler ansökningar till utannonserade tjänster, jämfört med föregående år (2022) Utfall 17

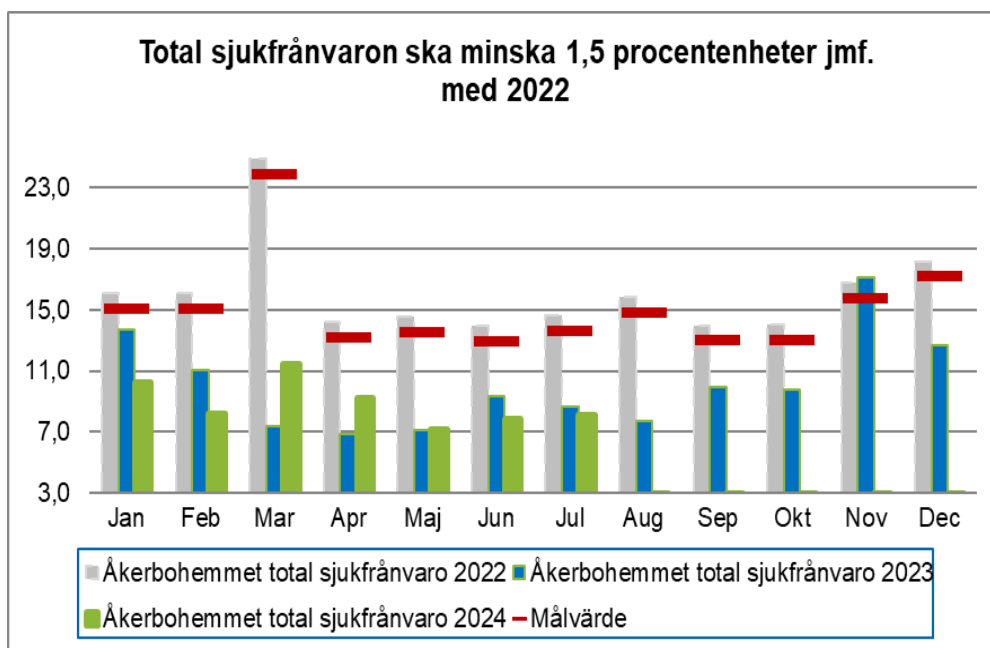
4 Uppföljning

4.1 Måluppfyllelse

Nedan visas diagram på sjukfrånvaro samt kostnader för övertid och sjuklön före och efter projektets start.

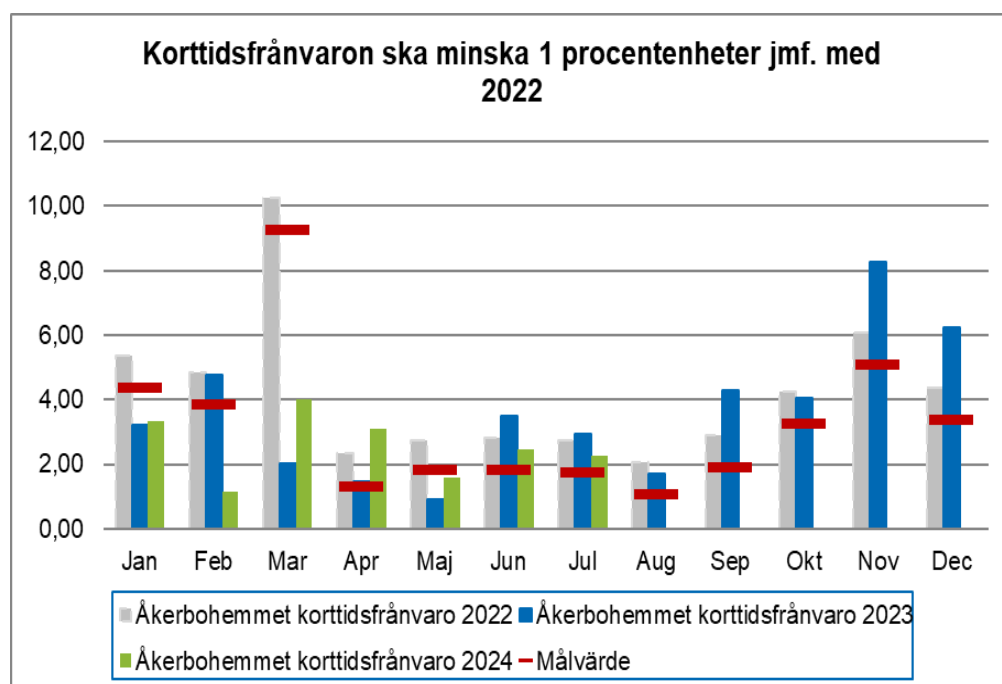
Total sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron per månad har minskat med 8,8 procentenheter under projektets tid. Målvärdet är 1,5%, därmed är målet uppfyllt.

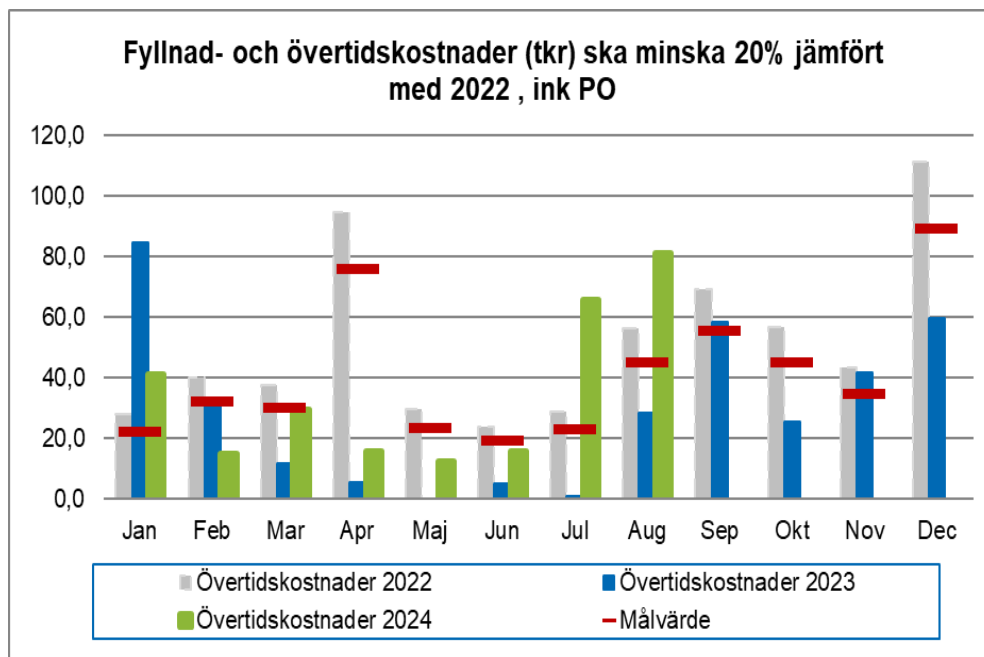
Korttidsfrånvaro

Korttidsfrånvaron per månad har minskat med 1,8 procentenheter under perioden för projektet. Målvärdet är 1,0%, därmed är målet uppfyllt.

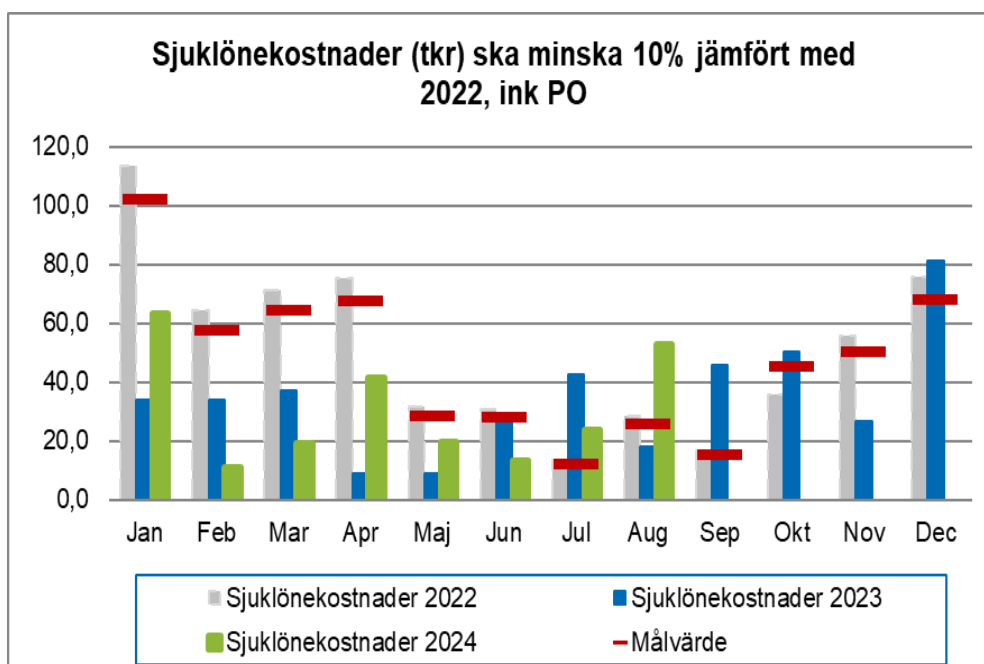

Övertidskostnader

Kostnaden för fyllnad- och övertid har minskat med 44% under perioden mars 2023 till augusti 2024. Målet är uppfyllt.

Sjuklönekostnad

Sjuklönekostnaden har minskat med 32% under perioden mars 2023 till augusti 2024. Målet är uppfyllt.

Friskindex

Friskindex från mätningar i Populum har ökat från 59 till 67 vilket även kommer fram i mätningarna. Samtalsklimatet i en av arbetsgrupperna påverkar resultatet negativt.

Andel undersköterskor

Andelen undersköterskor har ökat med 11,6 %. Målet uppfyllt

Heltidsanställda

Antalet heltidsanställda har ökat från 23 medarbetare till 28 medarbetare och därmed uppfylls målet.

4.2 Ekonomisk analys

Lönekostnaden för de 15% av lönekostnaden som bibehålls är för perioden mars 2023 – augusti 2024 totalt ca 3 mkr.

Sjuklönekostnaderna har under projektet minskat med 32 %. Vinsten i minskad sjukfrånvaro för perioden mars 2023 – augusti 2024 är 280 tkr.

Övertidskostnaderna har under projektet minskat med 44 %. Vinsten i minskade övertidskostnader för perioden mars 2023 – augusti 2024 är 387 tkr.

Det innebär att totala kostnaden för projektet under perioden mars 2023 – augusti 2024 är 2,3 mkr.

Den obokade resurstiden per månad har minskat i snitt med 21% under perioden mars 2023 till aug 2024. Obokad resurstid per månad uppgår efter projektets start till i snitt 76 timar per månad.

Vikariekostnader har minskat med 5,8% under projektets period.

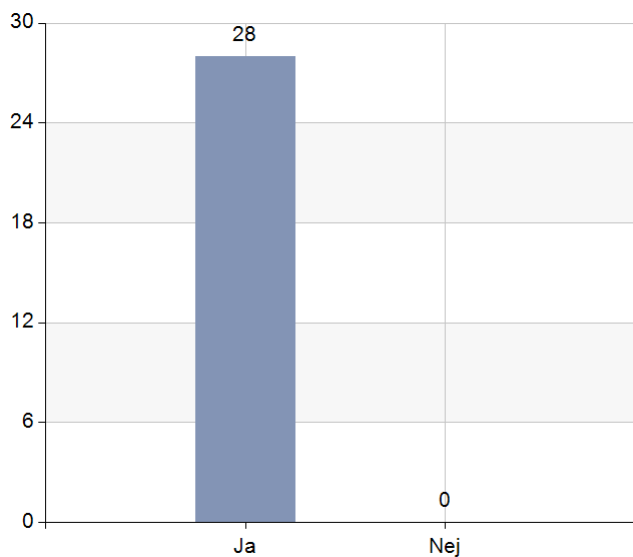
4.3 Medarbetarnas upplevelse

Medarbetarna har fått möjlighet att svara på en enkät gällande projektet. Svarsfrekvensen är 100%.

Känner du till projektets mål?

Namn	Antal	%
Ja	28	100
Nej	0	0
Total	28	100

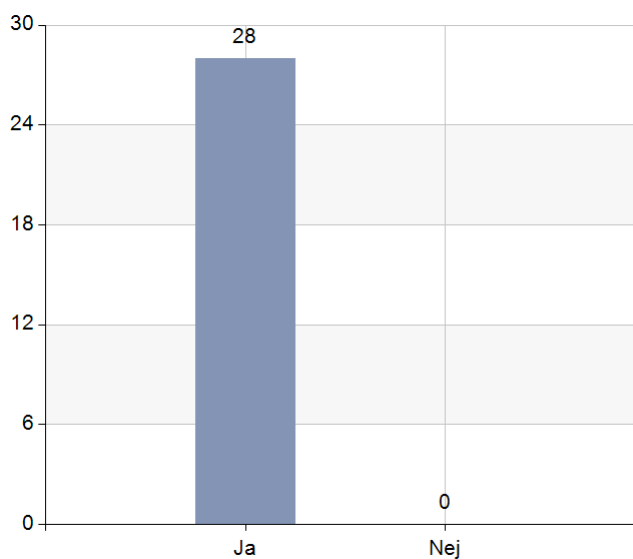
Svarsfrekvens
100% (28/28)

Upplever du att du får mer återhämtning som resultat av minskat arbetstidsmätt?

Namn	Antal	%
Ja	28	100
Nej	0	0
Total	28	100

Svarsfrekvens
100% (28/28)

Kommentar

Absolut!

Man är piggare och gladare när man kommer hem.

Man är piggare och gladare på jobbet

Kortare dagar gör att återhämtningen hemma går fortare och jag hinner umgås med familjen.

Självklart, piggare både hemma & på arbetet. Förut kändes det som att man var på jobbet jämt.

Upplever stor skillnad. Får mer tid att hinna återhämta mej hemma vilket ger att jag gladare och piggare på jobbet. Även om det är hög vårdtyngd på jobbet är det lättare att ta sej an jobbet när man känner sej riktigt utvilad.

Ja absolut, känner mig mkt piggar när man kommer hem. Mer tid för återhämtning. Känner mig gladare & mera aktiv när jag arbetar. Upplever hela arbetsplatsen mera positiv. Vilket dom boende säkert, känner av. Ett plus är också, att man får betalt som man arbetar heltid. Vilket jag inte gjorde innan.

En stor skillnad, bara positivt med kortare arbetsdagar. mera ork och större tålamod. hoppas verkligen att det fortsätter. dels för sin egen och arbetslagets ork till att göra ett bra jobb så att våra boende får det bästa av oss.

Absolut! Man känner sig mycket piggare och nöjdare.

Att äntligen känna att man är piggare och orkar med familj, aktiviteter som ger energi och livskvalitet mot förut då man inte orkade med något alls efter jobb och ofta tackade nej till roliga saker pga trötthet.

Det är en stor skillnad. Vissa dagar kan vara en fysisk och/eller psykisk utmaning. Att jobbar 7 timmar istället för 9 timmer är betydande och ge möjlighet för en bra återhämtning.

Jag tycker att jag orkar med arbetet och fritiden mer nu än innan förut kom man hem från jobbet helt slut. Att jobba inom demensvård är mycket betungande psykiskt så att gå ner från heltid till 85% har haft en positiv verkan på mitt mående. Projektet har också gjort att man pratar mycket positivt om kommunen som arbetsgivare samt så tror jag att minskad arbetstid med bibehållen lön är ett steg i rätt riktigt för att kunna bevara den goda vård vi har på goda vård erbjuder på Åkerbohemmet.

Eftersom jag har jobbat 100% i botten och nu jobbar jag 85% och hinner jag att få vila och återhämtar min kropp.

Det vore jättebra om det fortsätter med minskat arbetstid, man har tid för återhämtning.

Jag känner mig är piggare vilket underlättar mina arbetsuppgifter.

Det gör en sådan enorm skillnad att inte jobba heltid, det är ett väldigt krävande jobb att arbeta med dementa, så återhämtningen är så viktig för att man ska orka att göra ett bra jobb.

Jag blir piggare och mer gladare när kommer tiölbaka på mitt jobb

Som småbarnsmamma har jag aldrig mått bättre. Tack vare projektet så går det att få till ett bra schema trots 11 timmars regeln.. om projektet inte skulle fortsätta vet jag helt ärligt inte hur jag ska få ihop en vardag med två små barn som går på förskola och som ensamstående i veckorna (min man jobbar på annan ort i veckorna). Jag var påväg att börja studera men projektet gjorde att jag valde att stanna och jag är så glad för det för att livskvalitén har aldrig varit bättre. Jag tror att förkortad arbetstid är något som måste till för att få personal att orka arbeta inom vården. Att jobba och ta hand om människor är betungande.. men tack vare förkortad arbetstid så orkar man.. min personalgrupp är så glad och mår så bra! Det är en himla löneförmån att få jobba 85 med bibehållen heltidslön.

Jag känner en stor skillnad! Man hinner träna efter jobb och ändå hinna göra middag till familjen. Mer kvalitetstid.

Min arbetsdag känns lättare, mer positiv att se fram mot. Både att gå till jobbet och under arbetsdagen. När jag går hem så känns det lättare, finns mer tid till annat. Mentalt motiverad att tänka vad jag vill göra med min fritid.

Stor skillnad. Att kunna känna att man inte är "helt slut" av att jobba sina 8-8,5 timmar, då kroppen och huvudet ej har mkt kvar att ge när man kommer hem. Vi jobbar med svårt sjuka, ibland utåtagerande personer, och det kräver mkt av oss.

Man orkar mera på ett annat sätt. Mer tid för återhämtning.

Det märks positivt för mig både fysiskt och psykiskt.

Analys av resultat

Enkätresultaten visar en entydig åsikt bland respondenterna angående effekten av minskat arbetstidsmått på deras återhämtning. Med 100% av svaren som indikerar ett "Ja", kan vi tolka att alla deltagare i undersökningen upplever att de får mer återhämtning som ett resultat av minskade arbetstider. Detta resultat är mycket signifikant eftersom det inte finns någon variation i svaren; ingen av respondenterna upplever att minskningen av arbetstiden inte har bidragit till ökad återhämtning.

Denna enhetliga respons kan spegla en stark positiv uppfattning om arbetslivsbalans och välbefinnande som följer av reducerade arbetstimmar. Det kan antyda att minskningen av arbetstiden möjligtvis är tillräcklig för att märkbart påverka individernas personliga och kanske även professionella

liv, genom att ge dem mer tid för vila och återhämtning. Detta kan i sin tur leda till ökad produktivitet och arbetsglädje när de är på jobbet.

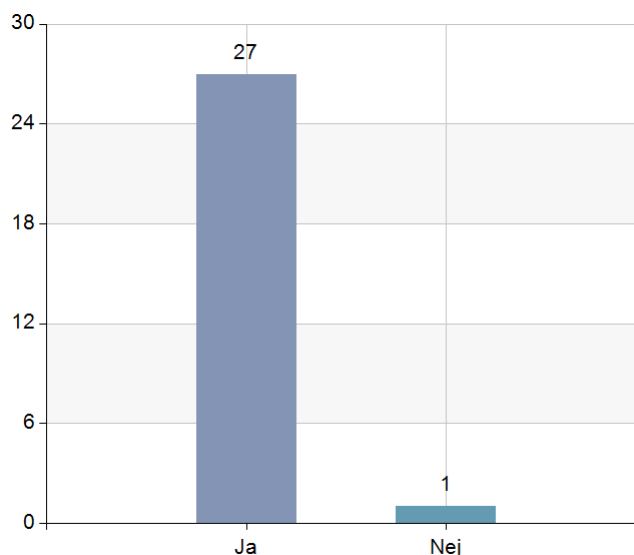
Resultatet kan också användas för att argumentera för politik eller arbetsplatsstrategier som främjar kortare arbetsveckor eller mer flexibla arbetstider. Eftersom alla respondenterna upplever en positiv effekt av minskade arbetstider på deras återhämtning, kan detta vara en indikation på att sådana åtgärder kan vara fördelaktiga för en bredare population. Det är dock viktigt att notera att denna enkät endast visar respondenternas upplevelser och inte nödvändigtvis objektiva mätningar av arbetsprestation eller hälsa, vilket skulle kräva en mer omfattande studie för att fastställa.

Upplever du mindre stress som resultat av minskat arbetstidsmått?

Namn	Antal	%
Ja	27	96,4
Nej	1	3,6
Total	28	100

Svarsfrekvens

100% (28/28)

Kommentar

Stress/ångest har minskats eftersom jag har mer tid till återhämtning och tid att göra delar av det som kan bidra till stress. Umgänge, dagligt pyssel i hemmet, trädgården mm

Då man känner sig mer utvilad tar stressen inte på en på samma sätt.

Jag upplever att jag fått mer balans mellan privatliv och yrkesliv. Jag har tid för återhämtning vilket gör mej till en gladare och "mer på" helt enkelt. Även om en dag kan vara stressig så hanterar jag den med tålamod och känslan av att allt "är tungrovt och svårarbetat" har släppts, jag har ett helt annat lösningsorienterat synsätt numera. Ett synsätt jag är mycket stolt över att jag utvecklat, arbetet känns roligt igen. Jag är glad när jag är på jobbet och jag är glad när jag är hemma. det finns en balans.

ja, inte lika stor mental påfrestning.

Absolut
Jag upplever mig mindre stressad p.g.a. bra återhämtning och att jag vet att jag inte har bara långa arbetspass. Jag kan hantera påfrestande situationer med mer tålamod och kraft som har också en bra effekt på våra omsorgstagare. Som ett resultat kan vi ge de en bättre personcentrerad vård. Om vi visar glädje, bra kroppsspråk och ro - även i stressande situationen - så sprider det sig även till omsorgstagare. Och det är särskild viktig för personer med demenssjukdom. HÖG KASAM
Ja, jag upplever mindre stress samt att jag hinner att återhämta mig.
Absolut, man har mer tid att vila och att återhämta sig.
Resultatet var bra. Jag känner mig lugn och kan koncentrera och fokusera på mina arbetsuppgifter bättre.
Det är en enorm skillnad!
Med den vårdtyngden vi har på demensen där det kan bli väldigt stökigt och oroligt så är det verkligen en "livlina" i längden med minskat arbetstidsmått.
Arbetar mer motiverat, kan ge mer under kortare tid. Upplever mig själv lugnare.
Mindre stress, och framförallt mer tålamod. Mer arbetsglädje, och mer initiativtagande, utanför det vi "måste" göra.
Betydligt mindre och jag känner att min stresshantering även har förbättrats.

Analys av resultat

Enkätresultaten visar en mycket stark tendens där en överväldigande majoritet av respondenterna, 96,4%, upplever mindre stress som ett resultat av minskat arbetstidsmått. Detta indikerar att för de flesta individer har en reduktion i arbetstiden haft en positiv effekt på deras stressnivåer. Endast en mycket liten andel, 3,6%, rapporterar att de inte upplever någon minskning av stress trots minskade arbetstider. Denna data kan tolkas som att det finns en stark korrelation mellan minskade arbetstider och minskad stress bland de tillfrågade.

Den allmänna attityden som kan utläsas från dessa resultat är att minskning av arbetstid är en effektiv åtgärd för att minska stress bland arbetstagare. Detta kan vara en indikation på att arbetsbelastning och arbetstid är signifikanta faktorer som bidrar till stress på arbetsplatsen. Att 96,4% av respondenterna upplever en positiv effekt på sin stressnivå genom minskade arbetstider kan peka på att många arbetstagare kanske tidigare

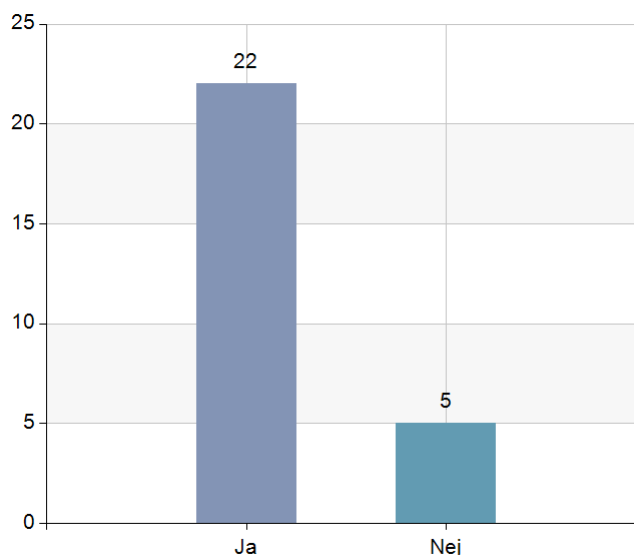
arbetade under förhållanden som var för stressande, vilket kan ha påverkat deras hälsa och välbefinnande negativt.

Det är också värt att notera att även om en mycket liten minoritet (3,6%) inte upplever någon förändring i stressnivåer, så är detta resultat viktigt att beakta. Det kan finnas andra faktorer som påverkar dessa individers upplevelse av stress som inte direkt relaterar till arbetstidens längd. Detta kan inkludera arbetsuppgifternas natur, arbetsmiljön, personliga förhållanden eller andra arbetsrelaterade stressfaktorer. Sammantaget visar resultaten dock tydligt att för majoriteten av de tillfrågade är minskad arbetstid en betydande faktor för att minska stress.

Har din sjukfrånvaro minskat som resultat av minskat arbetstidsmått?

Namn	Antal	%
Ja	22	81,5
Nej	5	18,5
Total	27	100

Svarsfrekvens
96,4% (27/28)

Jag är sällan sjuk redan innan. En rejäl luftrörskatarr av förkylning/ år. Ska ta influensa spruta till hösten och hoppas slippa även den sjukfrånvaron.

Jag var inte så mycket sjuk innan. Har jag varit sjuk är det något som smittats via arbetet.

Både ja och nej, jag har aldrig haft någon speciell sjukfrånvaro att tala om, blir jag sjuk är jag hemma, är jag inte sjuk är jag på jobbet. Har igenomsnitt ca 3-5 sjukdagar per år och jag tror inte att projektet har haft nån direkt inverkan på just den frågan (iaf när det gäller mej) men jag upplever att fler av mina kollegor har mer frisknärvaro än innan projektet. Vi mår bra av det här. Finns inget negativt med den här förmånen, bara vinnare.

Är nästan aldrig sjuk. 1, 2 gr om året.

svårt att veta. var sällan sjuk innan heller. vi är en frisk avdelning.

För mig är just ingen skillnad då jag nästan aldrig är sjuk.
Jag har haft turen att inte vara sjuk så mycket varken innan eller efter projektet starta. Jag trivs mycket bra i min personalgrupp och chef vilket gör att man håller sig frisk.
Har blivit sjuk så sällan
Aldrig har blivit sjuk skriven sedan jag har börjat jobba här tröts att jag känner mig slut i kroppen och var stressad på jobbet.
Jag tycker det har gjort en stor skillnad och att man känner sig mer frisk samt att man orka mer.
Resultatet var positiv, Jag känner mig piggare och jag blir sjuk sällan.
är sällan sjuk men tror den blivit ännu mindre.
Jag har inte varit mycket sjuk innan, så nej. Men ska man gå tillbaka till heltid igen så tror jag att sjukskrivningarna kommer öka med tanke på den vårdtyngd som det är.
Kan inte svara ja el nej för jag är sällan sjuk.
Min sjukfrånvaro har minskat drastiskt tack vare mer återhämtning samt mindre stress.

Analys av resultat

Enkätresultaten visar en tydlig tendens där en överväldigande majoritet av de svarande, 81,5%, upplever att deras sjukfrånvaro har minskat som ett resultat av minskat arbetstidsmått. Detta indikerar att en förkortning av arbetstiden kan ha en positiv effekt på medarbetarnas hälsa eller deras upplevelse av hälsa, vilket i sin tur kan leda till färre sjukdagar. Denna höga procentandel av positiva svar kan spegla att arbetstagarna känner sig mindre stressade, mer balanserade och möjligen mer motiverade i sitt arbete när de arbetar färre timmar.

Å andra sidan, 18,5% av de svarande upplever inte att deras sjukfrånvaro har minskat trots minskat arbetstidsmått. Detta kan tyda på att det finns andra faktorer som påverkar sjukfrånvaron som inte direkt relaterar till arbetstidens längd. Det kan inkludera arbetsmiljö, arbetsbelastning under de timmar som arbetas, personliga hälsoproblem eller andra externa stressfaktorer som inte adresseras enbart genom att minska arbetstiden.

Sammanfattningsvis visar enkätresultaten att en minskning av arbetstiden potentiellt kan ha en positiv inverkan på sjukfrånvaron för en stor del av arbetskraften, men det är också viktigt att notera att det inte är en universell lösning för alla individer. Denna information kan vara värdefull för arbetsgivare eller policyutvecklare som överväger att implementera eller

utvärdera arbetsreformer riktade mot att förbättra arbetstagarnas hälsa och välbefinnande.

Vilka andra positiva effekter har du upplevt för egen del?

Generellt att de speglar sig på resten av personalen, som verkar mer motiverad och piggare.

Är mycket piggare på jobbet, Är bättre och mer energisk med aktiviteter

Tycker att gemenskapen på arbetet blivit ännu bättre, vi är inte lika stressade och slutkörda. Arbetet är tungt och kroppen behöver vila, det får vi alla nu utan att behöva gå ner i arbetstid och förlora inkomst. Tiden för återhämtning är otroligt viktig och likaså att man kan leva på sin lön. Det är en ovärderlig förmån att få jobba så här.

Är mycket trevligare mot mina anhöriga & känner inte irritation bara de pratar med mig.

Jag vet inte vad jag ska börja.. Jag är en stolt undersköterska som känner att jag gör skillnad varje dag jag är på jobbet. Jag har fina kollegor och bra chefer. Men åren innan projektet har varit tunga, jag har upplevt en maktlöshet och att jag inte blir hörd när jag berättar om hur mitt yrkesliv är. Men så kom det här, äntligen var det "nån" som lyssnade på oss ! Nån som var villig att aktivt engagera sej och vågade testa nya vägar för att skapa en arbetsmiljö som fungerar. Ett arbetssätt som känns modernt och nytänkande. Det är ingen hemlighet att vården i Sverige går på knäna, vi alla läser det i media och ser det på tv:n flera gånger i veckan om inte varje dag. Alla vet att något måste göras för att locka folk till att vilja jobba inom vården och utbilda sej men ändå står debatten still. Lönerna är låga, arbetstiden är ojäm och innebär att man jobbar både röda dagar, helger och kvällar. Med det här projektet har Borgholms kommun visat att de är villiga att testa något nytt och de lyssnar på sina medarbetare, det är en sådan arbetsgivare man vill ha. Känner mig stolt över att var en kugge i hjulet.

Hade inte orkat arbeta 100% med dagens vårdtyngd. Känner mig gladare över lag. Familjen tycker det är positivt.

*Minskad stress/oro/ångest över att gå till jobbet.

*Ökad känsla av trygghet och livskvalitet såväl på som utanför jobbet.

mera energi både på jobbet och den egna fritiden.

Man känner sig nöjdare, man får mera fritid, mer tid till barnen, man skulle inte orka jobba heltid med småbarn men 85 känns så bra! Projektet gör det möjligt. Det gör att man stanna kvar på jobbet också, det blir attraktivare. Man känner sig gladare och orkar mera.

Man är gladare och piggare, har fått ett liv utanför arbetet. Man har mer energi på arbetet då dagarna är kortare än förr.

För mig har det även en positiv effekt på mitt privatliv. Arbeta heltid utan projekt betyder ingen ork att göra något när man kommer hem. Det har hänt ofta att jag inte ville prata med någon, ville bara ha det lugnt. Var på dålig humor, hade ofta ont i kroppen. Lust att gå till jobbet var rätt låg. -> Allt är borta nu och jag känner mig riktig bra och frisk. Gå till jobbet med glädje!

Jag är faktisk stolt över att "min" kommun ge möjlighet att arbeta med förkortat arbetstid. Inom vården är det mer än aktuellt att det behövs bättre arbetsvillkor. Jag sprider ut min glädje över min kommun, att jag jobbar bara 85% heltid, har arbetsglädje och att kommunen har reagerad så tidig och tog emot våra synpunkter. Så otrolig bra! Och det är så viktig, framför allt hos oss i kommunen som har högst andel äldre i hela landet. Och andelen ökas ännu mer i framtiden. Bra att locka folk att jobba och bor här. Bra prestige för kommunen i landet. Det gör mig stolt!

Mer återhämtning, presterar bättre på jobbet med våra boenden, är bättre kollega, man kommer hem men har fortfarande energi.. har mer motiverad i jobbet och i beslut som berör arbetet, orkar träna efter mitt arbetspass eller innan.

Piggare , gladare , mer effektiv ,

Kroppen har möjlighet att återhämta sig, man kan ha mer tid i den privata liv man har, mindre sjukfrånvaro i helheten och tom. ger det mer också för finansiellt aspekten.

Nu upplever jag har mer tid i mitt privat liv och mindre stress för min del.

Man orkar mer, minskat stress, man är glad när man börja jobba, tid för återhämtning, minskat oro och att man känner sig nöjd.

Jag trivs mycket bra på min avdelning och känner mig inte trött på jobbet.

Jag har fått mer tid med familjen, vilket gör mig gladare och mindre stressad, då mår familjen också bättre ,man blir även en bättre arbetskamrat om man mår bättre. man gör ett bättre jobb, då mår de boende också bättre och anhöriga blir nöjda. kan räkna upp hur många fördelar som helst.

Ser även på andra att dom kanske är lite mindre trötta.

Jag blir piggare än förut och kommer hem tidigare och ha mer tid med familjen.

Minskad stress, bättre balans mellan jobb och fritid... man orkar med jobbet mycket bättre!

Man kommer piggare och orkar hålla sig alert hela passet igenom. Man är inte helt slutkörd i huvudet och kropp när man kommer hem och ska ha kvalitetstid med familj också. Man har lite kvar i tanken.

Mina kollegor är pigga och glada.
Inte så mycket negativa diskussioner

Mer hållbart både i arbetsmiljö och på fritiden. Gladare, mer arbetsglädje.
Positiva saker föder mer positiva saker. Vi har kul på jobbet, det känns
meningsfullt. Lättare att hålla sig till fattade beslut, då man verkligen
känner sig privilegierad och sedd och lyssnad på.

Man mår bättre och är piggare. orkar mera och känner sig mindre
stressad. Mer tid för återhämtning.

Min hälsa har förbättrats både fysiskt och psykiskt. Jag har fått det lättare
att hantera stressiga situationer så att jag inte mår dåligt av dem. Jag
känner mig även mer energisk.

Har du upplevt några negativa effekter?

Nej

Nej inga.

Nej.

Nej

Att i början projektet gick sjukskrivningen ner, men att den senare gick
upp igen. Dock inte på alla avdelningar.

Nej.

Inga alls

Nej, det ända är att vi är rädda att vi inte få fortsätter med projektet. Då
slutar kanske värdefulla arbetskollega och flyttar härifrån.
Finns absolut inget negativt med projektet!

Nej

NEJ

Nej! Bara positivt

Nej, det har jag inte upplevt just nu i allafall

Nej bara bra.

Nej, bara positiva effekter upplevde jag .

Nej, det har jag inte upplevt.

Nej absolut inte

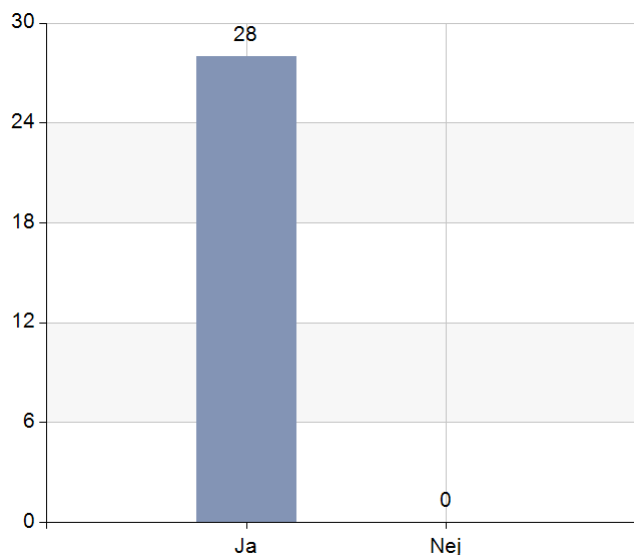
Nej.

Nej, bara positivt
Inga alls
Oro för att det ska tas bort Andra arbetsplatser ser att vi har en förmån som de inte har.
Faktiskt inte. Bara när tankarna dyker upp då och då att detta kan tas bort igen. DET ger en stress.
Nej
Nej, inga negativa effekter alls.

Ett av målen var att öka deltagande i trivselenkäten. Har du regelbundet svarat på trivselenkäten i Populum?

Namn	Antal	%
Ja	28	100
Nej	0	0
Total	28	100

Svarsfrekvens
100% (28/28)

Vilka risker ser du om projektet inte blir förlängt?

Tillbaks med högre sjukfrånvaro, mer stress, mindre återhämtning....de fattas folk inom vård och omsorg så man måste vara rädd om personalen som sliter och är fantastiska på alla sätt.
Att människor kommer sluta.
Stress, att man inte orkar med sjukskrivningar som följd man blir tröttare hemma Dyrare med obokade resurstimmar
Jag tror att eftersom jobbet är så tungt som det är så kommer kroppen inte orka arbeta 100% stressen kommer tillbaka eftersom jag inte hinner med att återhämta mig. Om jag måste gå ner i tid för att orka så kommer jag inte ha råd att bo kvar så då får jag nog lov att sälja mitt hus och flytta

till fastlandet. Det är tankar som kommer mest hela tiden nu när vi inte vet.

På riktigt så vet jag inte om jag orkar arbeta de pass som det kommer att bli igen. Jag kommer nog att lämna omsorgen då detta är väldigt tungt & krävande. Är inte värt det då lönen ej är så positiv.

Ökad resurstid, vilket kommer generera kostnader när vi blir obokade. Nedstämdhet, att något så positivt inte får fortsätta, jag vill inte ens tänka tanken. Kommer kännas blytungt att återgå till det gamla schemat. Ser även en risk att kollegor slutar, det är projektet som bidrar till att man vill jobba just här. Det är en riktig fjäder i hatten för B-holms kommun. Avsluta det inte, utöka istället mer fler arbetsgrupper, vi kommer vinna på det i alla i slutändan, helt övertygad.

Fler sjukskrivna, tror flera kommer att gå ner i tjänst. Arbetsrelaterad värk i kroppen, kommer att öka. Några kanske byter arbete.

*Utarbetad och missnöjd personal ger sämre patientsäkerhet.

*Ökade sjukskrivningar.

*Interna konflikter.

jag tror att det kommer att bli sjukskrivningar. dels för att jobbet är tungt och stort tålamods krävande på demensavdelningen. det kommer säkert minska arbetsglädje och då inte bara på avdelningen. mer osäkerhet då det kommer att bli mera resurs, svårare att få ett bra schema, svårare att hitta bra personal som håller och stannar på arbetet. svårare att ställa upp och hjälpa till i alla led. "vi känslan" kommer att minska. känns omotiverat att hjälpa till med alla ansvar och åtaganden.

Att folk väljer och flyttar härifrån. Då blir det ännu tuffare att bemanna, sjukskriva kommer öka igen.

Sjukskrivningar kommer gå upp markant. Stressen kommer att öka. Personal kommer få tillbaka smärta i kroppar som tidigare vilket idag har minskat som jag hört och känner för min egen del också har minskat.

Att jag inte orka jobbet fysisk och psykisk. Att jag inte kan utföra ett bra jobb. Vill att omsorgstagare mår bra, men tror att jag inte kan ge den vården som de behöver.

Bli krångligt med schema (dyra resurser).

Fundera att byta jobb. Inte attraktiv längre för att det är för lågt betald, dåliga villkor. Inte långt till Kalmar...

Vi behöver locka folk att bo permanent i kommunen. Vi behöver inte bara bostäder (som är även en viktig punkt framför allt i Löttorp som har så en fin skola), utan även attraktivt jobb. Om projektet inte bli förlängt, så ser framtiden svart ut...tyvärr.

Blir svårt att rekrytera personal.

En mindre glad och motiverad personalgrupp, vid sjukdom kommer man absolut inte orka gå kort vilket man orkar nu då och då, schemaläggningen kommer bli mycket svårare att få ihop, trots 11 timmarsregeln så har vi fått ihop ett bra schema tack vare projektet 85%, mer sjukskrivning då vårdtyngden har ökat radikalt.

Sjukskrivning, mer tröt, mindre effektiv.

Säkerligen kommer det att öka sjukskrivningar igen för att man jobba för mycket sedan hinner inte kroppen och själen att återhämta sig och då kostar det mycket för att kostnader till ordinary personal som ska ställa upp och jobbar och det blir inget bra arbetslockande till arbetsmarknaden för att få nya personal att jobba hos oss.

Risken är att sjukfrånvaron kommer att återgå igen och det blir slitsam för oss igen. Sist men viktigt att vi får mindre tid igen för vårt privata liv.

Mycket sjukfrånvaro, man känner sig mer trött och orkeslös. Förlorar personal, minskat glädje på jobbet och mer stress samt att minskat tiden för återhämtning.

Dålig humor på grund av ett påfrestande jobb.

Ordinarie personalen kommer att jobba övertid men många orkar inte. Visa personal kanske bli sjuk eller få byta jobb.

jag behöver arbeta heltid, så jag kommer bli tröttare och må sämre, vilket kanske gör att jag inte orkar göra ett lika bra jobb som jag gör nu. risken finns också att jag ser mig om efter annat jobb

Mer sjukfrånvaro.

Att sjukskrivningar ökar pga slutkörd personal.

riskerar att sjukskrivningen ökad för personalen för att vi inte orkar jobba långa pass.

Omotiverad personal, sjukskrivningar samt kanske mer personalomsättning.

Jag är rädd för att det skulle vara ett riktigt dråpslag för mig och många av mina kollegor. Folk kämpar för att orka med 100%.

Svårt att gå tillbaka, kommer skapa många negativa reaktioner.

Missnöjda kollegor, sjukskrivningar

Kommer kännas tungt att behöva arbeta mer tid.

Allt man helt enkelt tappar gnistan.

Ökade sjukantal.

Mindre arbetsglädje, som påverkar kvalitén på jobbet. "man gör bara det man måste"

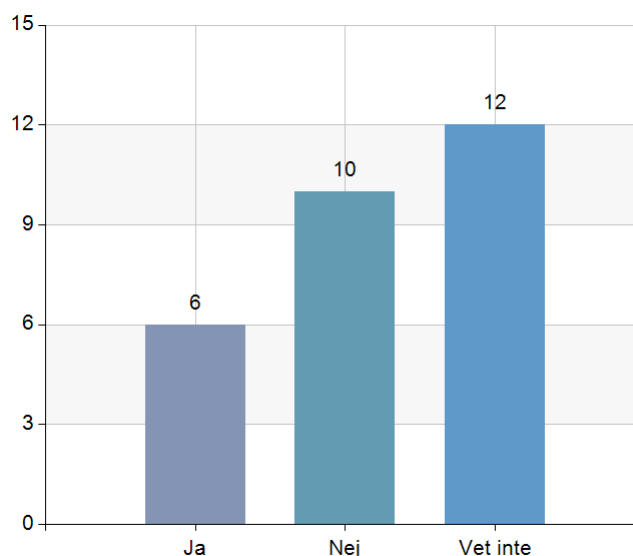
Ekonomiskt bortfall-oro för det.
Att kroppen ej ska hålla.
Ökad stress igen.

Att det kommer att kännas mycket tyngre att återgå till heltid.

Att falla tillbaka till sämre mående igen. Detta projekt har varit en livräddare för mig och mitt mående både fysiskt och psykiskt. Samt pga bättrat mående, har ökat min trivsel på arbetsplatsen otroligt mycket.

Kommer du att återgå till den anställningsgrad du hade innan projektets infördes?

Namn	Antal	%
Ja	6	21,4
Nej	10	35,7
Vet inte	12	42,9
Total	28	100

Svarsfrekvens

100% (28/28)

För mig personligen har projektet varit superbra och jag är stolt över att vi fick det här projektet.

85 % är perfekt. Man kan balansera Arbetsliv/ Hemmaliv

Måste jobba 100% då jag ej har råd att gå ned i tid.

Nej kommer gå ner i tjänst

kanske...ekonomiskt känner men sig tvingad. men kroppen och psyket vill inte det.

Jag är en som kan tänker mig flyttar och jobba i en annan kommun med bättre lön om projektet inte kommer att fortsätta.

Jag hade tjänst ledigt viss procent innan projektet. Kommer inte återgå till 100%
Måste jobba 100% för att jag behöver lönen (och pension). Men jag vet inte hur länge jag orka...
Jag anställd till 100% i botten men kommer att gå ner till 80% Så att jag kommer att orka jobba mer tills minst 30 år till inom vården som jag älska
Men jag måste för att liva och försörja min familj.
Jag hoppas att politiker förstå oss och tänka på hur vårt jobb är tungt och påfrestande.
jag måste jobba så att jag får heltidslön
Jag kommer gå ner i tid, eftersom jag känner att heltid blir mer än jag orkar.
Har arbetat heltid innan.
Vill ej känna att jag "måste", ger stress att tänka så. Kan inte svara på det nu. Känns tungt isf.
Om projektet avslutas så är det det jag måste göra.

Analys av resultat

Enkätresultaten visar en tydlig osäkerhet bland svarspersonerna angående deras framtida anställningsgrad efter projektets införande. Den största andelen av respondenterna, 42,9%, har svarat "Vet inte", vilket indikerar en hög grad av osäkerhet eller tveksamhet kring huruvida deras arbetsförhållanden kommer att återgå till det normala eller ej. Detta kan tyda på att projektet har skapat en situation där många anställda känner sig osäkra på sin framtida arbetsstatus, eller att de inte har tillräckligt med information för att göra en välgrundad bedömning.

Å andra sidan visar enkäten att 35,7% av respondenterna inte planerar att återgå till sin tidigare anställningsgrad. Detta är en betydande andel och kan antyda att projektet har haft en varaktig effekt på deras arbetsvillkor eller att de har anpassat sig till en ny arbetsrealitet som de föredrar eller finner mer hållbar. Denna grupp kan ha funnit alternativa arbetsarrangemang som bättre passar deras nuvarande livssituation eller personliga preferenser.

Endast 21,4% av de tillfrågade har svarat att de kommer att återgå till sin tidigare anställningsgrad. Detta är den minsta gruppen bland de tre svarsalternativen, vilket kan tyda på att en minoritet av de anställda känner att de kan eller vill återgå till sina tidigare arbetsförhållanden. Detta kan spegla en förändring i arbetsmarknaden eller i individernas personliga eller

professionella mål som en följd av projektets införande. Sammantaget visar resultaten en övergripande osäkerhet och en tendens mot förändring snarare än en återgång till det tidigare normalläget.

Pilotprojekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna pilotprojektet avseende arbetstidsförkortning för undersköterskor och vårdbiträden på det särskilda boendet, Åkerbohemmet, i enlighet med projektplanen.

att utvärdering ska ske före eventuellt beslut om fortsättning av projektet.

Ärendebeskrivning

En väl fungerande arbetstidsförläggning inom dygnet-runt-verksamhet motsvarar verksamhetens behov av bemanning och kompetens, använder resurser jämnt och effektivt samtidigt som en god arbetsmiljö tillgodoses. I verksamheter som bedrivs dygnet runt, ställs särskilda krav på arbetstidsförläggningen ur ett hälsoperspektiv för att möjliggöra ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetstid och förläggningen av denna är en av de viktigaste resurserna som arbetsgivaren har för att uppfylla verksamhetens mål. Det är också viktigt för medarbetare att tiden förläggs så att arbete, god arbetsmiljö och privatliv kan förenas.

Olika forskningsprojekt pågår för att öka kunskapen om eventuella samband mellan exempelvis arbetstidsförläggning, effektivitet, säkerhet och arbetsmiljö. Arbetstid och arbetstidsförläggning är därför en aktuell och angelägen fråga.

Den ständigt pågående utvecklingen av verksamhet, organisation, digitalisering, arbetssätt och därtill demografiska förändringar ställer höga krav på kompetensförsörjningen och hur välfärdens resurser används på bästa och mest effektiva sätt. I projektplanen som ska arbetas fram ingår det att medarbetarna arbetar 85 % med behållen heltidslön. Arbetstidsmåttet sänks med 5,5 timmar/vecka vilket innebär att det sänks från 37 till 31,5 timmar/vecka.

I och med Heltid som norm, har verksamheten en viss överkapacitet, framför allt på eftermiddagarna. Då arbetstidsmåttet sänks kommer överkapaciteten minska.

Ytterligare en önskad effekt är ökad återhämtning med minskad sjukfrånvaro som följd. Kostnaden för övertid bör därmed sänkas.

Projektet pågår under 2023. Projektplanen utformas under januari månad i samverkan med Kommunal. Genomförandet samt löpande uppföljning sker därefter utifrån projektplan.

Om projektet ger önskade effekter kan projektet komma att utökas till fler enheter inom äldreomsorgens verksamheter.

Beslutsunderlag

Socialnämndens beslut § 143 2022

Tjänsteskrivelse - Projekt sänkt arbetstidsmått

Projektplan

Yrkande

Marie Johansson (S), Marcel van Luijn (M), Stefan Wiberg (V), Linda Hedlund (C), Annette Hemlin (FÖL), Staffan Larsson (C), Erik Arvidsson (SD) och Carl Malgerud (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och att kommunstyrelsen beslutat bifalla detsamma.

Beslutet skickas till

HR-avdelningen

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Planprioritering december 2024

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna förslag till planprioritering december 2024.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att uppdra tillväxtchefen att kontakta ägaren av en särskild fastighet i Borgholm avseende byggplaner för denna.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens planprioritering enligt 9 § i reglementet för kommunstyrelsen. Prioriteringen ska enligt samma reglemente samrådas med miljö- och byggnadsnämnden.

Kommunstyrelsen prioriterar i vilken ordning arbete med planer ska påbörjas. Förslag till prioritering av detaljplaner tas fram två gånger per år. Alla detaljplaner bedöms gentemot hur väl de uppfyller respektive prioriteringsgrund.

- I linje med översiktsplan, fördjupad översiktsplan, kommunens vision och andra viktiga styrdokument.
- Bedömd samhällsnytta.
- Genomförbarhet/förutsättningar/omfattning.
- Tidpunkt för när planuppdrag givits.

Förutom prioriteringsgrunderna tas det hänsyn till vilka detaljplaner som redan pågår och hur långt komna de är i processen. Detaljplaner som är nära antagande prioriteras högt av den anledningen att det vore resursineffektivt att avbryta arbetet.

De huvudsakliga förändringarna gentemot den förra planprioriteringen är att detaljplaner för Törnrosen 2 m.fl och Kolstad 39:32 har påbörjats och att detaljplanen för Lofta 2:2 antagits. Därtill har planeringsenheten fått i uppdrag av kommunstyrelsen 2024-10-29 § 116 att inleda planarbete för Strömgården. Projektet prioriteras högt då samhällsnyttan och genomförbarheten bedöms stor.

--	--	--	--	--

Beslutsunderlag

- Planprioritering december 2024, daterad 2024-11-25

Dagens sammanträde

Yrkande

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Tillväxtchef
- Planeringschef
- Plansamordnare

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Planprioritering december 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen

att godkänna förslag till planprioritering december 2024.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens planprioritering enligt 9 § i reglementet för kommunstyrelsen. Prioriteringen ska enligt samma reglemente samrådas med miljö- och byggnadsnämnden.

Kommunstyrelsen prioriterar i vilken ordning arbete med planer ska påbörjas. Förslag till prioritering av detaljplaner tas fram två gånger per år. Alla detaljplaner bedöms gentemot hur väl de uppfyller respektive prioriteringsgrund.

- I linje med översiktsplan, fördjupad översiktsplan, kommunens vision och andra viktiga styrdokument.
- Bedömd samhällsnytta.
- Genomförbarhet/förutsättningar/omfattning.
- Tidpunkt för när planuppdrag givits.

Förutom prioriteringsgrunderna tas det hänsyn till vilka detaljplaner som redan pågår och hur långt komna de är i processen. Detaljplaner som är nära antagande prioriteras högt av den anledningen att det vore resursineffektivt att avbryta arbetet.

De huvudsakliga förändringarna gentemot den förra planprioriteringen är att detaljplaner för Törnrosen 2 m.fl och Kolstad 39:32 har påbörjats och att detaljplanen för Lofta 2:2 antagits. Därtill har planeringsenheten fått i uppdrag av kommunstyrelsen 2024-10-29 § 116 att inleda planarbete för Strömgården. Projektet prioriteras högt då samhällsnyttan och genomförbarheten bedöms stor.

Beslutsunderlag

- Planprioritering december 2024, daterad 2024-11-25

Beslutet skickas till

- Tillväxtchef
- Planeringschef
- Plansamordnare

Anders Magnusson
Tillväxtchef

Leon Hansson
Planeringschef, Tillväxtavdelningen

Planprioritering 2025

Kommunledningsförvaltningen

Tillhör beslut 2024-12-10 KS § XX

Borgholms
kommun

Kommunens planprioritering

Uppdraget att ta fram detaljplan ställs till kommunledningsförvaltningens planeringsenhet som ligger inom tillväxtavdelningen. Planeringsenheten arbetar tillsammans med övriga berörda enheter, avdelningar, förvaltningar och bolag med de planuppdrag att färdigställa de planuppdrag som finns inom kommunen.

I november 2024 finns 31 planuppdrag. Av dessa är det 5 planuppdrag som av olika anledningar, ligger vilande. Av de 31 uppdragen arbetas det aktivt med 12 detaljplaner. Arbetet med dessa sker fortlöpande och när dessa färdigställs krävs att ytterligare planer är prioriterade. Dels för att kunna ge de sökande en realistisk tidsram, men också för att skapa en tydlighet och transparens mellan politiker och tjänstemän. Planeringsenheten ska veta vilken plan som ska påbörjas när en annan avslutas.

Detta underlag syftar till att kortfattat redovisa aktuella planuppdrag samt att ge stöd för den prioritering av uppdragen som måste ske. Dokumentet är levande, prioriteringsordningen kan förändras under tid och nya planuppdrag lyfts fortlöpande in.

Planprioriteringen beslutas av kommunstyrelsen efter samråd med miljö- och byggnadsnämnden två gånger per år. Planprioritering lyfts och behandlas däremellan av plansam (kommunstyrelsens AU, miljö- och byggnadsnämndens AU) och miljö- och byggnadsnämnden kontinuerligt. I dessa politiska forum sker en fortlöpande dialog kring det pågående planarbetet. Beslut att lämna ett planbesked samt att ge kommunledningsförvaltningen ett planuppdrag tas av miljö- och byggnadsnämnden. Planuppdrag kan även ges av kommunstyrelsens arbetsutskott. Därefter lyfts nya uppdrag in i prioriteringen.

KRITERIER FÖR PRIORITERINGEN

- I linje med ÖP, FÖP, kommunens vision och andra viktiga styrdokument.
- Bedömd samhällsnytta.
- Genomförbarhet/förutsättningar/omfattning
- Tidpunkt för när planuppdrag givits.

Prioritering som görs sker med stöd av redovisade kriterier enligt ovan. I tabellen som redovisas på nästa sida har respektive detaljplan delats in enligt följande:

Pågående - Planeringsarbetet har startats upp. En detaljplan som startats upp ska inte prioriteras ned om inte särskilda skäl finns. De pågående detaljplanerna prioriteras gentemot varandra som prioritet 1 och 2

Prioriterad - Prioriterade detaljplaner startas upp efter det att pågående detaljplaner har färdigställts, alternativt resurser friställts.

Vilande - Detaljplaner som är uppstartade men som av olika skäl inte är pågående.

Detaljplan pågående	Diarienummer	Prioritet	Skede november 2023
Stora Rör 2:1 m.fl	S 2014-043	1	Antagande
Borgholms Hamn	B2020-1299	2	Arbete inför granskning
Kolstad 39:33	S 2017-447	1	Granskning
Lofa 1:2 m.fl.	B 2020-659	2	Arbete inför granskning
Stenninge 2:10	B 2022-721	2	Arbete inför samråd
Djupvik Södra	B 2021-1279	2	Arbete inför samråd
Centrala Köpingsvik, Solberga 5:3 mfl	B 2023-962	1	Arbete inför samråd
Legenäs 1:39 samt del av Persnäs-Sandvik 1:1	B 2019-123	1	Arbete inför samråd
Gullvivan 8 m.fl.	B 2023-1003	2	Arbete inför granskning
Högsrum 5:29	B 2024-314	1	Arbete inför samråd
Kolstad 39:32	B 2024-1086	2	Start-PM
Törnrosen 2, 8, 9	B 2024-1085	2	Start-PM

Detaljplan prioriterad	Prioriterad uppstart för år
Stenhuggaren 9:1 Strömgården	2025
Kyrketorp 6:1	2025
Svarteberga 3:7	2025
Borgehage 1:73 och Borgehage 1:55	2025
Djupvik 1:174 m.fl. Centrala Djupvik	2026
Borgholm 11:1 (Kapelludden)	2026
Kolstad 10:46, 39:3, 10:5 m.fl. (ersätter DP 83,102)	2026
Böda-Torp 3:38	2026
Norrböda 6:5 och Norrböda 3:22	2027
Böda-Torp 1:2	2027
Böda-Torp 8:157	2027
Södra Munketorp 1:32	2027

Detaljplan vilande	Diarienummer	Skede
Freja 10	S 2018-551	Ej uppstartad
Höken 8	S 2017-270	granskning avslutad 2020
Byxelkroks hamn	B 2022-034	Arbete inför samråd
Horn 1:131 Lammet & Grisen	B 2021-087	Arbete inför samråd
Klinta 5:15	B 2019-135	Arbete inför samråd
Strandbo 1 m.fl Strand Hotell	B 2019-123	Arbete inför samråd

Beskrivning pågående detaljplaner

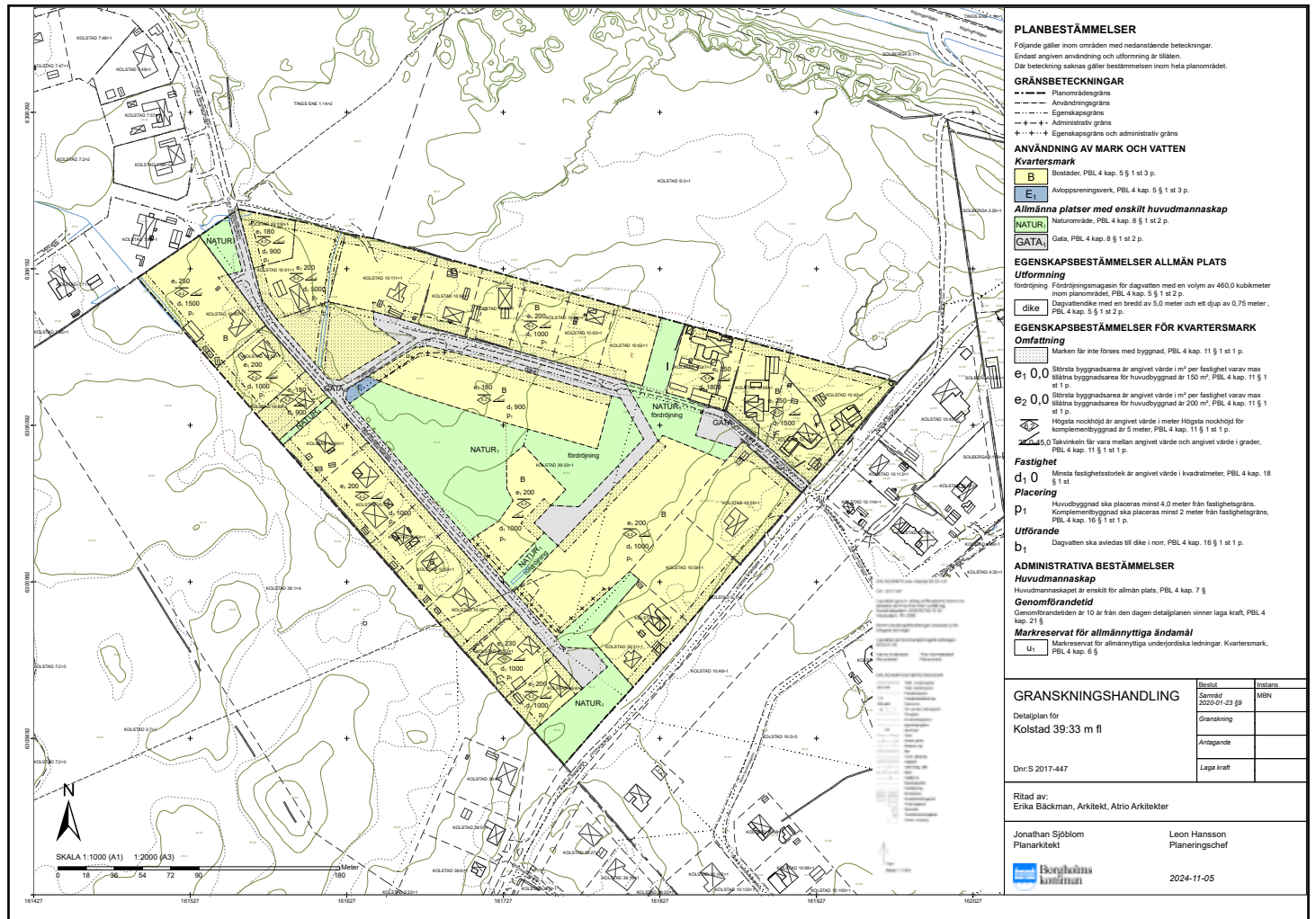
Kolstad 39:33

Status: Planen godkändes för samråd 2020-01-23. Planen godkändes för granskning 2024-11-20.

Planens innehåll och syfte: Syftet med detaljplanen är att tillskapa ytterligare bostadsfastigheter och att genom utökad byggrätt möjliggöra att befintliga bostadsfastigheter kan omvandlas till permanentboende. Förtätningen ska ske på ett sätt som tar hänsyn till kända fornlämningar. Syftet med detaljplanen är också att skapa ett grönområde med en väl fungerande dagvattenhantering som kan gynna områdets groddjur.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: ca 10-15 nya bostäder, enbostadshus.

Sökande: Prästhagen AB

Detaljplan för Strandbo 1 och Afrika 2 "Strand hotell"

Status: Samrådsredogörelsen för planprogrammet godkändes och planuppdrag Strandbo 1 och Afrika 2 gavs 2021-05-20. Start-PM beslutades 2021-09-07.

Planens innehåll och syfte: Detaljplan syftar till att pröva möjligheterna för hotell- och bostadsändamål, handel och parkering inom fastigheterna Strandbo 1 och Afrika 2.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: -

Sökande: STRANDSKI EIENDOM A/S

Detaljplan för Legenäs 1:39 samt del av Persnäs-Sandvik 1:1

Status: Samrådsredogörelse för planprogrammet godkändes och planuppdrag gavs 2021-04-21. Start-PM beslutades 2021-08-10.

Planens innehåll och syfte: Markområdet är ca 3 hektar som består av betad alvarmark uppe på klinten öster om nuvarande bebyggelse. Syftet med detaljplanen är att utreda möjligheterna för bostadsändamål.

Förutom den privatägda fastigheten Legenäs 1:39 så ingår angränsande kommunalägd mark i söder på fastighet Persnäs-Sandvik 1:1.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: ca 25 bostäder

Sökande: Kommunen samt Sandviks tomter AB

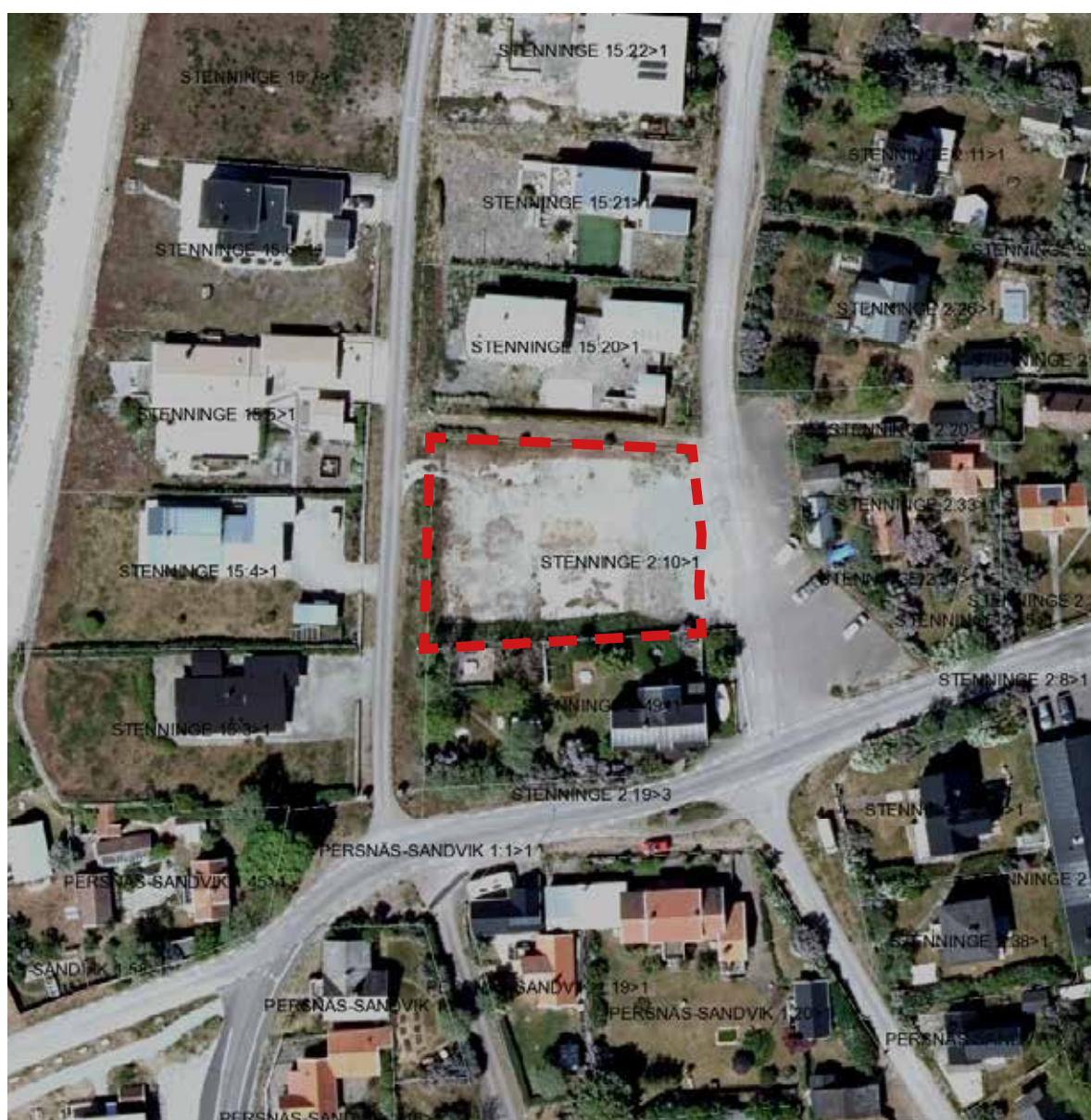

Status: Planbesked beviljades 2020-12-17. Start-PM godkändes 2022-08-30.

Planens innehåll och syfte: Planområdet liggecentralt i Sandvik samhälle. På platsen har det tidigare funnits en ICA-butik vilken totalförstördes i en brand 2017 samt bensinstation. Syftet med detaljplanen är att ersätta befintlig byggnadsplan för att göra det möjligt att uppföra bostäder.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: 2 bostadsenheter

Sökande: Persnäs-Sandvik Fastigheter AB

Södra Djupvik

Status: FÖP:en för Djupviksområdet vann laga kraft 2018-09-20. Start-PM godkändes 2023-03-14.

Planens innehåll och syfte: Planarbetet avser att möjliggöra för ny bostadsmark inom Loftaområdet i Djupviks norra del. Planläggning för bostadsändamål ligger i linje med fördjupningen av översiktsplanen för Djupviksområdet som pekar ut marken som utredningsområde för bebyggelseutveckling. Planområdet är ca 44 ha och avgränsas av Djupviksvägen i norr och den av stenmurar tydligt avgränsade alvarsmarken i öster. I väster och söder följer plangränsen i princip den befintliga byggnadsplanens gränser.

Syftet med detaljplanen är dels att utreda möjligheten att förtäta området med ny bostadsbebyggelse, dels att utreda möjligheten att utöka byggrätten för befintliga bostadsfastigheter. Detaljplanen ska också undersöka möjligheten att utveckla befintlig restaurangverksamhet i området.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: ca 40

Sökande: Privat fastighetsägare samt kommunen

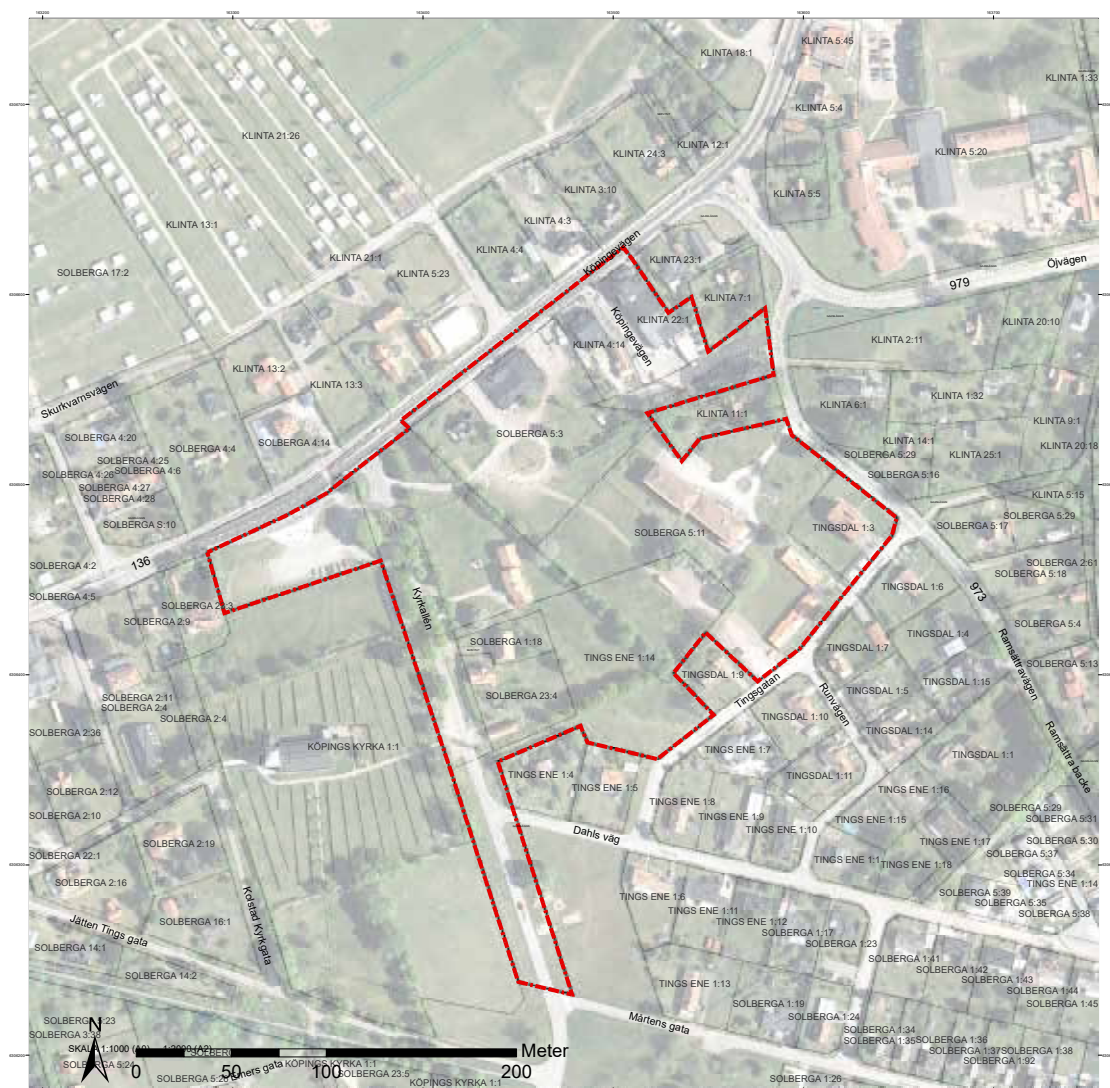
Centrala Köpingsvik

Status: Planbesked för Solberga 5:3 beviljades 2018-01-25. Start-PM godkändes 2023-10-10.

Planens innehåll och syfte: Planområdet innefattar de centrala delarna av Köpingsvik. I planområdet ingår fastighet Solberga 5:3 som tidigare fått planbesked, i planarbetet ska möjligheten att planlägga för verksamheter samt bostäder utredas. Kommunen äger fastigheterna Solberga 5:11 (Soldalens vård- och omsorgsboende) samt Tings Ene 1:14. I och med byggnationen av ett nytt särskilt boende på Ekbacka kommer Soldalens verksamhet flyttas till Ekbacka med planerad inflytt år 2024. Gällande detaljplaner i närområdet är i flera delar inaktuella och ingår i planområdet för att säkerställa nuvarande användning, detta gäller Klinta 4:14 (idag Köpingsviks Conditori), Klinta 22:1 (Ica Köpingsvik), Tingsdal 1:3 och Tings Ene 1:14. Även lämplig framtida användning för Köpingsviks församlingshem ska utredas vidare i planen.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: -

Sökande: Privat fastighetsägare samt kommunen

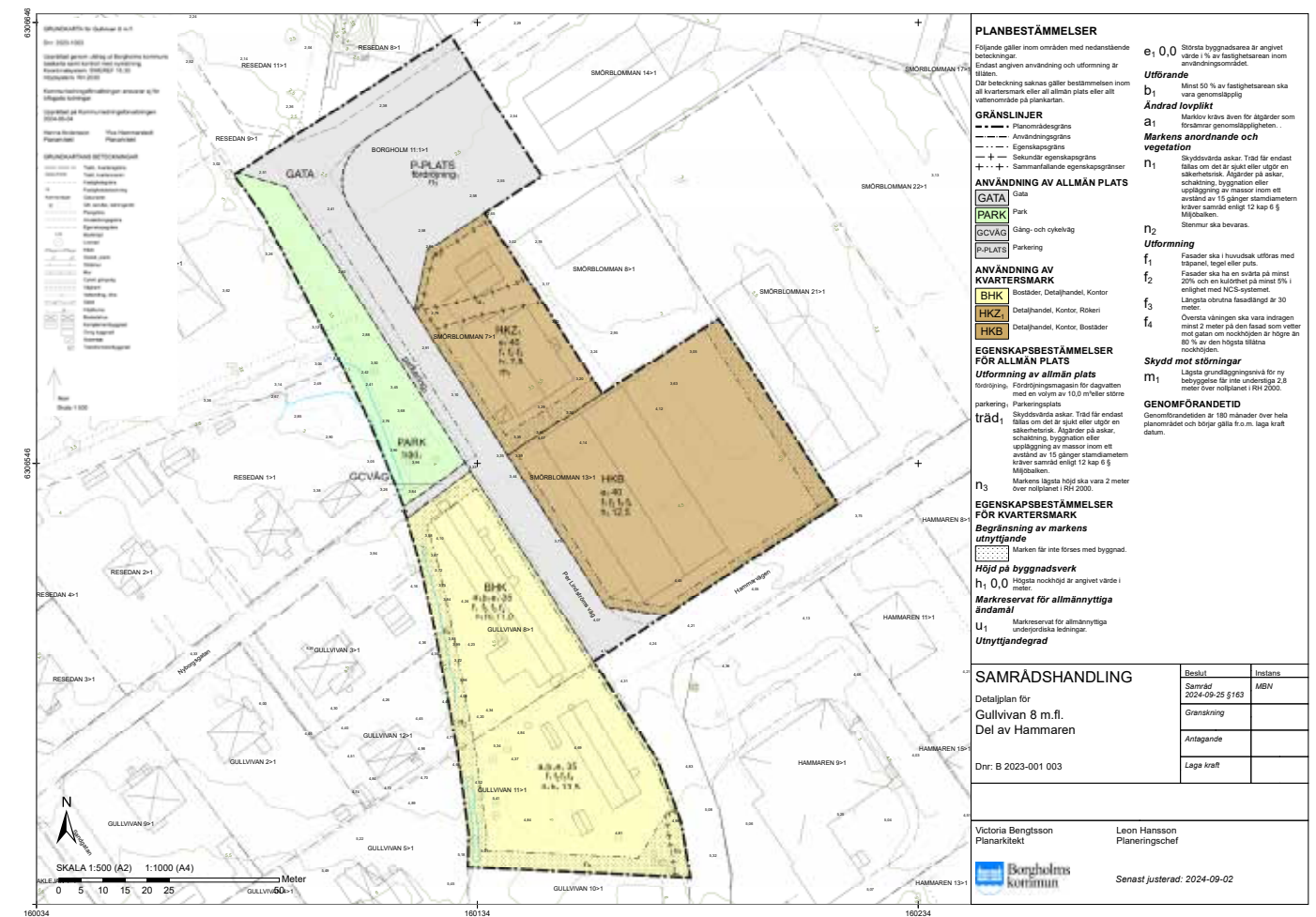
Gullivian 8 med flera fastigheter

Status: Planbesked beviljades 2023-06-14. Start-PM godkändes 2023-12-05. Planen godkändes för samråd 2024-09-25.

Planens innehåll och syfte: Planområdet är en del av stadsdelen Hammaren belägen i centrala Borgholm. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra bebyggelse av bostäder i området i kombination med handel och icke störande verksamheter och därmed skapa en bättre sammankoppling med intilliggande bostadsområde.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: cirka 30-50 bostäder samt ytor för verksamhetslokaler

Sökande: Kommunen

Högsrum 5:29

Status: Planbesked beviljades 2023-04-19. Start-PM godkändes 2024-04-09.

Planens innehåll och syfte: Planområdet är beläget i Rälla cirka 14 kilometer söder om Borgholm. Planområdet utgörs av tallskog och utgör cirka 3,6 hektar. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra bebyggelse av bostäder i ett läge med goda kommunikationer, närhet till natur och friluftsliv samt service och skola.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: 35-85 bostäder

Sökande: Kommunen

Kolstad 39:32

Status: Planbesked beviljades 2020-12-17. Start-PM godkändes 2024-12-03.

Planens innehåll och syfte: Planområdet är beläget i sydöstra Borgholm. Kolstad 39:32 utgörs av jordbruksmark i anslutning till Karlshöjd och Kolstad. Planarbetet gäller även den del kommunal mark på Borgholm 11:1 som kopplar Kolstad 39:32 till Sune Danielssons gata och ansluter till rondellen. Syftet med planarbetet är att utreda möjligheten att omvandla marken till bostadsändamål.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: 30-50 bostäder

Sökande: Kolstad Borgholm Building Group AB

Törnrosen 2, 8 samt 9

Status: Planbesked beviljades 2023-06-14. Start-PM godkändes 2024-12-03.

Planens innehåll och syfte: Planområdet är beläget i Borgholm stad i anslutning till Storgatan. Inom fastigheterna ligger Folkets Hus. Syftet med planarbetet är att utreda möjligheten att komplettera planområdet med bostäder.

Antalet enheter som planen uppskattas ge möjlighet till: 20-talet bostäder

Sökande: Kommunen

Prioriterade, ännu ej uppstartade planer

Detaljplan	Beslut	Stöd i ÖP/FÖP	Användning	Enheter ca
Stenhuggaren 9:1 Strömgården	2024		Bostäder/flerbostadshus	
Kyrketorp 6:1	2018	-	Bostäder fristående	10-15
Svarteberga 3:7	2020	-	Bostäder fristående	10-20
Borgehage 1:73 och Borgehage 1:55	2021	Ja/nej	Bostäder fristående/flerbostadshus	100
Djupvik 1:147 mfl centrala Djupvik	2020	ja	Bostäder fristående	40-50
Borgholm 11:1 (Kapelludden)	2021		Campingverksamhet	
Kolstad 10:46, 39:3, 10:5 m.fl. (ersätter DP 83,102)	2021	Ja	Bostäder fristående	180-200
Böda-Torp 3:38	2019	Ja	Bostäder fristående	30-40
Norrböda 6:5 och 3:22	2021	-	Bostäder fristående	15-20
Norrböda 6:5	2021	-	Bostäder fristående	7
Böda-Torp 1:2	2017	Ja	Bostäder fristående	8-12
Böda-Torp 8:157	2021	Ja	Bostäder fristående	5-10
Södra Munketorp 1:32	2021	-	Bostäder fristående	30

Vattentjänstplan för samråd

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna vattentjänstplanen för samråd.

Ärendebeskrivning

Enligt ändringar i vattentjänstlagen (LAV), som beslutades av riksdagen under 2022, ska varje kommun ta fram och anta en vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna Va-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som föreslås skickas ut på samråd. Vattentjänstplanen motsvarar till stora delar det som tidigare benämnts VA-plan. Vattentjänstplanen ska dock vara föremål för samråd och ställas ut för granskning och därefter antas av kommunfullmäktige, som också ska pröva dess aktualitet minst vart fjärde år. Detta har inte varit ett krav på de tidigare VA-planerna.

Vattentjänstplan ersätter VA-planen i sin helhet och kompletteras med nytt innehåll, framförallt gällande klimatanpassning och hur Va-anläggningen ska fungera vid skyfall. Utbyggnadsplanen för framtida VA läggs som en bilaga till vattentjänstplanen. Detta för att utbyggnadsplanen lättare ska kunna uppdateras och löpande hållas aktuell.

Beslutsunderlag

- Vattentjänstplan, samrådsversion 2024-11-28
- Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning, 2024-11-28
- Bilaga 2 Utbyggnadsplan för VA, 2024-11-28
- VA-policy antagen av kommunfullmäktige 2023-12-18 §221
- Beslut - 2023000187 - KS - 221
- Tjänsteskrivelse - vattentjänstplan för samråd, daterad 2024-11-21

Bedömning

Kommunen bedöms med den nya vattentjänstplanen få en bättre överblick över den strategiska planeringen gällande VA samt hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning kopplat till vattenfrågorna.

--	--	--	--	--

Dagens sammanträde

Yrkande

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- VA-planerare
- Planeringschef
- Tillväxtchef

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - vattentjänstplan för samråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna vattentjänstplanen för samråd.

Ärendebeskrivning

Enligt ändringar i vattentjänstlagen (LAV), som beslutades av riksdagen under 2022, ska varje kommun ta fram och anta en vattentjänstplan. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna Va-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som föreslås skickas ut på samråd. Vattentjänstplanen motsvarar till stora delar det som tidigare benämnts VA-plan. Vattentjänstplanen ska dock vara föremål för samråd och ställas ut för granskning och därefter antas av kommunfullmäktige, som också ska pröva dess aktualitet minst vart fjärde år. Detta har inte varit ett krav på de tidigare VA-planerna.

Vattentjänstplan ersätter VA-planen i sin helhet och kompletteras med nytt innehåll, framförallt gällande klimatanpassning och hur Va-anläggningen ska fungera vid skyfall. Utbyggnadsplanen för framtida VA läggs som en bilaga till vattentjänstplanen. Detta för att utbyggnadsplanen lättare ska kunna uppdateras och löpande hållas aktuell.

Beslutsunderlag

- Vattentjänstplan, samrådsversion 2024-11-28
- Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning, 2024-11-28
- Bilaga 2 Utbyggnadsplan för VA, 2024-11-28
- VA-policy antagen av kommunfullmäktige 2023-12-18 §221
- Beslut - 2023000187 - KS - 221

Bedömning

Kommunen bedöms med den nya vattentjänstplanen få en bättre överblick över den strategiska planeringen gällande VA samt hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning kopplat till vattenfrågorna.

Beslutet skickas till

- VA-planerare
- Planeringschef
- Tillväxtchef

Leon Hansson
Planeringschef

Mia Olsson Hedman
VA-planerare, planeringsenheten

A photograph of a beach scene. In the foreground, there is a sandy beach with some snow patches. In the middle ground, three people (two adults and a child) are standing near the water's edge. The water is calm, and the sun is reflecting on its surface. The background shows a line of trees and some buildings under a bright sky.

Vattentjänstplan

för Borgholms kommun

2025-2040

Samrådsversion

2024-11-28

Vattentjänstplan

för Borgholms kommun

Samrådsversion

© Borgholm 2024.
Fastställd av kommunstyrelsen 2024-xx-xx, § xxx

Utgivare: Borgholms kommun
Box 52
387 21 Borgholm
Borgholms kommun & Lantmäteriet äger copyright för kartor.
Layout, foton och illustrationer: Borgholms kommun
Tryck: xxx

Vattentjänstplanen kan laddas ner från hemsidan www.borgholm.se.

Uppdragsgivare är kommunstyrelsen och ansvarig för rapporten är Tillväxtavdelningen.

Innehåll

Inledning	5
1. VA-översikt.....	7
Kommunala spillvattenanläggningar	10
Dagvatten.....	13
Kommunal dricksvattenförsörjning	14
Riktlinjer för vatten	15
Våra dricksvattentäkter	16
Enskild dricksvattenförsörjning.....	18
Vattenskydd	19
2. VA-policy	22
3. Verksamhetsområde för allmänna vattentjänster	24
4. Handlingsplan för utbyggnad.....	27
Bedömning av behov	27
I väntan på VA-utbyggnad.....	30
5. Handlingsplan för områden med fortsatt enskilt VA	32
Tillsyn och åtgärdskrav.....	34
Enskild dricksvattenförsörjning.....	37
6. Handlingsplan för den allmänna anläggningen	39
Åtgärder på spillvattenanläggningen.....	40
Avloppsreningsverk (ARV).....	40
Små avloppsanläggningar	41
Åtgärder på dricksvattenanläggningen.....	43
7. Handlingsplan för en hållbar dagvattenhantering.....	51
Riktlinjer för dagvattenhantering	53
Tänkbara dagvattenåtgärder	57
8. Klimatanpassning av VA-anläggningen	64
Riktlinjer för klimatanpassning av va-anläggningen	65
Riskbedömning och åtgärdsbehov.....	66
9. Avfall och resurser	71
Kretsloppsanpassat VA	71
Referenser	74
Bilagor	75

Inledning

En god VA-planering är grundläggande för samhällsutvecklingen. Vattentjänstplanen beskriver åtgärder för vår vatten- och avloppsförsörjning till år 2040. Planen ska bidra till kommunens tillväxt och samtidigt som miljön och människors hälsa skyddas. Den ger förutsättningar för en långsiktig dricksvattenförsörjning och en avloppshantering, där även dagvatten ingår, med minskad påverkan på recipienten och ska beaktas vid all övergripande planering.

VA-försörjning i ett större sammanhang är ett kommunalt ansvar. Planen belyser de utmaningar som kommunen står inför och beskriver hur behovet ska tillgodoses på både lång och kort sikt. I vattentjänstplanen ingår en VA-policy och övergripande riktlinjer för vatten som ska underlätta beslutsfattande. Förutsättningarna för VA-försörjningen beskrivs i en översikt, sedan följer handlingsplaner för områden med enskilt VA och för den allmänna anläggningen samt riktlinjer och handlingsplan för dagvatten. I bilagan "Utbyggnadsplan för VA" beskrivs de områden som planeras för anslutning till det allmänna VA-nätet.

Rådande förutsättningar tillsammans med kommande utmaningar från ett förändrat klimat gör vatten- och avloppsfrågornas långsiktighet till en av de viktigaste frågorna för framtiden. VA-anläggningen behöver anpassas till skyfall, torka och förändrad nederbörd. Dricksvattentillgången måste tryggas för framtiden tillsammans med en god spillvattenhantering. Dagvattenfrågan har fått ett större fokus och aktuella åtgärder beskrivs i klimatanpassningsdelen.

Planen har framarbetats av tillväxtavdelningen tillsammans med tjänstepersoner från miljö- och byggavdelningen och Borgholm Energi. Den riktar sig till politiker, tjänstepersoner, fastighetsägare och enskilda med intresse för vatten- och avloppsförsörjningen i vår kommun.

1. VA-översikt

Denna översikt beskriver nuläget och identifierar utvecklingsbehovet för den kommunala VA-anläggningen. En effektiv rening av avloppsvatten är nödvändig för att minimera påverkan på recipienten och för att skydda människors hälsa. Dricksvattenförsörjningen behöver vara hållbar över generationer och skyddas från föroreningar från verksamheter och bebyggelse. Verksamhetsområdena ska utökas enligt utbyggnadsplanen och fler fastigheter kommer att kunna anslutas till den kommunala anläggningen framöver. Men även enskilda lösningar behöver fungera över tid och för såväl dessa som de kommunala anläggningarna behöver det finnas en åtgärdsplan.

Lokala förutsättningar

Geologiska och hydrologiska förutsättningar påverkar dricksvattenförsörjningen i stort. Ölands jordtäckte är ofta tunt och magasineringskapaciteten för vatten är begränsad. Sandiga områden utgör undantag och i dessa områden finns de kommunala vattentäkterna.

En sprickig och vittrad berggrund gör att det vatten som infiltreras har ett dåligt skydd mot föroreningar. Snabba förbindelser mellan yt- och grundvatten kan göra vattenförsörjningen sårbar. Genom torrläggning och avvattning i modern tid har ytvatten successivt försvunnit i landskapet, grundvattennivåer sänkts och ytvattenflöden ökat. Vattenkvaliteten kan försämrats genom påverkan från föroreningar eller av ett intensivt vattenuttag. Risk finns för minskad grundvattenbildning till följd av det förändrade nederbördsmonster som följer klimatförändringarna samt med en tidigare snösmältning, längre vegetationsperiod och en förlängd avsänkingsperiod för grundvattnet. Avloppsvattnet behöver hanteras så att det inte riskerar smitta eller negativ påverkan på miljön.

Regional kontext

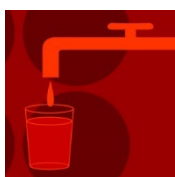
I den regionala vattenförsörjningsplanen för Kalmar län beskrivs de viktigaste resurserna för vattenförsörjningen i länet. Analysen utgör ett underlag som kan användas i samband med fysisk planering och VA-planering, vid tillståndsprövning och vid beslut. Planen innehåller en klimatanalys för de utpekade vattenresurserna och brist på vatten kan uppstå i framtiden på grund av klimatförändringar och ökat vattenuttag. Ett

långsiktigt skydd krävs för att säkra tillgång och kvalitet på dricksvattnet och även en beredskapsplan för vattenförsörjningen.

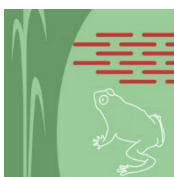
I Ölands lokala vattenförsörjningsplan redovisas sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster som kan utgöra grund för vår dricksvattenproduktion. Planen identifierar befintliga och framtida resurser samt lämpliga åtgärder för att trygga vattenförsörjningen ur ett flergenerationsperspektiv. Planen utgör underlag för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen och väsentliga slutsatser har blivit åtgärdsförslag i denna plan.

Nationella mål

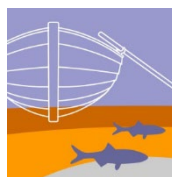
Flera av de nationella målen för miljö kvalitet berör yt-, grundvatten eller spillvatten. Samhällets skilda verksamheter påverkar direkt eller indirekt recipienten som tar emot vårt använda vatten och denna påverkan behöver generellt minska. Dessa är de mål som främst berör VA-försörjningen:

Grundvatten
av god kvalitet

Levande sjöar
och vattendrag

Hav i balans samt
levande kust och skärgård

God bebyggd
miljö

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer, (MKN) för vatten omfattar sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. De är kopplade till de vattenförekomster som utpekats av vattenmyndigheterna i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten. En miljö kvalitetsnorm för vatten är ett rättsligt verktyg som beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt.

Öland tillhör Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt. Västra landborgen utgör den huvudsakliga vattendelaren. Från västra avrinningsområden når vatten Kalmarsund, de östra avvattnas mot Ölands östra kust. Inom området finns ett antal vattenförekomster som är klassade med en beslutad miljö kvalitetsnorm. Statusklassningen är en samlad bedömning som baseras på vattnets ekologiska, kemiska och kvantitativa status.

Av elva vattendrag och en sjö som tillsammans utgör kommunens ytvattenförekomster samt nio grundvattenförekomster och fem kustvatten har de flesta måttlig eller otillfredsställande status. Alla vattenförekomster ska uppnått god status 2027 och statusen får inte försämrats under tiden.

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheterna har fastställt miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster och för de som inte håller tillräcklig kvalitet har ett åtgärdsprogram upprättats. Programmet omfattar förbättringar gällande kvantitativ och kvalitativ status där kommuner och myndigheter ansvarar för genomförandet. Vissa åtgärder har direkt koppling till att säkerställa vattenförsörjningen. De riktar sig till kommunerna och behandlar tillsyn av verksamheter och förorenade områden, skyddsnivå för enskilda avlopp, inrättande av vattenskyddsområden samt planfrågor ur vattenaspekt. Dessutom finns en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka. Många av åtgärderna som föreslås i denna plan har formulerats med avseende att nå eller underlätta att nå de uppsatta målen.

EU-direktiven avloppsdirektivet, slamdirektivet, drickvattendirektivet, grundvattendirektivet, miljökvalitetsnormsdirektivet, översvämningsdirektivet och ramdirektivet för vatten utgör grunder för en hållbar VA-hantering.

Ansvarsområden

Kommunfullmäktige har ett övergripande ansvar för vatten- och avloppsförsörjningen i kommunen, fördelat på huvudmannen Borgholm Energi, Kommunledningsförvaltningen och Miljö- och byggnadsnämnden. Borgholm Energi är huvudman för den allmänna VA-anläggningen. De ansvarar för vatten- och avloppstjänster inom verksamhetsområde samt drift, underhåll och utbyggnad av anläggning och ledningsnät. Verksamheten finansieras genom VA-taxan. Miljö- och byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och ansvarar för bebyggelseplanering, tillstånd, tillsyn och kontroll av kommunala och enskilda VA-anläggningar. Kommunfullmäktige ska enligt lagen om allmänna vattentjänster, LAV, ordna med allmän vatten- och/eller spillvattenförsörjning i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområde för respektive vattentjänst samt beslutar om VA-taxa.

Länsstyrelsen har tillståndsansvar för större reningsverk och de av länsstyrelsen beslutade vattenskyddsområdena samt tillsynsansvar över att kommunerna fullgör sina skyldigheter inom tillsynsområdet och enligt LAV. Om verksamhetsområde inte planerats trots behov kan Länsstyrelsen agera med stöd av 51 § i LAV. Det innebär att kommunen då föreläggs att inrätta verksamhetsområde för ett specifikt område. Detta kan förebyggas genom en långsiktig planering.

Kommunala spillvattenanläggningar

I Borgholms kommun är omkring 60 % av de knappt 11 000 fastigheterna anslutna till den kommunala spillvattenanläggningen där det kommunala bolaget Borgholm Energi AB är huvudman. Idag finns det större reningsverk i Borgholm, Sandvik, Böda och Byxelkrok. De har tillsammans tillstånd för rening av avloppsvatten från drygt 70 000 personekvivalenter (p.e.). Utöver dessa verk finns små kommunala anläggningar för ytterligare ca 700 p.e. i form av biodammar eller infiltrationsanläggningar. Spillvattenledningsnätet omfattar totalt ca 30 mil. Verksamhetsområde för dagvatten finns i Borgholm och delar av Köpingsvik. Verksamhetsområde för spillvatten omfattar större sammanhang över hela kommunen. Tekniken för att rena spillvattnet bygger på mekanisk, biologisk och kemisk rening, i några anläggningar finns kvävereduktion. Vid mindre anläggningar sker mekanisk rening och efterföljande infiltration. Det allmänna VA-nätet försörjer permanentboende vintertid men ett mångdubbelt antal sommartid. Spillvatten från Halltorp, Ekerum, Rälla och Stora Rör pumpas till reningsverket i Färjestaden, Mörbylånga kommun. Dessa områden försörjs med dricksvatten från Borgholms kommun.

Borgholm ARV

Till Borgholms avloppsreningsverk går spillvatten från ca 13 000 anslutna hushåll i Borgholm, Köpingsvik, Lundegård, Räpplinge, Lindby och Borgehage. Reningen i verket är mekanisk, biologisk och kemisk. Kapacitet finns för ytterligare anslutningar.

Byxelkrok ARV

Till Byxelkrok kommer spillvatten från Byxelkrok, Enerum och Torp. Reningen är mekanisk, biologisk och kemisk. Kapaciteten i verket är cirka 2

000 p.e. Reningsverket har idag en maximalt utnyttjad kapacitet. För anslutning av ytterligare fastigheter krävs en utökning av verket eller alternativt omhändertagande.

Böda ARV

Till Böda går spillvatten från Löttorp, Binnerbäck, Sandby och Böda. Reningen är mekanisk, biologisk och kemisk och kapaciteten är 16 500 p.e. Böda avlopps-reningsverk har byggts om för att fler hushåll på norra Öland ska kunna anslutas till kommunalt avlopp. Nya bevattningsdammar har tillkommit och det renade avloppsvattnet används för bevattning av jordbruksmark.

Sandviks ARV

Sandviks avloppsreningsverk tar emot spillvatten från Sandvik, Södvik, Djupvik, Lundebytorp och Västra Vässby. Reningen är mekanisk, biologisk och kemisk och kapaciteten är cirka 2 500 p.e. Reningsverket anpassades för att ta emot avloppsvatten från ca 500 fastigheter i utbyggnadsområdet Lofta-Djupvik som nu är anslutna. Möjlighet finns att ansluta ytterligare cirka 100 fastigheter från närliggande bebyggelse.

Alböke infiltration

15 p.e. är anslutna till anläggningen som består av en förstärkt infiltration dimensionerad för ca 10 fastigheter. Funktionen är otillräcklig på grund rådande markför-hållanden i området. Verksamhetsområde finns för dricksvatten men saknas för spillvatten i området. Om VO inrättas för spillvatten i för de 20 fastigheterna i området behöver anläggningen förbättras.

Bredsättra biodammar

Anläggningen betjänar idag ca 300 p.e. Verksamhetsområde finns för dricksvatten och spillvatten i området. Funktionen är tillfredställande och

inga omfattande åtgärder krävs. På sikt kan området anslutas till Borgholms ARV via Tjusby-Störlinge.

Gärdslösa infiltration

Ca 75 p.e. samt förskola och skola är anslutna till befintlig infiltrationsanläggning. Verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten finns i området. Verksamhetsområde är antaget för fler fastigheter än de som är anslutna idag. Funktionen är godtagbar men anläggningen behöver utökas för att kunna försörja de ytterligare ca 50 fastigheter som ingår i verksamhetsområdet.

Kårehamn infiltration

Ca 50 p.e. inklusive hamnverksamhet är idag anslutna till den kommunala gemensam-hetsanläggningen som består av slamavskiljare och infiltration. Kustvattnet är recipient och här finns en närliggande badplats. Belastningen på anläggningen är hög och risk finns att anläggningen påverkar miljö- och hälso-aspekter negativt. Verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten finns i området. Verksamhetsområdet har nyligen utökats och överföringsledningen till Borgholm ARV påbörjades 2022.

Löts biodammar

Ca 140 p.e. är idag anslutna till befintlig anläggning med slamavskiljare och biodammar. Verksamhets-område för dricksvatten och spillvatten finns i området. Anläggningen är i behov av förbättring eller kan avvecklas när överföringsledningen mellan Borgholm och Kårehamn byggts. Samtliga 50 fastigheter i området samt närliggande fastigheter kan då anslutas till kommunalt spillvattennät.

Runstens biodammar

Ca 250 p.e samt förskola är anslutna till befintlig anläggning med slamavskiljare och biodammar. Verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten finns i området. Funktionen behöver förbättras för att nå en ökad

reningsgrad och ge möjlighet till ytterligare påkoppling av fastigheter i/angränsande till VO i södra Runsten och Spjutterum. Framtida avveckling kan bli aktuellt. Då överförs spillvatten till Färjestadens ARV.

Dagvatten

Dagvatten är avrinnande flöden av regn- och ytvatten från gator och tak, parkeringar och grönytor. Det avleds i ledningar eller via öppna lösningar för att slutligen nå recipienten. I naturmark renas dagvattnet genom infiltration och når så småningom grundvatten eller ytvatten. Vid byggnation ersätts naturmark med hårdgjord yta, vattnets vägar förändras hindras och ger en ökad avrinning uppstår.

Tidigare leddes vattnet ofta direkt till sjöar eller vattendrag. Idag är lagstiftningen förändrad och miljöbelastningen behöver minska. Dagvattnet utgör en risk för ytvattenkvaliteten men även för grundvattnet. Dagvatten innehåller ofta fosfor och kväve men ibland även tungmetaller, bekämpningsmedel och petroleumrester. Vissa föroreningar försvinner i kemiska processer i marken medan andra förs vidare tillgrundvattnet. Omhändertagande och rening av dagvatten från bebyggelse behöver ske genom fördröjande och renande åtgärder innan det når recipienten.

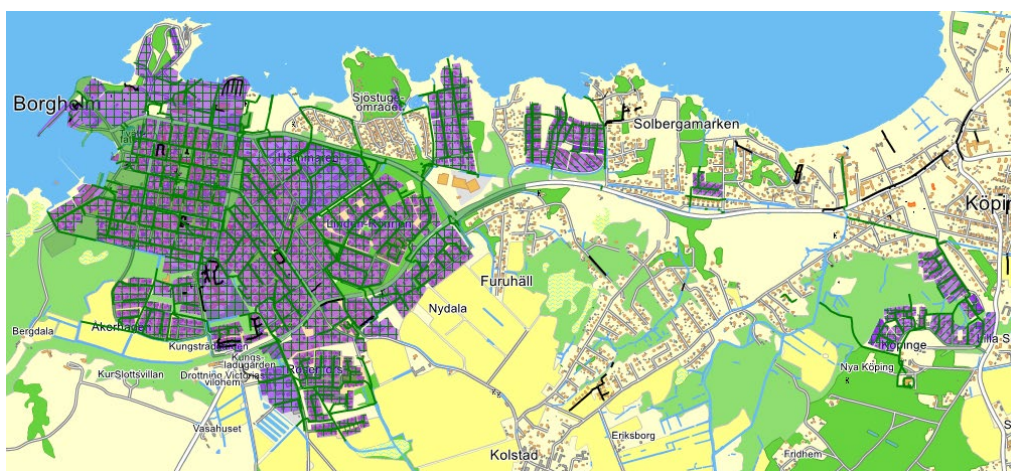

Varje fastighetsägare behöver ta hand om det dagvatten som uppstår på den egna fastigheten och avleda och rena det så att inte olägenhet uppkommer. På kommunal mark kan öppna stråk jämna ut och bromsa flödet. Fokus bör ligga på lokalt omhändertagande nära källan för att ge dagvattnet tid att fördröjas och infiltrera i marken. På så sätt kan mängderna som når recipienten minska.

Kommunalt dagvattennät och verksamhetsområde för dagvatten finns i Borgholm och i delar av Köpingsvik. I ett delvis slutet ledningssystem går dagvattnet via renings- eller utjämningssteg mot recipienten Kalmarsund. Flödesmängderna växlar mellan torka och regn och kapaciteten behöver anpassas till att klara av stora vattenmängder. De slutna ledningarna ersätts idag gradvis mot öppna system. Längs sträckningarna för dagvattnet finns öppna ytor som kan nyttjas för fördröjning och rening. Befintliga diken kan bli svackdiken och översilningsytor kan fördröja större mängder vatten. Ytorna kan avlasta dagvattennätet vid extremflöden där upp till 20-årsregn behöver kunna hanteras. I detaljplanearbetet tar kommunen hänsyn till dagvattenhanteringen för den specifika planen. Dagvattnet renas och fördröjs inom planområdet innan det går vidare mot recipienten.

Ett förändrat klimat medför större flödesvariationer, intensivare regn och längre torrperioder vilket dagvattenhanteringen behöver anpassas till. Vattnets väg behöver förutsägas och modelleras och plats behöver avsättas för vattnet.

Verksamhetsområden (lila) finns för dagvatten fastighet och dagvatten gata. Dagvatten gata finns i Borgholm och i delar av Köpingsvik. Dagvatten fastighet finns enbart i Borgholm, i övrigt sker omhändertagandet lokalt.

Verksamhetsområden (lila ytor) för dagvatten.

Kommunal dricksvattenförsörjning

Av Borgholms kommuns cirka 11 000 invånare är ca 70% anslutna till det kommunala dricksvattnet, övriga har enskild vattenförsörjning. Anslutningsgraden är jämförelsevis låg gentemot övriga länet. Vattenförbrukningen varierar över året med en hög förbrukning sommartid. Den kommunala VA-

anläggningen behöver vara robust och flexibel för att klara skillnaden mellan antalet anslutna vintertid gentemot sommartid. Det finns ett fortsatt generellt behov av anslutning till allmän dricks- och spillvattenförsörjning och utbyggnad av nätet behöver ske enligt plan.

Solbergafältet och Lindbyformationen, Löttorpsformationen och Rällaformationen har klassats som regionalt viktiga vattenresurser. Lindby-Solberga bedöms hållbart kunna försörja minst 20 000 personer med dricksvatten. Löttorp med Hornsjön, Rälla, Böda och Byxelkrok är andra regionalt viktiga resurser i kommunen.

I sex allmänna vattentäkter, varav ett avsaltningsverk, produceras ca 2 000 000 m³ dricksvatten årligen. Råvatten tas från brunnar i vattenförande sandformationer som ibland förstärkts med ytvatten som infiltrerat genom grusavlagringar. En vattenförbrukning på 200 liter per person och dygn ger ett behov på nära 1 miljon m³ per år, utöver detta levereras vatten till lantbruk, turism och industri. Vattenförsörjningskravet definieras dock som tillhandahållande av vatten för normal hushållsanvändning.

De krav som ställs gällande dricksvattenkvalitet och leveranssäkerhet regleras främst genom Livsmedelsverkets dricks-vattenföreskrifter (SLVFS 2001:30). Följande kommunala riktlinjer finns för att underlätta en långsiktigt hållbar tillgång på dricksvatten.

Riktlinjer för vatten

- Grundvatten, sjöar, vattendrag, vikar och våtmarker ska skyddas mot negativ påverkan på vattenkvalitet och kvantitet.
- Grundvattenstärkande åtgärder ska främjas genom fördröjning samt återförande av ytvatten till grundvattnet.
- God status enligt miljökvalitetsnormerna gäller som grund vid kommunala åtgärder, beslut och planering.
- Bebyggelse inom vattenskyddsområde ska anslutas i enlighet med VA-utbyggnadsplanen.
- Restriktivitet för bebyggelse inom vattenskyddsområden ska råda. Inom primär skyddszon för vattentäkt bör ingen ny exploatering tillåtas. Inom övriga skyddszon ska ev. ny bebyggelse anslutas till kommunalt avlopp.
- Vattenskyddsföreskrifter ska hållas uppdaterade och informationen ska nå alla berörda.

Våra dricksvattentäkter

Solbergafältet med Köpingsviks vattenverk står för en stor del av dricksvattenproduktionen som i övrigt sker i Löttorp, Böda, Byxelkrok, Rullbackarna samt vid Sandviks avsaltningsverk. Produktionen är idag tillräcklig för att försörja verksamhetsområdena. Flera av grundvattenmagasinen är kan dock snabbt påverkas av nederbörd eller torka. Dricksvattenproduktionen är hårt belastad sommartid. Det totala uttaget dubblas från januari till juli månad och flera av vattenverken når sin maxkapacitet.

Solbergafältet och Lindbyfältet

Sydost om Borgholm finns Ölands största sand- och grusförekomst. Bedömd maximal uttagsmöjlighet är 3 000 000 m³/år. Grundvattentäkten försörjer en stor del av Borgholms kommun samt delar av Mörbylånga kommun. Produktionen av dricksvatten sker i Köpingsviks vattenverk där den naturliga vattentillgången förstärks genom konstgjord infiltration av ytvatten och vattnet renas från järn, mangan och kalk. Föroreningsbelastningen är måttlig och inga miljöfarliga verksamheter finns på resursen. Äldre deponier, vägar och en mindre flygplats finns i närheten. Täkten har aktuella vattenskyddsföreskrifter från 2006.

Rällafältet

Rällafältets grus- och sandformation når god status och påverkan är måttlig men järn- och manganhalterna är relativt höga. Anläggningen är sammankopplad med Köpingsviks VV. Täkten nyttjas främst för dricksvattenproduktion sommartid. Nya vattenskyddsföreskrifter är beslutade 2023.

Sandvik

I vattenverket i Sandvik avsaltas havsvatten till dricksvatten med membran-teknik. Vattnet filtreras och alger, mikroorganismer, toxiner, bekämpningsmedel och läkemedelsrester avskiljs. Mineraler tillsätts och vattnet desinficeras med klor eller UV-ljus innan distribution. Kemikalieanvändningen är högre än vid dricksvattenproduktion från grundvatten då av- och återmineralisering är en mer energikrävande process.

Leveransgränserna mellan Köpingsvik och Löttorp är flexibla. De båda vattenverken har ett gemensamt distributionsnät och försörjningen kan alterneras mellan flera täkter. Dricksvattnet kan på så sätt omfördelas i ledningsnätet för att förstärka områden där produktionen är lägre.

Löttorpsformationen och Hornsjön

Sand- och grusformationen öster om Hornsjön är den största norr om Borgholm. Produktionen sker i Löttorps vattenverk där vattentillgången förstärks genom konstgjord infiltration från bland annat Hornsjön. Grundvattennivåerna i området har visat på en negativ trend då uttaget överstigit grundvattenbildningen. Med ökad infiltration kan vattenbildningen stärkas. Förekomsten når god status, föroreningsbelastningen bedöms som måttlig men väg 136 utgör en risk och inom området finns nedlagda deponier. Vattenskyddsföreskrifterna från 1999 bedöms vara aktuella.

Byxelkrokstäkten

Byxelkroksområdet försörjs från en grundvattentäkt söder om Torp. Området saknar alternativ vattenförsörjning då ledningsnätet är separerat från övrigt nät. Grundvatten från råvattenbrunnar används för dricksvattenproduktion i Byxelkroks vattenverk. Nya vattenskyddsföreskrifter finns från 2021. De bedöms utgöra ett tillräckligt skydd för att säkra vattentillgången långsiktigt. Trafik på väg 136 kan utgöra en risk för vattentäkten.

Rullbackarna

Vattenförsörjningen på norra Öland har varit begränsande och en ny vattentäkt har etablerats i Rullbackarna. Provpumpning påbörjades 2014 full produktion sker idag. Vattentäkten har förstärkt vattenproduktionen på norra Öland och Löttorps vattenverk har avlastats. Ingen bebyggelse eller verksamhet finns i närheten som riskerar att påverka vattenkvaliteten negativt och idag bedöms inget skyddsområde behövas för täkten. I samband med att Rullbackarna tagits i bruk har uttagsbrunnar i Böda (St. Olof) avvecklats.

Infiltration av ytvatten vid Solbergafältet.

Övrigt

Vatteninformationssystem Sverige (VISS) pekar ut intressanta områden för den framtida vattenförsörjningen och dess potential har bedömts av Borgholm Energi. Samtliga kända vattenförekomster nyttjas idag för vattenproduktion och bedöms inte kunna utvecklas i större omfattning. Av de vattenförekomster som används idag har endast Hornsjön och Borgåsen en kapacitet som kan utökas. Generella uttag ur berggrunden bedöms inte vara aktuellt på grund av klorider i råvattnet. För att klara ett ökat dricksvattenbehov behöver uttagen ur befintliga täkter säkras. Miljödomar för tillräckliga vattenuttag från samtliga vattentäkter behöver finnas.

Det finns ett fortsatt behov av fler dricksvatten- och spillvattenanslutningar i kommunen. Några bebyggelseområden har enbart kommunal dricksvattenförsörjning och saknar kommunalt spillvatten. Utbyggnad av enbart dricksvatten har tidigare skett då behovet av kommunalt dricksvatten var stort med otjänligt vatten i många områden. Avloppet ordnades enskilt trots tät bebyggelse. Idag ser man till den miljö- och hälsomässiga helheten och planerar för samtidig utbyggnad av både dricks- och spillvatten.

Enskild dricksvattenförsörjning

Ca 4000 (30 %) av våra invånare har enskild dricksvattenförsörjning. En del av dessa bedöms inte ha en betryggande vattenförsörjning på grund av bristande vattenkvalitet eller -kvantitet. Enskilda brunnar är sårbara och sinade brunnar förekommer. Ibland uppstår kvalitetsproblem med förhöjda halter av bakterier, järn, koppar, mangan, klorider eller nitrater. Rester av bekämpningsmedel har påvisats i några fall. Vattenanalys av enskilt dricksvatten är särskilt viktigt vid risk för förändring i kvalitet och kvantitet. Cirka 1/3 av vattenproverna visar på otjänligt vatten och 1/3 är tjänligt. Resterande prover har vatten som bedömts vara tjänligt med anmärkning.

Nitrat, e-coli och koliforma bakterier kan härstamma från avlopp eller gödselhantering. I områden där vattenförsörjningen är enskild hanteras oftast också avloppsvattnet enskilt och sådana verksamheter kan förorena närliggande vattentäkter. Genom ett sprickigt berg eller ett tunt jordtäckte kan föroreningarna lätt nå vattentäktena. Bristfälliga brunnskonstruktioner ökar risken. Skyddsavstånd för spridning av gödsel och bekämpningsmedel behöver hållas och följs upp vid kommunal tillsyn. I områden med särskilda problem kan en gemensam vattenförsörjning vara en lösning.

Verksamhet	Förorening	Åtgärd
Dagvatten	Kemiska/giftiga ämnen	Riktlinjer för dagvatten
Anläggningsarbeten	Kemiska/giftiga ämnen	Tillståndskrav inom VSO
Geoenergi	Kemiska/giftiga ämnen	Tillståndskrav inom VSO
Enskilda avloppsanläggningar	Näringsämnen, smittoämnen	Tillståndskrav, åtgärdsplan
Avfall/Upplag/Förorenad mark	Kemiska/giftiga ämnen, näringsämnen	Miljötillsyn, sanering
Enskilda hushåll	Kemiska/giftiga ämnen, näringsämnen	Vattenskyddsföreskrifter
Jord- och skogsbruk	Kemiska/giftiga ämnen, näringsämnen	Miljötillsyn
Miljöfarlig verksamhet	Kemiska/giftiga ämnen	Miljötillsyn

Tabellen visar hur olika verksamheter kan påverka dricksvatten och åtgärder som kan vidtas.

Större enskilda vattentäkter

I kommunen finns enskilda vattentäkter som försörjer mer än 50 personer eller producerar över 10 m³/dygn, belägna i Grankulla, Sjästorp, Byrum-Sandvik, Sandby, Hagaby-Högby, Lindby och Gärdslösa. Sådana vattenuttag är anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Undantaget är uttag av vatten för en eller två hushåll, eller fler om varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom inverkan på vattenförhållandena. Vattenskyddsområde finns för Grankulla och Byrum-Sandvik men tillstånd för samtliga vattenuttag ovan saknas. Kommunal utbyggnad planeras inte inom nära framtid till dessa områden.

Vattenskydd

Vattentäkterna ska ha ett relevant skydd med syfte att trygga dricksvattenförsörjningen ur ett längre perspektiv. Vattenskyddsområden (VSO) bildas och föreskrifter antas med stöd av miljöbalken. Vattenskyddsområdena är indelade vattentäktsson, primär, sekundär och tertiär zon med specifika föreskrifter. Äldre föreskrifter kan ha inre-, yttre- och ytvattenskyddszoner. Hydrogeologiska utredningar identifierar påverkansområdet och skyddsområdets geografiska omfattning samt vilket område som behöver skyddas för kommande vattenförsörjning.

Skyddsföreskrifterna reglerar verksamheter och markanvändning inom området, enligt 7 kap. Miljöbalken. Föreskrifterna kan innebära förbud eller

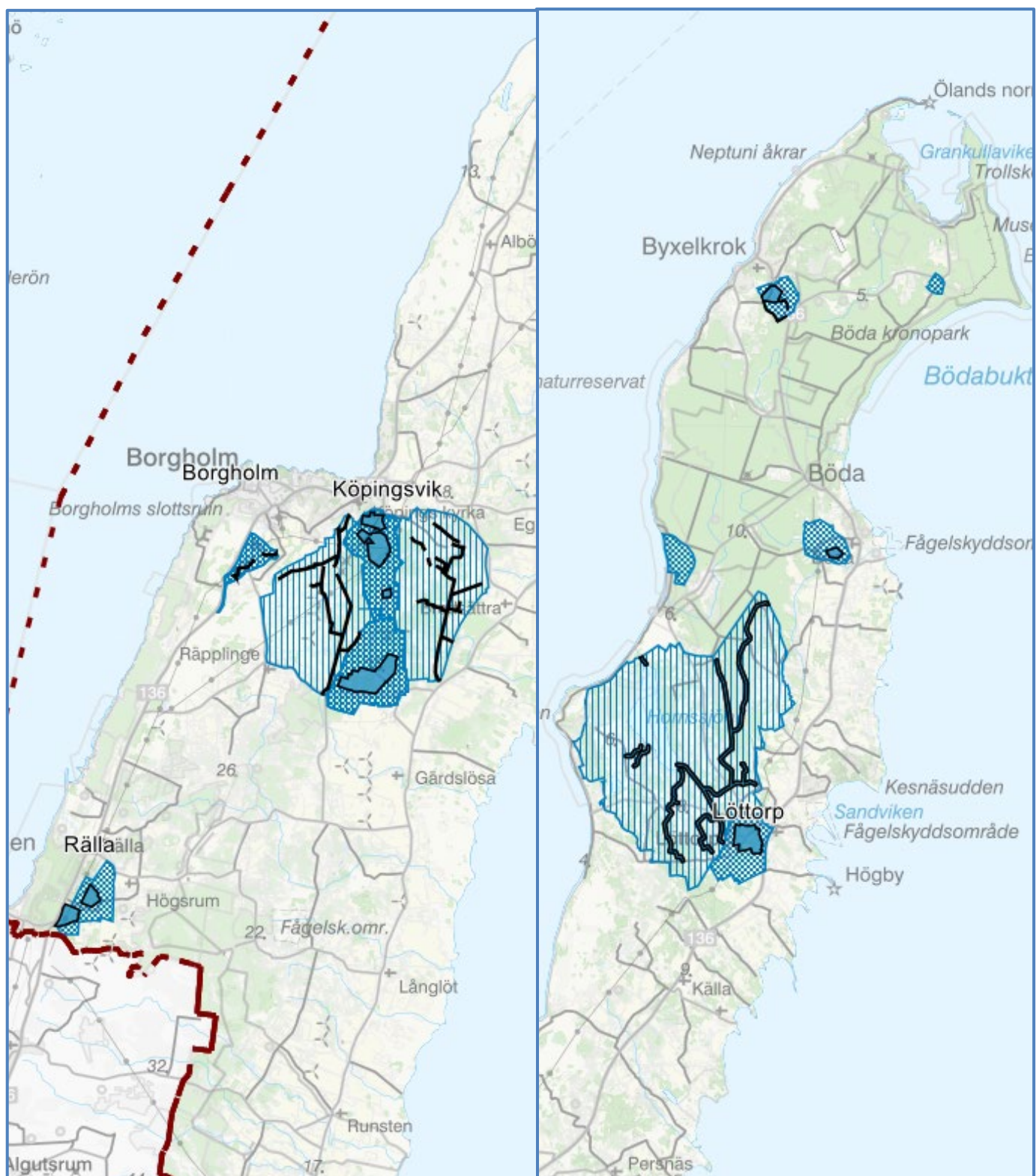
tillståndskrav för vissa åtgärder och verksamheter och de skiljer sig mellan olika skyddszoner. Schaktning, petroleumprodukthantering, gödsling och användning av bekämpningsmedel är exempel på sådant som regleras i föreskrifterna. Förbud eller tillståndsplikt kan innebära inskränkningar för verksamhetsutövare och föreskrifterna får därför inte regleras hårdare än vad som anses nödvändigt för skyddet av takten.

Inom vattenskyddsområdena ska vattenförsörjningsintresset ha högsta prioritet och övriga intressen får inte påverka vattenförsörjningen negativt. Detta gäller även framtida vattenförsörjning som planerade skyddsområden, nya uttagsområden eller infiltrationsområden.

Idag finns inrättade vattenskyddsområden för samtliga allmänna vattentäkter i Borgholms kommun som bedömts ha ett behov. Revidering av skyddsföreskrifterna sker kontinuerligt av huvudmannen. I samband med revideringen bedöms möjligheterna till framtida dricksvattenförsörjning och om områdena behöver utökas för att säkra framtida uttag. Efter samråd med myndigheter och sakägare beaktas eventuella synpunkter innan Länsstyrelsen fastställer föreskrifterna med tillhörande skyddsområde. Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen över att föreskrifterna följs. Också för vattentäkter som inte är allmänna, men som försörjer fler än 50 personer eller producerar >10 m³/dag, ska vattenskyddsområde upprättas. Vattenskyddsområden kan även inrättas för reservvattentäkter eller framtida vattentäktsområden.

Vattentäkt	VSO	Beslutsår	Beslutande myndighet
Solbergafältet	ja	2006	Länsstyrelsen i Kalmar län
Löttorp och Hornsjön	ja	1999	Länsstyrelsen i Kalmar län
Rälla	ja	2024	Länsstyrelsen i Kalmar län
Byxelkrok	ja	2020	Länsstyrelsen i Kalmar län
Böda	ja	1974	Länsstyrelsen i Kalmar län
Rullbacka	nej	-	Borgholms kommun
Grankulla	ja	2001	Borgholms kommun
Byrum- Sandvik	ja	2006	Borgholms kommun

Vattenskyddsområden i Borgholms kommun.

2. VA-policy

1. Inledning

Mörbylånga kommun och Borgholms kommun har tillsammans tagit fram denna VA-policy. VA-policyn innehåller riktlinjer för hur den allmänna anläggningen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ska förvaltas och utvecklas.

Grunden för VA-planeringen utgörs av den lagstiftning som rör vatten och avlopp, såsom Miljöbalken (1998:808), Plan- och bygglagen (2010:900) och Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Med lagstiftningen som grund, anges i policyn kommunens övergripande ställningstaganden som ska beaktas vid alla beslut.

2. Syfte

VA-policyn ska vara vägledande för en långsiktig och effektiv VA-planering. Policyn ska tillsammans med Vattentjänstplanen bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i kommunen, samt skydd av miljön och människors hälsa.

3. Kommunens ställningstagande

3.1 Gemensamt för dricks-, spill- och dagvatten

- Skyddet av den kommunala vattenförsörjningen ska prioriteras före andra intressen. 3.
- Information och dialog ska öka medvetenheten om att vatten är en naturresurs som bör hanteras varsamt och att hushållning med vatten är ett gemensamt ansvar.
- Planeringen, utförandet och underhållet av dricks-, spill- och dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt med en tidsaspekt på flera generationer och ska inkludera beredskap inför klimatförändringarnas effekter.
- Planeringen av dricks-, spill- och dagvatten ska finnas med i ett tidigt skede vid kommunens fysiska planering (användandet av mark och vatten samt utformning av den bebyggda miljön).
- Planeringen och utförandet av dricks-, spill- och dagvattenhantering ska göras med så tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt hållbara åtgärder som möjligt.

- Utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen ska göras på ett objektivt sätt och bedömningen ska ske utifrån behov ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
- Den befintliga kommunala VA-anläggningen ska kontinuerligt underhållas och förbättras så att den upprätthåller den funktion som den är avsedd för.

3.2 Dricksvatten

- Råvattenkvaliteten ska inom hela kommunen långsiktigt skyddas genom skyddsområden, tillsyn och information.
- Eventuella framtida råvattentäkter ska identifieras och befintliga och planerade kommunala vattentäkter ska långsiktigt skyddas, både vad det gäller tillgång och kvalitet, för att garantera dricksvattenförsörjningen för framtida generationer.
- För att skydda kommunens vattenförsörjning mot sabotage och skadegörelse ska kommunen arbeta förebyggande samt ha en optimal säkerhet.

3.3 Spillvatten

- Utbyggnad av kommunalt spillvatten, och i vissa fall även dagvatten, ska vid behov ske samtidigt som utbyggnad av kommunalt dricksvatten.
- Mottagande avloppsanläggning ska uppfylla dagens reningskrav, alternativt erhålla tillstånd för ny avloppsanläggning, innan dricksvatten dras fram.
- Genom information, rådgivning och tillsyn ska kommunala och enskilda avlopp uppfylla dagens reningskrav. Enskilda avlopp inom vattenskyddsområde eller med närhet till sjöar, vattendrag och kust ska prioriteras.
- Kommunen ska verka för återföring av näringsämnen från spillvattnet till jord- eller skogsbruksmark, samt återanvändning av vatten från reningsprocessen.

3.4 Dagvatten

- Omhändertagande av dagvatten ska ske så nära källan som möjligt för att förhindra att förorenat dagvatten når vattendrag eller hav, och för att förhindra översvämningar.
- Hanteringen av dagvatten ska bidra till en ökad grundvattenbildning genom infiltration och fördröjning.
- Dagvattensystemet bör utformas så att det bidrar till biologisk mångfald och rekreativa värden, samt fördröjer och renar flöden.

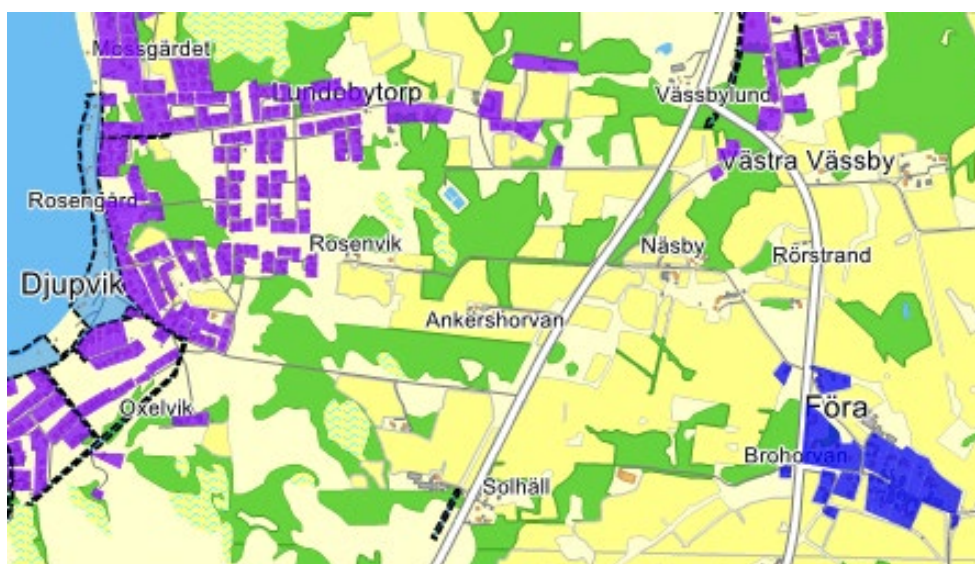
3. Verksamhetsområde för allmänna vattentjänster

Ett verksamhetsområde (VO) är ett geografiskt avgränsat område där vatten- och/eller spillvattenförsörjning sker genom den kommunala VA-anläggningen. Användandet regleras i de allmänna bestämmelserna, ABVA, genom rättigheter och skyldigheter för den som är ansluten.

VATTENTJÄNST		
Vatten	V	för normal hushållsanvändning
Spillvatten	S	för normal hushållsanvändning
Dagvatten från fastighet, Df		dag- och dränvatten från fastighetsmark
Dagvatten från gata, Dg		dag- och dränvatten från allmän platsmark

Verksamhetsområdet utgör gräns för var ABVA'n och vattentjänstlagens bestämmelser för försörjning gäller. Inom verksamhetsområdet ska samtliga fastigheter som har ett behov av allmänt VA anslutas. En allmän VA-anläggning kan inte avvecklas så länge behov finns i ett större sammanhang men kan ersättas med annan anläggning som tillgodoser behovet. Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsområdets gränser och det ska tydligt framgå vilka fastigheter som ingår. Verksamhetsområdena hålls uppdaterade och revideras när nya fastigheter ansluts.

LAV reglerar förhållandet mellan VA-huvudman och de fastighetsägare som ingår i verksamhetsområdet (VO). Huvudmannen är skyldig att förse samtliga fastigheter inom ett verksamhetsområde med den tjänst som området är upprättat för. Fastighetsägaren är i sin tur skyldig att betala avgifter för vatten- och avloppsförsörjning om fastigheten har ett behov som inte kan tillgodoses på ett bättre sätt. Fastigheter för bostadsändamål anses alltid ha behov av allmän VA-försörjning. Även en obebyggd fastighet inom detaljplan anses ha ett behov. Huvudmannen ska ha underrättat fastighetsägaren om att förbindelsepunkt har upprättats för att kunna ta ut anslutningsavgift och övriga avgifter enligt gällande taxa. Verksamhetsområdena beslutas av kommunfullmäktige och definieras genom geografisk avgränsning till de fastigheter eller delar av fastigheter som omfattas av vattentjänsterna.

Verksamhetsområde för dricksvatten (blått) respektive dricks- och spillvatten (lila).

Verksamhetsområdena utökas när nya fastigheter tas in. Förbindelsepunkten i tomtgräns utgör gränsen mellan den allmänna anläggningen och fastighetens egen VA-installation. Inkopplingen ska godkännas av huvudmannen innan den kan tas i bruk.

Gällande bebyggelse utanför verksamhetsområde har kommunen en begränsad skyldighet att lösa VA-frågorna om det inte uppstått ett behov inom ramen för §6 LAV. I vissa fall kan en fastighet ha allmän VA-försörjning även utanför verksamhetsområde genom att vara avtalskund. För dessa fastigheter gäller specifika villkor genom avtal mellan huvudman och fastighetsägare. En förutsättning för anslutning som avtalskund är att det är tekniskt möjligt och att det finns tillräcklig kapacitet i aktuell VA-anläggning. Eventuella anordningar som krävs för anslutningen såsom tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten bekostas av fastighetsägaren. Rätten till VA-försörjning kan sägas upp från båda parter.

Fortsatt enskild vattenförsörjning

Alla fastigheter ska ha en godtagbar dricksvattenförsörjning och vid vattenutbyggnad ska samtliga fastigheter med behov anslutas till det kommunala ledningsnätet. Vattenförsörjningen kan undantagsvis vara fortsatt enskild, om fastighetsägaren begär detta och om dricksvattnet kvalitets- och kvantitetsmässigt motsvarar det kommunala. Kvaliteten ska påvisas tjänlig utifrån Livsmedelsverkets föreskrifter för enskilda brunnar genom ackrediterad provtagning och mätningar behöver styrka kontinuitet över tid. Kraven har stöd i LAV.

Avgifter för kommunalt VA

Vatten- och avloppsverksamheten ska genom den fullmäktigebeslutade taxan vara självfinansierad. Huvudmannen utreder kontinuerligt taxans nivå i förhållande till kostnaderna för VA-utbyggnad. De fasta och rörliga avgifterna ska täcka kostnader som uppkommer för att producera och distribuera dricksvatten och för att ta hand om och rena det avloppsvatten som uppkommer. Kostnaderna för utbyggnad och underhåll av den befintliga anläggningen finansieras av VA-kollektivet genom taxan.

Kommunala skattemedel ska inte bekosta VA-tjänsterna. Huvudmannen får inte heller ta ut högre avgifter för utbyggnad eller underhåll av det allmänna VA-nätet än vad som regleras i VA-taxan. VA-taxans anläggningsavgift ska spegla den normala kostnaden och en enhetlig taxa för hela kommunen eftersträvas. VA-avgiften består av anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften tas ut när fastigheten ansluts till kommunalt VA-nät. Rörliga kostnader bestäms av förbrukningen, den fasta avgiften är kostnaden för att nyttja tjänsten. För permanentboende baseras den rörliga avgiften på en faktisk förbrukning. För bostäder utan vattenmätare gäller schablonavgift för 80 m³ för dricksvatten. Installation av vattenmätare hos samtliga kunder pågår.

Kostnaden för att ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen beror på vilka vattentjänster fastigheten ansluts till men även på tomtstorlek och antalet bostadsenheter på fastigheten. och baseras på aktuell VA-taxa då förbindelsepunkten förmedlas. Om kostnaderna för utbyggnad i större omfattning avviker från de normala kan särtaxeområde utredas. Kostnaden avgörs av områdets karaktär och vilken teknisk lösning som krävs för området. Särtaxeområden ska beslutas av kommunfullmäktige.

Arbete på ledningsnätet i Borgholms stad.

4. Handlingsplan för utbyggnad

Vattentjänstplanen omfattar bebyggelse både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. I de geografiskt avgränsade verksamhetsområdena sker vatten- och spillvattenförsörjningen genom en kommunal VA-anläggning. Utanför verksamhetsområdena ansvarar fastighetsägarna för sina egna eller gemensamma anläggningar. Oavsett ska alla VA-lösningar hålla en god standard och funktion.

Nya verksamhetsområden beslutas av kommunfullmäktige för en eller flera vattentjänster. Kravet enligt LAV 6 § att om behov föreligger för en viss vattentjänst, ska kommunen ordna med VA-försörjning, utgör grund för utbyggnadsplanen. Genom utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen kan anslutning av nya områden ske. Inom tidsaspekten för denna plan (2023–2040) avser kommunen att ansluta ca 2 500 nya fastigheter till det kommunala VA-nätet, vilket förutsätter tillräcklig kapacitet på både anläggning och ledningsnät.

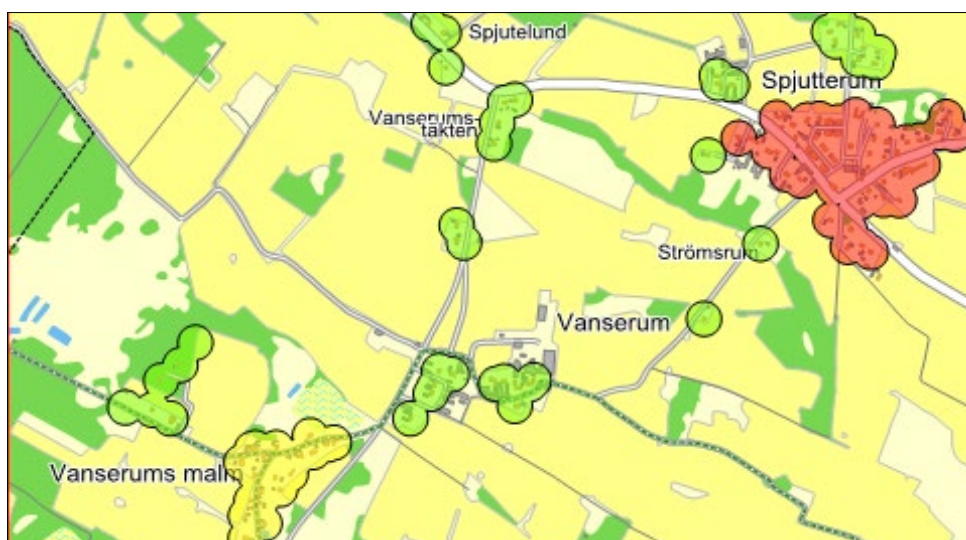
Bedömning av behov

En förutsättning för utbyggnad av dricksvatten- och avloppsnätet är att VA-frågorna bedömts att behöva ordnas kommunalt i ett större sammanhang. Vilka områden som kan vara i behov av allmän VA-försörjning definieras av 6§ Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV. Bebyggelsen ska utgöra ett större sammanhang och allmän VA-försörjning ska behövas för skyddet av människors hälsa eller miljö. Om särskilda skäl föreligger kan antalet fastigheter vara mindre.

Om kraven uppfylls har kommunen skyldighet att bygga ut VA och bilda verksamhetsområde. Kommunen har genom utredningsarbete identifierat de större sammanhangen, områdena har avgränsats och behovet av vattentjänst har definierats. I denna bedömning har behovet av dricksvatten och spillvatten bedömts. Behovet av dagvattenförsörjning sker separat. När ett nytt område exploateras bedöms det generella behovet på samma grunder som för befintlig bebyggelse.

Definition av större sammanhang

Definitionen "större sammanhang" är inte absolut. En bebyggelse av 20–30 fastigheter bedöms normalt utgöra ett större sammanhang. Men behovet av allmänt VA kan finnas för färre fastigheter om särskilda miljö- eller hälsoskyddsmässiga behov råder. Enstaka fastigheter nära ett befintligt verksamhetsområde kan bedömas ingå i sammanhanget. För att identifiera områden som utgör större sammanhang har en zon skapats kring varje fastighet och om bostadshusen ligger tillräckligt nära varandra bildas ett sammanhängande område. Avståndet är grundat på prejudicerande rättsfall och praxis.

Under 20 fastigheter GRÖNT	VA bedöms kunna ordnas enskilt i området om inte särskilt svåra förutsättningar råder.
20-29 fastigheter GULT	Behovet av allmän VA-anläggning styrs av miljö- och hälsomässiga behov.
30 fastigheter RÖTT	Området utgör ett större sammanhang och VA-frågan ska lösas kommunalt.

Vid planering av verksamhetsområde ska särskild hänsyn ska tas till om försörjningen bedöms kunna hanteras enskilt. När områden med utbyggnadsbehov har identifierats, prioriteras de sinsemellan efter behov utifrån särskilda grunder gällande bebyggelse, miljö- och hälsoskydd och VA-status enligt nedan:

Grunder för behovsbedömning av kommunal VA-anslutning	
Byggnation	Antal hus, andel permanentboende och byggnadstryck.
Miljö- och hälsoskydd	Markens förutsättningar, skyddsnivå gällande avloppsrening, risk för påverkan på miljö eller människors hälsa.
VA-status	Befintliga VA-förutsättningar, bebyggelsetäthet, status på enskilda avlopp

Utbyggnadsplan

De definierade områdena och prioriteringen dess emellan ger en utbyggnadsplan enligt bilagan "Utbyggnadsplan för VA". Planen är preliminär och översiktlig över ca 20 års tid. En översyn sker då nya områden eller väsentliga uppgifter tillkommer och ordningen kan då omprioriteras. Planeringen av utbyggnadsområden sker i samarbete mellan den kommunala organisationen och huvudmannen.

Innan utbyggnad sker, avgränsas verksamhetsområdet och aktuell vattentjänst definieras. Förslaget innebär antingen bildande av ett nytt verksamhetsområde eller utvidgning av ett befintligt. Utbyggnad av allmänt spillvattennät bör om möjligt ske samtidigt som utbyggnaden av dricksvattennätet. Vid anslutning av allmänt dricksvatten till fastighet med enskild avloppsanläggning sker tillsyn med eventuellt åtgärdskrav på avloppsanläggningen.

För att möta behovet av VA-utbyggnad i den översiktliga planeringen har VA-planeringen implementeras i detta arbete. Ett område som pekats ut för bebyggelseutveckling eller ett nytt detaljplanerat område behöver ha en utredd VA-försörjning. I områden där byggnation och allmän VA-utbyggnad inte kan ske inom samma tidsram kan ett enskilt VA-nät byggas. I avtal kan genomförande, ansvar och de tekniska förutsättningar som krävs för ett senare kommunalt övertagande specificeras.

Anslutning av enstaka fastigheter

I bygglovsprocessen bedöms möjligheten till kommunal VA-anlutning. Enstaka fastigheter i anslutning till verksamhetsområde tas in i verksamhetsområdet så snart det är möjligt. I annat fall gäller enskild lösning.

Alla fastigheter med behov inom VO ska vara anslutna till den kommunala anläggningen och kommunen kan förelägga fastighetsägare att ansluta sig. När en godkänd enskild anläggning tas ur bruk och fastigheten kopplas in på det kommunala VA-nätet blir den enskilda anläggningen onyttig. Om inlösen blir aktuell hanteras detta enligt vattentjänstlagen. Ersättning kan bli aktuellt om avloppsanläggningen har ett gällande tillstånd och om fastighetsägaren inte informerats om utbyggnaden när tillstånd för den enskilda anläggningen gavs. Bedömning sker i varje enskilt fall där hänsyn tas till anläggningens typ, ålder och skick. Ersättning för en gemensamhetsanläggning eller ett ledningsnät tillhörande en sådan kan utgå enligt liknande förutsättningar. För förtydligande har Borgholm Energi tagit fram en policy för onyttigblivna VA-anläggningar. Policyn är baserad på rättsavgöranden samt expertis från statens VA-nämnd.

Vid krav på allmän anslutning eller vid krav på åtgärd på enskild anläggning kan möjlighet till dispens utredas om anslutningsavgiften enligt definition blir "särskilt betungande".

I väntan på VA-utbyggnad

Vid planerad anslutning av nya områden behöver fastigheter i väntan på VA-anlutning hanteras. Behov kan finnas av anpassade avloppslösningar till dess att anslutning kan ske. Lämplig lösning beror på tiden tills planerad utbyggnad, status på befintlig avloppsanläggning samt förhållanden i området i stort. För att undvika åtgärdskrav på enskilda anläggningar där kommunal anslutning planeras sker samordning mellan tillsynsavdelning och VA-planering. Om akuta åtgärdsbehov föreligger en avloppsanläggning och den negativa miljöpåverkan bedöms vara stor kan åtgärder krävas trots att kommunalt avlopp planeras. Kravet på åtgärd sätts ur rimlighetsaspekt i förhållande till dess nytta.

Planen för utbyggnad är preliminär men i områden där utbyggnad är beslutad genom ett nytt verksamhetsområde kan tillfälliga tillstånd för anläggningar beviljas. Tillståndet tidsbegränsas till dess att anslutning är möjlig. Fastighetsägaren ersätts inte för den tillfälliga anläggningen när den

sedan tas ur bruk. En tillfällig lösning kan vara en sluten tank för WC och eller BDT-avlopp. En separat bedömning sker i det enskilda fallet. I övrigt är kommunen restriktiva till slutna tankar främst på grund av den bristande hållbarhetsaspekten som de oplanerade tömningarna medför.

Slamavskiljare med pumpbrunn

För fastigheter som inte planeras för kommunal anslutning krävs ett normalt tillståndsförfarande för enskilt avlopp. Kommunen informerar fastighetsägaren om fastigheten ingår i ett större sammanhang, att kommunalt verksamhetsområde kan bli aktuellt i framtiden. Ett normalt avloppstillstånd gäller i 15 år men när kommunal utbyggnad sker ska fastigheten anslutas.

Vid behov av kommunal anslutning utan att någon utbyggnad är förestående kan fastighetsägare utanför verksamhetsområde i vissa fall bli avtalskunder. Anslutningspunkt ordnas om det är tekniskt möjligt och tillräcklig kapacitet finns i befintlig VA-anläggning. Ledningsdragningen projekteras och bekostas av fastighetsägaren själv. Eventuella anordningar som krävs såsom tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten bekostas av fastighetsägaren. Övriga villkor regleras enligt separat avtal mellan huvudman och fastighetsägare.

5. Handlingsplan för områden med fortsatt enskilt VA

Trots att det allmänna VA-nätet ständigt byggs ut behöver en del fastigheter ha fortsatt enskilda lösningar. Ca 4000 fastigheter är beroende av enskilt vatten för dricksvattenförsörjningen och en del av dessa saknar trygg vattenförsörjning på grund av bristande kvalitet eller kvantitet. Av de 5 200 enskilda avloppen i kommunen kommer ca 1 500 att anslutas till det kommunala fram till 2040. 3 700 kvarstår då i behov av hållbara enskilda anläggningar under en längre tid framöver.

En stor del av all ny bebyggelse ansluts idag till kommunalt VA. Men utanför kommunalt verksamhetsområde medför ny bebyggelse en risk för påverkan på yt- och grundvatten. Avloppsanläggningarna behöver anpassas till platsspecifika förutsättningar och uppfylla dagens reningskrav. Aktuella krav och lagstiftning avgör vilka lösningar som är godkända men tekniken utvecklas kontinuerligt för att möjliggöra en bättre rening.

Krav på enskilda avloppsanläggningar

Krav på rening från avloppsanläggningar har funnits sedan 1969. Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar anger hur lagstiftningen bör tolkas och vilka krav som kan ställas på en avloppsanläggnings funktion. I Miljöbalken framgår att avloppsvatten ska renas så att inte olägenhet för människors hälsa och miljön uppstår och en enskild avloppsanläggning ska ha ett efterföljande reningssteg efter slamavskiljningen. Det råder ett anmälnings- eller tillståndskrav för samtliga avloppsanläggningar. De allmänna råden är inte bindande men det är däremot de villkor som miljönämnden meddelar i samband med att tillstånd ges.

Utöver råden finns gemensamma riktlinjer för de båda Ölandskommunerna. Riktlinjerna tar hänsyn till rådande specifika förutsättningar och ska säkerställa anläggningarnas funktion. Nya anläggningar ska ha tillstånd eller anmälas till kommunens tillsynsavdelning. Dessutom finns "Riktlinjer för sluten tank" som kompletterar riktlinjerna. Tillsammans utgör de underlag vid bygglovsprövningar och har implementerats i vattentjänstplanen. Generellt förutsätter tillstånd för byggnation att VA-försörjning kan ordnas.

Den vanligaste reningen för avlopp med WC är slamavskiljare med efterföljande infiltration. För en torr toalösning krävs slamavskiljning och efterföljande rening av BDT-vattnet. Vid inrättande av avloppsanläggningar med WC krävs tillstånd, vilket även gäller BDT-avlopp inom vattenskyddsområde. Anmälan krävs vid ändring av befintlig anläggning och vid inrättande av BDT-avlopp i övriga sammanhang. I tillståndsprocessen prövar kommunen reningstekniken mot fastställda funktionskrav att anläggningens utformning och placering inte utgör någon miljö- eller hälsorisk.

Alla platser har olika förutsättningar att ta hand om avloppsvatten och de platsspecifika egenskaperna avgör vilken avloppslösning som är lämplig. Kapaciteten anpassas till antalet hushåll som ansluts men ska minst dimensioneras för 5 p.e. för att motverka överbelastning vid ändrad användning. Anläggningen ska kunna underhållas och kontrolleras att reningskraven nås. Tillstånd för nya avloppsanläggningar gäller i 15 år.

Skyddsnivåer

Inom dessa områden gäller hög skyddsnivå för enskilda avlopp:

- Inom vattenskyddsområde
- Område inom 300 m från kustlinje
- 100 m från ytvatten eller vattendrag
- Hagaby-Högby
- Djurstadtorp
- Kårehamn och Petgärdeträsk
- Byrum-Sandvik
- Västra Sörby och Karås
- I eller inom påverkansområde för Natura 2000-område
- I områden med dåliga markförhållanden

Inom hög skyddsnivå ställs högre reningskrav på enskilda anläggningar. Funktionen avgör om lösningen är godkänd, exempel på teknik är mini-reningsverk eller kompletterande fosforfällning. Ytterligare områden kan bedömas hamna inom hög skyddsnivå.

Högt miljöskydd ska skydda känsliga områden mot hög näringsbelastning. Områdena är antingen kustnära, belägna inom vattenskyddsområde, nära skyddade naturområden, på känsliga marker eller i områden med behov av ett högt skydd ur hälsoskyddsaspekt. Ur hälsoskyddsaspekt gäller att avloppsvatten inte får leda till risk för smitta eller olägenhet som lukt eller förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten. Utsläppspunkten kan behöva göras svårtillgänglig eller kan det krävas kompletterande rening.

Reduktionskrav i %	BOD7. biokem. syreförbr	tot-P. fosfor	tot-N. kväve
Normal skyddsnivå	90	70	-
Hög skyddsnivå	90	90	50

Reduktionskrav för normal respektive hög skyddsnivå gällande miljöskydd.

Tillsyn och åtgärdskrav

Områden som inte berörs av VA-utbyggnad kommer även fortsättningsvis att ha kvar enskilda eller gemensamma VA-lösningar. Dessa anläggningar ska uppfylla de krav på rening som ställs enligt miljöbalken. Kommunen ansvarar för tillsyn och att bristfälliga anläggningar åtgärdas inom rimlig tid. Om avloppet är äldre eller anlagt utan tillstånd är risken högre att reningen är dålig och tillsynsbehovet är större.

Funktionen hos varje avlopp bedöms individuellt vid tillsyn. Beslut om eventuell åtgärd sker utifrån befintligt tillstånd, anläggningens status och bedömd miljö- och hälsorisk. Avlopp med stor risk att påverka miljö, dricksvatten eller människors hälsa beläggs med utsläppsförbud eller krävs på snar åtgärd. För avlopp med mindre akuta brister är åtgärdstiden längre.

Generell åtgärdstid för bostäder med WC-avlopp:

- 1 år Avloppsanläggning utan godkänd slamavskiljare och utan efterföljande rening. Till exempel en-, eller tvåkammarbrunn med direktutsläpp till yt- eller grundvatten. Vid uppenbar miljö- eller hälsorisk ska föreläggande eller förbud ske snarast.
- 2–3 år Avloppsanläggning med eller utan godkänd slamavskiljare och osäker efterföljande rening. Till exempel en-, två- eller trekammarbrunn med stenkista eller markinfiltration anlagd innan de nya allmänna råden 1987, eller med andra brister.

Generell åtgärdstid för bostäder med BDT-avlopp:

- 3–5 år Anläggningar som ej uppfyller dagens krav. Till exempel två- eller trekammarbrunn med direktutsläpp, till stenkista eller till äldre markinfiltration med brister.

Prioriterade områden för tillsyn

Arbete pågår för att åtgärda avlopp till normal eller hög skyddsnivå, enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsplan. Tillsyn sker enligt den prioritering som tagits fram av miljöavdelningen där uppföljning av tidigare inventerade områden ingår. Målsättningen är att 50–100 enskilda avlopp ska inventeras årligen och åtgärdas inom rimlig tid. Tillräckliga resurser behövs dock för att nå målen. De högst prioriterade områdena för tillsyn är belägna inom vattenskyddsområde eller kustnära. Om tillsynen sker områdesvis kan benägenheten att åtgärda sina avlopp öka, då fastighetsägarna gemensamt delar ansvaret för den omgivande miljön.

Prioriterat område	Status
Enskilda avlopp inom vattenskyddsområden	DELVIS GENOMFÖRT
Kustnära enskilda avlopp	PÅGÅENDE
Enskilda avlopp nära vattendrag eller diken med hög skyddsnivå	PÅGÅENDE
Enskilda avlopp med kända brister, slamavvikelse	PLANERAT
Enskilda avlopp inom hög skyddsnivå	PLANERAT
Enskilda avlopp i områden m. sämre markförhållanden eller dricksvattenkvalitet	PLANERAT

Fastigheter har inventerats inom Löttorps vattenskyddsområde samt kustnära fastigheter väster om detta. Uppföljningsarbetet med åtgärdsförelägganden är delvis genomfört. Inom Lindby-Solberga vattenskyddsområde ska fastigheter i Skedemosse, Hörninge, Skedås samt vid Strömsrumsdammen att inventeras. Områdena utgör inga större sammanhang och är belägna utanför eller i den yttre skyddszonen för vattentäkten och kommer att ha en fortsatt enskild avloppsförsörjning. I övrigt planeras kommunal anslutning för fastigheter inom vattenskyddsområdet Lindby-Solberga.

En mer spridd bebyggelse finns längs den östra kusten. En översiktlig behovsbedömning har skett inget av områdena faller inom LAV §6 så det dröjer innan dessa områden kan anslutas till kommunalt. Påverkan på recipienten kan dock vara av betydelse och inom 300 m från kusten ställs krav på hög skyddsnivå gällande rening.

Högby, Blälinge, Grankullavik och Nabbelund är större sammanhang men där kommunal utbyggnad dröjer då på grund av lägre prioritet. Områdena kan behöva inventeras och krav ställas på åtgärder men har inte högsta prioritet för tillsyn.

Tillsynen anpassas till även den kommunala utbyggnadsplanen för kommunalt VA. Den enskilde fastighetsägaren behöver i god tid kunna planera för investeringar i sin anläggning. Fastighetsägare ska normalt inte krävas att åtgärda en enskild anläggning för att sedan inom nära framtid behöva ansluta till kommunalt VA, om inte behovet är akut. I områden där kommunal utbyggnad är aktuellt prioriteras därför inte tillsyn eller krav på enskilda åtgärder om inte akut åtgärdsbehov föreligger.

Slamavskiljare

Gemensamhetsanläggningar

Kommunen har ett utbyggnadsansvar för kommunalt VA enligt LAV i många bebyggelseområden. Där anslutningen ligger långt fram i tiden och de enskilda förutsättningarna är sämre kan gemensamhetsanläggningar vara lämpliga. De kan ge en bättre rening och enklare hantering för den enskilde. Idag finns ca 10 C-anläggningar i kommunen som betjänar mellan 100 och 200 p.e. och ca 15 U-anläggningar för de mellan 25 och 100 p.e. Riskklassning och tillsyn sker utifrån antal p.e. De flesta anläggningarna har tillsyn varje eller vartannat år. Den kommunala tillsynen visar att det även vid gemensamhetsanläggningarna kan förekomma brister. Om funktionen är otillräcklig och utbyggnadsansvar föreligger behöver fastigheterna i stället anslutas till den kommunala anläggningen. Flera gemensamhetsanläggningar har avvecklats i samband med att VA-utbyggnad skett, bland annat i Loftaområdet i samband med att Sandviks avloppsreningsverk uppgraderades. Ytterligare gemensamhetsanläggningar kan komma att ersättas med kommunala anslutningar medan andra blir fortsatt enskilda. Genom information och rådgivning skapas bättre förutsättningar för att driva de enskilda anläggningarna. Kommunala rådgivning har skett i flera områden med behov av förbättrad VA-lösning men där kommunal VA-

anslutning dröjer. Anläggningarna bör utformas i samråd med huvudmannen så att ett framtida övertagande är möjligt.

Enskild dricksvattenförsörjning

För vissa fastigheter saknas möjlighet att ansluta till kommunalt vatten och ibland uppstår problem med föroreningar eller kapacitetsproblem på det enskilda vattnet. De vanligaste orsakerna till otjänligt vatten är koliforma bakterier, e-coli, järn, koppar, mangan, klorider eller nitrater. Varje fastighetsägare ansvarar för att det enskilda dricksvattnet är tjänligt och behöver ta hänsyn till följande som kan påverka förutsättningarna:

Vattenkapacitet– Vilket är det framtida uttagsbehovet och vilken kapacitet har brunnen? Olika brunnar ger olika förutsättningar och tidigare vattennivåer kan visa på trender, indikera vattenbrist eller brunnens kapacitet att återhämta sig efter torrår.

Skydd mot föroreningar –En vattentäkt kan vara sårbar för översvämningar och föroreningar som följer, särskilt om jordarten är genomsläpplig. Risk för saltvatteninträngning finns i kustnära brunnar. Brunnens placering i förhållande till bebyggelse, avlopp, jordbruk och andra verksamheter påverkar. Är brunnskonstruktionen optimal eller behöver den förbättras?

Vid höga temperaturer kan mikrobiologisk tillväxt uppstå. Enskilt dricksvatten bör provtas regelbundet och tillsynsenheten följer upp otjänliga vattenprov med råd och information om problem föreligger. Provtagning är särskilt viktigt vid torka, med snabba förändringar i kvalitet och kvantitet. Den kommunala försörjningen vid vattenbrist inkluderar i viss mån även fastigheter med enskild dricksvattenförsörjning. Möjlighet finns att hämta kommunalt vatten under tiden den enskilda vattentäkten åtgärdas eller kommunal anslutning utreds.

Borgholms kommun behöver kontinuerligt ansluta fler fastigheter till det kommunala dricksvattnet. Genom föregående behovsutredning bedöms dricksvattenbehovet inom större sammanhang vilket ska påverka prioriteringen av kommunal utbyggnad i hög grad.

Kommunens kunskap om enskilda dricksvattenbrunnar kan stärkas. Känsliga områden med avseende på dricksvattenförsörjning behöver definieras. Riskområden för kemiska föroreningar i grundvattnet kan ringas in med hjälp av nationella brunnregister och data för enskilda brunnar. Informationen kan ligga som grund vid behovsbedömningar och vid dialog med fastighetsägare om enskilt dricksvatten.

Vattenförsörjning vid nybyggnation

Vid nybyggnation kan oftast anslutning till kommunalt dricksvatten ske. Kommunen har inte skyldighet att ordna med vattenförsörjning för varje enskilt hushåll men behöver ändå säkerställa en långsiktig vattenförsörjning för människor och verksamheter som försörjs via enskilda vattentäkter.

Kommunen ska bedöma förutsättningarna för enskild VA-vattenförsörjning vid bygglovsprövningar utanför det kommunala VA-nätet. Kravet är en vattenmängd på minst 600 liter/hushåll och dygn, vilket motsvarar 175 liter/person med 3,5 personer per hushåll. Kloridhalter bör understiga 50 mg/l då högre halter kan indikera påverkan från salt grundvatten, avlopp, deponi eller väg dagvatten. Avsaltning av havsvatten kan ske vid brist på grundvatten men då i kombination med uttag av grundvatten med en tillgång till minst 150 liter grundvatten/ dygn. Avsaltning av salt grundvatten innebär en risk för saltvattenpåverkan på närliggande vattentäkter och bör undvikas. Utöver kvalitetskrav behöver även kvantiteten bedömas vara stabil över tid.

6. Handlingsplan för den allmänna anläggningen

Åtgärder på spillvattenanläggningen

För att upprätthålla den kommunala anläggningens funktion och möta kommunens långsiktiga planering behövs underhåll och utveckling av den allmänna VA-anläggningen. De större avloppsreningsverken klarar dagens reningskrav men också framtida krav ska kunna nås. Investeringar i avloppsreningsverken sker kontinuerligt, vilket är en förutsättning för att kunna ta emot avloppsvatten från nya VA-anslutningar.

En omfattande uppdatering kring lagstiftningen har skett genom nya EU-direktiv kring dricksvatten, ett nytt avloppsdirektiv med krav på återföring av avloppsvatten och ett reviderat slamdirektiv. Detta påverkar våra åtgärdsplaner och ställer krav på en förbättrad spillvattenförsörjning.

Avloppsreningsverk (ARV)

Borgholms ARV

Idag finns ytterligare kapacitet vid reningsverket som idag har 13 000 p.e. anslutna men upp till 25 000 p.e. kan anslutas enligt nuvarande tillstånd. Ca 400 fastigheter kommer att kopplas på längs sträckan Kårehamn-Köpingsvik via den överföringsledning som byggs till Borgholm. Anslutningarna beräknas vara klara 2028. En planerad, ny tillståndsansökan ska ge utrymme för ytterligare anslutningar.

Böda ARV

Kapacitet finns att ansluta de ca 350 fastigheter som ingår i den planerade utbyggnaden inom Löttorps vattenskyddsområde. En ombyggnad av reningsverket har möjliggjort emottagande av avloppsvatten från Byxelkroks samhälle. Bevattning med renat avloppsvatten till åkermark bidrar att nå kvävereningskravet. En utredning krävs dock angående hur detta kan fortsätta på grund av nya förutsättningar som avloppsdirektivet medför.

Byxelkroks ARV

Idag är kapaciteten maximalt utnyttjad och åtgärder krävs för att kunna ansluta ytterligare fastigheter i anslutning till verksamhetsområdet. Reningsverket anpassas för vidare överledning av spillvatten till Böda ARV. Åtgärderna är prioriterade och beräknas genomföras inom de närmsta åren.

Sandviks ARV

Sandviksverket saknar idag behov av direkta åtgärder och har en väl anpassad kapacitet. Tillräcklig kapacitet finns för att ansluta planerade områden som Lofta och Föra.

Små avloppsanläggningar

Funktionen i de små reningsanläggningarna behöver generellt bli bättre och det saknas ofta kapacitet att ansluta fler fastigheter i anslutning till verksamhetsområdena. Reningen bedöms kunna effektiviseras om fastigheterna ansluts till huvudledningsnätet och vidare till ett större avloppsreningsverk i Borgholm eller Färjestaden. Avveckling av dessa mindre anläggningar kan därför ske på sikt. Små anläggningar som ska vara i fortsatt drift behöver uppdaterade reningsprocesser och en bättre kapacitet.

Alböke infiltration

Anläggningen betjänar ett fåtal fastigheter men är i behov av en bättre funktion. Verksamhetsområde, (VO) saknas trots att anläggningen är kommunal då området ej faller inom §6 LAV. Om VO ska inrättas för de cirka 20 fastigheter som berörs, krävs en förbättrad anläggning.

Bredsättra biodamm

Funktionen är tillfredställande och inga specifika åtgärder är planerade. På längre sikt kan området anslutas till Borgholms ARV och verksamhetsområdet utvidgas till att omfatta fler fastigheter i området.

Gärdslösa infiltration

Anläggningen är kapacitetsmässigt anpassad enbart till den del av samhället som idag är anslutet. Också övriga fastigheter inom sammanhanget behöver tas in i verksamhetsområdet. Anläggningen behöver anpassas till detta, alternativt kan avloppet ledas Borgholms ARV.

Kårehamn infiltration

Anläggningens funktion är idag tillfredsställande men anläggningen är enbart anpassad till de fåtal fastigheter som är anslutna och utsläppspunkten ligger i ett känsligt område. Ett nytt verksamhetsområde är antaget för Kårehamn-Petgårdeområdet och arbetet med att ansluta de ca 120 fastigheterna till Borgholms ARV pågår.

Löt biodamm

Anläggningen är i behov av förbättring men kommer att avvecklas när överföringsledningen till Borgholm har byggts. Samtliga 50 fastigheter i Löt och i närliggande område kan då anslutas till kommunalt spillvattennät.

Runstens biodamm

Funktionen i anläggningen behöver förbättras för att en bättre rening. Vissa åtgärder har vidtagits och nyligen har fler fastigheter i Runsten och Spjutterum anslutits. Biodammen kan avvecklas på sikt under förutsättning att avloppen kan anslutas till Färjestadens ARV.

Överföringsledningar

Via en överföringsledning kan spillvattenavlopp ledas en längre sträcka till ett reningsverk med god kapacitet. En effektivare rening kan ske i det större verket och små biodammar och infiltrationer kan avvecklas. En förbättrad rening och driftsekonomi en förutsättning. Samordningsvinster längs ledningssträckan, ett tillgodosett behov av kommunal dricksvattenförsörjning eller att belastningen flyttas från en känslig recipient påverkar också ett beslut om överföring.

En överföringsledning anläggs för nuvarande mellan Kårehamn och Borgholm. I en första etapp kommer Kårehamn- och Petgårdeområdet att kopplas på ledningen, sedan följer flera områden som Egby och Löt. I Byxelkrok kommer det separata dricksvattennätet att kopplas samman med kommunens övriga nät och spillvattnet förs till Böda ARV via den planerade överförings-ledningen.

Vid kommungränsen i Stora Rör kan dricksvatten levereras från Borgholms till Mörbylånga kommun. Idag sker det snarare via sjöledningen från Kalmar om behov uppstår. Borgholms kommun skickar spillvatten mellan Halltorp och Stora Rör för rening vid Färjestadens ARV. I området kring Runsten i sydöstra kommundelen planeras fastigheter att kunna anslutas till överföringsledningen mellan Färjestadens ARV och Norra Möckleby.

Övriga åtgärder

Vid förnyelse av avloppsledningsnätet åtgärdas sammankopplat spillvatten och dagvatten, så kallade duplikatsystem. Verksamhetsområde för dagvatten kan antas och dagvattnet ledas om till ett separat omhänder-

tagande. Det minskar risken för bräddning och översvämningar vid höga flöden och belastningen på reningsverken minskar.

Pågående sanering av ledningsnätet sker i Borgholm, Köpingsvik och Löttorp. I Löttorp utreds ett bättre omhändertagande av dagvatten och verksamhetsområde för dagvatten ska utredas i Köpingsvik.

Ytterligare åtgärder för att ansluta fler fastigheter till VA-ledningsnätet pågår. Det innefattar nya serviser som ger möjlighet till förtätningar på befintliga ledningar, åtgärder för bättre driftsäkerhet, uppdaterad teknik i avloppsreningsverken och en förbättrad slamhantering vid avvattning och lagring. Tekniskt underhåll och förbättringar av pumpstationernas kapacitet sker kontinuerligt.

Vissa avloppsanläggningar har sitt utsläpp i en särskilt känslig recipient som badplatser, fisklekplatser, eller fågelskyddsområden och alternativa utlopp bör utredas.

Oförmedlade förbindelsepunkter

Om behov finns ska samtliga fastigheter inom ett verksamhetsområde vara anslutna till den kommunala anläggningen. Ca 600 förbindelsepunkter i kommunen beräknas ännu inte vara förmedlade, främst för spillvatten. Arbete med detta pågår i bland annat Högsrum, Borgholm, Köpingsvik, Löt, Egby, och Byxelkrok. Om förbindelsepunkt har förmedlats av huvudmannen men fastigheten ännu ej är påkopplad, ansvarar kommunens tillsyns-avdelning för uppföljningsarbetet.

Åtgärder på dricksvattenanläggningen

En säkrad dricksvattenförsörjning kräver en långsiktig planering för att de vattenresurser vi nyttjar idag ska kunna försörja oss även i framtiden. Vi kommer att påverkas av ett förändrat klimat och få ett ökat behov av vatten. Torka och stora uttag påverkar täkterna som måste hinna återfyllas och situationer med vattenbrist förväntas öka. Både allmänna och privata vattentäkter behöver skyddas från föroreningar och övernyttjande. Åtgärder på den befintliga anläggningen krävs och framtida uttagsområden behöver säkras och. De vattenresurser som vi har att tillgå för en långsiktig dricksvattenförsörjning beskrivs i översikten.

Vattenförbrukningen är generellt sett högre än det enskilda behovet då vatten nyttjas även för turism, industri och jordbruk. Förbrukningen ökar kraftigt under turistsäsongen och satsningar sker på vattenrecirkulation och

besparing i enskilda anläggningar. Särskilt jordbruket kommer få ett ökat behov till följd av klimatförändringarna, en längre växtsäsong och minskad grundvattenbildning. Satsningar sker på magasinering, kvarhållning och anläggande av våtmarker vid både privata och kommunala täkter. Bevattningsmed renat avloppsvatten sker idag men kan utvecklas. Också medvetenheten om behovet att spara på vatten kan höjas.

Vattenverkens kapacitet och vårt framtida behov är till viss del utrett och strategier för nya vattenverk och överföringsledningar finns. Underlaget har bestått av bland annat befolkningsutveckling, turismanalys och andra näringars behov. En djupare analys behöver ske gällande påverkansrisk och långsiktighet enligt nedan:

- **Långsiktig försörjning** – Egna eller andras vattendomar kan påverka möjligheten att klara kommande behov. Förändringar i befolkning eller markanvändning kan påverka framtida försörjningsbehov. Ändringar i nivåer, råvattenkvalitet eller kemikalieförbrukning kan indikera kapacitetsbrist.
- **Skydd mot yttre påverkan** – Miljöfarliga verksamheter behöver vara tillräckligt reglerade i skyddsföreskrifterna. Vattnets uppehållstider i systemet, flödesriktningar och jordlagrens skyddande effekt påverkar riskerna. Närliggande föroreningskällor som förorenad mark, verksamheter, trafik och bebyggelse kan påverka.
- **Ökad resiliens**. Dricksvattenframställning kan ske vid ytterligare vattenverk, vatten kan tas från flera uttagsbrunnar och alternativa produktionssätt behöver finnas såsom avsaltning eller överledning från annan kommun.

Åtgärder vid respektive vattentäkt

Rällatäkten

Nya vattenskyddsföreskrifter ska säkra vattentillgången långsiktigt. Trafik kan utgöra en risk för täkten och skyddsåtgärder längs väg 136 behöver utredas vidare. Konstgjord infiltration kan öka produktionen generellt.

Lindby–Solbergatäkten

Infiltrationsvatten från bland annat Strömsrumsdammen förstärker vattentäkten och en vattendom (2022) möjliggör uttag från fler brunnar. Grundvattenförekomsten dräneras dock av diken genom dämningssvallar. I Lindby pågår ett projekt där yt- och infiltrationsvatten ska renas ytterligare i

en våtmark innan pumpning sker till tälkten. Vattenskyddsföreskrifterna från 2006 bedöms som aktuella. Kommunövergripande samverkan sker idag på grund av vissa kvalitetsproblem, förhöjda nitrathalter i ytvattnet. Trafik på väg 136 kan utgöra en risk.

Löttorpstälkten

Nivåreglering av Hornsjön kan ge förbättrad kvalitet och kvantitet. Tillrinnande vatten från Vedby och Vedborms träsk möts i en våtmark innan Hornsjön. Vattnet är påverkat av organiskt material från skogsmarken norr om träsket och av våtmarkens nivåfluktuationer. Humusämnen och järn kan minska genom höjda vattennivåer och reduktion i den våtmark som skapas i pågående vattenvårdsprojekt (2024). Vattenskyddsföreskrifter från 1999 bedöms som aktuella.

Rullbackatälkten

Vattenförsörjningen på norra Öland har stärkts genom en ny vattentälkt i Rullbackarna söder om Byxelkrok, för vilken vattendom finns. Ökade uttagsmöjligheter och fler brunnar kan utredas. Rullbackatälkten saknar vattenskyddsområde men idag förekommer ingen bebyggelse eller verksamheter i området.

Byxelkrokstälkten

Nya vattenskyddsföreskrifter finns från 2021 för tälkten i Torp. De bedöms utgöra ett tillräckligt skydd för att säkra vattentillgången långsiktigt. Trafik på väg 136 kan utgöra en risk och förebyggande åtgärder behövs. Vattenförsörjningen i Byxelkrok är separerat från övrigt nät och arbetet med att koppla ihop näten pågår.

Generella åtgärder

Inom dricksvattenförsörjningen finns ett generellt behov av vidare utredningar. Vissa vattentälkter kan bli mer betydelsefulla i framtiden, både tälkter där ett utökat uttag kan ske samt tälkter i nya områden för framtida vattenförsörjning. Scanning av hydrogeologiska förhållanden genom geofysiska metoder (SkyTEM) har genomförts i samarbete med SGU och informationen kan analyseras vidare.

Vattenskyddsområdenas utbredning behöver vara tillräckliga för att säkra befintliga och framtida uttag. Vattenförekomsterna behöver ha ett

tillräckligt skydd genom aktuella föreskrifter. Revidering av vattenskyddsområdena sker kontinuerligt.

Uttagsmöjligheterna kan öka med fler brunnar, ökad dämning/ pumpning av ytvatten för infiltration till grundvattnet samt utökade vattendomar. De höga kvävehalter som ibland förekommer i ytvattnet behöver minska genom att identifiera dess källor.

Den generella grundvattenbildningen kan stärkas genom fördröjning av ytvatten och dagvatten. Kvarhållande av vatten ger minskad avrinning och möjlighet till ökad infiltration. Näringsläckage till recipienten kan minska med våtmarker eller annan fördröjning. Arbetet bör intensifieras inom vattenskyddsområdena.

Dagvattenhanteringen kan utvecklas genom fler fördröjnings- och reningsåtgärder inom bebyggelse och infiltration till grundvattnet kan bidra till grundvattenbildningen. Förorenat dagvatten bör dock inte infiltreras inom vattenskyddsområden.

Recirkulering av vatten kan komplettera vattenförsörjningen och alternativ till dricksvatten kan fungera för bevattning. Bevattning med renat avloppsvatten sker idag vid Böda ARV och bevattning från Borgholms ARV är under utredning. Information om snålspolande toaletter och annan teknik behöver förmedlas till gemene man.

Arbetet med att minska andelen omätt vatten pågår genom att samtliga fastigheter ska få en vattenmätare installerad. Idag finns främst vattenmätare vid permanentboende, andra fastigheter debiteras en schablonkostnad motsvarande en förbrukning på 80 m³. Åtgärden bedöms kunna minska vattenförbrukningen generellt.

Övrig påverkan

Bebyggelse inom vattenskyddsområde

Vid exploatering inom vattenskyddsområde utgör skyddet av vattenresursen och bebyggelseutvecklingen motstående intressen och vattenförsörjningen som allmänt intresse väger tungt. Ny bebyggelse innebär generellt en risk för påverkan på yt- och grundvatten genom nyttjandet av fastigheten. Markarbeten kan påverka vattenförande lager och hårdgjorda ytor begränsar infiltrationen, även om vattenskyddsföreskrifterna ska förhindra sådan verksamhet som kan vara skadlig. Exploatering inom vattenskyddsområde ska enligt EU:s ramdirektiv för vatten inte ske om det kan äventyra nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning med hänsyn till kvantitet eller kvalitet. Därför råder restriktivitet till nybyggnation inom vattenskyddsområdena. Inom primär zon bör nybyggnation ej tillåtas. Inom sekundär eller tertiär zon kan kompletterande bebyggelse vara möjlig. I vilken omfattning det kan ske bedöms i samband med förhandsbesked eller bygglov. Förhandsbesked och bygglov är en aktuell bedömning av markens lämplighet för byggnation som gäller under en begränsad tid och förutsättningarna kan förändras. Bedömningen av risken från tillkommande byggnation bygger på markförhållanden och annat av betydelse för täktens skydd. I något skyddsområde har områden i den översiktliga planeringen utpekats som tänkbara för ny bebyggelse, men innan det kan ske måste en riskbedömning genomföras.

Verksamheter inom vattenskyddsområde

Vattenskyddsföreskrifterna reglerar vilka verksamheter som kan tillåtas inom ett vattenskyddsområde. Om risk finns för negativ påverkan kan kommunen neka etablering av vissa verksamheter med stöd av föreskrifterna eller en miljökonsekvensbedömning. Tillstånd för andra verksamheter kan beviljas om de förenas med tillräckliga skyddsvillkor. Den bedömda risken avgör vilka åtgärder som krävs och aktuell skyddszon påverkar lämpligheten. Krav kan ställas under etableringstid eller på pågående verksamhet såsom skydd mot förorening eller krav på rening av dagvatten.

Trafik genom vattenskyddsområde

Den största föroreningsrisken från en väg som sträcker sig genom ett vattenskyddsområde är läckage från en fordonsolycka, som eventuellt innehåller farligt gods. Värdet av en grundvattenförekomst kan bedömas utifrån det möjliga eller aktuella vattenuttaget, antal personer som försörjs från takten

samt om alternativ reservvattentäkt finns. Sårbarheten för en vattenförekomst beror främst på markegenskaperna och transporttiden från utsläppet till intaget. Konsekvensen är en sammanvägning av täktens värde och dess sårbarhet. Konsekvensen vägs mot sannolikheten att en olycka sker. Ju högre risk desto viktigare är åtgärder för att skydda täkten. En översiktlig bedömning har skett för kommunens samtliga vattenskyddsområden och dessa risksträckor har identifierats:

- Väg 136 söder om Borgholm. Här passerar huvuddelen av all tung trafik vattenskyddsområdet, inklusive farligt gods. Kopplingen mellan infiltrationsområdet och vägområdet är omedelbar.
- Väg 136 från Mellby till Byxelkrok. Vägen är smal och osäker, samtidigt saknar området reservvattentäkt.
- Väg 973, Ramsättravägen från Köpingsvik till Sörby har en smal och osäker sträckning genom ett inre skyddsområde.
- Väg 136 förbi södra Rälla. En sträcka på ca 2 km gränsar mot vattenskyddsområdet.

Skyddsåtgärder kan bestå av dikesbarriärer, avåkningsskydd, säkrad gång- och cykeltrafik eller ändrad sträckning för farligt gods. Trafikverket har som egenskap av väghållare för statlig väg ett ansvar för en säker vägmiljö och för att minska riskerna för föroreningar från vägen. Åtgärdsbehoven bör avvägas i samband med ombyggnation av dessa sträckor genom dialog.

Förebyggande åtgärder

Bevattningsförbud

Dricksvattenkapaciteten på Öland är begränsad och vattenmagasinen fylls inte alltid på i tillräcklig mån. Dricksvatten ska kunna levereras till alla anslutna kunder året om och det saknas generellt kapacitet för övrigt nyttjande såsom bevattning. Sommartid överstiger uttaget ibland vad som nybildats och om dricksvatten går till bevattning kan trycket i ledningarna påverkas. Ett generellt årligt bevattningsförbud råder i Borgholms kommun mellan maj och augusti. Bevattningsförbudet är reglerat i den kommunala ABVA:n.

Återströmningsskydd

Borgholm Energi ansvarar för de allmänna vatten- och avloppsledningarnas drift och skötsel. Ansvaret innefattar även att skydda dricksvattnet mot yttre föroreningar. Vissa fastigheter nyttjar eget vatten parallellt med det kommunala vattnet och sammankoppling mellan dessa båda system får ej förekomma. Krav på återströmningsskydd prövas genom att nya vattenmätare ska ha en backventil med godkänd funktion. Det förhindrar att enskilt vatten kan nå det allmänna vattennätet, vilket annars kan uppstå vid övertryck i fastighetens ledningar eller vid undertryck i den allmänna ledningen. Införande av återströmningsskydd pågår.

Kontroll och tillsyn på dricksvatten

Dricksvatten omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter om vattenverket levererar mer än 10 m³ per dag eller försörjer över 50 personer. Undantaget är kommersiell och offentlig verksamhet där reglerna gäller oavsett mängd vatten som produceras. Föreskrifterna gäller krav på beredning och distribution, egenkontroll, provtagnings- och analysfrekvens, åtgärder vid försämrad dricksvattenkvalitet, informations- samt kvalitetskrav i form av gränsvärdenivåer.

Borgholm Energi ansvarar för drift och skötsel av de kommunala vattenverken, miljöenheten har tillsynsansvar. Genom kontroll på vattenverken och avstämning av egenkontrollen kontrolleras att livsmedelslagstiftningen följs. De större vattenverken har kontrollprogram som ska följa föreskrifterna och den årliga producerade volymen avgör tillsynsfrekvensen. Allt vatten behöver vara tjänligt enligt Livsmedelsverkets regler, från såväl stora kommunala vattenverk som från små dricksvattenproducenter.

Om vatten från enskild brunn används i kommersiell eller offentlig verksamhet gäller Livsmedelsverkets regler för dricksvatten också här. Dricksvattenproducenten ska ha registrerat brunnen hos kommunen och följa reglerna i dricksvattenföreskrifterna. 21 dricksvattenanläggningar finns registrerade i kommunen varav sex är kommunala anläggningar. Förutom de kommunala vattenverken finns samfälligheter och verksamheter med eget vatten till exempel livsmedelsindustrier eller serveringar.

Borgholm energi tar årligen prov på ledningsnätet hos användare. Proverna avser både mikrobiologi och kemi. Proverna tas för att säkerställa att kvalitén på vattnet i ledningsnätet hålls.

Beredskap för dricksvattenförsörjning

Nödvattenförsörjningen ska klara dricksvattenförsörjningen vid oförutsedda händelser som kvalitetsproblem, avbrott på infrastrukturen eller vattenbrist. Kommunen omfattas av krav på en risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjningen. Syftet är att minska sårbarheten och förbättra förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser. Ansvaret för nödvattenplaneringen är kommunalt men sköts av Borgholm Energi.

Nödvattenplanen beskriver hur dricksvatten ska kunna distribueras inom verksamhetsområdet under ett avbrott, vid en störning eller i händelse av vattenbrist. Planen beskriver hur detta ska organiseras, var alternativt vatten ska finnas tillgängligt, hur leveranserna ska ske, var vattentankar behöver finnas och var hämtningsställen ska upprättas. Distribution mellan kommungränserna kan bli nödvändig.

Kommunen ska bistå kunder inom verksamhetsområdet med nödvändigt dricksvatten. Det gäller i viss mån även utanför verksamhetsområdet samt för lantbruk ur ett djurskyddsperspektiv. Vissa samhällsviktiga funktioner eller verksamheter kan ha en separat nödvattenförsörjning.

Med avsaltningverket har vattenförsörjningen generellt stärkts genom ett alternativt försörjningssätt men vattenförsörjningen har fortfarande en viss sårbarhet som det behöver finnas beredskap för.

Tillfällig nödvattentank uppställd på grund av vattenläcka.

7. Handlingsplan för en hållbar dagvattenhantering

Dagvattnet i det allmänna VA-nätet rinner från hårdgjorda ytor via diken och ledningsnät till recipienten som är ett vattendrag eller vik. På gröna ytor längs flödesvägarna kan dagvattnet fördröjas och renas. Dagvattensystemet behöver anpassas och dimensioneras även för de stora nederbördsmängderna som bedöms följa av klimatförändringarna. Åtgärder på dagvattnet i tätorterna behöver stöd i kommunala riktlinjer för att kunna genomföras. Ny bebyggelse har ofta bättre förutsättningar än befintlig och potentiella åtgärder behöver beaktas tidigt i planprocessen.

Miljöbalken reglerar att avloppsvatten ska avledas och renas innan utsläpp till recipient. Vatten som avleds från mark inom detaljplan, för inte bara vissa fastigheters räkning, definieras som avloppsvatten. Även i lagen om allmänna vattentjänster definieras dagvatten från samlad bebyggelse som avlopp.

Miljö kvalitetsnormer och annan lagstiftning

Plan- och bygglagen (PBL) reglerar förutsättningar för fysisk exploatering vid detaljplanering. Vattenflöden och vattenkvalitet regleras i Miljöbalken och andra ansvarsfrågor i Lagen om allmänna vattentjänster. Miljö kvalitetsnormer, MKN för vatten är bestämmelser gällande kvalitet på en vattenförekomst. Normerna utgör prövningsgrund för detaljplaner och ska beaktas vid ny eller förändrad bebyggelse. Byggnationen får inte ha negativ påverkan på recipienten genom att försämra möjligheten att nå målen för MKN. En dagvattenutredning visar hur recipienten påverkas och ger förslag på hantering av dagvattnet inom ett planområde. Dagvattenanläggningen behöver dimensioneras för att klara tillräcklig rening av beräknade föroreningar och flöden.

Riktlinjer för dagvattenhantering

Utöver riktlinjer i VA-policyn finns dessa kommunala ställningstaganden:

- Dagvatten ska ses som en resurs i planering och stadsbyggande.
- Hanteringen ska ha samhälls- och miljömässig nytta och ge estetiska mervärden.
- Nödvändiga dagvattenutredningar ska tas fram inom varje detaljplane- eller bygglovsärende.
- Dagvattnet ska fördröjas i tröga system så att flöden utjämnas.
- Föroreningar ska avskiljas eller renas med hänsyn till kvantitet, föroreningsgrad och recipientens känslighet.
- Dagvattensystemet ska anpassas till kommande klimatförändringar för att kunna hantera skyfall och höga vattenstånd.
- Dagvattenhanteringen ska genom sin rening bidra till att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Dagvatten i fysisk planering

Dagvatten hanteras generellt i den översiktliga planeringen och lämpliga ytor för hantering av dagvatten har identifierats i Grönstrukturplanen för Borgholm-Köpingsvik. Vid detaljplanering bedöms markens lämplighet för bebyggelse med hänsyn till bland annat vatten- och avloppsförsörjning och översvämningsrisk.

Det huvudsakliga syftet med en dagvattenanläggning är att rena det dagvatten som uppstår i den grad det behövs ur miljö- och hälsoskyddsaspekt. Specifika förutsättningar behöver utredas och flödesriktningar och lågpunkter definieras. Åtgärderna implementeras i detaljplan och genom planbestämmelser.

Inom verksamhetsområde kan vattnet ledas till det kommunala dagvattensystemet efter fördröjning. I små planer och förtätningsprojekt finns generellt mindre plats för dagvatten. Kompletterade åtgärder för dagvattenhantering kan krävas utanför planområdet. En dagvattenutredning behövs oavsett om planen ingår i verksamhetsområde eller ej.

Generellt är naturbaserade lösningar effektiva i tätortsbebyggelse. Högre krav på rening kan ställas inom vattenskyddsområde, vid hög föroreningsgrad eller vid känslig recipient. Oljeavskiljning kan krävas vid risk för förorening från vissa verksamheter. Om halterna bedöms som låga eller måttliga kan tillräcklig rening nås genom fördröjning och trög avledning. Anläggningens fysiska utformning som volym och djup eller höjdsättning av mark och byggnader anges i planbestämmelserna med stöd av PBL men kan också specificeras i ett genomförandeavtal.

Verksamhetsområde för dagvatten

I planprocessen ska kommunen visa hur uppstående dagvatten inom planområdet ska hanteras. Förutsättningarna kan variera och behovet avgör om området behöver ingå i ett kommunalt verksamhetsområde. Inom verksamhetsområdet (VO) hanteras vattnet i den kommunala anläggningen. Utanför verksamhetsområdet ligger ansvaret på enskilda fastighetsägare. Om förutsättningar för enskilt omhändertagande saknas ska kommunen inrätta verksamhetsområde om behov finns.

Enligt LAV 6§ ska kommunen med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön, ordna med vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang, bestämma verksamhetsområde och se till att behovet snarast tillgodoses genom en allmän VA-anläggning.

Huvudmannen ansvarar för att VA-anläggningen byggs och att fastigheter och allmänna platser ansluts. Ansvarsförhållanden preciseras i de allmänna bestämmelserna om användandet av anläggningen, ABVA. De tekniska anläggningar som krävs för att få vattnet till dagvattennätet är huvudmannens ansvar. Om inte fastighetens behov kan tillgodoses bättre på annat sätt är fastighetsägaren skyldig att ansluta till kommunalt dagvattennät.

Verksamhetsområdena i kommunen är uppdelade i dagvatten fastighet respektive dagvatten gata. Behovet av tjänsterna varierar och vid beslut om

verksamhetsområde ska behovet vara utrett. Förutsättningarna för lokalt omhändertagande bedöms likt behovet av övriga vattentjänster och hanteras enligt 6§ LAV. Bedömningen innefattar markens infiltrationsförmåga och vilka övriga förutsättningar som finns att leda bort vattnet men också risk för påverkan på bebyggelse, skyddade områden yt- eller grundvatten samt risk för översvämning av lågt belägna områden.

I Borgholms tätort finns verksamhetsområde för dagvatten. Behovsbedömning av verksamhetsområde ska ske i alla tätbebyggda områden som faller inom LAV §6. Lågpunktkarteringar och flödesvägar kan analyseras likt den Risk- och sårbarhetsanalys som tagits fram för Borgholm-Köpingsvik. Detta kan ske när behovet aktualiseras i detaljplanearbete eller i ett förebyggande perspektiv. Bedömning ska ske huruvida hela eller delar av området kan hantera dagvatten enskilt, eller om verksamhetsområde ska bildas för dagvattenfastighet och/eller gata beroende på behov.

Dagvatten fastighet –	Dagvatten från bostäder, verksamheter, industrier och parkeringsytor.
Dagvatten gata-	Dagvatten från vägar och gaturum.

Ansvarsfördelning

Miljö- och byggnadsnämnden bevakar att miljöbalken och plan- och bygglagen följs vid planläggning. De har också ett tillsynsansvar över dagvattenanläggningar, vilka är anmälningspliktiga inom detaljplan. **Kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden** ska se till att möjlighet för omhändertagande av dagvatten skapas i översikts- och detaljplanering. Kommunfullmäktige ska besluta om verksamhetsområde om behov uppstår.

Huvudmannen ansvarar för drift, underhåll och utbyggnad av den allmänna anläggningen och att dagvattnet tas om hand inom verksamhetsområde. Huvudmannen avleder och fördröjer normala regn medan kommunen har ansvar för större regn (<30 årsregn) med avseende på skydd av bebyggelse.

Utanför verksamhetsområde ansvarar den enskilde fastighetsägaren för att hantera dagvattnet lokalt på fastigheten (LOD) så att inte olägenhet uppstår. Om dagvattenhanteringen inte kan ordnas på den egna fastigheten kan en samfällighet ansvara för avvattningen för flera fastigheters behov. Om huvudmannskapet för en allmän plats är enskilt ansvarar samfälligheten för avvattningen. Om huvudmannskapet är kommunalt är avvattningen kommunens ansvar.

Markägare ansvarar för sina respektive diken som kan vara reglerade genom markavvattningsföretag. Generellt kan ansvaret mellan kommun och VA-bolag gällande kostnadsfördelning för anläggning, drift och skötsel behöva förtydligas.

Funktion	Område	Ansvarig aktör
Avvattning	Kvartersmark, inom och utanför verksamhetsområde	Fastighetsägaren
	Vägar, inom och utanför verksamhetsområde	Väghållaren
	Park och naturmark, inom detaljplanelagt område, inom och utanför verksamhetsområde	Kommunen, ansvarig för allmän platsmark, park och natur
	Naturområden, inom och utanför verksamhetsområde	Fastighetsägaren
Avledning små regn	Inom verksamhetsområde	VA-huvudman
	Utanför verksamhetsområde	Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren, samfälligheten
Fördröjning små regn (vid behov)	Inom verksamhetsområde	VA-huvudman. Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren och samfälligheten kan vara ansvarig på sin sida om förbindelsepunkt.
	Utanför verksamhetsområde	Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren, samfälligheten
Hantering stora regn för att skydda bebyggelse	Inom detaljplan	Kommunen, ansvarig för allmän platsmark, park och natur
	Utanför detaljplan	Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren, samfälligheten
Rening dagvatten (vid behov)	Inom verksamhetsområde	VA-huvudman. Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren och samfälligheten kan vara ansvarig på sin sida om förbindelsepunkt.
	Utanför verksamhetsområde	Verksamhetsutövaren, fastighetsägaren, samfälligheten

Fördröjning och trög avledning

Lokalt omhändertagande, fördröjning och trög avledning innefattar olika lösningar som renar eller fördröjer dagvatten. Diken med flacka slänter har en bättre kapacitet att avleda stora mängder vatten jämfört med slutna rörledningar. Öppna diken och regnbäddar fungerar som biofilter där vattnet infiltreras och renas. Ett svackdike med hinder reducerar hastigheten på dagvattnet, toppar i flödet jämnas ut och partiklar kan sedimentera. Andra lösningar som renar och fördröjer är skelettjordar och översilningsytor. Dammar magasineras stora mängder dagvatten och kan utformas med en renande effekt. Infiltrerande lösningar förutsätter en viss genomsläpplighet och de lokala förutsättningarna avgör vilken lösning som är den bästa.

Lokalt omhändertagande	Fördröjning nära källan	Samlad fördröjning	Trög avledning
Infiltration på gräsytor	Infiltration på gräsytor	Svackdiken	Svackdiken
Infiltration i grus/makadam	Infiltration i grus/makadam	Diken	Regnbäddar
Genomsläpplig beläggning	Genomsläpplig beläggning	Översvämnings- ytor	Avrinning I grönstråk
Gröna tak, gröna väggar	Växtbäddar, våtmarker	Dammar, våtmarker	Fördröjnings- magasin

Olika typer av omhändertagande och avledning.

Tänkbara dagvattenåtgärder

1. I **Rosenfors**, sydost om Borgholms tätort kan en damm anläggas och restaurering av ett våtmarksområde ske. Inflödet till dagvattennätet blir kontrollerbart och andelen tillskottsvatten till ledningsnätet kan minska. Vattnet kan nyttjas till bevattning av åkermark.

2. **Kvarteret Riksäpplet** – ett befintligt öppet dike kan förbättras med trappsteg, meandring och svämplan, för bättre rening och kontrollerat flöde. En grönyta kan anpassas till att bli översvämningsyta vid stora regn.

3. **Freja** - en befintlig grönyta kan integreras i dagvattensystemet och bli en multifunktionell aktivitetsyta som kan översvämmas vid höga flöden.

4. **Åkerhagen** –en damm kan anläggas för att avlasta befintligt system. De stora mängder tillskottsvatten som i området tillförs dagvattensystemet kan regleras bättre. Vattnet från dammen kan nyttjas till bevattning av åkermark. Förnyelse av ledningsnätet pågår i området.

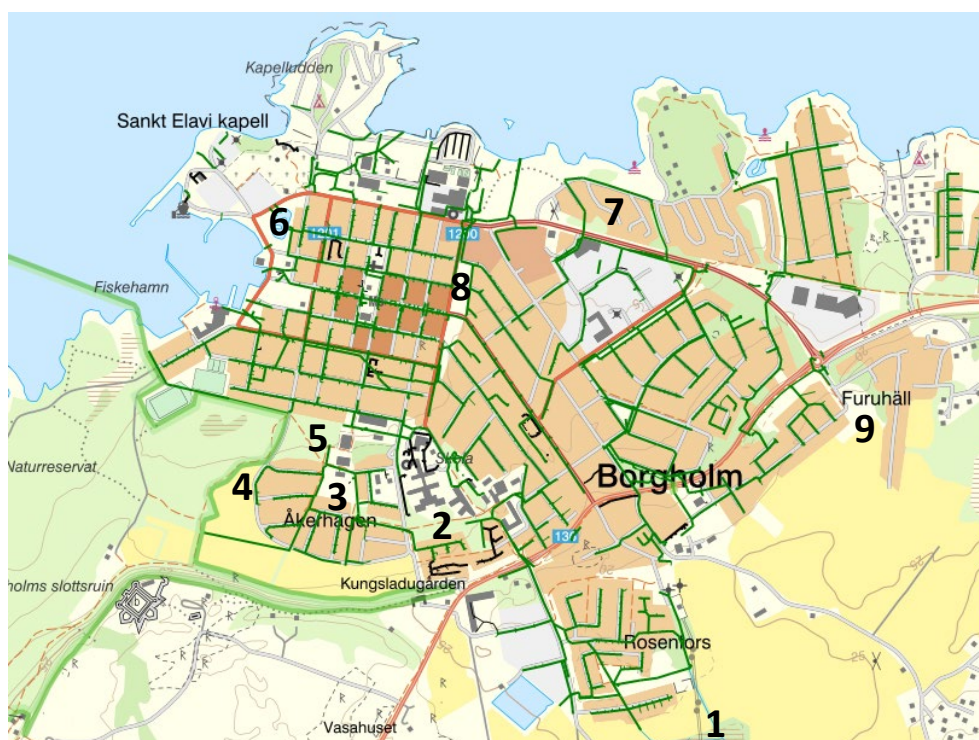
5. **Kvarteret Göta-Freja** - genom att förbättra ett befintligt öppet dike och skapa meandring med flacka kanter och översvämningsytor kan flödet bromsas. Område är beläget nära skola och förskola och den pedagogiska verksamheten kan främjas. Ett fördröjningsmagasin kan anläggas under en parkeringsyta och flödet kan så bättre regleras vidare in i befintlig anläggning.

6. **Bäckmanska parken, "Tvättfatet"** - En stor del av tätortens dagvatten når Tvättfatet där viss magasinering och sedimentering innan vattnet når recipienten i hamnbassängen. Anläggningen behöver förbättras ur aspekten av dagvattenhantering. anläggning.

7. Mejeriviken – Grönytor nära kusten kan nyttjas kombinerat för rekreation, fördröjning och rening tillsammans med befintligt utloppsdike till recipient. Området är delvis förorenat och utredning gällande saneringsbehov krävs.

8. Norra parken – ett öppet dagvattensystem kan anläggas i befintligt grönområde.

9. Furuhäll - I anslutning till Borgholms tätort finns potential för en damm som kan magasinera och kontrollera inflödet till dagvattennätet som är relativt stort i detta område. Dammen vara en del av dagvattenhanteringen från eventuell ny bebyggelse.

Övriga tätorter

Platser med potential för bättre dagvattenhantering har huvudsakligen identifierats i Borgholms tätort men fler samhällen ska utredas såsom Köpingsvik och Löttorp. Delar av Löttorps samhälle ligger inom skyddsområdet för samhällets dricksvattentäkt. Särskilda krav behövs på dagvattenhanteringen då förorenat dagvatten inte bör infiltreras till grundvattnet. Samtidigt är infiltration ett viktigt tillskott till grundvattenbildningen. En bättre dagvattenhantering planeras i samband med att VA-sanering ska ske. Ett pågående projekt ska bygga bort dagvattenavledning till kanaler och diken som mynnar i våtmarken uppströms Hornsjön, sjön är ytvattentäkt för dricksvatten. Målet är att

skydda vattentäkten, hushålla med sötvatten och klimatsäkra avledningen av dagvatten. Huvudmannen samverkar med väghållaren, Trafikverket i projektet.

I Köpingsvik behöver recipientutlopp, tillskottsvatten från kringliggande marker samt förutsättningar för annat omhändertagande utredas. Resultatet kan ligga till grund för den behovsbedömning av verksamhetsområde som behöver ske.

Olika dagvattenanordningar har tillskapats i Borgholms tätort på senare år. I Linden-Rönnen-området fördröjs och renas dagvatten på gröna ytor och fördröjningsmagasinet kan rymma större regn. Det meandrande diket hanterar mindre flöden.

Minskad andel tillskottsvatten

I delar av det befintliga ledningsnätet leds dagvatten till spillvattennätet i ett s.k. kombinerat ledningssystem. Tillsammans med ett generellt inläckage leder detta till ett överbelastat spillvattennät vid kraftig nederbörd och en ökad risk för bräddning. Bräddning sker när flödet blir så stort att orenat spillvatten genom nödutlopp måste bräddas ut från ledningssystemet till dike eller vattendrag.

Inget dagvatten ska i framtiden vara kopplat till spillvattennätet. Den generella mängden dagvatten till avloppsreningsverket minskar, reningen blir bättre och kemikalieanvändningen lägre. Minskning kan ske genom sanering och förnyelse av ledningsnätet. Sådana arbeten pågår kontinuerligt och i samband med detta utreds andra alternativ än kulvertering av dagvattnet såsom öppna lösningar som leds till fördröjnings- eller infiltrationsytor.

Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren ansvarar för att ta fördröja det dagvatten som uppstår på den egna fastigheten. Det är inte tillåtet att koppla dagvattnet till det kommunala spillvattensystemet, leda dagvattnet till en grannfastighet eller ut på gatan. Om verksamhetsområde finns ska fastigheten vara ansluten till dagvattennätet. Vid ombyggnad av ledningsnätet ska dagvattnet separeras.

- Dagvatten kan ledas ut på tomten, bort från huset så att det inte är i kontakt med husets dränering. Marken bör luta från huset.
- Regnvatten kan samlas i tunnor eller magasin för bevattning eller ledas till en damm. Växtbeklädda tak fungerar som fördröjning.
- Dag- och dräneringsvatten kan ledas till ett nergrävt magasin på fastigheten. Ett bräddavlopp kan anslutas till dagvattenledningen.
- Genomsläppliga material som grus, singel eller hålsten är alternativ till asfalt vid anläggande av uppfart, gångar eller uteplats.

Genomsläpplig beläggning på uppfart.

Rening av dagvatten

För att skydda recipienten från föroreningar behöver dagvatten från bebyggelse renas. Reningskraven utgår från recipientens klassning, med hänsyn till föroreningsbelastningen. Det går inte att generellt ange hur dagvattnet ska renas utan en bedömning sker i varje enskilt fall. Kommunen ska bedriva tillsyn på verksamheter där förorenat dagvatten kan uppstå. Krav på avskiljning och rening kan ställas innan vattnet släpps ut på nätet. Det kan gälla oljeavskiljare vid parkeringar, anläggande av utjämnings-

magasin, infiltration eller annat omhändertagande. Om föroreningarna koncentreras till en utsläppspunkt måste recipienten klara detta. Hänsyn ska tas till miljöbalkens lokaliseringsprincip och plats ska väljas där minsta påverkan förväntas uppstå. Infiltration inom vattenskyddsområden bör undvikas.

Dagvatten från vägar och trafikytor kan innehålla tungmetaller, oljerester, däckpartiklar och salter. Flera vägar i kommunen har en sträckning genom vattenskyddsområden. Huvudmannen för vägen ansvarar för att vägdayvattnet tas om hand och renas. Vid Strömsrumsdammen, söder om Borgholm går väg 136 genom Lindby-Solberga vattenskyddsområde, vid Rälla går den genom skyddsområdet för Rällaformationen och vid Torp går vägen genom Byxelkroks vattenskyddsområde. Risk och sårbarhet behöver utredas gällande det grundvatten eller ytvatten som riskerar att påverkas. Avåkningskydd och andra anordningar kan begränsa skador från olyckor. Användning av vägsalt inom vattenskyddsområde bör minska. Kraven vägs dock mot olycksfria vägar och halkbekämpning.

Rening av trafikdagvatten kan generellt motiveras på vägar där årsdygnstrafiken (ÅDT) överstiger ca 10 000 fordon. Den mest trafikerade vägen i vår kommun är väg 136, längs sträckan Stora Rör-Köpingsvik. ÅDT ligger på ca 7 000 fordon, med en kraftig ökning sommartid på ca 20 000 fordon. Även Borgholms infarter har hög trafikintensitet. På ytor med hög andel hårdgjord yta som parkeringar, industriområden och båthamnar kan dagvattnet behöva både renas och fördröjas. Krav kan även ställas på oljeavskiljare.

Recipient	Föroreningshalt		
	Låg	Måttlig	Hög
Mindre känslig	Låg rening	Viss rening	Hög rening
Känslig	Låg rening	Viss rening	Hög rening
Mycket känslig	Viss rening	Hög rening	Hög rening

Tillsyn och skötsel

En dagvattenanläggning inkluderar ett system bestående av ledningar, brunnar, pumpar och särskilda anordningar som dammar och fördröjande delar. Varje anordning dimensioneras efter det förväntade dagvattenflödet genom en beräkning av vilka vattenmängder som behöver reduceras och renas. Hänsyn behöver även tas tillflöden från uppströms belägna områden

och föroreningshalterna beräknas för att kunna anpassa reningen. Beroende på anordning anpassas skötselplanen specifikt för anläggningen. Ett egenkontrollprogram beskriver underhålls- och kontrollåtgärder och om brister konstateras vid tillsyn kan krav på åtgärder ställas.

Samhällsnära våtmarker

Rapporten Samhällsnära våtmarker beskriver platser med förutsättningar för dagvattenhantering i Borgholm–Köpingsvik och Byxelkrok och förslag på åtgärder. I en våtmark kan höga flöden jämnas ut, risken för översvämningar minskar och dagvattnet renas. Område får ett rekreativvärde och en ökad mångfald och halterna av övergödande ämnen till recipienten kan reduceras. Åtgärderna kan bidra till att nå miljömål och nationella miljö kvalitetsnormer för vatten.

Förslag från projektet har inkluderats i översiktsplaneringen och blivit utredningsområden i de fördjupade översiktsplanerna för Byxelkrok och Borgholm–Köpingsvik.

Våtmarker har vattenhållande och grundvattenbildande egenskaper.

Ett av områdena ligger i anslutning till Rosenforsbäcken och lämpar sig för näringsämnesreducerande åtgärder men också för ett utjämnat flöde. Dämning av bäcken kan öka infiltrationen till vattentäkten i Lindby-Solbergaområdet, öka vattenkvaliteten och tillgången på dricksvatten. Flöden som riskerar att översvämma bebyggelse i Köpingsviks samhälle och den allmänna belastningen på dagvattenssystemet kan minska.

Dagvatten som ekosystemtjänst

Ekosystemtjänster (EST) bidrar till människans välbefinnande och vissa är särskilt betydelsefulla i tätbebyggda områden. Exempel på ekosystemtjänster som berör dagvattenhantering är reglerande tjänster som dagvattenreducering, dagvattenrening och fördröjning av dagvatten.

Öppen dagvattenhantering bidrar till en bättre vattenbalans och stärkta ekosystemtjänster. Att leda dagvattnet från tak och hårdgjorda ytor till svackdiken är ett sätt. Regnbäddar och träd i hårdgjord yta reducerar, fördröjer och renar. Biofilter magasinerar och fördröjer dagvatten från hårdgjorda ytor. Gröna tak minskar dagvattentillskottet. Vattenhållande mark kan motverka höga temperaturer vid värmeböljor. Dagvattendammar kan nyttjas för bevattning av grönytor och planteringar eller fungera som branddammar. Synligt vatten bidrar till både vårt välmående och utgör livsmiljöer för växter och djur.

För att utveckla ekosystemtjänsterna knutna till dagvattenhantering behöver vi arbeta med dagvattenfördröjningen i våra detaljplaner. Avrinning från hårdgjorda ytor kan ske till infiltrerande ytor som ingår i anläggningen men vilka åtgärder som är relevanta beror på platsens förutsättningar. En analys av behov och förutsättningar ska ingå i detaljplanearbetet och genom lämpliga åtgärder kan värdet av ekosystemtjänsterna öka. Målet är en bibehållen nytta av ekosystemtjänster efter exploatering genom anpassade åtgärder.

8. Klimatanpassning av VA-anläggningen

Pågående klimatförändringar med mer frekventa extrema väderhändelser som skyfall och torka, höga havsvattennivåer och temperaturer kan påverka VA-försörjningen som är av samhällsviktig betydelse. Med förändringarna riskerar vi kvalitets- och kapacitetsproblem i vattentäkterna och en försämrad spillvattenrening. Översvämningar av dagvatten och bräddning av spillvatten kan sprida föroreningar och orsaka annan skada. Behovet av åtgärder kan analyseras i den klimatanpassningsstrategi som kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram. Specifika åtgärder för dricksvattenförsörjning och spillvattenhantering hanteras i denna plan.

Förutsättningar

Dricksvattenförsörjningen påverkas av geologiska och hydrologiska förhållanden och ett förändrat klimat innebär konkreta risker att förhålla sig till. Generellt riskerar grundvattnet att påverkas negativt. Grundvatten bildas genom nederbörd som infiltrerar, främst under perioden november-mars, Höstregn och snösmältning styr bildningen för kommande år. Med en längre växtsäsong och en kortare flödessäsong blir grundvattenbildningen mer sårbar. Dricksvattenförsörjningen behöver också anpassas till ett förändrat nederbördsmönster med skyfallsscenarioer. Översvämningar och höga flöden på grund av intensiva regn innebär risk att föroreningar når dricksvattnet. I kustområdena kommer havsnivåhöjningen att påverka grundvattnet och öka risken för saltvattenpåverkan.

Samtidigt sker periodvis en minskad vattentillgång med längre perioder av lågvattenföring och avsänkingsperioder utan grundvattenbildning. Risken för försämrad kvalitet och kvantitet på råvattnet ökar generellt med höga uttag och låga grundvattennivåer. Torka har drabbat oss på senare år. Vi behöver planera för hur våra vattenresurser kan skyddas och nyttjas långsiktigt genom säkrad grundvattenbildning och ett tillräckligt skydd för framtida dricksvattenförsörjning. Riskerna ökar med höga uttag och lägre grundvattennivåer och trenden för vår vattenförbrukning är tyvärr ökande.

Undersökningar och modelleringar gällande påverkan på grundvattnet som följd av klimatförändringarna utförs på nationell nivå av främst SGU, SMHI och Svenskt Vatten.

Regn kategoriseras som mindre eller stora (10-, 20-, 30-års-) regn, extrema (100 års-) regn och katastrofala (större än 100 års-) regn. Konsekvenserna påverkas av regnets varaktighet. Om samma mängd regn, 30 mm, faller på 10, 20, 40 eller 120 minuter blir återkomsttiden 100, 50, 20 respektive 10 år.

Dagvattensystemet behöver utformas för att klara av att fördröja regn med en viss återkomsttid. Normala regn ska kunna tas upp av grönytor. Bortledning och omhändertagande av stora regnmängder till säkra ytor behöver kunna ske. Vattnet kan annars skapa översvämmande, instängda områden och hindra framkomligheten till viktiga funktioner. Ovidkommande vatten till spillvattensystemet behöver minska och VA-anläggningens funktion måste säkras. Målet är en robust VA-anläggning som klarar den påverkan som kan förväntas uppstå av ett förändrat klimat.

Kommunfullmäktige beslutar vilken återkomsttid bebyggelsen ska anpassas till och hur kraftiga regn avledningssystemet ska klara av. VA-anläggningen anpassas för regn med återkomsttid på 2/5/10 år alt. 10/20/30 år beroende på bebyggelse, enligt gällande branschnormer, med stöd i LAV. Med hänsyn till den framtida ökade nederbörd som spås inkluderas klimatfaktorn 1,25 vid flödesberäkningar för dagvattenutredningar.

	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
Nya duplikatsystem	Återkomsttid för regn vid fylld ledning. (spillvatten)	Återkomsttid för trycklinje i marknivå. (dagvatten)	Återkomsttid för mark-översvämning
Gles bebyggelse	2	10	>100
Tät bebyggelse	5	20	>100
Centrumområden	10	30	>100

Krav på återkomsttider (år) för regn i nya dagvattensystem. Svenskt Vatten P110.

Riktlinjer för klimatanpassning av va-anläggningen

- Människors hälsa ska prioriteras och samhällsviktig verksamhet ska fungera även i ett förändrat klimat.
- Klimatanpassningsarbetet ska bygga på ekosystembaserade och naturbaserade lösningar kompletterat med tekniska lösningar.

- Tillräckliga ytor ska säkras i samhället för en säker hantering av dagvatten från olika stora regn.
- Sårbarheten i spillvattensystemen ska minska och robustheten öka genom separerade ledningssystem för dagvatten och spillvatten.
- Befintlig vattenförsörjning och framtida vattentillgångar ska säkras och en robust dricksvattendistribution ska skapas.

Riskbedömning och åtgärdsbehov

För att begränsa skador från skyfall och andra klimatrelaterade händelser behövs åtgärder på dagvattenanläggningen vid både ny och befintlig bebyggelse. Utöver fördröjning av normala regn behövs lågpunkter där vatten kan samlas vid höga flöden. Vatten från instängda områden som riskerar att översvämmas behöver ledas till säkra områden. Viktiga vägar och funktioner behöver säkras. Andelen tillskottsvatten till spillvattennätet behöver minska. Tillräcklig rening behöver ske i områden som avvattnas mot känsliga recipienter även vid höga flöden. Bräddningspunkter behöver analyseras med avseende på miljö- och hälsomässiga risker. Åtgärderna bör prioriteras utifrån en konsekvensanalys och implementeras i det översiktliga klimatanpassningsarbetet.

Översvämmade och instängda områden

Risk: Ytor kan översvämmas vid högt vattenstånd eller stigande havsnivåer. Stora mängder vatten kan samlas i lågpunkter och skapa översvämmad, instängd bebyggelse med hindrad framkomlighet.

Konsekvens: Skador på bebyggelse och infrastruktur, svårigheter att nå bebyggelse eller samhällsviktiga funktioner. Risk att reningsverkets processer störs och att föroreningar sprids. Risk för spridning av befintliga föroreningar i mark.

Åtgärd: Områdena identifieras genom skyfallskartering. Den visar effekten av höga flöden, ytor som riskerar att översvämmas och vilka tekniska anläggningar som är utsatta. Dagvattensystemet anpassas till att kunna hantera höga flöden och stora mängder vatten. Vattnet avleds till säkra platser för kontrollerad uppsamling och fördröjning av dagvatten. Åtkomsten till samhällsviktiga funktioner säkras genom höjda vägar eller andra fysiska skydd.

I detaljplaneringen regleras ny bebyggelse genom höjdsättning och säker placering, begränsad andel hårdgjord yta och eventuella översvämnings-skydd. Bebyggelse på lågpunkter bör undvikas.

Höga flöden utmed Södra Långgatan vintern 2017.

Överbelastade avloppssystem

Risk: Om spillvattennätet belastas av stora regnmängder kan omfattande inläckage vatten ske. Risk finns för bräddning av orenat spillvatten. Spillvatten och dagvatten kan även tryckas upp i bostäder, på markytan eller samlas på lågt belägna ytor och utgöra en hälsorisk.

Konsekvens: Reningsverken överbelastas och reningskapaciteten påverkas. Bräddning av avloppsvatten kan ge negativ påverkan på känsliga miljöer, bidra till övergödning eller riskera smittspridning i badvatten och dricksvatten. Inläckage av ovidkommande vatten kan orsaka källaröversvämningsar och gator med ledningsnät kan undermineras av kraftiga regn. Vid överbelastade dagvattennät kan lågt belägna områden översvämmas.

Åtgärd: Minskat inläckage av ovidkommande vatten genom ett separerat och anpassat dagvattennät. Tillräcklig kapacitet krävs i dagvattenledningsnätet med möjlighet till säker avledning tillräcklig rening vid höga flöden och skyfall. Dagvattenledningsnätet byggs om till ett mer öppet system som kan hantera större vattenvolymer. Tillräckliga ytor behöver säkras för en säker hantering av dagvatten. Utsläppspunkter och bräddningspunkter för spillvatten behöver förbättras.

Ytor för hantering av dagvatten har identifierats i Borgholms tätort och åtgärder för ökad fördröjning och kapacitet har genomförts. Inspektion av VA-ledningarna visar att det förekommer ledningar som riskerar att inte klara avledningen av dagvatten vid höga flöden på grund av skick, rördimension eller olämplig placering. I områden med särskilt högt inflöden till spill-vattennätet genomförs sanering av ledningsnätet. I takt med att separering av kombinerade avloppsledningar sker har källaröversvämningar generellt minskat. Kapacitetsmodellering av ledningssystemen genomförs kontinuerligt på dricks- och spillvattennäten. För spillvattenanläggningen modelleras större vattenmängder för att bedöma konsekvenserna av större regn eller skyfall.

Påverkan på dricksvattenproduktionen

Risk: Vid höga flöden finns risk för yt- och saltvatteninträngning och att avloppsreningsverk bräddar orenat avloppsvatten som påverkar grundvattnet. Minskad tillrinning och låga grundvattennivåer medför risk för vattenbrist och försämrad kvalitet. Risk finns för en generellt sämre tillgång och kvalitet på dricksvatten.

Konsekvens: Otillräcklig kvantitet och kvantitet på dricksvatten vid torka och begränsad möjlighet till kommunal nyanslutning. Risk för begränsad vattentillgång till delar av ledningsnätet. Risk för urlakning av förorenade områden vid torka. Värmebölja kan ge tillväxt av mikroorganismer. Ökad tillrinning kan innebära föroreningsrisk genom yt- och saltvatteninträngning eller förhöjda värden av metaller.

Åtgärd: Idag finns tillräcklig kapacitet i befintliga vattentäkter men motståndskraften vid extrema situationer behöver säkras. Vi behöver särskilt fokusera på åtgärder mot torka. En robust beredningsprocess och distribution av dricksvatten behövs. vattenförsörjningen kan stärkas genom ökad resiliens i form av hållbara uttag från befintliga uttagsbrunnar, identifierade framtida uttagsområden och alternativ försörjning. Det finns ett visst behov av Vattendomar behöver tillåta tillräckliga uttag och vattenskyddsområdena behöver hållas aktuella.

En mängd åtgärder för ökad kvalitet, kvantitet och skydd enligt ovan pågår. En aktuell reservvattenplan finns. Information om vattensparande åtgärder sker som förebyggande åtgärd men särskilt vid torka. Vattenförsörjningen hanteras och prioriteras i översiktsplaneringen genom ett övergripande fokus och ska prioriteras framför andra intressen. Idag ligger inga avloppsreningsverk placerade så att vattentäkterna riskerar att förorenas vid bräddning.

Påverkan på enskilda brunnar

Konsekvens: Ökad sårbarhet från översvämningar, torka och annan yttre påverkan på enskilda brunnar. Risk för otjänliga enskilda vattentäcker och sinade brunnar vilket ger ett ökat behov av kommunal anslutning. Urlakning av föroreningar, förorening genom ytvatten och risk för mikrobiologisk tillväxt vid höga flöden respektive högre temperaturer kan ske. Risk för saltvatteninträngning vid kusten på grund av högre vattenstånd.

Åtgärder: Fortsatt utbyggnad och anslutning till kommunalt dricksvatten utifrån miljö- och hälsomässiga behov. Rådgivning och information om lämpliga åtgärder till fastigheter med enskilda vattentäcker Fokus behöver ligga på förebyggande åtgärder vid torka.

Bedömning: För enskilda vattentäcker som försörjer mer än 50 personer eller producerar över 10 m³/dygn och dit inte kommunal anslutning planeras finns behov av registrering och upprättande av tillsynsplan. Utbyggnad av kommunalt dricksvattnät sker med stöd av LAV §6 och enligt framarbetade bedömningsgrunder. Befintlig nödvattenplan reglerar försörjning av dricksvatten till enskilda fastigheter vid akuta situationer.

Risk- och sårbarhetsanalys

I en risk- och sårbarhetsanalys identifieras risker, uppskattas konsekvenser och påverkan bedöms för ett specifikt område. Anpassningsåtgärder föreslås för att förhindra eller begränsa effekterna.

I Risk- och sårbarhetsanalysen som tagits fram för Borgholms och Köpingsviks tätort bedöms påverkan på bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet av extrema regn och framtida havsnivåhöjning. Beräkningar har utförts för olika regnscenarier gällande vattnets avrinning och översvämningens utbredning. Analysen visar att på 100 års sikt leder högvatten och höjda havsnivåer till att delar av Borgholms tätort hamnar under vatten och samhällsviktiga byggnader riskerar att översvämmas. Vid skyfall och extrema regn finns risk för översvämning och instängda områden. Krav på lägsta grundläggningsnivå vid nybyggnation kan mildra skadorna men skydd behövs för att skydda befintlig bebyggelse och samhällsviktiga verksamheter.

Borgholms reningsverk är placerat vid kusten. Det krävs dock ett mycket högt vattenstånd innan byggnaderna riskerar att översvämmas. Inga lågpunkter finns kring anläggningen där vatten riskerar att samlas och skada byggnaderna. Anslutande ledningsnät kan påverkas vid situationer med högt

mark/ grundvatten och risk för smittspridning kan uppstå. Åtgärder för att säkra tillfartsvägen till anläggningen behövs.

Områden för dagvattenhantering har pekats ut att hanteras i specifika projekt eller i samband med detaljplanering. I kartunderlaget finns information om vilka instängda områden som riskerar att översvämmas vid havsnivåhöjning, om ytliga avrinningsvägar och ledningsdragning. Underlaget kan användas i kommande klimatanpassningsarbete.

Prioritering och implementering av åtgärder

Bedömningen av vilka åtgärder som ska prioriteras påverkas av faktorer som aktuella utvecklingsområden eller identifierade problemområden. En bedömning behöver också ske gällande vilka åtgärder som behövs på längre sikt. En arbetsgrupp för klimatanpassningsarbetet bör inkludera kommunala avdelningar och bolag samt räddningstjänst med syfte att se till att åtgärderna genomförs. Uppskattad kostnad för en specifik åtgärd behöver jämföras mot den kostnad som uppstår om ingen åtgärd genomförs, d.v.s. ”skydda eller ersätta skada”. Åtgärderna förankras mot budget och ansvar för genomförande, drift och skötsel klargörs. Genom uppföljning och revidering följs arbetet upp och stäms av mot satta mål.

9. Avfall och resurser

Varje kommun ska ha en renhållningsordning som består av en avfallsplan med föreskrifter för avfallshanteringen. I avfallsplanen finns kommunens mål och åtgärder för att minska avfallsmängderna, öka återvinningen och minska miljöpåverkan från avfallet. I föreskrifterna regleras bland annat Hantering av slam från enskilda avloppsanläggningar, latrinhantering och fettavskiljarslam som berör denna plan.

Kommunen behöver förhålla oss till de aktuella EU-direktiven gällande avlopp och slam. Avloppsdirektivet reglerar kvalitetskrav på avloppsvatten från tätorter, att avloppsslam ska återanvändas samt bestämmelser kring återföring av renat avloppsvatten. Direktiven är implementerade genom miljöbalken, vattentjänstlagen (LAV) och föreskrifter från Naturvårdsverket.

Kretsloppsanpassat VA

För hushållning med vatten och näringsämnen behöver VA-hanteringen utredas ur kretsloppsaspekt och återföring av näringsämnen från spillvattnet ska eftersträvas. Bevattnings med renat spillvatten från avloppsreningsverken sker idag men kan utvecklas vidare där både reningsaspekten och den ekonomiska aspekten vägs in.

Idag bygger det kommunala avloppssystemet på ett centralt ledningsnät med huvudsaklig rening i större reningsverk, även om rening sker också i små anläggningar. Fördelar med de stora reningsverken är driftsäkerhet, effektivitet samt den ekonomiska aspekten.

Avloppsslam

Det slam som produceras innehåller fosfor, kväve och andra näringsämnen. Slamdirektivet reglerar användningen av avloppsslam i jordbruket genom reglering av tillåtna halter av metaller i slam och åkermark samt på vilka typer av gröda som slammet får användas. Slammet från kommunala reningsverk kan brännas i separata anläggningar tillsammans med avfall eller biobränslen eller användas som gödning på jordbruksmark.

Målet är att 60 % av fosforinnehållet från avloppsslam ska återföras till produktiv jordbruksmark. Idag är detta svårt i vår kommun på grund av ett överskott av gödsel och en stor livsmedelsproduktion. Metaller och

oönskade organiska ämnen behöver även minska i slammet för att kretsloppslösningar ska vara möjliga. Om gränsvärden klaras för gifter, mediciner eller föroreningar kan slammet spridas på växande gröda. Hanteringen regleras dock av omfattande lagstiftning och regelverk. Svenskt Vatten har tillsammans med LRF, Livsmedelsföretagen och med stöd av Naturvårdsverket tagit fram certifieringssystemet Revaq. För att säkra slammets kvalitet kan reningsverket där slammet produceras, certifieras. Om slam används på åkermark bör det endast vara godkänt slam från Revaq-certifierade reningsverk. Idag skickas slammet från reningsverken används till sluttäckning av avfallsdeponier.

Slam från slamavskiljare och slutna tankar hämtas genom deltömning, vilket innebär att slamkakan och bottenlammet samlas in. Slammet behandlas i antingen Borgholm eller Böda reningsverk och går igenom samma rening som det kommunala avloppsvattnet. Restprodukten som bildas används till att tillverka anläggningsjord. Fettavskiljarslam behandlas på samma sätt. Gallerrens från reningsverken skickas till förbränning.

Latrinavfall

Latrin får inte skickas till avfallsdeponi utan måste tas om hand på annat sätt. Utfasning av latrinhämtning har genomförts i kommunen och idag finns bara ett fåtal abonnemang kvar. Det latrin som hämtas transporteras till en anläggning för våtkompostering. I annat fall sker eget omhändertagande men de flesta fastigheter har anslutits till kommunalt spillvattennät. Dispens krävs för kompostering av latrin.

Latrinutsläpp från båtar medför en närsaltsbelastning som ökar övergödningen och algbloomingen. Det finns också en hygienisk aspekt med virus och bakterier i vattnet. Förbud råder för att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i svenskt territorialvatten och ett lagkrav finns att gästhamnar ska ta emot toalettavfall från fritidsbåtar. Sugtömningsstationer har installerats i Byxelkrok, Böda, Sandvik, Kårehamn, Borgholm och Stora Rör., samtliga är anslutna till det kommunala avloppsnätet. Några har installerats genom LOVA-Leader-projekt i samarbete med lokala båtklubbar och kustmiljöföreningar.

Biogas och biogödsel

En anläggning för rötning av avfall är både en avfallsbehandlingsanläggning och en anläggning för produktion av biogas och biogödsel. Biogasen kan användas som fordonsbränsle och ersätta fossila bränslen. Biogödseln har goda gödnings- och jordförbättringsegenskaper. Enligt nationella miljömål ska en del av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. I övergripande mål för Borgholms kommun ska utsorterat matavfall rötas i en anläggning för produktion av biogas och biogödsel.

Biogas på Öland – förstudie, beskriver potentialen för biogasproduktion på Öland i samarbete med Mörbylånga kommun. Det pågår projekt för etablerande av biogasanläggning och biogasmack i kommunen.

Referenser

Borgholm Energi 2019, Renhållningsordning

Borgholm Energi 2012, ABVA samt Råd och anvisningar till ABVA

Borgholms Kommun. 2024 Förslag till översiktsplan – Samrådshandling

Borgholms kommun 2012 Samhällsnära våtmarker

Borgholms kommun 2012, VA-plan, VA-översikt och VA-policy

Borgholms Kommun 2011, Policy för slutna tankar

Borgholms Kommun 2007, Riktlinjer för enskilda avlopp

DHI 2014 Risk- och sårbarhetsanalys Borgholm-Köpingsvik

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållsspillvatten

Hushållningssällskapet, Tyréns 2010, Förstudie Biogas på Öland

Livsmedelsverket 2019 Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjn.

Länsstyrelsen Kalmar än 2024 Regional vattenförsörjningsplan 2024-2030

Länsstyrelsen Kalmar län. 2020. Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020–2024

Länsstyrelsen Kalmar län 2015 Rapport Översvämningsrisker på Öland

Länsstyrelserna 2012 Klimatanpassning i fysisk planering

MSB 2017 Vägledning för skyfallskartering

Naturvårdsverket 2023 Vägledning hållbar dagvattenhantering

Norconsult 2015 Lokal vattenförsörjningsplan Öland

Stadsbyggnad, särtryck från 2018, Skyfallens ABC

Svenskt Vatten P106 Råd och riktlinjer informationssäkerhet

Svenskt vatten 2024 Klimatanpassning av vatten- och avloppssystemen

www.sgu.se Kartvisaren

www.slv.se Planera för framtidens dricksvatten

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/klimatforandringar/paverkan/>

Bilagor

1. Miljökonsekvensbeskrivning för Vattentjänstplan
2. Utbyggnadsplan för kommunalt VA

Miljökonsekvensbeskrivning för Vattentjänstplan

Borgholms kommun

2025-2040

Icke-teknisk sammanfattning

Syfte och bakgrund

Sedan 2024 ska varje kommun ha en aktuell vattentjänstplan enligt 6§ Lagen om allmänna vattentjänster (LAV), med syfte att skapa en långsiktigt hållbar VA-planering i kommunen. Planen ska utgöra underlag för de åtgärder och satsningar som behövs för dricksvattenförsörjning och avloppshantering där dagvatten ingår. För ändamålet har Borgholms kommun upprättat en Vattentjänstplan som omfattar hela kommunens VA-försörjning.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) redovisar kommunens bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få. Betydande miljöpåverkan har identifierats, beskrivits och bedömts och omfattar både positiva och negativa konsekvenser. Avgränsningen har skett i samråd med Länsstyrelsen i Kalmar län, med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad.

Kommunen har parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen arbetat fram en ny översiktsplan. Samhällsplaneringen interagerar i dessa båda planer. Överväganden som skett i miljöbedömningen av översiktsplanen är applicerbara även på vattentjänstplanen. Vattentjänstplanens MKB bör läsas tillsammans med den som tillhör översiktsplanen.

Nollalternativet

Nollalternativet till vattentjänstplanen är en beskrivning av vilka konsekvenserna blir om ingen vattentjänstplan tas fram. Nollalternativet innebär att nuvarande arbetssätt fortsätter med befintliga riktlinjer för VA-försörjning och klimatanpassning och hur detta bedöms komma att utvecklas. I och med lagkravet som innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan som beskriver kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, är nollalternativet ingen trolig utveckling.

Vattentjänstplanens Innehåll

Vattentjänstplanen är en långsiktig handlingsplan som visar vilka åtgärder som behöver genomföras samt hur det ska ske. I vattentjänstplanen ingår en *VA-översikt* som beskriver nuvarande vatten- och avloppsförsörjning. En *VA-policy* ingår också i planen. Den anger strategiska vägval och riktlinjer för VA-planeringen. *Utbyggnadsplanen* ligger som bilaga. Den beskriver när kommunalt VA ska byggas ut och till vilka områden.

Andra planer och program

Interaktion sker mellan vattentjänstplan och översiktsplan samt mellan vattentjänstplan och aktuella detaljplaner. Dricksvattenförsörjning har ett särskilt fokus i den översiktliga planeringen. Dessutom finns ett antal styrande dokument som inverkar på VA-planeringen samt regionala vattenförsörjnings- och klimatanpassningsplaner.

Effekter och konsekvenser

Vattentjänstplanen behövs för att kunna nå en långsiktigt hållbar VA-försörjning. Planen visualiserar framtida behov, ger förutsättningar för rätt prioriteringar samt skapar möjligheter för en hållbar anläggning ur miljö- och hälsoskyddsperspektiv. Den utgör ett verktyg för anpassning av VA-anläggningen till klimatförändringar, för att nå miljökvalitetsnormer för vatten samt för att uppfylla kraven i LAV.

Konsekvenserna av planen bedöms främst bli positiva. De små negativa effekter som kan uppstå kan motverkas genom särskilda anpassningar och ett noggrant planeringsarbete. Positiva konsekvenser uppstår för flera områden inom hållbarhet och miljö och dessa bedöms främst tillkomma på längre sikt. VA-utbyggnaden bidrar till att begränsa tillförseln av näringsämnen och föroreningar till vattenförekomster. Anläggande av våtmarker främjar biologisk mångfald, stärker grundvattenbildningen och kan förbättra vattenkvaliteten. Ekosystemtjänster främjas genom öppna dagvattenlösningar som ökar mångfalden och har en utjämnande effekt på temperaturen. Kumulativa effekter är rening av luft och vatten samt främjande av rekreation och friluftsliv. Föreslagna åtgärder på VA-anläggningen ökar på så sätt möjligheterna att nå miljökvalitetsnormerna för vatten samt klara påverkan från klimatförändringar.

Uppföljning

Uppföljning krävs för att nå syftet med miljöbedömningen. Den kan innefatta analys av om åtgärder utförts i rätt tid och om prioriteringsordningen stärker kommunens övergripande planering. Analysen ska även innefatta eventuell miljöpåverkan som genomförandet av planen medför och om åtgärder behövs för att minska eller förhindra eventuella negativa miljöeffekter.

Planen kommer att uppdateras kontinuerligt och därigenom säkras dess aktualitet. Eventuella förändringar implementeras i den övergripande kommunala planeringen för en samlad bild över den framtida utvecklingen.

1 Inledning

Bakgrund och syfte

Sedan 2024 ska varje kommun ha en aktuell vattentjänstplan enligt 6 a § Lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Planen ska utgöra underlag för en långsiktigt hållbar VA-planering och beskriva de åtgärder och satsningar som behövs för dricksvattenförsörjning och avloppshantering i kommunen. För ändamålet har Borgholms kommun upprättat denna vattentjänstplan.

De delar som ingår i miljöbedömningen är de föreslagna åtgärderna i handlingsplanerna och utbyggnadsplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen bedömer konsekvenserna av åtgärderna och beskriver de negativa och positiva miljökonsekvenser som ett genomförande av förslaget kan ge. Syftet är att integrera miljöaspekterna i planen så att en hållbar utveckling främjas. Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen har anpassats med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad och avgränsningen har skett i samråd med länsstyrelsen.

2 Miljöbedömning av vattentjänstplanen

Strategisk miljöbedömning

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen anger förutsättningar för att vidta sådana åtgärder som anges i 6 § och innefattar regional utveckling, fysisk planering (va-utbyggnad) och markanvändning (va-anläggningar) men även infrastrukturprojekt såsom anläggning av vattenledningar över långa avstånd. Därför ska vattentjänstplanen enligt 2 § miljöbedömningsförordningen antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan att någon undersökning om betydande miljöpåverkan inte är nödvändig.

Metod och bedömningsgrunder

Planförslagets betydande miljöpåverkan beskrivs med följande begrepp: *Påverkan*, den förändring av fysiska eller beteendemässiga förhållanden som projektet medför. *Effekt*, den direkt mätbara förändringen i miljön. Effekten är inte beroende av miljöns värde/känslighet. *Konsekvens*, den verkan de uppkomna effekterna har på en viss företeelse, som människors hälsa och välbefinnande eller biologisk mångfald. *Förslag på åtgärder*,

de förslag som vidtas för att öka de positiva konsekvenserna eller för att undvika att negativa konsekvenser uppstår.

De miljöaspekter som påverkas av vattentjänstplanen är framför allt kopplade till vatten och förorening av vatten. Vattentjänstplanen syftar till att avhjälpa miljökonsekvenser från va-hantering och har generellt en positiv påverkan på miljökonsekvenserna. Att *stora* eller *måttliga* negativa konsekvenser skulle uppstå av vattentjänstplanen är orimligt.

Avgränsning av MKB

Avgränsningssamråd för Vattenförsörjningsplanen har hållits i syfte att identifiera de miljökonsekvenser som kan antas ge en betydande miljöpåverkan och innehållet har begränsats till detta. De faktorer som kan anses vara mest betydande är följande:

Miljökvalitetsnormer innefattar att rena dagvatten, hantera föroreningar och skapa en god avloppshantering med minimal påverkan på recipienten.

Hållbar dricksvattenförsörjning innebär åtgärder och skydd för dricksvattentäkter.

Naturmiljö och ekosystemtjänster, skyddade område kan påverkas negativt, dagvattenhantering kan främja naturvärden och ekosystemtjänster .

Klimatanpassning av va-anläggningen mot skyfall och torka.

Resurshushållning kan vara återföring av vatten och näringsämnen från spillvatten till jord- eller skogsbruksmark.

Den geografiska avgränsningen omfattar hela kommunens yta på land och i Östersjön, vilket omfattar de inre vattnen och territorialhavet. Tidsperspektivet för planen sträcker sig från antagande till 2040. Påverkan på VA-planen kan komma att ske både i tid och rum beroende på hur översiktlig planering utvecklas.

3 Nulägesbeskrivning

Den befintliga va-anläggningen

I kommunen bor omkring 10 600 personer, varav den största delen är anslutna till det kommunala va-nätet. Till spillvatten är hushåll främst tätorter och samlad bebyggelse anslutna. Dricksvattenförsörjningen är huvudsakligen kommunal, med cirka 8000 anslutna. Ledningsnätet är omfattande och når även mer spridd bebyggelse. Otillräcklighet kan råda både i kvalitet och kvantitet främst i den enskilda försörjningen. Förutsättningarna för enskild avloppshantering varierar och påverkas av bebyggelsemässiga och naturliga

förutsättningar. Ca 7000 kunder är anslutna till spillvattennätet, övriga har en enskild eller samfällad lösning. Visst spillvatten tas om hand av Mörbylånga kommun.

Från kommunens grundvattentäkter i Lindby-Solberga, Rälla, Löttorp, Böda, Rullbackarna och Byxelkrok tas råvatten till kommunalt dricksvatten. Från tillflöden förstärks flera av grundvattentäkterna genom konstgjord infiltration. En råvattenledning över sundet från Kalmar ger möjlighet till alternativ dricksvattenförsörjning. Dricksvattenproduktionen har på senare år kompletterats med ett avsaltningsverk i Sandvik. För enskilda vattentäkter är bergborrade brunnar, sprängda eller grävda brunnar vanligast. Förekomst av nitrater, fosfor eller bakterier är den vanligaste orsaken till att ca en tredjedel av brunnarna inte ger tjänligt dricksvatten. Kommunalt fokus ligger på förebyggande åtgärder för att motverka vattenbrist och åtgärder som kan ge fler fastigheter en kommunal anslutning. Målet är en framtida hållbar dricksvattenförsörjning för alla invånare.

Borgholms kommun har reningsverk i Borgholm, Sandvik, Böda och Byxelkrok samt några mindre, kommunala reningsanläggningar. Vattnet renas från fosfor, kväve och organiskt material innan det släpps till recipienten Kalmarsund. Renat vatten återförs delvis till åkermark. Cirka 6000 enskilda avloppsanläggningar finns i kommunen, varav mindre än hälften av dessa bedöms uppfylla dagens krav på rening. De flesta enskilda anläggningarna består av slamavskiljare och infiltrationsanläggning. Minireningsverk eller andra lösningar som når en högre rening finns inom hög skyddsnivå. Det förekommer anläggningar helt utan efterföljande rening, med utsläpp till recipient som dike eller kanal.

Dagvattenanläggningarna i tätorterna utvecklas mot öppna lösningar med fördröjning, rening och utjämning av de flöden som uppstår och tillkommer dagvattennätet. Dagvattnet ska hanteras som en resurs för samhället. Det ska renas och fördröjas så nära källan som möjligt innan det når recipienten. Dess nytta som ekosystemtjänst ur olika aspekter ska tillvaratas.

Vissa av våra vattenförekomster är klassade med en beslutad miljökvalitetsnorm. Statusklassningen är en samlad bedömning av vattnets ekologiska, kemiska och kvantitativa status. Av elva vattendrag och en sjö som tillsammans utgör kommunens ytvattenförekomster samt nio grundvattenförekomster och fem kustvatten har de flesta måttlig eller otillfredsställande status. Alla vattenförekomster ska uppnått god status 2027 och statusen får inte försämrats under tiden. Inga kustvatten med koppling till kommunen uppnår god ekologisk status, främst på grund av övergödningssproblem.

Ytterligare fastigheter än de som är anslutna idag har ett behov av kommunal va-lösning, både befintlig och framtida bebyggelse. En avvägning av åtgärder sker mot behov och lagkrav i LAV. I vissa fall behöver allmän va-lösning ordnas, i andra fall kan det ordnas enskilt. För att befintlig anläggning ska klara av att försörja samtliga fastigheter med behov, behöver den utvecklas och utvidgas både tekniskt och geografiskt.

Styrande dokument för VA

VA-översikt, VA-policy, VA-plan 2013. Dessa kommer att ersättas av vattentjänstplanen.

Översiktsplan 2002. En ny plan beräknas antas under 2024.

Regional vattenförsörjningsplan 2024.

Risk- och sårbarhetsanalys för Borgholm och Köpingsvik 2014.

Allmänna bestämmelser för användande av Borgholms kommuns allmänna vatten- och Avloppsanläggning, ABVA, 2011.

Avloppspolicy- Riktlinjer för enskilda anläggningar 2008.

Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020.

Vattentjänstplanens relevans för andra planer och processer

En hållbar va-hantering utgör förutsättning för en god samhällsutveckling. Interaktion sker mellan vattentjänstplan och översiktsplan samt mellan vattentjänstplan och detaljplaner. Vattenskydd och dricksvattenförsörjning har ett särskilt fokus i den översiktliga planeringen. I översiktsplanen beskrivs utvecklingsområden för bebyggelse. Områdena har förankrats i vattentjänstplanen samtidigt som riktlinjer och ställningstagande i vattentjänstplanen har ett tydligt stöd i översiktsplanen.

Ny bebyggelse kan påverka planen för va-utbyggnad och dess prioriteringar då det i områden som omfattas av 6§ LAV åligger skyldighet för kommunen att ordna med kommunala vattentjänster. Vi behöver förhålla oss till kommande klimatförändringar som kan påverka samhället i stort och VA-anläggningen specifikt. Någon kommunal klimatanpassningsplan eller vattenplan finns inte att förhålla sig till. Frågorna hanteras delvis i delarna om klimatanpassning av va-anläggningen och hållbar vattenförsörjning i denna plan. Befintlig risk och sårbarhetsanalys för Borgholm och Köpingsvik har beaktats i åtgärdsplaneringen. En regional handlingsplan för klimatanpassning togs fram av länsstyrelsen 2020 där behov av åtgärder har identifierats.

4 Vattentjänstplan och alternativ

Alternativ

VA-planeringen kräver ett helhetsgrepp i ett strategiskt och geografiskt avseende och ska inkludera hållbarhetsaspekten i VA-försörjningsfrågan. I samband med vattentjänstplanens framttagande har identifiering och bedömning av rimliga alternativ med avseende på planens syfte och geografiska räckvidd skett. Några sådana alternativ för att uppnå planens mål saknas.

Nollalternativet

Nollalternativet till vattentjänstplanen speglar hur miljön påverkas om en vattentjänstplan inte tas fram. Nollalternativet innebär att nuvarande arbetssätt fortsätter med hjälp av befintliga planer och riktlinjer för VA-försörjning och klimatanpassning som utgör styrande dokument.

Detta alternativ är dock ingen trolig utveckling då ett befintligt lagkrav sedan 2023 reglerar att det i varje kommun ska finnas en aktuell vattentjänstplan. Planen ska beskriva kommunens planering för att långsiktigt tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Om någon vattentjänstplan inte tas fram, uppfylls inte lagkravet.

Vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen hanterar på en kommunövergripande nivå enskild och kommunal VA-försörjning. Planen består av Vatten- och avloppsöversikt (VA-översikt), Vatten- och avloppspolicy (VA-policy) samt handlingsplan. Planen utgör underlag för åtgärder och satsningar inom dricksvattenförsörjning och avloppshantering som inkluderar dagvatten. Den utgår från de behov som lyfts fram i översikten och ställningstaganden som tagits fram i policyn. Utbyggnadsplanen visar hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses framöver. Bedömning av behovet av utbyggnad samt prioritering av områden har skett i enighet med LAV 86 samt med stöd av miljö- och hälsomässiga grunder. Tillsammans med en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att anläggningen ska klara klimatrelaterad påverkan som skyfall eller havsnivåhöjning uppfylls planens syfte som ett långsiktigt och hållbart VA-planeringsverktyg. Tidshorisonten är liktidig som översiktsplanen på 15 år.

Vissa frågor behöver hanteras och i ett mellankommunalt, regionalt och nationellt perspektiv. Detta gäller särskilt miljökvalitetsnormer för vatten och dricksvattenförsörjning vilket hanteras i vattenförsörjningsplanen.

Vattentjänstplanens innehåll

- Beskrivning av förutsättningarna och behovet av åtgärder kring dricksvattenförsörjning och avloppshantering framöver.
- Analys av behovet av allmänt VA till områden enligt 6§ LAV med miljö- och hälsomässigt grundade behov.
- Strategi för hur VA-anläggningen ska utvecklas och utreda förutsättningar för verksamhetsområdenas omfattning.
- Implementering av utbyggnad genom utbyggnadsplan.
- Åtgärdsplaner för fastigheter i väntan på kommunalt va respektive fastigheter med fortsatt enskild lösning.
- Identifierade åtgärder som kan underlätta att nå miljökvalitetsnormer.
- Beskrivna åtgärder för en god vattenkvantitet och hållbar dricksvattenförsörjning.
- Förslag på klimatanpassning av va-anläggningen mot skyfall och torka.
- Förslag på åtgärder för dagvattenanläggningen som främjar dess roll som ekosystemtjänst, dess grundvattenfrämjande och renande kvaliteter.
- Åtgärder för återföring av vatten och näringsämnen från spillvatten.

5 Effekter och konsekvenser

I detta avsnitt görs en bedömning av uppskattade effekter och konsekvenser för de avgränsade miljöaspekterna miljökvalitetsnormer, dricksvattenförsörjning, naturmiljöer och ekosystemtjänster, klimatanpassning och resurshushållning. Även nollalternativets effekter och konsekvenser redovisas. Måluppfyllelse, dvs redogörelse för vilka miljöaspekter som planen kan förväntas ge upphov och hur detta relaterar till målen ingår i beskrivningen.

Vattentjänstplanen medför främst positiva konsekvenser för de bedömda miljöaspekterna. Den utgör ett verktyg för att anpassa va-anläggningen till klimatförändringar, för att nå miljökvalitetsnormer för vatten samt för att uppfylla kraven i LAV. Den planerade avloppsförsörjningen förväntas ge en mindre påverkan på omgivningen jämfört med befintlig hantering. De små negativa effekter som kan uppstå hanteras genom riktlinjer och ett noggrant planeringsarbete för anpassning och utformning av den kommunala anläggningen. Det kan vara minsta möjliga påverkan vid ledningsdragning genom känslig miljö eller utsläpp till en känslig recipient eller riktlinjer för buller- och luktreducering i ARV.

Positiva konsekvenser uppstår inom flera områden för hållbarhet och miljö, dessa bedöms främst tillkomma på längre sikt.

Miljökvalitetsnormer

Planens påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten

De miljökvalitetsnormer som bedöms bli berörda är de för vatten, d.v.s. ytvatten och grundvatten. Statusen är otillfredsställande i samtliga vatten och övergödning är en bidragande orsak. Relevanta åtgärder är rening av avloppsvatten inklusive dagvatten och hantering av de föroreningar som uppstår. Målet är att skapa en god avloppshantering med minimal påverkan på recipienten, vilket är genomgående i vattentjänstplanen. De planerade åtgärderna är positiva och kan underlätta för att nå målen för miljökvalitetsnormerna. Framtagande av va-planer är dessutom en del i Vattenmyndighetens åtgärdsförslag för att nå god status. VA-planerna motsvaras numera av vattentjänstplaner.

Vattentjänstplanen hanterar åtgärder för enskilda anläggningar såväl som planerad kommunal anslutning vilket ger förutsättningar för en förbättrad avloppshantering, enskilt och kommunalt. Bedömningen av behovet av anslutning har skett ur ett miljö- och hälsomässigt perspektiv där specifika förutsättningarna påverkar i kombination med eventuellt krav på kommunen att ordna VA-försörjning enl. 6§ LAV. Utvecklingsområden i översiktsplanen har planerats ingå i kommunalt verksamhetsområde för VA. I inom verksamhetsområden kan kommunen lättare se till att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Kommunala avloppsanläggningar som fungerar väl har en högre livslängd än enskilda avloppsanläggningar och ger bättre förutsättningar för rening av spillvatten, vilket medför en minskning av utsläpp och en förbättring av övergödningssituationen. Positiva effekter bedöms därmed uppstå.

Vattentjänstplanen föreslår principer för rening och fördröjning av dagvatten. Orenat dagvatten kan utgöra en betydande källa till förorening. Dagvattnets innehåll och kvalitet varierar dock beroende på dess uppkomst och reningsbehovet anpassas efter detta. Reningen bör ske i öppna lösningar och genom lokalt omhändertagande. Fördröjning uppströms kan generellt minska flödesmängderna som behöver hanteras.

Dagvattenanläggningen behöver också anpassas till att kunna hantera stora mängder vatten i enighet med riktlinjerna för klimatanpassning. Skyfall kan dra med sig markföroreningar till recipienten. Med den kännedom om föroreningskällor som finns kan detta förebyggas. Dagvattenhanteringen utgör sammantaget en positiv inverkan för möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten.

De åtgärder som planeras för den kommunala va-anläggningen innebär möjlighet att ansluta fler fastigheter. Tillsammans med ställningstagande, policys samt åtgärdsplan bidrar det till att begränsa tillförseln av näringsämnen och föroreningar till vattenförekomster och de positiva konsekvenserna blir stora.

Dricksvattenförsörjning

Planens inverkan på en hållbar dricksvattenförsörjning

Flera vattentäkter försörjer tillsammans kommunen med dricksvatten. Genom vatten-skyddsområdena säkras uttagsområden för framtida försörjning och föreskrifterna säkerställer att täkterna skyddas långsiktigt. Föreskrifterna revideras kontinuerligt. En del av fastigheterna i kommunen försörjs genom enskilda eller samfälliga anläggningar. I kommunen finns även en reservvattentäkt som kan förstärka eller ersätta viss produktion.

Genom de åtgärder som redovisas i vattentjänstplanen kan vattenförsörjningen bedömas bli hållbar över tid. Bedömning av kommande behov har stämts gentemot befintliga täkter, uttag och vattendomar. Den vattenbrist som tidvis kan uppstå kan förebyggas genom åtgärder som ger ökad resiliens och förbättrade alternativa försörjningssätt. Förutom nya uttagspunkter och förstärkta infiltrationsmöjligheter har avsaltningsverket och sundets råvattenledning förbättrat detta. Behov av åtgärder i anläggningen samt behov av kommunal dricksvattenförsörjning i bedömda områdena redovisas i planen. Vattenförsörjningsintresset ska prioriteras framför övriga intressen.

Våtmarker och öppen dagvattenhantering kan bidra till att förstärka den generella grundvattenbildningen. Bevattningsförbud införs årligen och kampanjer för att spara vatten riktas mot hushållen. Tillsammans med utbyggnadsplanen för kommunalt dricksvatten ökar de positiva effekterna för hushållningen med vatten och vattenförsörjningen blir tryggare. Fler hushåll kommer att kunna erbjudas kommunal anslutning. Dock är vattenförsörjningen, på grund av lokala geologiska förutsättningarna, känslig för påverkan och de planerade åtgärderna behöver ske enligt plan. Med avseende på känsligheten kan inte heller vattenförsörjningen anses vara helt säkrad över en längre tid.

Vattentjänstplanen med dess åtgärdsförslag bidrar till att säkra en dricksvattentillgång av god kvalitet och konsekvenserna blir positiva.

Naturmiljöer och Ekosystemtjänster

Planens påverkan på naturmiljö och biologisk mångfald, eventuell påverkan på skyddad natur samt ekosystemtjänster.

Förutsättningarna består av områdesskydd i form av riksintressen för naturmiljö, naturreservat och Natura2000-områden över hela kommunen. Naturvärdena är till stor del kopplade till vatten. Delar av kommunens kust omfattas av strandskydd.

Vattenkvaliteten försämras generellt av föroreningar från diffusa källor. Planens åtgärder kommer att leda till minskade utsläpp av föroreningar från dagvatten och enskilda avlopp, vilket medför positiva effekter för naturvärdena. Reningsbehovet nära skyddade eller

känsliga områden är större. Planen beskriver hur enskilda avloppslösningar ska hanteras inom hög skyddsnivå för att nå tillräcklig reducering av föroreningar.

Dagvatten ska enligt planen företrädesvis hanteras i öppna, fördröjande och renande anläggningar. Öppna lösningar gynnar biologisk mångfald och stora positiva effekter bedöms uppstå tillsammans med de ekosystemtjänster som denna typ av dagvattenhantering ger. Tydligare ansvarsfördelning och riktlinjer för skötsel av anläggningarna bör också ge positiva effekter.

Anläggande av våtmarker bidrar till biologisk mångfald, stärker grundvattenbildningen och kan förbättra vattenkvaliteten. VA-planen främjar anläggandet och identifierar lämpliga platser för våtmarker.

Ekosystemtjänster bidrar till vår livskvalitet och de kan stödjas i samhällsplaneringen. Tjänsterna kan vara försörjande, reglerande, kulturella eller stödjande. Grönska och vatten ger bättre luft och klimat men de kan också hjälpa till att hantera konsekvenser av klimatförändringar. Vattenrening genom dagvattenåtgärder är reglerande medan dricks-vattenbildning är en försörjande tjänst. Dagvattenhantering kan också vara en kulturell ekosystemtjänst som bidrar till rekreation eller pedagogik. Våtmarker tillhandahåller flera reglerande ekosystemtjänster genom dess renande, vattenreglerande och vattenhållande effekter. Öppna fördröjningsmagasin kan användas till bevattning och fungerar även temperaturreglerande.

Ekosystem är komplexa, beroende av varandra och behöver finnas i många och varierande former för att vara robusta och ge de tjänster vi behöver. De stora arealerna av sammanhängande naturmiljöer med höga värden som finns i vår kommun ger oss goda förutsättningar.

Utbyggnad av infrastruktur för VA kan påverka markens grundvattenhållande egenskaper och naturvärden i viss negativ aspekt, samt ge upphov till buller. För att motverka detta krävs särskilda insatser om åtgärderna berör värdefulla naturmiljöområden. Det kan vara åtgärder för minsta möjliga påverkan vid ledningsdragning. Grävarbeten som påverkar skyddade arter kan kräva dispens eller tillstånd, detsamma gäller för arbeten inom vattenskyddsområde. I närheten av områdesskydd kan naturvärdesinventeringar krävas.

Reningsverkens utsläppspunkt till recipienten kan innebära en negativ påverkan. Det är av vikt att dess placering utreds noggrant för att identifiera och välja en plats med minsta möjliga påverkan. Risken för negativ påverkan på befintliga naturvärden bedöms i övrigt vara liten och begränsad till anläggningsfasen. Den positiva aspekten kan ses överväga ur en längre tidsaspekt genom de minskade utsläppen av näringsämnen som följer, tillsammans med dagvattenlösningarnas och våtmarkernas bidrag till ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Klimatanpassning

Här hanteras klimatanpassningsåtgärder för va-anläggningen som ska motverka skyfall, översvämningar och torka.

Med klimatförändringarna följer en rad konsekvenser som översvämningsrisker, extrema skyfall och förhöjda grundvattennivåer. Stigande havsnivåer påverkar särskilt kustnära kommuner och en rad åtgärder föreslås i planen som ska motverka och hantera detta. Effekterna ställer stora krav på anpassning av vattenförbrukningen och dricksvattenförsörjningen generellt.

Ett skyfall definieras som 50 mm regn som faller på en timme eller 1 mm regn på en minut. Sådana kraftiga regn förväntas bli vanligare framöver och dagvattenanläggningen behöver anpassas för att kunna hantera dessa flöden på ett säkert sätt. Av stigande temperaturer kan värmebölja och torka följa. Med erfarenhet från torka som drabbat vår region under den senaste tioårsperioden ser vi vikten av att förebygga och minska verkningarna genom att vara bättre förberedda. Vattenförbrukningen ökar kraftigt i kommunen under sommarhalvåret med försörjningsutmaningar som följd och ett generellt bevattningsförbud införs årligen. Dricksvattenförsörjningen blir känslig om grundvattenbildningen avviker från det normala eller om mindre nederbörd faller än normalt. Då uppstår som direkt följd en ökad risk för vattenbrist såväl i de enskilda som i de kommunala vattentäkterna.

Vattentjänstplanen fokuserar på åtgärder som ska skydda va-anläggningen och dess funktion. Åtgärder för att skydda bebyggelse från klimatets påverkan hanteras separat. Påverkan kan vara fysisk skada eller negativa följder som bräddningar av orenat avloppsvatten, andra föroreningar, översvämning av dagvatten eller en försämrad dricksvattenkvalitet.

Ett av syftena med vattentjänstplanen är att minska risken för översvämning i tätorterna med de risker för människors hälsa som följer samt skador på va-anläggningen. I planen ingår en rad åtgärder för hur vi ska åstadkomma en hållbar och klimatanpassad va-anläggning skyddad mot skyfall.

Känsliga områden och viktiga samhällsfunktioner behöver skyddas och framkomligheten behöver säkras. Samtidigt ska lågpunkter och stråk utformas för att säkert kunna samla och hålla stora mängder vatten från skyfall. Flödenas ska sedan kunna ledas vidare på ett säkert sätt. En öppen dagvattenhantering är grunden för en hållbar och klimatanpassad dagvattenanläggning vilket förordas i riktlinjer, policys och som åtgärdsförslag i planen.

Den risk och sårbarhetsanalys för Borgholm -Köpingsvik samt den fördjupade översiktsplan om tagits fram utreder frågan och hanterar åtgärdsförslag med fokus på bebyggelse. Utöver detta kan en skyfallsanalys tillsammans med erfarenheter från extrema väderhändelser ligga till grund för en kartläggning av behovet av förebyggande åtgärder. Det kan ske utifrån bedömd risknivå för påverkan av skyfall, där särskilt dagvattenanlägg-

ningarna påverkas vid ett skyfall. Anläggningarna är utformade för att hantera regn vid ett visst flöde men behöver vara flexibla och kunna släppa stora flöden förbi anläggningen.

De duplikatsystem som finns för dagvatten- och spillvattenavledning saneras område för område för att minska inläckage och tillskottsvatten. Vid stora regn överbelastas reningsverket av dagvatten med risk för bräddning och sämre rening som följd. Även risken för källaröversvämningar ökar med duplikatsystem.

Vattentäkterna riskerar att påverkas negativt av hög avrinning vid skyfall. Det medför risk för föroreningar och en sämre vattenkvalitet som följd. Bräddningar som konsekvens av skyfall kan även påverka vattenverkens reningsprocesser och möjligheten att upprätthålla en god dricksvattenkvalitet.

I vattentjänstplanen anges hur dagvatten och större mängder avrinnande vatten ska omhändertas inom kommunen på ett strategiskt och hållbart sätt. Riktlinjer för ansvarsfördelning och utformning anges. Öppna dagvattenmagasin ska prioriteras för bättre utjämnings- och reningseffekt. Att avsätta plats för vattnet i öppna lösningar och magasin är ett inarbetat arbetssätt i både översiktlig planering och detaljplanering. Ansvarsfördelningen har förtydligats för planering, anläggande och skötsel. I planen hänvisas till en kommunal rapport som identifierar potentiella platser för nya våtmarker.

Vattentjänstplanen redovisar övergripande principer för hur vi kan arbeta strategiskt med klimatanpassning och minska riskerna av översvämning från skyfall. Vattentjänstplanen har identifierat åtgärder för att undvika de negativa konsekvenser som kan uppstå. Genomförandet av planen bedöms ge måttligt positiva konsekvenser för hur klimatförändringarna kan hanteras.

Resurshushållning

Här behandlas återföring av vatten och näringsämnen från spillvatten till jord- eller skogsbruksmark. Hushållning med vattenresurser behandlas under dricksvattenförsörjning.

Vikten av kretsloppsanpassning och att finna hållbara lösningar för slamhanteringen belyses i planen. Vattentjänstplanen har identifierat möjligheterna till att använda avloppsslam som gödsel på produktiv jordbruksmark. Kvaliteten på slammet behöver höjas för att detta ska vara möjligt. Genom att ansluta fler fastigheter till kommunalt VA minskar antalet transporter av slam från enskilda avlopp. Det råder restriktivitet till nya slutna avloppssystem och latrinhämtning är på väg att fasas ut, vilket ger en positiv påverkan.

Bevattnings med renat avloppsvatten till jordbruksmark fungerar framgångsrikt och sker idag vid ett av reningsverken. Det bör utredas vidare ifall detta kan ske vid fler reningsverk.

Konsekvenser om planen inte genomförs

Inom samma tidsperspektiv som planen omfattar skulle påverkan på miljön och kommande utveckling påverkas negativt vid avsaknad av en vattentjänstplan. Utan en långsiktig planering kan beslut komma att tas som missgynnar den framtida VA-utvecklingen. Relevanta problem som övergödning av recipient, negativ påverkan på känslig natur och risken att inte klara en hållbar dricksvattenförsörjning är miljö- och hälsomässiga risker som kan förväntas bli värre.

Den övergripande kommunala planeringen bygger på de förutsättningar som finns för VA-försörjning och som avgör vilken kommande utveckling som är möjlig. Ett scenario utan vattentjänstplan skulle innebära att förutsättningarna för VA-försörjning ej har utretts. Med ett bristande planeringsunderlag riskerar vi inte bara att missa miljökvalitetsmålen, även konsekvenserna av klimatförändringar kan bli omfattande. Klimatförändringar med stigande havsnivåer och översvämningar behöver beaktas i VA-planeringen där dagvattenplanering är en viktig del.

Befintligt planeringsunderlag är otillräckligt ur både omfattning och tidsaspekt. En VA-utbyggnad kommer att ske även utan vattentjänstplan men den riskerar att bli icke kostnadseffektiv och ske utan avseende på en effektiv och hållbar utveckling.

Avsaknad av utbyggnadsplan gör det svårt att planera för byggnation med rätt förutsättningar. Det innebär en risk för va-lösningar som inte är hållbara över tid, risk för negativ påverkan på känsliga miljöer och risk för hälsomässiga problem. En strategi skulle saknas för hur otillräckliga enskilda avloppsanläggningar ska åtgärdas och bedömning av var behoven är som störst. Det finns ett särskilt behov att hantera dricksvattenförsörjning kommunalt på grund av den knapphet som råder.

Flödet av ytvatten skulle ske utan tillräcklig fördröjning, rening eller infiltrering. Förstärkning av grundvattnet skulle ske i lägre grad, vilket ökar risken för vattenbrist. Dricksvattenkvaliteten skulle riskera att bli sämre. Den generella övergödningen samt punktbelastning på recipienten skulle öka utan behovsanpassade åtgärder på enskilda eller kommunala avloppsanläggningar. Möjligheten att nå miljökvalitetsnormer för vatten skulle försvåras och vattenförsörjningen skulle inte vara långsiktigt säkrad.

6. Samlad miljöbedömning

Vattentjänstplanen är en förutsättning för att kunna nå en långsiktigt hållbar VA-försörjning i kommunen. Planen utgör ett underlag för planering och prioritering av åtgärder och den identifierar framtida behov. Detta skapar förutsättningar för en god VA-planering utifrån ett miljö- och hälsoperspektiv och ger utvecklingsmöjligheter för hela kommunen. Den utgör

ett verktyg för anpassning av va-anläggningen till klimatförändringar och genomförandet av planen är en förutsättning för att nå miljökvalitetsnormer för vatten samt för att uppfylla kraven i LAV.

Genom att öka den kommunala VA-försörjningen i kommunen minskar utsläppen från enskilda avlopp och deras påverkan på ytvattenförekomster och grundvattenförekomster. Driftsäkerheten ökar med kommunal VA-försörjning genom att kontroll och underhåll på både ledningsnät, vatten- och reningsverk.

Ekosystemtjänster främjas genom öppna dagvattenlösningar som ökar mångfalden och har en utjämnande effekt på temperaturen. Kumulativa effekter som uppstår är rening av luft och vatten samt främjande av rekreation och friluftsliv.

Konsekvenserna av planen bedöms främst bli positiva. Positiva konsekvenser uppstår inom områdena för hållbarhet och miljö, med effekter som främst bedöms tillkomma på längre sikt. De små negativa effekter som kan uppstå kan motverkas genom särskilda anpassningar och ett noggrant planeringsarbete.

7. Uppföljning

En uppföljning krävs för att nå syftet med miljöbedömningen. Den kan innefatta en analys av om åtgärder har kunnat utföras inom planerad tid, utifrån bl.a. ekonomiska aspekter och om prioriteringsordningen stärker kommunens övergripande planering och utveckling hållbart över tid.

Analysen ska innefatta eventuell miljöpåverkan som genomförandet av planen medför och åtgärder för att minska eller förhindra negativa dessa miljöeffekter ska genomföras.

Planen kommer kontinuerligt att uppdateras för att säkra revidering och aktualisering av planen. Ändringarna implementeras i den kommunala planeringen för att kunna hålla en samlad bild över den framtida utvecklingen.

8. Referenser

Borgholms energi AB 2011 Allmänna bestämmelser för användande av Borgholms kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning samt Råd och anvisningar.

Borgholms kommun Översiktsplan 2002, Samrådsförslag Översiktsplan 2024

Borgholms kommun Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö, 2005.

Borgholms kommun, 2008 Avloppspolicy- riktlinjer för enskilda anläggningar

Borgholms kommun rapport 2012, Samhällsnära våtmarker.

Borgholms kommun, 2013 VA-översikt, VA-policy, VA-plan

Borgholms kommun 2014 Risk- och sårbarhetsanalys för Borgholm och Köpingsvik

Borgholms kommun 2017 Grönstrukturplan.

Borgholms kommun 2019, Fördjupad översiktsplan Borgholm-Köpingsvik.

Livsmedelsverket. 2019. Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen Kalmar län. 2024. Regional vattenförsörjningsplan Kalmar län 2024–2030

Länsstyrelsen Kalmar län. 2020. Regional handlingsplan för klimatanpassning

Länsstyrelsen Kalmar 2020–2024

Svenskt vatten. 2023. Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – Komplettering av VAplan

Utbyggnadsplan för vattentjänster i Borgholms kommun 2025–2040

Denna utbyggnadsplan utgör bilaga till Vattentjänstplan för Borgholms kommun 2025-2040. Den ska hållas aktuell och uppdateras kontinuerligt vid behov.

Utbyggnadsplan för vattentjänster

Denna plan beskriver de områden som planeras för anslutning till det kommunala VA-nätet inom den period som den aktuella vattentjänstplanen omfattar, d.v.s. 2025-2040.

Områden som ska anslutas under perioden 2025-2028 har planerats i sådan utsträckning att det antagits verksamhetsområde (VO) för aktuell vattentjänst eller att det på annat sätt finns en konkret tidsplan för utbyggnad. Övriga områden har bedömts ha ett behov av kommunala vattentjänster men utbyggnad kommer att ske senare, troligtvis mellan 2028 och 2040. Dessa områden har enbart en preliminärt prioriterad utbyggnadsordning. De är ännu ej tidsatta och kan omprioriteras sinsemellan beroende på omständigheterna.

Samtliga planerade utbyggnader är preliminära till dess att projektering, eventuella tillstånd och ledningsrätter erhållits, verksamhetsområde beslutats och utbyggnaden förankrats inom aktuell budget. När verksamhetsområde väl antagits av kommunfullmäktige ska utbyggnad ske så snart som möjligt.

Som underlag till vilka områden som prioriteras för utbyggnad ligger den behovsbedömning enligt miljö- och hälsomässiga grunder som arbetats fram av VA-planerare i samråd med miljö-, bygg- och planeringsavdelning på kommunen.

De överföringsledningar som planeras är en förutsättning för att lösa vatten- och spillvattenförsörjningen till flera av de kommande utbyggnadsområdena. Spillvatten från dessa områden kommer att ledas till de större reningsverken i Borgholm och Böda eller till Färjestadens avloppsreningsverk (ARV) i Mörbylånga kommun. Samtidigt ordnas dricksvattenförsörjning längs samma sträcka. Utöver konkret ledningsutbyggnad behöver investeringar i den tekniska anläggningen ske. Planerade åtgärder på de kommunala spillvatten- och dricksvattenanläggningarna beskrivs i Vattentjänstplanen. Utbyggnadsplanen innefattar utbyggnad av dricksvatten och spillvatten, dagvattenåtgärder hanteras separat.

Utbyggnad 2025- 2028

År	Område	
2023-2026	Överföringsledning Kårehamn-Borgholm ARV	-
2025	Gärdslösa	Bef. VO
2024-2025	Kårehamn- Petgärde	Nytt VO 2019
2027-2028	Stora Rör	Planerat VO
2028	Ramsättra-Sörby	Nytt VO 2023
2025-2027	Överföringsledning Byxelkrok- Böda	-
2028-2029	Löt	-

Överföringsledning Kårehamn - Borgholm ARV

För att försörja Kårehamn-Petgärdeområdets ca 120 fastigheter med allmänna vattentjänster anläggs en överföringsledning från Kårehamn till Borgholms ARV, samordnad med en dricksvattenledning. Området ansluts och befintlig kommunal infiltration kan tas ur bruk. Fler enskilda avlopp ska successivt anslutas mellan Kårehamn och Borgholm, bl.a. i Löt och Egby. Nya verksamhetsområden bildas och ytterligare ca 200 fastigheter kan anslutas till VO, ytterligare fastigheter ges möjlighet att ansluta som avtalskunder.

Gärdslösa

I samhället finns en kommunal infiltration som försörjer ca 15 fastigheter men befintligt verksamhetsområde är större och området faller inom 6 §LAV. Åtgärden innebär en förbättring av infiltrationsanläggningen så att ytterligare fastigheter inom verksamhetsområdet kan anslutas till denna. I ett senare skede planeras anslutning till överföringsledningen till Borgholms ARV. Då kan samtliga fastigheter ytterligare ca 35 fastigheter inom det större sammanhanget anslutas.

Kårehamn-Petgärde

Verksamhetsområde finns enbart för en liten del av området och befintlig kommunal infiltration saknar tillräcklig kapacitet. Infiltrationsanläggningen har närliggande badplats som recipient och risk finns för negativ påverkan. Kårehamn-Petgärdeområdet har dåliga förutsättningar för enskilda VA-lösningar och i området krävs hög skyddsnivå på grund av dåliga förutsättningar och närhet till känsliga miljöer.

Området gränsar till naturskyddade marker, har tunt jordtäckte och ett tidvis högt grundvatten. Området är tätbebyggt och risk för påverkan från enskilda avloppslösningar föreligger. Enbart ett fåtal fastigheter har anslutning till kommunalt vatten. Området faller inom 6§ LAV och av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till kommunalt VA. Det ska ske via överföringsledning till Borgholm. Ett föreläggande från Länsstyrelsen att ordna med kommunalt VA finns och nytt verksamhetsområde antogs 2019.

Stora Rör

I Stora Rørsområdet pågår ett detaljplanplanearbete för ca 75 nya bostäder främst för permanentboende. Området kommer att anslutas etappvis i samband med att de olika delområdena bebyggs. Området ligger kustnära, i närhet till skyddad natur och vattenskyddsområde. Området faller inom 6 §LAV och behovet av kommunal VA-lösning bedöms vara stort. Av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till kommunalt VA. I närområdet finns verksamhetsområde för vatten och avlopp. Anslutning kan ske till befintligt ledningsnät. Avloppsvattnet ska pumpas vidare till Färjestadens ARV. Området ska försörjas med dricksvatten från Borgholms kommun.

Ramsättra-Sörby och Lindby

Inom Lindby-Solberga vattenskyddsområde finns ca 150 fastigheter med enskilda avloppslösningar längs Ramsättravägen, i Lindby och i Sörby. Området faller inom 6§ LAV. Befintlig enskild avloppstatus är sämre i området än genomsnittet. I Lindby saknas kommunalt dricksvatten och behovet av dricksvatten stort. Det finns risk för påverkan från bl.a. enskilda avlopp på den kommunala dricksvattentäkten. Bland annat med anledning av att skydda den kommunala dricksvattentäkten bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort. Området faller inom 6 §LAV och fastigheterna inom området ska anslutas till kommunalt VA med spillvattenledning till Borgholms ARV. De flesta fastigheter är idag anslutna och ingår i VO för dricksvatten i området. Kommunalt vatten saknas i Lindby men VO har antagits för detta.

Löt

I området som faller inom 6§ LAV är samtliga ca 60 fastigheter anslutna till den kommunala gemensamhetsanläggningen, ett biodammsystem med en funktion som inte är optimal och reningen i anläggningen behöver förbättras. Sammantaget bedöms behovet av kommunal VA-

lösning vara stort och området bör anslutas till kommunalt spillvattenavlopp. Biodammanläggningen kommer att avvecklas när påkoppling av fastigheterna överföringsledningen blir möjlig. Även Södra Norrby kan då anslutas till kommunalt VA. Fastigheterna i Löt ingår i VO för dricksvatten och spillvatten som finns i området. Södra Norrby ingår inte i VO.

Överföringsledning Byxelkrok-Böda ARV

Kapaciteten i avloppsreningsverket i Byxelkrok verket är cirka 2 000 p.e. Idag är kapaciteten maximalt utnyttjad och åtgärder krävs för att kunna ansluta ytterligare fastigheter till verksamhetsområdet. En ombyggnad av reningsverket i Böda har möjliggjort omhändertagande av avloppsvatten från Byxelkroks samhälle och reningsverket i Byxelkrok kommer att anpassas för vidare överledning av spillvatten till Böda ARV. Överföringsledningen är prioriterad att byggas inom denna tidsperiod. Vattenförsörjningen i Byxelkrok är separerat från övrigt nät och dricksvattnätet kommer att kopplas samman med kommunens övriga nät.

Utbyggnad under 2028 och framåt

År	Område	
2028	Ekerum	Planerat VO
2028	Norrböda	Planerat VO
2028	Bäckalund-Ålkistan	Planerat VO
2028-29	Löt	Planerat VO
2028-29	Egby	Planerat VO
2028	Djurstadtorp	Planerat VO
2032	Mellby (Torp)	Planerat VO
2029-2031	Sättra	Planerat VO
2029-2030	Västra Sörby, Karås	Planerat VO
2029-2031	Gårdslösa och Österäng	Planerat VO
2032	Ranstad	Planerat VO
2029	Sammelstorp	Planerat VO
2029	Gillberga	Planerat VO

Ekerum

I Ekerumsområdet är ca 100 fastigheter anslutna till kommunalt VA genom ett privatägt ledningsnät och området faller inom 6§ LAV.

Bebyggelsen ligger inom påverkansområde till naturskyddade områden. Fastigheterna kommer att tas in i verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten och ledningsnätet tas eventuellt i den kommunala VA-anläggningen. Utbyggnaden inkluderar den nybyggnation som planeras i området i samband med antagna detaljplaner. Delar av området ingår i redan i ett verksamhetsområde som kommer att utvidgas.

Norrböda

Några fastigheter som är belägna inom vattenskyddsområde är inte anslutna till kommunalt VA. Inom vattenskyddsområdet finns risk för påverkan från enskilda avlopp. Dessa fastigheter behöver på grund av skyddet för vattentäkten att anslutas till befintligt nät för dricksvatten och spillvatten och faller inom 6§ LAV av detta skäl. Inom området saknas idag VO för vatten och avlopp.

Bäckalund- Ålkistan

De ca 500 fastigheterna i Vedborm–Binnerbäcksområdet ska i etapper anslutas till kommunalt VA. Områdena faller inom 6§ LAV och etapp 1 slutfördes under 2014. Nästkommande etapp består av 40 fastigheter i Ålkistan-Bäckalund. Området är kustnära beläget och hög skyddsnivå krävs i området. Bebyggelsen ligger inom påverkansområde till naturskyddat område. Dricksvattenförutsättningarna är sämre än genomsnittet och området ligger delvis inom vattenskyddsområde. Vattenkvalitet och kvantitet är tidvis otillräcklig. Bland annat med anledning av att skydda den kommunala dricksvattentäkten Löttorp-Hornsjön bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort. Av miljö- och hälsoskäl ansluts området till allmänt VA till Böda ARV. Ingen av fastigheterna har idag kommunal dricksvattenförsörjning. VO saknas i området.

Egby

Kommunal spillvattenlösning saknas i området trots ett att det utgör ett större sammanhang och faller inom 6§ LAV. Området består av ca 60 fastigheter i tätbebyggt område. Anslutning av området utgör en etapp av överföringsledningen mellan Kårehamn och Borgholms ARV. Sammantaget bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort och området bör anslutas till kommunalt spillvattenavlopp. VO för dricksvatten finns i området.

Djurstadtorp

Området består av ca 60 fastigheter i ett tätbebyggt område som faller inom 6§ LAV. Kommunal spillvattenlösning saknas i området som främst består av fritidshus. Hög skyddsnivå för enskilda avloppsanläggningar råder i området på grund av dåliga markförutsättningar. Av miljö- och hälsoskäl bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort och området ska anslutas till kommunalt spillvattennät. VO för vatten finns i området och VO för avlopp planeras att få samma omfattning.

Mellby (Torp)

15 fastigheter är belägna inom Byxelkroks (Torps) vattenskyddsområde. Bland annat med anledning av att skydda den kommunala dricksvattentäkten bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort. Föroreningsrisk av dricksvattentäkten föreligger och fastigheterna kommer av hälsoskyddsskäl att anslutas till kommunalt VA. Idag saknas VO för vatten och avlopp i området. Området faller inom 6§ LAV av särskilda skäl, bland annat på grund av närhet till vattentäkten.

Sättra

I området finns ett 50-tal fastigheter som idag enbart är anslutna till det kommunala dricksvattennätet, men med enskilda avloppslösningar. Området faller inom 6 §LAV. Risk finns för negativ påverkan från enskilda avloppslösningar. Främst av hälsoskäl bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort och området ska anslutas till kommunalt spillvattennät. VO för vatten finns i området.

Västra Sörby-Karås

Ett 50-tal fastigheter utgör ett större sammanhang i ett tätt bebyggt område som faller inom 6§ LAV. Dåliga förutsättningar råder för enskilda avlopp bland annat då grundvattnet tidvis är högt. Området har dåliga markförutsättningar med tunna jordtäcken och stor risk för påverkan från enskilda avlopp. Hög skyddsnivå för enskilda avloppsanläggningar råder i området på grund av dåliga detta samt närhet till känsliga områden. Vattenkvalitet och kvantitet är tidvis otillräcklig. Sammantaget bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort. Av både miljö- och hälsoskäl bör därför området anslutas till kommunalt VA. inget befintligt VO finns i området.

Gärdslösa och Österäng

I centrala Gärdslösa finns ett verksamhetsområde för spillavlopp, anslutet till en kommunal infiltrationsanläggning. Sammanhanget omfattar ytterligare ca 70 fastigheter som faller inom 6 §LAV. Området är tätbebyggt med sämre förutsättningar för enskilda VA-lösningar. Dricksvattenkvaliteten är sämre och områdena bör av hälsoskäl anslutas till kommunalt VA. Fastigheterna ska anslutas till den kommunala infiltrationsanläggningen som förbättras för att klara belastningen från ytterligare fastigheter. Verksamhetsområde för vatten innefattar fastigheterna i Gärdslösa men ej Österäng och verksamhetsområdet för dricksvatten kommer att utökas. I ett längre perspektiv kan avloppsvattnet komma att föras vidare till ett centralt reningsverk och infiltrationsanläggningen tas då ur bruk.

Ranstad

Området utgörs av ca 15 fastigheter belägna inom vattenskyddsområdet för Löttorp-Hornsjön. Området har idag kommunal dricksvattenförsörjning och faller inom 6§ LAV av särskilda skäl, bland annat på grund av närhet till vattentäkten. Av miljöskäl, för skydd av den kommunala dricksvattentäkten, bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort. Området kommer därför att anslutas till kommunalt spillvattennät. VO för vatten finns i området men saknas för spillvatten.

Sammelstorp

Ett 40-tal fastigheter utgör ett större sammanhang och faller inom 6§ LAV. Området är tätbebyggt och har sämre markförhållanden med tidvis högt grundvattnet i området. På grund av närhet till dike ställs krav på hög skyddsnivå i området. Fastigheterna är övervägande fritidsboende men behovet av kommunalt är stort och området bör anslutas till kommunalt spillvattennät. Inom området finns befintligt VO för dricksvatten, dit flertalet fastigheter är anslutna.

Gillberga

Området består av totalt ca 35 fastigheter med dåliga förutsättningar för enskilda VA-lösningar. Området är känsligt med tunna jordtäcken och med stor risk för negativ påverkan från enskilda avloppslösningar som följd. Vattenkvalitet och kvantitet är tidvis otillräcklig. Området bedöms falla inom 6§ LAV av särskilda skäl och bör anslutas till kommunalt VA. Inget befintligt VO finns i området idag.

Utbyggnad 2030-2034

År	Område	
2030-34	Hagaby Högby	
	Kalleguta-Öj	
	Byrums Sandvik	
	Binnerbäck-Vedby	
	Sandby-Skogsby-Skriketorp	
	Källatorp	
	Vedborm-Flakeböle	

Hagaby-Högby

Ca 130 fastigheter av fritidshuskaraktär finns i det tätt bebyggda området som saknar både kommunal dricksvatten- och spillvattenlösning. Området faller inom 6 § LAV. Det ligger kustnära med närhet till skyddade naturområden och hög skyddsnivå för enskilda avloppslösningar gäller i området. En pågående detaljplan möjliggör utvidgning av befintligt bostadsområde. Sammantaget bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara relativt stort och av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till kommunalt VA. Inget befintligt VO finns i området.

Kalleguta-Öj

Området består av ca 90 fastigheter i ett relativt tätbebyggt område som faller inom 6 § LAV. Kommunal spillvattenlösning saknas i området. Anslutning av området utgör en senare etapp i överföringsprojektet mellan Kårehamn och Borgholms ARV. Behovet av kommunal VA-lösning är relativt stort och området bör anslutas till kommunalt spillvattenavlopp. VO för dricksvatten finns i området. De flesta fastigheterna har kommunal dricksvattenanslutning.

Byrums Sandvik

Området består av ca 90 fastigheter, främst fritidsboenden och faller inom 6 § LAV. En gemensamhetsanläggning för dricksvatten respektive spillvatten finns för den södra delen av området. Spillvattenanläggningen består av slamavskiljning med efterföljande rening i biodammar, och bedöms ha stora investeringsbehov för att uppfylla tillräcklig reningskapacitet. En samlad VA-lösning behövs för hela

området och anslutning till befintligt VA-nät bedöms som en långsiktig lösning. Området ligger kustnära, inom hög skyddsnivå och med närhet till känslig och skyddad natur. Området ingår i en större va-utbyggnad som omfattar hela vatten-skyddsområdet kring Vedborm och Binnerbäck. Sammantaget bedöms behovet av kommunal VA-lösning vara stort och av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till kommunalt VA. Inget befintligt VO finns i området.

Binnerbäck- Vedby

Ett 90-tal fastigheter är belägna inom Löttorps vattenskyddsområde och påverkansområde för Hornsjön som är en kommunal vattentäkt. Området faller inom 6 § LAV. Behovet av kommunal VA-lösning bedöms vara relativt stort och av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till kommunalt dricksvatten och spillvattenavlopp. Inget befintligt VO finns i området idag. Området är en deletapp av utbyggnadsområdet i Löttorps vattenskyddsområde.

Sandby-Skogsby-Skriketorp

Området utgörs av ca 130 fastigheter inom både samlad bebyggelse och mera spritt och faller till stora delar inom 6§ LAV. Inom området finns en enskild vattentäkt som försörjer ett 30-tal hushåll som behöver tas hänsyn till. Risk för påverkan från enskilda avlopp föreligger. Inget befintligt VO finns i området idag.

Källatorp

Området består av ett 40-tal fastigheter av fritidshuskaraktär som faller inom 6 § LAV. Området är tätbebyggt med sämre markförhållanden än genomsnittet och med tidvis högt grundvatten. Behovet av kommunal VA-lösning bedöms vara relativt stort och av både miljö- och hälsoskäl bör därför området anslutas till kommunalt dricksvatten och spillvattenavlopp. Inget befintligt VO finns i området idag. En samfällighet för dricksvatten finns i området.

Vedborm-Flakeböle

Ca 140 fastigheter är belägna inom Löttorps vattenskyddsområde och inom påverkansområde för den kommunala vattentäkten Hornsjön. B Området faller inom 6 § LAV. Behovet av kommunal VA-lösning bedöms vara relativt och av både miljö- och hälsoskäl bör området anslutas till

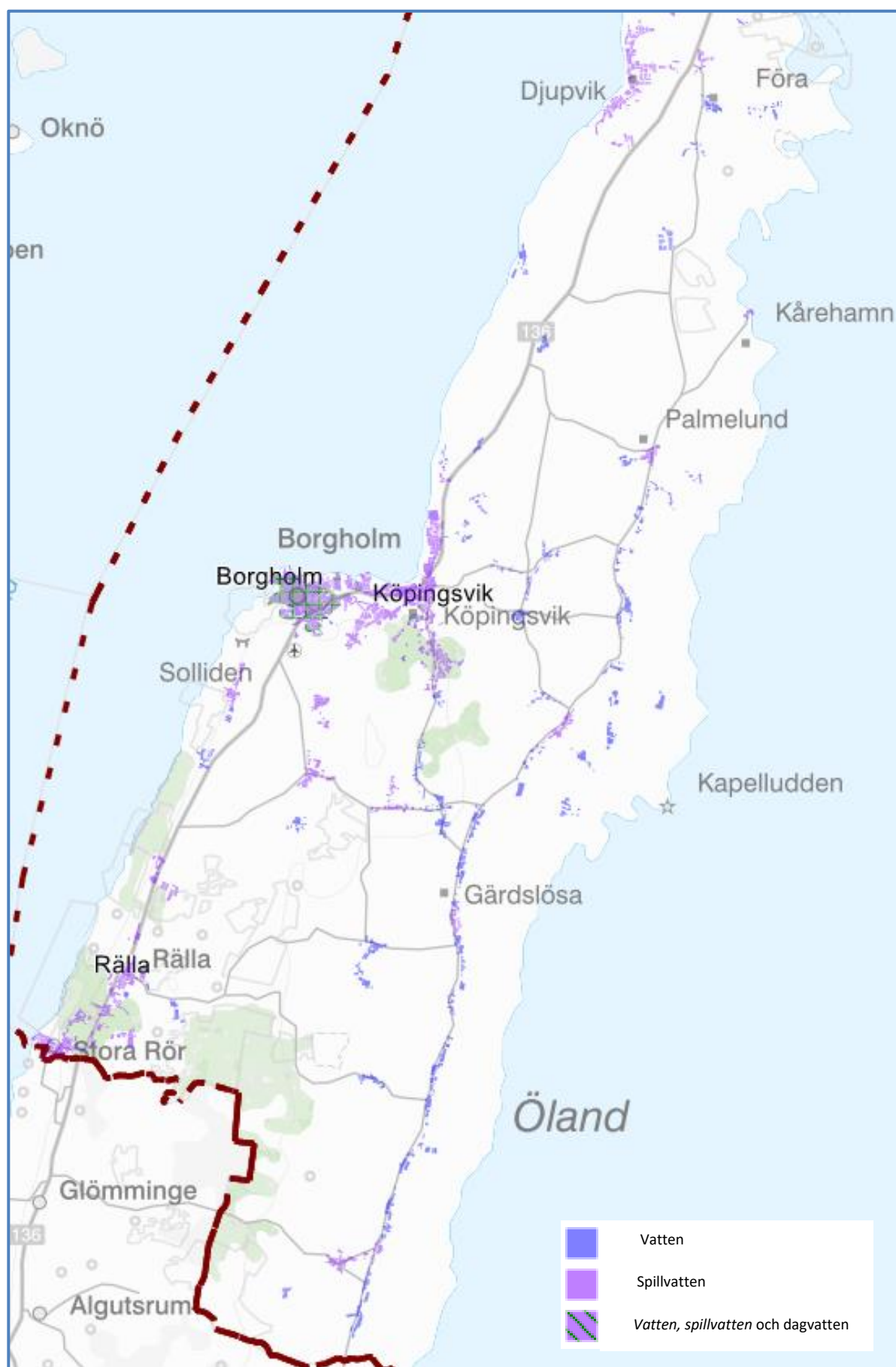
kommunalt dricksvatten och spillvattenavlopp. Inget befintligt VO finns i området idag.

Utbyggnad 2030-2040

Under 2035 och framåt planeras utbyggnad till ytterligare områden som bedömts ha ett behov av kommunalt VA. Ordningen är ej fastställd och omständigheter och behov kan påverka utbyggnadsordningen. Berörda områden är bl.a. Störlinge, Tjusby, Bredsättra, Åkerby-Lopperstad, Runsten, Långlöt, Lerkaka, Bjärby, Dödevi, Föra, Äleklinta, Grankulla och Grankullavik.

Samtliga områden har behovsbedömts för anslutning till allmänt VA utifrån miljö- och hälsomässiga grunder och fått bedömningen att ett behov föreligger men att det är lägre än för planerade områden närmre i tid. Områdena har ännu ej fått någon inbördes ordning vilket kommer att ske först senare i planeringen.

Befintliga verksamhetsområden södra delen.

Befintliga verksamhetsområden norra delen.

Ägardirektiv
Policy
Riktlinje
Rutin

VA-policy

Policyn beskriver kommunens förhållningssätt i förhållande till lagar och andra föreskrifter. Den ska vara relativt kort och inte innehålla några egna mål.

Policyn aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod.

En policy beslutas normalt av kommunfullmäktige. Policyn ska vara bindande för alla nämnder i kommunen och hela förvaltningen.

Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum inkl. ev. §:	2023-12-18 § 221
Dokumentansvarig:	Hållbar utveckling
Dokumentet gäller för:	Mörbylånga kommun
Dokumentet gäller från och med:	2023-12-18
Dokumentet gäller till och med:	Tills vidare
Ev. dokumentkoppling:	Vattentjänstplan, Översiktsplan, Miljö- och klimatstrategi
Dnr:	KS 2023/000187-

1. Inledning

Mörbylånga kommun och Borgholms kommun har tillsammans tagit fram denna VA-policy. VA-policyn innehåller riktlinjer för hur den allmänna anläggningen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ska förvaltas och utvecklas.

Grunden för va-planeringen utgörs av den lagstiftning som rör vatten och avlopp, såsom Miljöbalken (1998:808), Plan- och bygglagen (2010:900) och Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Med lagstiftningen som grund, anges i policyn kommunens övergripande ställningstaganden som ska beaktas vid alla beslut.

2. Syfte

VA-policyn ska vara vägledande för en långsiktig och effektiv VA-planering. Policyn ska tillsammans med Vattentjänstplanen bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i kommunen, samt skydd av miljön och människors hälsa.

3. Kommunens ställningstagande

3.1 Gemensamt för dricks-, spill- och dagvatten

- Skyddet av den kommunala vattenförsörjningen ska prioriteras före andra intressen.
- Information och dialog ska öka medvetenheten om att vatten är en naturresurs som bör hanteras varsamt och att hushållning med vatten är ett gemensamt ansvar.
- Planeringen, utförandet och underhållet av dricks-, spill- och dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt med en tidsaspekt på flera generationer och ska inkludera beredskap inför klimatförändringarnas effekter.
- Planeringen av dricks-, spill- och dagvatten ska finnas med i ett tidigt skede vid kommunens fysiska planering (användandet av mark och vatten samt utformning av den bebyggda miljön).
- Planeringen och utförandet av dricks-, spill- och dagvattenhantering ska göras med så tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt hållbara åtgärder som möjligt.
- Utbyggnad av den kommunala va-anläggningen ska göras på ett objektivt sätt och bedömningen ska ske utifrån behov ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
- Den befintliga kommunala va-anläggningen ska kontinuerligt underhållas och förbättras så att den upprätthåller den funktion som den är avsedd för.

3.2 Dricksvatten

- Råvattenkvaliteten ska inom hela kommunen långsiktigt skyddas genom skyddsområden, tillsyn och information.
- Eventuella framtida råvattentäkter ska identifieras och befintliga och planerade kommunala vattentäkter ska långsiktigt skyddas, både vad det gäller tillgång och kvalitet, för att garantera dricksvattenförsörjningen för framtida generationer.
- För att skydda kommunens vattenförsörjning mot sabotage och skadegörelse ska kommunen arbeta förebyggande samt ha en optimal säkerhet.

3.3 Spillvatten

- Utbyggnad av kommunalt spillvatten, och i vissa fall även dagvatten, ska vid behov ske samtidigt som utbyggnad av kommunalt dricksvatten.

- Mottagande avloppsanläggning ska uppfylla dagens reningskrav, alternativt erhålla tillstånd för ny avloppsanläggning, innan dricksvatten dras fram.
- Genom information, rådgivning och tillsyn ska kommunala och enskilda avlopp uppfylla dagens reningskrav. Enskilda avlopp inom vattenskyddsområde eller med närhet till sjöar, vattendrag och kust ska prioriteras.
- Kommunen ska verka för återföring av näringsämnen från spillvattnet till jord- eller skogsbruksmark, samt återanvändning av vatten från reningsprocessen.

3.4 Dagvatten

- Omhändertagande av dagvatten ska ske så nära källan som möjligt för att förhindra att förorenat dagvatten når vattendrag eller hav, och för att förhindra översvämningar.
- Hanteringen av dagvatten ska bidra till en ökad grundvattenbildning genom infiltration och fördröjning.
- Dagvattensystemet bör utformas så att det bidrar till biologisk mångfald och rekreativa värden, samt fördröjer och renar flöden.

§ 221

Dnr KS 2023/000187-

VA-policy**Sammanfattning av ärendet**

I samband med arbetet att ta fram en Vattentjänstplan för Mörbylånga kommun har ett förslag till en uppdatering av VA-policyn tagits fram tillsammans med Borgholms kommun. VA-policyn innehåller riktlinjer för hur den allmänna anläggningen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ska förvaltas och utvecklas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 2 november 2023.

VA-policy förslag daterad den 17 oktober 2023.

Kommunstyrelsens förslag till beslut den 11 december 2023 § ??.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Reviderad VA-policy antas.

Expedieras till:

Gator och mark

Miljö och bygg

Ledningsgruppen

Borgholms kommun

Struktur för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att₁ anta *Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling*.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att₂ upphäva *Styrdokument begrepp och definitioner* antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har funnit ett behov att förtydliga kommunens regel-verk för styrdokument. Dessutom anses det behövas ett förtydande av vad kommunen anser tillhöra sin författningssamling och därmed ska behandlas på särskilt sätt enligt kommunallagen.

Med nuvarande regler måste styrdokument upp till den instans som antog den för att göra mindre och redaktionella ändringar i styrdokument. Detta har uppfattats som tidskrävande, osmidigt och möjligen förvirrande.

Ett nytt förslag togs fram och behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott, som beslutade 2021-11-09 § 245 att förslaget ska lämnas ut på samråd. Förslaget togs upp igen på kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-01-17 § 5 som beslutade att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att upphäva det rådande styrdokumentet och anta det nya förslaget.

Arbetsutskottets förslag togs dock inte upp i kommunstyrelsen i och med att ett behov av ytterligare bearbetning identifierades.

Ett nytt förslag, som kallas för "struktur för kommunens styrdokument och författningssamling", har tagits fram och även behandlats i ledningsgruppen. Således har kommunstyrelsens arbetsutskott att ta ställning till det nya förslaget.

--	--	--	--	--

Beslutsunderlag

- Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling
- Beslut KSAU 2023-01-17 § 5
- Tjänsteskrivelse - Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument, upprättad 2023-01-23
- Beslut KSAU 2021-11-09 § 245

Bedömning

Förslaget försöker åtgärda de problem med nuvarande regler som identifierats av kommunledningsförvaltningen. Förslaget har utgått från nuvarande regler och definierar nya namn på kategorier för att förtydliga dess funktion. Förslaget ger den som är dokumentansvarig rätten att via delegationsbeslut göra mindre revideringar för att exempelvis uppdatera eventuella laghänvisningar och hänvisningar till organisationsenheter som bytt namn eller upphört.

Strukturen förtydligar också relationen mellan olika politiska styrdokument, vilket kan motverka den oklarhet som tjänstepersoner känner kring vilken instans som ska besluta om vilken typ av styrdokument.

Dagens sammanträde

Kommunsekreteraren föredrar ärendet för arbetsutskottet och går igenom vilka positiva fördelar de föreslagna förändringarna kan få.

Yrkande

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Socialnämnden
- Utbildningsnämnden
- Miljö- och byggnadsnämnden
- Ölands IT-nämnd
- Kommunikatörer
- Ekonomiavdelningen
- Tekniska avdelningen
- Borgholm Energi
- Borgholmshem AB

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att₁ anta *Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling*.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att₂ upphäva *Styrdokument begrepp och definitioner* antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har funnit ett behov att förtydliga kommunens regel-verk för styrdokument. Dessutom anses det behövas ett förtydande av vad kommunen anser tillhöra sin författningssamling och därmed ska behandlas på särskilt sätt enligt kommunallagen.

Med nuvarande regler måste styrdokument upp till den instans som antog den för att göra mindre och redaktionella ändringar i styrdokument. Detta har uppfattats som tidskrävande, osmidigt och möjligen förvirrande.

Ett nytt förslag togs fram och behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott, som beslutade 2021-11-09 § 245 att förslaget ska lämnas ut på samråd. Förslaget togs upp igen på kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-01-17 § 5 som beslutade att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att upphäva det rådande styrdokumentet och anta det nya förslaget.

Arbetsutskottets förslag togs dock inte upp i kommunstyrelsen i och med att ett behov av ytterligare bearbetning identifierades.

Ett nytt förslag, som kallas för "struktur för kommunens styrdokument och författningssamling", har tagits fram och även behandlats i ledningsgruppen. Således har kommunstyrelsens arbetsutskott att ta ställning till det nya förslaget.

Beslutsunderlag

- Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling
- Beslut KSAU 2023-01-17 § 5
- Tjänsteskrivelse - Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument, upprättad 2023-01-23
- Beslut KSAU 2021-11-09 § 245

Bedömning

Förslaget försöker åtgärda de problem med nuvarande regler som identifierats av kommunledningsförvaltningen. Förslaget har utgått från nuvarande regler och definierar nya namn på kategorier för att förtydliga dess funktion. Förslaget ger den som är dokumentansvarig rätten att via delegationsbeslut göra mindre revideringar för att exempelvis uppdatera eventuella laghänvisningar och hänvisningar till organisationsenheter som bytt namn eller upphört.

Strukturen förtydligar också relationen mellan olika politiska styrdokument, vilket kan motverka den oklarhet som tjänstepersoner känner kring vilken instans som ska besluta om vilken typ av styrdokument.

Beslutet skickas till

- Socialnämnden
- Utbildningsnämnden
- Miljö- och byggnadsnämnden
- Ölands IT-nämnd
- Kommunikatörer
- Ekonomiavdelningen
- Tekniska avdelningen
- Borgholm Energi
- Borgholmshem AB

Clara Hoogland
Chef kommunikation

Anton Karlsson
Kommunsekreterare

Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling

Antaget av kommunstyrelsen 2024- § [xx]

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Syfte.....	3
3	Definition/klassificering	3
3.1	Föreskrifter.....	3
3.2	Styrdokument.....	4
3.3	Rutiner	5
4	Utformning av styrdokument.....	5
4.1	Ansvar.....	5
4.2	Definiera syfte och uppdrag.....	5
4.3	Innehåll och form	5
4.4	Giltighetstid	6
5	Revidering.....	6
6	Formgivning och publicering.....	6
7	Antagande/beslutanderätt.....	7

1 Inledning

Riktlinjerna styr hur Borgholms kommun arbetar fram, antar, publicerar och samlar sin författningssamling samt övriga styrdokument. Riktlinjerna definierar också vad som utgör en författning och vad som skiljer kommunens olika styrdokument samt hur styrdokument ska utformas.

Styrdokument som antagits innan riktlinjerna antagits påverkas inte, men när äldre styrdokument revideras ska de följa dessa riktlinjer.

2 Syfte

Syftet med riktlinjerna är att definiera kommunens författningssamling och styrdokument, skapa en enhetlig terminologi och struktur för de olika dokumenten, ange dokumentets beslutsnivå samt fastställa ett systematiskt arbetssätt för dem. Den ska också klargöra vilka dokument som ska publiceras och vart.

3 Definition/klassificering

Kommunens styrdokument är uppdelade i tre kategorier:

1. Föreskrifter
2. Styrdokument
3. Rutiner

3.1 Föreskrifter

Föreskrifter omfattar de styrdokument som riksdag eller regering bemyndigat kommunen att anta enligt regeringsformen (SFS 1974:152), 8 kapitlet, 9-10 §§. Detta innefattar till exempel avgifter och taxor för tjänster, att reglera trafikförhållanden i kommunen, eller tjänster som kommunen är skyldig att tillhandahålla och som frivilligt nyttjas av en fysisk eller juridisk person. Föreskrifter innefattar också ordningsföreskrifter som reglerar allmän plats och styrdokument som reglerar den politiska styrningen av kommunen.

Bland kommunens föreskrifter finns:

Kommunens taxor reglerar avgifterna som kommunens verksamheter får ta ut för tjänster.

Kommunfullmäktiges arbetsordning reglerar kommunfullmäktiges arbetssätt, sammanträden och viss ärendeberedning.

Reglementen reglerar nämndernas ansvar, arbetssätt, sammanträden. Dessutom kan de reglera vissa andra centrala verksamheter, så som ekonomisk styrning.

Förbundsordningar reglerar kommunalförbunds verksamheter.

Instruktioner reglerar kommunens olika råd (exempelvis brottsförebyggande rådet) som inte har beslutanderätt.

Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling

Delegationsordningar beskriver vilka beslut som nämnden delegerat till annan att fatta å nämndens vägnar. Detta kan innefatta tjänstepersoner, politiker eller andra lägre politisk organ.

Instruktioner reglerar arbetsformen för en arbetsgrupp eller råd som inte består av förtroendevalda. Instruktioner ska beskriva arbetsgruppens/rådets syfte, deltagare och andra reglerande bestämmelser som bidrar till ett gott arbete och att arbetsgruppen/rådet uppfyller sitt syfte.

Instruktioner till ombud beslutas av fullmäktige och klassas inte som styrdokument.

3.2 Styrdokument

Styrdokument är antagna av politisk instans, som fullmäktige eller nämnd. Dessa kan kategoriseras som antingen normerande eller planerande styrdokument.

Normerande styrdokument, vilket innefattar policyer och riktlinjer, förtydligar hur tjänstepersoner och förtroendevalda bör agera utifrån kommunens värdegrund, samt hur befintlig verksamhet ska utföras. De tydliggör också lagar eller regler som styr den kommunala verksamheten.

Planerande styrdokument, vilket innefattar strategier och handlingsplaner, är framtidsytande och ger målsättning, samt viljeinriktning, för den kommunala verksamheten. De sätter också upp aktiviteter inom ett definierat område

Nedan följer en kort beskrivning av dessa typer av styrdokument.

Handlingsplaner beskriver hur kommunens nämnder och förvaltningar ska uppfylla de mål och krav som formuleras av lag och politiska beslut.

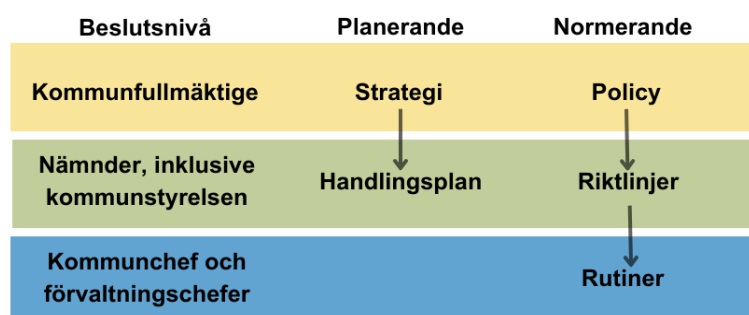
Policyer uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och ger vägledning för ett område.

Riktlinjer beskriver särskilda regler som styr hur allmänheten, förtroendevalda och tjänstepersoner ska förhålla sig till och bedriva verksamhet inom ett visst område. Riktlinjerna ska bidra till att kommunen håller en hög kvalitet med en enhetlig och rättvis handläggning.

Strategier är översiktliga och mer abstrakta än exempelvis handlingsplaner. Strategier beskriver inriktningar för arbetet i särskilda frågor och projekt.

Figur 1 beskriver relationen mellan nämnda styrdokument.

Figur 1: Politiska styrdokuments förhållande till varandra

Övriga styrdokument är bland annat dem som en kommun är ålagda att anta enligt lag:

Bolagsordningar reglerar de av kommunen ägda bolagen.

Ägardirektiv formulerar kommunens uppdrag, styrning och mål för bolagen.

Visionen beskriver kommunens övergripande mål och strävan.

Årsplan och budget fastställs av kommunfullmäktige varje år och beskriver den ekonomiska ram samt prioriteringar som kommunens verksamheter ska hålla sig till. Budgeten innehåller även mål för verksamheterna samt en ekonomisk plan för tre år.

Lokala trafikföreskrifter antas av kommunens trafiknämnd eller länsstyrelsen gällande bland annat trafikregler.

Detaljplaner och översiktsplan antas av kommunfullmäktige och bereds av kommunstyrelsen samt miljö- och byggnadsnämnden. Dessa styr bland annat användningen av markområden i kommunen och regleras av Plan- och bygglagen.

Verksamhetsplaner beskriver kommunens olika verksamheters viktigaste mål och uppdrag under verksamhetsåret eller under en längre tid. Det finns en verksamhetsplan för varje enskild nämnd som antas årligen och innehåller internbudget.

3.3 Rutiner

Interna arbetsrutiner är de som skrivs för en specifik arbetsuppgift. Dessa är ofta bundna till en enskild förvaltning, verksamhet, avdelning eller enhet.

Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling

4 Utformning av styrdokument

4.1 Ansvar

Varje dokument ska ha en enhets-, avdelnings-, verksamhets- eller förvaltningschef som är ansvarig för att dokumentets innehåll uppfylls och att dokumentet revideras vid behov. Detta kan exempelvis ske om en lag förändras, tillkommer eller upphävs eller det har genomförts organisatoriska förändringar. Den beslutande instansen är inte dokumentansvarig.

Nämndsekreterarna och kommunsekreteraren har ett ansvar att dokumenten revideras i tid.

4.2 Definiera syfte och uppdrag

Det ska tydligt framgå vad den som berörs av styrdokumentet ska, eller inte ska, göra. Om en del av förvaltningen eller en specifik tjänst ges något i uppdrag ska detta rubriceras separat och en tydlig tidsram skrivas ut. Om det inte finns en tydlig tidsram ska detta förtydligas, för att tydliggöra att uppdraget är löpande.

4.3 Innehåll och form

I utformandet av styrdokument ska alltid styrdokumentet namnges och klassificeras enligt kommunens definitioner (se avsnitt Definition). Undantaget från denna regel är kommunens budgetdokument, som Årsplan med budget, årsredovisning och delårsbokslut.

Styrdokumentet ska skrivas i kommunens dokumentmall för styrdokument, som finns i Evolution och i Word på datorer med Microsoft 365 installerat. Förslaget som lämnas in för att antas ska inte ha bild på framsidan. Eventuell grafisk utformning, till exempel bilder, ska göras efter dokumentet antagits och i samråd med kommunens kommunikatörer.

Eftersom kommunen ska skapa tillgängliga skrivelser ska förkortningar och avancerade tabeller undvikas. Bilder och grafer ska ges beskrivningar.

På alla styrdokuments förstasida ska det finnas uppgifter om:

- Vem som fastställt dokumentet.
- När dokumentet har fastställts.
- Hur lång tid dokumentet gäller.
- När och av vem dokumentet har reviderat dokumentet.
- När dokumentet senast ska revideras.
- Vem som är dokumentansvarig.

4.4 Giltighetstid

Datum för fastställd/upprättad är detsamma som den sista beslutsinstansens datum för fastställande av dokumentet. Ett styrdokument har den giltighet som beslutas i samband med antagandet av styrdokumentet. Giltigheten är högst fyra år, om inte särskilda skäl finns.

Innan eller i samband med att giltighetstiden utgår krävs en revidering och ett nytt beslut om dokumentet ska fortsätta gälla ska fattas av samma instans.

Om dokumentet revideras under giltighetstiden ska det framgå av dokumentet när originalet antogs. Exempel på hur detta ska framgå finns i mallarna för styrdokument.

5 Revidering

Det kan finnas flera skäl att revidera ett styrdokument under giltighetstiden. Den instans som antagit styrdokumentet kan alltid lyfta frågan om att revidera dokumentet innan giltigheten löpt ut.

Om innehållet i ett styrdokument anses vara inaktuellt, strida mot lagstiftning eller vara i behov av förtydligande kan även dokumentansvarig eller förvaltningschef aktualisera en förändring. En lägre instans än den som antagit styrdokumentet kan inte göra några revideringar som förändrar dokumentets innehåll på ett sådant sätt att den förändrar dess syfte, effekt, mål eller aktiviteter. Redaktionella ändringar samt ändringar till följd av lagändringar får dock göras av dokumentansvarig eller underställd instans (exempelvis arbetsutskottet) till den instans som först antog dokumentet. En sådan revidering ska registreras som ett delegationsbeslut och lämnas till instansens nästkommande sammanträde för kännedom.

6 Formgivning och publicering

Efter antagande ska styrdokument och föreskrifter publiceras.

Beslut om antagande expedieras till kommunikatör för att göra justeringar i dokumentet innan publicering, som att lägga till beslutsdatum.

Det färdiga styrdokumentet ska göras tillgängligt på flera ställen. Förutom att diarieföras, ska det publiceras på intranätet och de dokument som är relevanta för allmänheten ska också publiceras på kommunens webbplats.

Om det är ett styrdokument som tillhör kommunens författningssamling eller är en delegationsordning, ett reglemente, ägardirektiv eller bolagsordning ska det kungöras på kommunens anslagstavla.

Chef ansvarar för att interna arbetsrutiner publiceras på intranätet - Insidan – Mina rutiner.

7 Antagande/beslutanderätt

Styrdokumentens klassificering avgör vilken instans som antar de olika typerna av styrdokument.

Styrdokument	Antas av
Kommunens taxor	Kommunfullmäktige
Kommunens föreskrifter	Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktiges arbetsordning	Kommunfullmäktige
Reglementen	Kommunfullmäktige
Förbundsordningar	Kommunfullmäktige tillsammans med fullmäktige i övriga medlemskommuner
Delegationsordningar	Kommunstyrelsen, för sin verksamhet Nämnderna, för sin verksamhet
Bolagsordningar för kommunalt ägda bolag	Bolagstämman, med godkännande av kommunfullmäktige
Ägardirektiv för kommunalt ägda bolag	Kommunfullmäktige, sedan ska den fastställas av bolagstämman
Visionen	Kommunfullmäktige
Årsplan och budget	Kommunfullmäktige
Verksamhetsplaner	Kommunstyrelsen, för sina verksamheter Nämnderna, för sina verksamheter
Policyer	Kommunfullmäktige
Strategier	Kommunfullmäktige
Riktlinjer	Kommunstyrelsen, för sin verksamhet Nämnderna, för sina verksamheter
Handlingsplaner	- Kommunstyrelsen, om den anses vara av strategisk betydelse - Nämnderna, om den anses vara av strategisk betydelse Förvaltningschefen, om den är mer operativ
Rutiner	- Kommunchefen för kommunövergripande arbetsrutiner - Förvaltningschefen för förvaltningsövergripande arbetsrutiner - Verksamhetschefen för verksamhetsövergripande arbetsrutiner - Avdelningschefen för avdelningsövergripande arbetsrutiner - Enhetschefen för enhetsövergripande arbetsrutiner

Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att anta *Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument* enligt förslag.

att upphäva *Styrdokument begrepp och definitioner* antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har funnit ett behov att förtydliga kommunens regel-verk för styrdokument. Dessutom anses det behövas ett förtydande av vad kommunen anser tillhöra sin författningssamling och därmed ska behandlas på särskilt sätt-enligt kommunallagen.

Med nuvarande regler måste styrdokument upp till den instans som antog den för att göra mindre och redaktionella ändringar i styrdokument. Detta har uppfattats som tidskrävande, osmidigt och möjligen förvirrande.

Beslutsunderlag

Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument, 2022-12-30.

Styrdokument begrepp och definitioner - antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

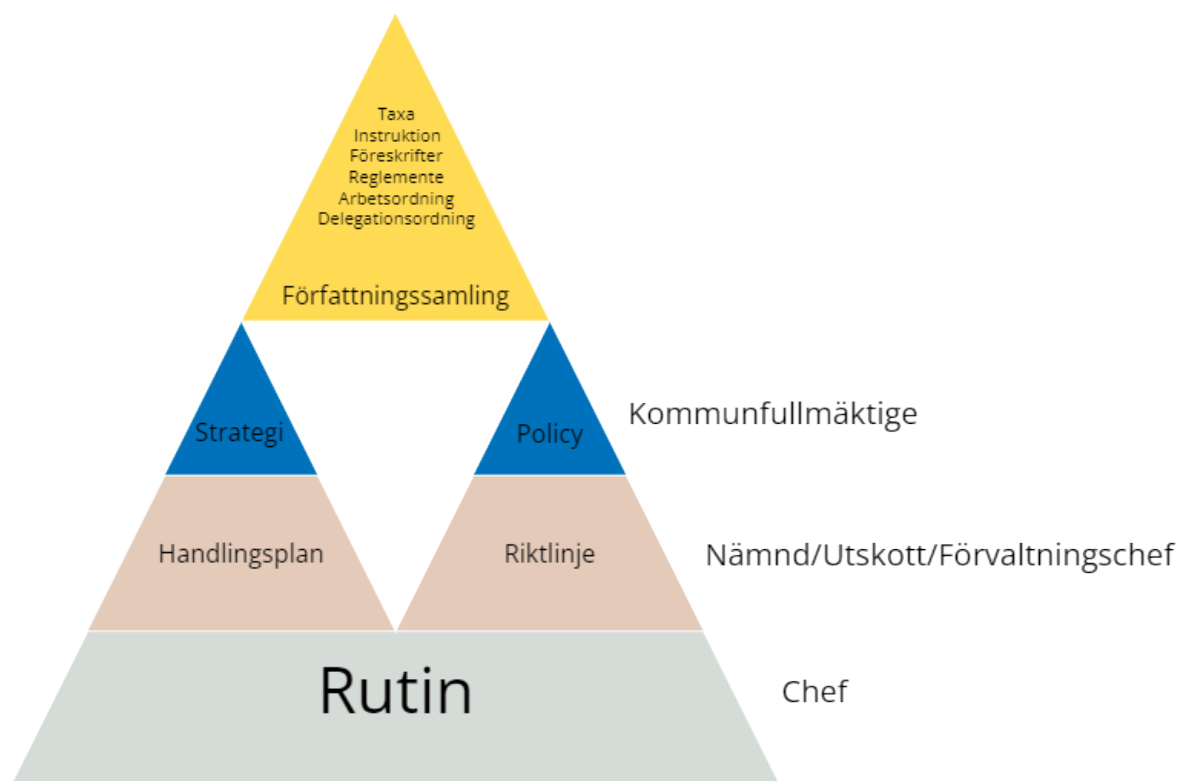
Bedömning

Förslaget försöker åtgärda de problem med nuvarande regler som identifierats av kommunledningsförvaltningen. Förslaget har utgått från nuvarande regler och definierar nya namn på kategorier för att förtydliga dess funktion, bland dessa finns exempelvis Instruktioner. Förslaget ger den som är dokumentansvarig rätten att via delegerationsbeslut göra mindre revideringar för att exempelvis uppdatera eventuella lag-hänvisningar och hänvisningar till organisationsenheter som bytt namn eller upphört.

Förslaget har setts över av kommunens ledningsgrupp, vilket inkluderar samtliga förvaltningschefer och Borgholm Energi AB:s verkställande direktör.

Förslaget är menat att reglera samtliga förvaltningar. Förslaget påverkar Borgholm Energis arbete när de bereder förslag till styrdokument som ska antas av kommunen.

Förslaget försöker förtydliga en viss hierarki som finns mellan de olika styrdokument. Denna hierarki framgår kortfattat av nedanstående tabell och bild.

Antas av:	Författningssamling	Övriga styrdokument	Särskilda styrdokument
Kommunfullmäktige	Kommunfullmäktiges arbetsordning Författningsreglementen Förbundsordningar Kommunens taxor Föreskrifter, exempelvis kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter och avfallsföreskrifter	Policyer Strategier	Årsplan med budget Detaljplan/Översiktsplan Vision Ägardirektiv för kommunalt ägda bolag Bolagsordningar för kommunalt ägda bolag
Styrelse/nämnd	Instruktioner Delegationsordningar	Riktlinjer	Verksamhetsplan
Nämnd/utskott/ Förvaltningschef		Handlingsplaner	Lokala trafikföreskrifter (LTF)
Chef		Rutin	

Konsekvensanalys

Förslaget kommer förhoppningsvis förenkla handläggningen av styrdokument och författningssamlingen. Där förslaget inte kommit i konflikt med tidigare riktlinjer *Styrdokument*

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

begrepp och definitioner antagna av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47 så har kommunledningsförvaltningen arbetat efter liggande förslag under 2022.

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Kommunfullmäktige
- Samtliga nämnder för kännedom
- Kommunikatörerna

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

- att anta *Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument* enligt förslag.
- att upphäva *Styrdokument begrepp och definitioner* antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har funnit ett behov att förtydliga kommunens regel-verk för styrdokument. Dessutom anses det behövas ett förtydande av vad kommunen anser tillhöra sin författningssamling och därmed ska behandlas på särskilt sätt-enligt kommunallagen.

Med nuvarande regler måste styrdokument upp till den instans som antog den för att göra mindre och redaktionella ändringar i styrdokument. Detta har uppfattats som tidskrävande, osmidigt och möjligen förvirrande.

Beslutsunderlag

Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument, 2022-12-30.

Styrdokument begrepp och definitioner - antagen av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47.

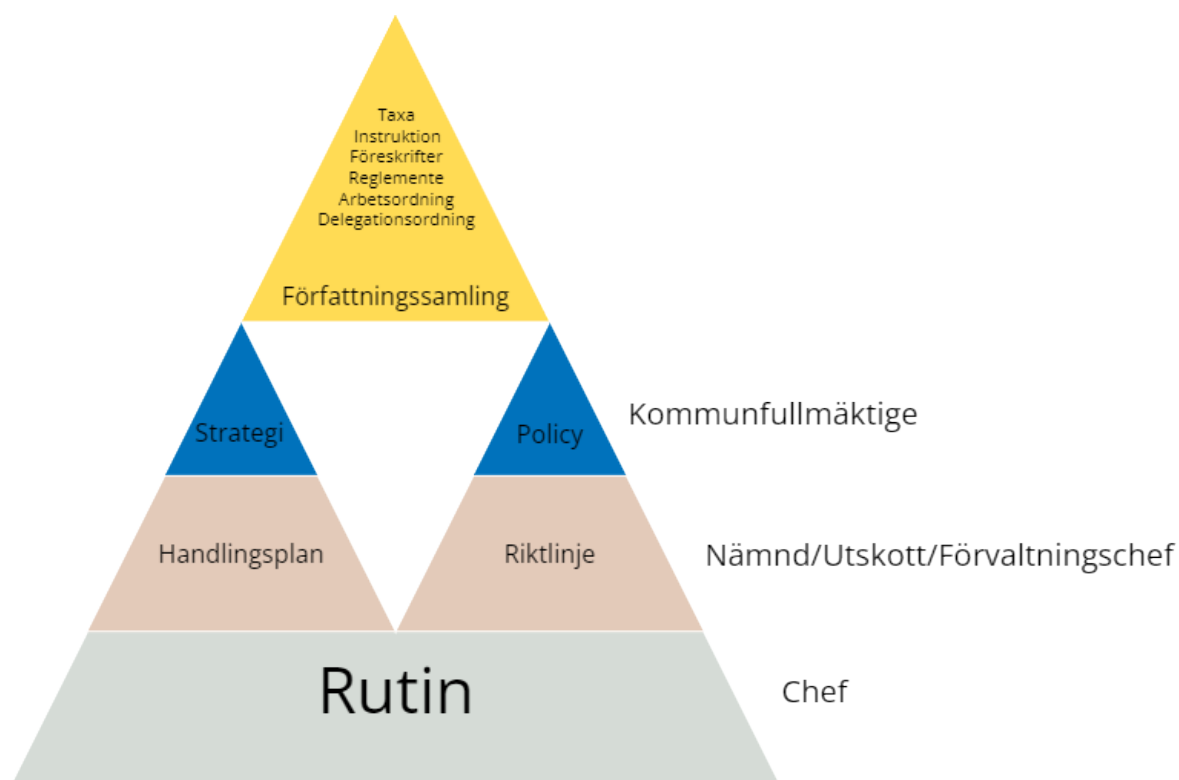
Bedömning

Förslaget försöker åtgärda de problem med nuvarande regler som identifierats av kommunledningsförvaltningen. Förslaget har utgått från nuvarande regler och definierar nya namn på kategorier för att förtydliga dess funktion, bland dessa finns exempelvis Instruktioner. Förslaget ger den som är dokumentansvarig rätten att via de-legationsbeslut göra mindre revideringar för att exempelvis uppdatera eventuella lag-hänvisningar och hänvisningar till organisationsenheter som bytt namn eller upphört.

Förslaget har setts över av kommunens ledningsgrupp, vilket inkluderar samtliga förvaltningschefer och Borgholm Energi AB:s verkställande direktör.

Förslaget är menat att reglera samtliga förvaltningar. Förslaget påverkar Borgholm Energis arbete när de bereder förslag till styrdokument som ska antas av kommunen.

Förslaget försöker förtydliga en viss hierarki som finns mellan de olika styrdokument. Denna hierarki framgår kortfattat av nedanstående tabell och bild.

Antas av:	Författningssamling	Övriga styrdokument	Särskilda styrdokument
Kommunfullmäktige	Kommunfullmäktiges arbetsordning	Policyer	Årsplan med budget
	Författningsreglementen	Strategier	Detaljplan/Översiktsplan
	Förbundsordningar		Vision
	Kommunens taxor		Ägardirektiv för kommunalt ägda bolag
	Föreskrifter, exempelvis kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter och avfallsföreskrifter		Bolagsordningar för kommunalt ägda bolag
Styrelse/nämnd	Instruktioner	Riktlinjer	Verksamhetsplan
	Delegationsordningar		
Nämnd/utskott/ Förvaltningschef		Handlingsplaner	Lokala trafikföreskrifter (LTF)
Chef		Rutin	

Konsekvensanalys

Förslaget kommer förhoppningsvis förenkla handläggningen av styrdokument och författningssamlingen. Där förslaget inte kommit i konflikt med tidigare riktlinjer *Styrdokument begrepp och definitioner* antagna av kommunstyrelsen 2019-03-26 § 47 så har kommunledningsförvaltningen arbetat efter liggande förslag under 2022.

Konsekvensmatris	Internt perspektiv				Samhällsperspektiv			
	Ekonomi (negativ eller positiv budget-påverkan)	Personal (se Personal-policy)	Jämställdhet (se Jämställdhets- och mångfaldspolicy)	Barn (se rutin för barn-konsekvens-analys)	Globalt mål 3 God hälsa och välbefinnande	Globalt mål 4 God utbildning för alla	Globalt mål 8 Anständiga arbetsvillkor & ekonomisk tillväxt	Globalt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
								
Förslag								
A	○ ● ○	○ ○ ●	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○
Att göra inget	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○

Tabellen beskriver förvaltningens bedömning av konsekvenserna av angivna förslag. Röd indikerar negativ påverka, gul liten eller ingen påverkan och grön positiv påverkan. Vid bedömd stor påverkan kan ytterligare konsekvensanalys vara bifogad skrivelsen.

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Kommunfullmäktige
- Samtliga nämnder för kännedom
- Kommunikatörerna

Jonatan Wassberg
Kommunsekreterare, *Avdelningsnamn*

§ 245

Dnr 2021/175 003 KS

Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att godkänna förslag för samråd.

att förslaget lämnas till socialnämnden, utbildningsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden och Borgholm Energi AB för samråd. Eventuella yttranden ska vara lämnade till kommunstyrelsen senast 9 januari.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har funnit ett behov att förtydliga kommunens regelverk för styrdokument. Dessutom anses det behövas ett förtydande av vad kommunen anser tillhöra sin författningssamling och därmed ska behandlas på särskilt sätt enligt kommunallagen.

Med nuvarande regler måste styrdokument upp till den instans som antog den för att göra mindre och redaktionella ändringar i styrdokument. Detta har uppfattats som tidskrävande, osmidigt och möjligen förvirrande.

Beslutsunderlag

Förslag till Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument 2021-11-09.

Tjänsteskrivelse, 2021-11-03.

Bedömning

Förslaget försöker åtgärda de problem med nuvarande regler som identifierats av kommunledningsförvaltningen. Förslaget har utgått från nuvarande regler och definierar nya namn på kategorier för att förtydliga dess funktion, bland dessa finns exempelvis *Instruktioner*. Förslaget ger den som är dokumentansvarig rätten att via delegationsbeslut göra mindre revideringar för att exempelvis uppdatera eventuella laghänvisningar och hänvisningar till organisationsenheter som bytt namn eller upphört.

Förslaget har setts över av kommunens ledningsgrupp, vilket inkluderar samtliga förvaltningschefer och Borgholm Energi AB:s verkställande direktör.

Förslaget är menat att reglera samtliga förvaltningar. Förslaget påverkar Borgholm Energis arbete när de bereder förslag till styrdokument som ska antas av kommunen.

Konsekvensanalys

Förslaget kommer förhoppningsvis förenkla handläggningen av styrdokument och författningssamlingen.

Förslaget förväntas öka transparensen i kommunens arbete med styrdokument och författningssamlingen.

Beslut skickas till

Socialnämnden, utbildningsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden och Borgholm Energi AB för samråd

Översyn av kommunens författningssamling och styrdokument

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

- att₁ upphäva *Handlingsplan för fiberutbyggnad* beslutad av kommunstyrelsen 2016-09-27.
- att₂ upphäva *Handlingsplan mot våldsbejakande extremism* beslutad av kommunstyrelsen 2017-08-29.
- att₃ upphäva *Gallringsplan för handlingar av liten och kortvarig betydelse* beslutad av kommunstyrelsen 2017-11-21 § 205

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- att₄ upphäva *Handikapplan* beslutad av kommunfullmäktige 2009-03-30 § 23.
- att₅ upphäva *Reglemente för miljö- och hållbarhetsberedningen* beslutad av kommunfullmäktige.
- att₆ upphäva *Reglemente kommunala handikapprådet* beslutad av kommunfullmäktige.
- att₇ upphäva *Riktlinje för gränsdragningar gällande valmöjligheter av utförare eller handläggare* beslutad av kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

I den pågående genomgången av kommunens styrdokument har det framkommit att vissa styrdokument inte har upphävts i samband med att nya styrdokument som omfattar samma innehåll eller syfte har antagits. Av den anledningen har kommunledningsförvaltningen lämnat förslag på att dessa styrdokument upphävs för att minimera risken för att fel styrdokument följs och för att förenkla översynen av gällande styrdokument i kommunen.

--	--	--	--	--

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Genomgång av styrdokument 2024, daterad 2024-11-28

Bedömning

Chef för kommunikation har identifierat följande styrdokument som inaktuella eller ersatta:

Titel	Typ	DNR	Instans	Beslutad	Paragraf	Dokumentansvar	Aktualitet
Handlingsplan för bättre företagsklimat	Handlingsplan		KS	2016-04-26	87	Tillväxtchef	
Handlingsplan för fiberutbyggnad	Handlingsplan	2016/45	KS	2016-09-27	160	IT-chef	
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	Handlingsplan	2017/148	KS	2017-08-29	148	Kommunchef	
Styrdokument för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap	Plan		SN	2020-05-27	SN § 40-2020	Socialchef	
Gallringsplan för handlingar av liten och kortvarig betydelse	Plan		KS	2017-11-21	KF § 205-2017	Kommunchef	Ersatt av dokumenthanteringsplan
Handikapplan	Plan		KF	2009-03-30	23	Kommunchef	Ersat av strategi för ökad tillgänglighet och delaktighet
Reglemente för miljö- och hållbarhetsberedningen	Reglemente					Kommunchef	
Reglemente kommunala handikapprådet	Reglemente						
Riktlinje för gränsdragningar gällande valmöjligheter av utförare eller handläggare	Reglemente		KF				

Bland annat så har gallringsplan ersatts av dokumenthanteringsplan och handikappsplanen har ersatts av strategi för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Dagens sammanträde

Kommunsekreteraren föredrar ärendet för arbetsutskottet. Ordförande efterfrågar ytterligare information om dokumentet "handlingsplan för bättre företagsklimat" och föreslår att avvakta med att upphäva nämnda dokument.

Yrkande

Ilko Corkovic (S) yrkar bifall till attsats 2-8 i förvaltningens förslag till beslut.

Ilko Corkovic (S) yrkar avslag på attsats 1 i förvaltningens förslag till beslut.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Tillväxtchef
- IT-chef
- Kommunchef
- Kommunikatörer

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - Genomgång av styrdokument 2024 Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

- att₁ upphäva *Handlingsplan för bättre företagsklimat* beslutad av kommunstyrelsen 2016-04-26 § 87.
- att₂ upphäva *Handlingsplan för fiberutbyggnad* beslutad av kommunstyrelsen 2016-09-27.
- att₃ upphäva *Handlingsplan mot våldsbejakande extremism* beslutad av kommunstyrelsen 2017-08-29.
- att₄ upphäva *Gallringsplan för handlingar av liten och kortvarig betydelse* beslutad av kommunstyrelsen 2017-11-21 § 205

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- att₅ upphäva *Handikapplan* beslutad av kommunfullmäktige 2009-03-30 § 23.
- att₆ upphäva *Reglemente för miljö- och hållbarhetsberedningen* beslutad av kommunfullmäktige.
- att₇ upphäva *Reglemente kommunala handikapprådet* beslutad av kommunfullmäktige.
- att₈ upphäva *Riktlinje för gränsdragningar gällande valmöjligheter av utförare eller handläggare* beslutad av kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

I den pågående genomgången av kommunens styrdokument har det framkommit att vissa styrdokument inte har upphävts i samband med att nya styrdokument som omfattar samma innehåll eller syfte har antagits. Av den anledningen har kommunledningsförvaltningen lämnat förslag på att dessa styrdokument upphävs för att minimera risken för att fel styrdokument följs och för att förenkla översynen av gällande styrdokument i kommunen.

Bedömning

Chef för kommunikation har identifierat följande styrdokument som inaktuella eller ersatta:

Titel	Typ	DNR	Instans	Beslutad	Paragraf	Dokumentansvar	Aktualitet
Handlingsplan för bättre företagsklimat	Handlingsplan		KS	2016-04-26	87	Tillväxtchef	
Handlingsplan för fiberutbyggnad	Handlingsplan	2016/45	KS	2016-09-27	160	IT-chef	
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	Handlingsplan	2017/148	KS	2017-08-29	148	Kommunchef	
Styrdokument för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap	Plan		SN	2020-05-27	SN § 40-2020	Socialchef	
Gallringsplan för handlingar av liten och kortvarig betydelse	Plan		KS	2017-11-21	KF § 205-2017	Kommunchef	Ersatt av dokumenthanteringsplan
Handikapplan	Plan		KF	2009-03-30	23	Kommunchef	Ersatt av strategi för ökad tillgänglighet och delaktighet
Reglemente för miljö- och hållbarhetsberedningen	Reglemente					Kommunchef	
Reglemente kommunala handikapprådet	Reglemente					Kommunchef	
Riktlinje för gränsdragningar gällande valmöjligheter av utförare eller handläggare	Reglemente		KF				

Chef Bland annat så har gallringsplan ersatts av dokumenthanteringsplan och handikappsplanen har ersatts av strategi för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Beslutet skickas till

- Tillväxtchef
- IT-chef
- Kommunchef
- Kommunikatörer

Clara Hoogland
Chef kommunikation

Anton Karlsson
Kommunsekreterare

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse – yttrande till granskning av kontinuitetsplanering för IT Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta föreslaget yttrande som kommunstyrelsens egna.

Ärendebeskrivning

Revisorerna inkom 2024-11-05 med sin slutsrapport och missiv angående kontinuitetsplanering för IT. Förvaltningen har tagit fram ett förslag på svar till yttrande, som redovisas under avsnittet "bedömning".

Beslutsunderlag

- Yttrande-Granskning av kontinuitetsplanering för it, daterad 2024-12-02
- Slutrapport Borgholm Energi kontinuitetsplanering, inkommen 2024-11-05
- Slutrapport Borgholm kontinuitetsplanering, inkommen 2024-11-05
- Missiv socialnämnden granskning av kontinuitetsplanering för it, inkommen 2024-11-05
- Missiv Borgholm Energi Granskning av kontinuitetsplanering för it, inkommen 2024-11-05
- Rapportutkast Borgholm faktakontroll, inkommen 2024-10-21
- Granskning av kommunens kontinuitetsplanering, inkommen 2024-05-20

Bedömning

Nedan följer förslag på yttrande framtaget av säkerhetssamordnaren:

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun har tagit del av KPMG:s granskning, bedömningar samt rekommendationer och ställer sig, liksom kommunens revisorer, bakom dessa.

I Borgholms kommun pågår ett intensivt arbete med kontinuitetsplanering som inbegriper informationssäkerhet och it-säkerhetshändelser. Vi delar bedömningen att arbetet har kommit olika långt. Kontinuitetsplanering är och kommer fortsatt att vara prioriterat, bland annat med hänsyn taget till det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget.

Borgholms kommun är inne i slutfasen av rekrytering av en ny resurs inom informationssäkerhet. Ansvarsområdet omfattar ett systematiskt säkerhetsarbete samt att tillhandahålla utbildning och övning för kommunens personal. I uppdraget ligger också att utvärdera och följa upp informationssäkerhetsarbetet i kommunkoncernen.

Avsikten är att de rekommenderade åtgärderna i granskningen ska vara genomförda tills utgången av 2025 vilket kräver en kommunövergripande samverkan. Kommunledningen tillser att tillräckliga resurser finns, ansvarar för att arbetet fortlöper och följer upp. Via verksamhetsplaner och mer riktad internkontroll ska det framöver säkerställas att kontinuitetsplaner finns för kommunens förvaltningar och verksamheter.

Beslutet skickas till

- Ordförande för revisorerna

Anton Karlsson
Kommunsekreterare

Till revisorerna

Granskning av kontinuitetsplanering för IT

Yttrande

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun har tagit del av KPMG:s granskning, bedömningar samt rekommendationer och ställer sig, liksom kommunens revisorer, bakom dessa.

I Borgholms kommun pågår ett intensivt arbete med kontinuitetsplanering som inbegriper informationssäkerhet och it-säkerhetshändelser. Vi delar bedömningen att arbetet har kommit olika långt. Kontinuitetsplanering är och kommer fortsatt att vara prioriterat, bland annat med hänsyn taget till det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget.

Borgholms kommun är inne i slutfasen av rekrytering av en ny resurs inom informationssäkerhet. Ansvarsområdet omfattar ett systematiskt säkerhetsarbete samt att tillhandahålla utbildning och övning för kommunens personal. I uppdraget ligger också att utvärdera och följa upp informationssäkerhetsarbetet i kommunkoncernen.

Avsikten är att de rekommenderade åtgärderna i granskningen ska vara genomförda tills utgången av 2025 vilket kräver en kommunövergripande samverkan. Kommunledningen tillser att tillräckliga resurser finns, ansvarar för att arbetet fortlöper och följer upp. Via verksamhetsplaner och mer riktad internkontroll ska det framöver säkerställas att kontinuitetsplaner finns för kommunens förvaltningar och verksamheter.

Underlag

Slutrapport Borgholm kontinuitetsplanering, 2024-11-05.

Yttrandet skickas till

Revisorer

Jens Odevall
Kommunchef

Magnus Areskog
Säkerhetssamordnare

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Rapport

Borgholm Energi

KPMG AB

2024-10-30

Antal sidor 16

Borgholm Energi

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod	6
3	Inledning	8
4	Resultat av granskningen	9
4.1	Riskbedömning och planering för it-avbrott	9
4.2	Tillgänglighet till informationssystem och redundans	11
4.3	Intern kontroll	13
5	Samlad bedömning och rekommendationer	15

1 Sammanfattning

Granskningen syftar till att bedöma om styrelsen för Borgholm Energi har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att bolagsstyrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår bedömning baseras på att vi i granskningen har tagit del av styrdokument och muntligt redovisade processer som beskriver hur arbetet med kontinuitetsplanering är tilltänkt att bedrivas. Vi kan se att arbetet delvis genomförs i linje med dessa, men kan också konstatera att efterlevnaden till de styrande dokumenten är bristfällig i väsentliga delar. Framför allt handlar det om att det saknas dokumenterade kontinuitetsplaner. Vi anser därtill att det saknas en övergripande styrning och kravställan av nivåer för kontinuitetsplaneringen. Vår bedömning är att denna i sitt grundutförande bör vara likvärdig i kommunkoncernen för att underlätta samordning och samverkan för samhällsviktig verksamhet. Bolagsstyrelsen bör därvid ta initiativ till dialog med ägaren om tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbete som komplement till det arbete som genomförs utifrån föreskrifter och rekommendationer från tillsynsmyndigheter och branschorganisationer.

Vi bedömer att det finns behov av att tydliggöra ansvar för uppföljning av kontinuitetsplaneringen så att bolagsstyrelsen kan tillse en tillräcklig uppföljning och rapportering både för egen del, men även som del i rapportering till ägaren.

I tabellen redovisar vi vår bedömning per revisionsfråga och revisionsobjekt.

Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?	
Bolagsstyrelsen	Nej
Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?	
Bolagsstyrelsen	Ja

Borholm Energi

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?	
Bolagsstyrelsen	Nej
Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?	
Bolagsstyrelsen	Ja
Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?	
Bolagsstyrelsen	Nej
Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?	
Bolagsstyrelsen	Nej

2 Bakgrund

KPMG har av lekmannarevisorerna för Borgholm Energi fått i uppdrag att granska bolagets beredskap och planering för att säkerställa kontinuitet i verksamheter om kritiska it-säkerhetshändelser skulle inträffa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En god krisberedskap är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska stå väl rustade inför olika former av samhällsstörningar och för att klara av att hantera olika former av krissituationer. Förmåga att hantera it-säkerhetshändelser baseras även på att det finns ett systematiskt informationssäkerhetsarbete där hot och risker analyserats för att säkerhetsåtgärder ska anpassas efter dessa och skydda kommunens information och verksamhet.

Ett flertal offentliga organisationer har under de senaste åren utsatts för cyberattacker med stora konsekvenser som följd. Exempelvis har skyddsvärd information förlorats eller röjts till obehöriga eller så har den bristande hanteringen lett till att organisationer drabbats av ekonomisk skada eller förtroendeskada. Inledningsvis 2024 utsattes en större leverantör av serverdrift och molntjänster för en ransomware-attack vilken fått en allvarlig påverkan på ett stort antal statliga myndigheters, kommuners och regioners tillgång till sina informationssystem.

Inom ramen för det kommunala åtagandet finns en rad samhällsviktiga funktioner, vilka om de inte fungerar kan leda till skada för såväl enskilda individer som samhället i stort. Dessa funktioner behöver fungera varje dag även om incidenter inträffar och det för verksamheten är ett så kallat onormalt läge. Det ökande beroendet till it- och informationssystem leder till att ett bortfall av dessa kritiska tillgångar får större konsekvenser än tidigare. I det arbetet krävs väl genomarbetade, förankrade och testade kontinuitetsplaner för att upprätthålla verksamheterna vid sådana händelser.

Revisorerna bedömer att de negativa konsekvenserna vid en extraordinär händelse eller annan kris som betydande om det inte finns ändamålsenlig kontinuitetsplanering. Revisorerna drar därför slutsatsen att både sannolikheten för, och konsekvenserna av kritiska it-säkerhetshändelser är icke-försumbar och att arbetet med kontinuitetsplanering och reservrutiner behöver granskas.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolagsstyrelsen har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
- Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?
- Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?
- Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?
- Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?
- Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?

2.2 Avgränsning

Granskningen har inte tagit del av underlag eller information som är säkerhetsskyddsklassade.

Granskningen har avsett bolagets verksamhet inom energi samt och vatten och avlopp.

Stickprov av kontinuitetsplanering har avgränsats till att omfatta kritiska processer med stort beroende till informationssystem.

2.3 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen (2017:725)
- Aktiebolagslagen
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och beredskap.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps vägledning för Risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245
- MSBFS 2015:5
- Lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (där detta är tillämbart)
- MSBFS 2018:8 Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga tjänster (där detta är tillämbart)
- MSB:s rekommendationer avseende Ledningssystem för informationssäkerhet
- Tillämbbara interna regelverk, policys och beslut

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning, intervjuer och stickprov.

Dokumentgranskning

Följande dokument har ingått i granskningen:

- Reglemente för styrelsen
- Ägardirektiv för Borgholm Energi
- Styrande dokument inom krisberedskap och informationssäkerhet
- Risk- och sårbarhetsanalys (informationsklass under säkerhetsskydd)
- Reservrutiner för berörda verksamheter

Intervjuer

Intervjuer har genomförts med:

- Ordförande för bolagsstyrelsen
- Vd
- Säkerhetssamordnare
- It-chef
- Verksamhetsansvarig VA-verksamhet
- Verksamhetsansvarig energi och elnät

Borgholm Energi

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Stickprov

Stickprov har gjorts av upprättade kontinuitetsplaner inom berörda revisionsobjekt och mot bakgrund av given avgränsning i de fall dylika underlag erhållits.

Samtliga intervjupersoner har getts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Inledning

Kommunens ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) med tillhörande förordning och föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Kommunen har ansvar att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och ha förmåga att hantera störningar och krishändelser inom dessa. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har definierat samhällsviktiga verksamheter som *"Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet"*.

Arbetet med krisberedskap och extraordinära händelser tar sin utgångspunkt i en övergripande Risk- och sårbarhetsanalys som kommuner och regioner enligt lagkrav ska genomföra vid varje ny mandatperiod. En del i RSA-processen är att identifiera vilka samhällsviktiga verksamheter som kommunen bedriver samt att kontinuitetsplanera för dessa.

MSB har även gett ut råd för att säkra tillgången till organisationens information. I den framgår att kontinuitetshantering handlar om att planera för att verksamheten ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för.

Ofta är organisationens information nödvändig för att verksamheten ska kunna fungera. Information hanteras idag till stor del digitalt. Kontinuitetshanteringen behöver därför säkerställa tillgång till information och därmed it-resurser. Det kan exempelvis handla om verksamhetsspecifika och administrativa system, e-post, filer, molntjänster och hårdvara som PC, servrar, telefoner och nätverk.

Exempel på arbetssätt som kan behöva planeras är chatt- och videoverktyg för möten, e-post för kommunikation och för att förmedla information samt interna nätverk för att spara eller sprida information. Därtill kan det behövas alternativa arbetssätt i form av utskrivna kontaktlistor, lokala kopior av nödvändig information samt beskrivna rutiner för att övergå till alternativa sätt att bedriva den dagliga verksamheten om tillgång till it saknas.

Mot bakgrund av den ökande hotbilden för cyberattacker med risk att informationssystem och it-miljön inte är tillgänglig för de samhällsviktiga verksamheterna avgränsas denna granskning till kontinuitetsplanering och reservrutiner vid it-bortfall.

3.1.1 Kontinuitet vid incidenter

Krav utifrån revisionskriterier

Av föreskrift (MSBFS 2018:8) om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga tjänster framgår att en leverantör ska ha interna regler och arbetssätt för att minska effekten av en incidents negativa inverkan på den samhällsviktiga tjänsten.

4 Resultat av granskningen

4.1 Riskbedömning och planering för it-avbrott

Kommunfullmäktige har antagit Föreskrifter för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap och höjd beredskap¹ som reglerar och kravställer hantering av samhällsstörningar. Dokumentet gäller hela kommunkoncernen och stipulerar att kommunen ska ha en organisation som möjliggör samhällsviktig verksamhet att kunna bedrivas under minst en veckas tid vid samhällsstörning. Vidare anges att kommunen under varje mandatperiod ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys samt ta fram en utbildnings- och övningsplan som ska syfta till att kunna upprätthålla kommunens ledningsförmåga vid samhällsstörningar. Vi har i granskningen tagit del av kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2023² (version där sekretessbelagda delar maskats). Dokumentet pekar ut långvarigt IT-avbrott som en typhändelse med risk för allvarliga konsekvenser, där vård och omsorg och teknisk service nämns som kritiskt utsatta. Enligt RSA-dokumentet är krisplaner och kontinuitetshantering av vikt för dessa verksamheter, vilket konstaterats till följd av ett tidigare långvarigt elbortfall.

Inom kommunen finns också informationssäkerhetspolicy³ och Informationssäkerhetsinstruktioner förvaltning⁴ som omfattar bolaget. Dokumenten reglerar kontinuitetsplanering för enskilda it-system. Härigenom finns styrande dokument som kravställer kontinuitetsplanering ur såväl ett krisberedskapsperspektiv som utifrån informationssäkerhetsarbete.

Ur ett kommungemensamt perspektiv samordnas arbetet med kontinuitetsplanering via ett nätverk med funktioner från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, tekniska avdelningen, Borgholm Energi samt kommundirektör. Grupperingen leds av säkerhetssamordnare och beskrivs ha satts samman delvis i syfte att kunna hantera gemensamma beroenden verksamheter emellan. Muntligen anges att arbetet i första hand kopplar till verksamhetsrisker och planering som krävs för att kunna upprätthålla verksamhet i ett läge med höjd beredskap och krigsberedskap. Kontinuitetsplanering ska vara en del av beredskapsplaneringen, enligt intervjuade.

Intervjuade företrädare för Borgholm Energi beskriver att bolaget främst bedriver sin kontinuitetsplanering genom eget bolagsinternt arbete och inte med grund i det gemensamma nätverket. I kommande avsnitt beskrivs bolagets arbete med beredskapsplanering.

4.1.1 Kontinuitetsplaner och kritiska beroenden till informationssystem

I RSA 2023 beskrivs processen för RSA-arbetet översiktligt. Här framgår att förvaltningarna och bolagen följt upp tidigare RSA från 2019 och åtgärdat brister samt genomfört verksamhetsbaserade risk- och sårbarhetsanalyser. Närmare konkretiseras inte former för det faktiska arbetet.

¹ Beslutad 2023-12-11

² Kommunfullmäktige 2023-09-18

³ 2019-01-02

⁴ 2018-12-28

2024-10-30

Utöver kommunkoncernens styrande dokument finns ytterligare regulatoriska föreskrifter som berör bolagets verksamheter. Energimyndighetens föreskrifter⁵ (STEMFS 2021:3) stipulerar att utförare av samhällsviktig verksamhet inom energisektorn ska identifiera vilka informationssystem som är kritiska för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas. För leverantörer inom leverans och distribution inom dricksvatten anger Livsmedelsverkets föreskrifter⁶ (LIVSFS 2022:2) att grundläggande säkerhetsåtgärder måste vidtas för att hantera risker som avser kritiska informationssystem.

Som vi belyste i föregående rapportavsnitt genomförs bolagets kontinuitetsplanering med fokus på beredskapsarbete. De intervjuade menar att det arbete som görs inom ramen för RSA-arbetet är på en mer bolagsövergripande nivå medan den verksamhetsbaserade kontinuitetsplaneringen ingår i de beredskapsplaner som upprättas per verksamhetsområde. Beredskapsplanerna förklaras ha en högre detaljeringsgrad och utgå från exempelvis lagkrav och föreskrifter som gäller för det specifika verksamhetsområdet, vilket också påverkar hur planerna dokumenteras. Gällande just risken för it-bortfall anges att scenariot är snarlikt oavsett verksamhetsområde varför grunden i planeringen är gemensam för hela bolaget.

I granskningen har ingått att göra stickprov av underlag för kontinuitetsplanering för att kontrollera om kritiska beroenden till informationssystem har ingått i analys och planering. Vi har efterfrågat att ta del av dokumenterat underlag för kontinuitetsplanering, vilket avslagits av bolaget med hänvisning till att befintliga underlag dels innehåller känslig information, dels är under framtagande varför kompletta kontinuitetsplaner ännu inte är färdigställda.

För VA-verksamheten ingår kontinuitetsplaneringen i nödvattenplanen. Muntligen uppges att it-avbrott är ett av två scenarier som planeringen utgår från.

För energi- och elnätsverksamheten tillämpas elberedskapsmyndigheten Svenska Kraftnäts struktur för beredskapsplanering, vilken framgår av ett beslut⁷ från Svenska Kraftnät som tillhandahålls av bolaget. Här krävs att planeringen ska utgå från bland annat följande aspekter:

- Interna och externa samband
- Bortfall av it-system
- Upprätthållande av verksamhetens funktion

För samtliga verksamhetsområden uppges kritiska it-system ha identifierats. Exempel på sådana beskrivs också i samband med intervju.

⁵ Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om riskanalys och säkerhetsåtgärder för nätverk och informationssystem inom energisektorn

⁶ Livsmedelsverkets föreskrifter om informationssäkerhetsåtgärder för samhällsviktiga tjänster inom sektorn leverans och distribution av dricksvatten

⁷ Daterat 2023-09-05

4.1.2 Övning

Intervjuade bolagsrepresentanter likställer en skarp situation som inträffade 2022 vid en övning. Utöver den har det inte skett någon planerad övning med specifikt fokus på it-avbrott i bolaget.

4.1.3 Bedömning

Vår bedömning är att det saknas dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag inom Borgholm Energi.

Vi kan konstatera att arbete med kontinuitetsplanering pågår inom bolaget, men att det vid tid för granskningen saknas fullständiga kontinuitetsplaner. Arbetet bedrivs enligt verksamhetsanpassad systematik och utgår från specifika krav som bolagets verksamheter står under i förhållande till tillsynsmyndigheter och branschorganisationer. Vi ser det som positivt då det främjar att planeringen inkluderar viktiga aspekter som kan saknas i den kommungemensamma styrningen. Samtidigt har bolaget krav på att efterleva de av ägaren beslutade styrdokumentet och följa de processer för riskhantering och kontinuitetsarbete som beslutats. Detta är särskilt viktigt för en fungerande intern samverkan inom koncernen, exempelvis avseende kritiska beroenden med påverkan inom hela kommunkoncernen.

Bolagsstyrelsen bör tydliggöra kravställning och genomförande av kontinuitetsplanering för de samhällsviktiga verksamheterna och tillse att uppföljningsrutiner etableras för att kontrollera att planeringen är tillräcklig.

Vår bedömning är att kritiska beroenden till informationssystem beaktats i kontinuitetsplanering för Borgholm Energi.

Vi vill poängtera att bedömningen baseras på muntliga uppgifter då vi inte tagit del av dokumenterade underlag. Bolaget har emellertid pekat ut vissa specifika system varför vi anser oss kunna bedöma att sådan analys genomförts.

Vår bedömning är att övningar inte har genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig.

Övning är viktigt i syfte att säkerställa en tillräcklig kontinuitetsplanering för it-avbrott. Därvid anser vi att bolagsstyrelsen behöver tillse att sådan genomförs med avseende på samtliga verksamheter.

4.2 Tillgänglighet till informationssystem och redundans

4.2.1 Analys och bedömningar av skyddsbehov och krav på tillgänglighet

Kommunens informationssäkerhetspolicy definierar informationssäkerhetsarbetet på övergripande nivå. Ur ett systemperspektiv konkretiseras detta i Instruktion för förvaltning där krav på informationsklassning, riskanalys och kontinuitetsplanering pekas ut som delar i kommunens systematiska informationssäkerhetsarbete.

Även Svenska Kraftnätets beslut om beredskapsplanering (se rapportavsnitt 4.1.1) förtydligar att informationsklassning ska genomföras löpande.

De intervjuade framför att informationsklassning ska genomföras i samband med upphandling av it-system, vilket senast skedde för ett antal år sedan. Däremot genomlyste bolaget hela verksamheten i förhållande till NIS-direktivet under 2020. Del i arbetet omfattade informationsklassningar, för vilket vi också delges dokumenterade underlag. Konklusioner från genomlysningen uppges ha legat till grund för en kravspecifikation avseende it-säkerhetsåtgärder som ska användas som underlag vid upphandlingar.

I granskningen har ingått att analysera huruvida underlag för kontinuitetsplanering innefattar bedömningar över kritiska verksamhetssystem och informationstillgångar samt redundans. Avseende reservrutiner finns det rutiner som är kopplade till den kravställan som verksamheten ställer mot leverantör eller interna it-avdelningen på exempelvis underhåll, beredskap och svarstid på incidenter. Med extern leverantör är detta ett formellt avtal, kallat SLA (service level agreement). Den överenskommelse som finns enligt SLA eller motsvarande interna it-drift är en del av att säkerställa kontinuiteten. Krav på att sådan ska upprättas ställs i Instruktion för förvaltning.

Bolaget ingår i kommunens gemensamma it-miljö och har således system som både driftas av kommunens interna it-avdelning samt andra som ligger på extern drift. Samtliga system uppges ha prioriterats enligt tre kategorier: "prioriterade", "vanliga" samt "icke-prioriterade". System som identifierats som kritiska finns både internt och externt via leverantör. För system som driftas internt uppges kravställning avseende it-drift finnas, men inte inkludera SLA. För kritiska system som driftas internt har bolaget identifierat behov av it-beredskap men detta uppges saknas i nuläget då kommunen inte har it-beredskap på jourtid.

För externt driftade system har accepterad återställsetid fastställts, dock saknas SLA.

4.2.2 Reservrutiner

En del i att säkerställa verksamhetens kontinuitet är en planering för att upprätthålla sin verksamhet vid ett it-avbrott. Detta kan ske exempelvis genom manuella instruktioner eller rutiner som medarbetare kan utgå från vid bortfall av kritiska system eller funktioner i system eller genom olika sätt tekniska reservåtgärder i verksamheten.

Vi har inte tagit del av några dokumenterade reservrutiner, detta då dessa ingår i det underlag som bolaget bedömer som känsligt. Muntligen anges att det finns reservrutiner för både elnätsverksamheten och VA-verksamheten.

4.2.3 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder har identifierats för att säkerställa kontinuiteten inom Borgholm Energi.

Aktuella informationsklassningar och riskanalyser utgör grund för att bedöma risker, konsekvenser och skyddsnivåer för bland annat aspekten tillgänglighet. Genomförda klassningar ger underlag för att påbörja åtgärder och planering.

Vår bedömning är att det inte finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem.

Vi konstaterar att åtgärder har vidtagits med kravställning i förhållande till externa leverantörer, men att det internt i nuläget inte finns förutsättningar för högre beredskap eller jour internt inom kommunen. Vår bedömning är att bolagsstyrelsen bör ta initiativ till dialog med ägaren avseende behovet av it-jour, vilken har en betydande funktion i syfte att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet om kritiska it-säkerhetshändelser sker.

Då aktuell informationsklassning inte genomförts bedömer vi även att det saknas sakligt underlag för upprättade SLA.

4.3 Intern kontroll

4.3.1 Bolagsstyrelsens kontroll avseende kontinuitetsplaneringen

Enligt de intervjuade återrapporteras arbetet med beredskapsplanering löpande till bolagsstyrelsen, då som del i vd-information. Av de fyra protokoll som vi i granskningen fått del av gällande sammanträden 2024 finns ingen notering om att information från vd inkluderat beredskaps- eller kontinuitetsplanering.

Bolagets internkontrollplan innehåller tre kontrollmoment som de intervjuade anser tangerar kontinuitetsplanering och informationssäkerhet, och därmed genererar uppföljning till styrelsen. Det avser "risk att brister i uppfyllnad av lagar och myndighetskrav finns", "risk att distribution av beslut uteblir eller hamnar fel" samt "risk att det finns fel i kundbasen så att till exempel upplägg av kunder missas eller att kunder feldebiteras". Vi har tagit del av uppföljning av internkontrollen⁸, vilken inte ger uppfattning av att kontrollmomenten har direkt bäring på området.

4.3.2 Bedömning

Vår bedömning är att det inte finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar.

Vi konstaterar att det finns krav i styrande dokument avseende bolagets kontinuitetsplanering, till exempel kopplat till strukturen för informationssäkerhetsklassning samt externa regulatoriska krav. Vi kan samtidigt konstatera att arbetet på flera håll inte har genomförts i tillräcklig utsträckning vilket bolagsstyrelsen inte har uppmärksammat genom intern kontroll eller annan uppföljning. Angivna kontrollmoment i internkontrollplanen visar att bolaget uppmärksammat risker med bäring på kontinuitetsplanering, men vi anser inte att detta är tillräckligt för att bolagsstyrelsen ska ha kontroll i frågan. Vi ser inte heller att det finns någon annan strukturerad eller dokumenterad uppföljning av området.

Därmed anser vi att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kontinuitet i samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser.

⁸ Delårsbokslut augusti 2024 Borgholm Energi

Borgholm Energi

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

5 Samlad bedömning och rekommendationer

Granskningen syftar till att bedöma om styrelsen för Borgholm Energi säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att bolagsstyrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår bedömning baseras på att vi i granskningen har tagit del av styrdokument och muntligt redovisade processer som beskriver hur arbetet med kontinuitetsplanering är tilltänkt att bedrivas. Vi kan se att arbetet delvis genomförs i linje med dessa, men kan också konstatera att efterlevnaden till de styrande dokumenten är bristfällig i väsentliga delar. Framför allt handlar det om att det saknas dokumenterade kontinuitetsplaner. Vi anser därtill att det saknas en övergripande styrning och kravställan av nivåer för kontinuitetsplaneringen. Vår bedömning är att denna i sitt grundutförande bör vara likvärdig i kommunkoncernen för att underlätta samordning och samverkan för samhällsviktig verksamhet. Bolagsstyrelsen bör därvid ta initiativ till dialog med ägaren om tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbete som komplement till det arbete som genomförs utifrån föreskrifter och rekommendationer från tillsynsmyndigheter och branschorganisationer.

Vi bedömer att det finns behov av att tydliggöra ansvar för uppföljning av kontinuitetsplaneringen så att bolagsstyrelsen kan tillse en tillräcklig uppföljning och rapportering både för egen del, men även som del i rapportering till ägaren.

I det följande redovisas våra bedömningar och rekommendationer kopplat till revisionsfrågorna.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **bolagsstyrelsen** att:

- Fastställa och besluta om kontinuitetsplaner för samhällsviktig verksamhet
- Ta initiativ till dialog med ägaren om tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbetet så att de interna styrdokumenterna efterlevs
- Säkerställa att kontinuitetsplanering genomförs i enlighet med interna och externa krav på samhällsviktig verksamhet
- Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig
- Överväga att etablera servicenivåöverenskommelser för samhällsviktig verksamhets informationssystem när detta är tillämpligt, detta i syfte att höja beredskapen
- Initiera dialog med ägaren om behovet av intern jourverksamhet för it-verksamheten
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar

Borgholm Energi

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Datum som ovan

KPMG AB

Jenny Thörn

Verksamhetsrevisor

Sofie Ernerudh

Verksamhetsrevisor

Fredrik Ottosson

Kundansvarig och certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Rapport

Borgholms kommun

KPMG AB

2024-10-30

Antal sidor 17

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod	6
3	Inledning	8
4	Resultat av granskningen	9
4.1	Riskbedömning och planering för it-avbrott	9
4.2	Tillgänglighet till informationssystem och redundans	12
4.3	Intern kontroll	14
5	Samlad bedömning och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och socialnämnden inte har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vi har i granskningen har tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men detta görs med variation och har kommit olika långt inom verksamheterna. Enligt vår bedömning saknas kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter. Risken för it-bortfall och åtgärder för att kunna upprätthålla en acceptabel verksamhet vid dylika händelser har därmed inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer även att granskade verksamheter brister i efterlevnaden till styrande dokument då informationsklassning och riskbedömning av it-system inte genomförts eller saknar aktualitet. Dessa moment är nödvändiga som underlag för en ändamålsenlig kontinuitetsplanering.

Vår samlade bild är att det i nuläget saknas en tillräcklig kontroll och uppföljning så att arbetet bedrivs enligt den struktur som fastställts i styrdokument och den kravnivå för planering inför it-avbrott som risk- och sårbarhetsanalysen anger. Vi ser därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi ser i detta behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

I tabellen redovisar vi vår bedömning per revisionsfråga och revisionsobjekt.

Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?	
Kommunstyrelsen	Delvis
Socialnämnden	Delvis

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

2 Bakgrund

KPMG har av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna i Borgholms kommun fått i uppdrag att granska kommunens beredskap och planering för att säkerställa kontinuitet i verksamheter om kritiska it-säkerhetshändelser skulle inträffa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En god krisberedskap är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska stå väl rustade inför olika former av samhällsstörningar och för att klara av att hantera olika former av krissituationer. Förmåga att hantera it-säkerhetshändelser baseras även på att det finns ett systematiskt informationssäkerhetsarbete där hot och risker analyserats för att säkerhetsåtgärder ska anpassas efter dessa och skydda kommunens information och verksamhet.

Ett flertal offentliga organisationer har under de senaste åren utsatts för cyberattacker med stora konsekvenser som följd. Exempelvis har skyddsvärd information förlorats eller röjts till obehöriga eller så har den bristande hanteringen lett till att organisationer drabbats av ekonomisk skada eller förtroendeskada. Inledningsvis 2024 utsattes en större leverantör av serverdrift och molntjänster för en ransomware-attack vilken fått en allvarlig påverkan på ett stort antal statliga myndigheters, kommuners och regioners tillgång till sina informationssystem.

Inom ramen för det kommunala åtagandet finns en rad samhällsviktiga funktioner, vilka om de inte fungerar kan leda till skada för såväl enskilda individer som samhället i stort. Dessa funktioner behöver fungera varje dag även om incidenter inträffar och det för verksamheten är ett så kallat onormalt läge. Det ökande beroendet till it- och informationssystem leder till att ett bortfall av dessa kritiska tillgångar får större konsekvenser än tidigare. I det arbetet krävs väl genomarbetade, förankrade och testade kontinuitetsplaner för att upprätthålla verksamheterna vid sådana händelser.

Revisorerna bedömer att de negativa konsekvenserna vid en extraordinär händelse eller annan kris som betydande om det inte finns ändamålsenlig kontinuitetsplanering. Revisorerna drar därför slutsatsen att både sannolikheten för, och konsekvenserna av kritiska it-säkerhetshändelser är icke-försumbar och att arbetet med kontinuitetsplanering och reservrutiner behöver granskas.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
- Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?
- Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?
- Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?
- Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?
- Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?

2.2 Avgränsning

Granskningen har inte tagit del av underlag eller information som är säkerhetsskyddsklassade.

Granskningen har avsett kommunstyrelsen och socialnämnden.

Granskningen av kommunstyrelsen har avsett dels övergripande styrning och uppföljning, dels verksamhet inom ekonomifunktionen, måltidsverksamheten och i tillämpliga delar även it.

Granskningen av socialnämnden har avsett verksamheterna inom ordinärt boende samt kommunal hälso- och sjukvård.

För samtliga revisionsobjekt avgränsas stickprov av kontinuitetsplanering att omfatta kritiska processer med stort beroende till informationssystem.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

2.3 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och beredskap.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps vägledning för Risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245
- MSBFS 2015:5
- Lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (där detta är tillämbart)
- MSBFS 2018:8 Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga tjänster (där detta är tillämbart)
- MSB:s rekommendationer avseende Ledningssystem för informationssäkerhet
- Tillämbbara interna regelverk, policys och beslut

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning, intervjuer och stickprov.

Dokumentgranskning

Följande dokument har ingått i granskningen:

- Reglemente för styrelsen och nämnder
- Styrande dokument inom krisberedskap och informationssäkerhet
- Risk- och sårbarhetsanalys (informationsklass under säkerhetsskydd)
- Reservrutiner för berörda verksamheter

Intervjuer

Intervjuer har genomförts med:

- Kommunstyrelsens presidium
- 1 vice ordförande i socialnämnden
- Kommunchef
- Ekonomichef
- It-chef
- Säkerhetssamordnare
- Förvaltningschef socialnämnden

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

- Verksamhetsutvecklare socialnämnden
- Verksamhetschefer inom måltidsverksamheten, ordinärt boende, hälso- och sjukvården och VA.

Stickprov

Stickprov har gjorts av upprättade kontinuitetsplaner inom berörda revisionsobjekt och mot bakgrund av given avgränsning i de fall dylika underlag erhållits.

Samtliga intervjupersoner har getts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

Borholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

3 Inledning

Kommunens ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) med tillhörande förordning och föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Kommunen har ansvar att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och ha förmåga att hantera störningar och krishändelser inom dessa. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har definierat samhällsviktiga verksamheter som "*Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet*".

Arbetet med krisberedskap och extraordinära händelser tar sin utgångspunkt i en övergripande Risk- och sårbarhetsanalys som kommuner och regioner enligt lagkrav ska genomföra vid varje ny mandatperiod. En del i RSA-processen är att identifiera vilka samhällsviktiga verksamheter som kommunen bedriver samt att kontinuitetsplanera för dessa.

MSB har även gett ut råd för att säkra tillgången till organisationens information. I den framgår att kontinuitetshantering handlar om att planera för att verksamheten ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för.

Ofta är organisationens information nödvändig för att verksamheten ska kunna fungera. Information hanteras idag till stor del digitalt. Kontinuitetshanteringen behöver därför säkerställa tillgång till information och därmed it-resurser. Det kan exempelvis handla om verksamhetsspecifika och administrativa system, e-post, filer, molntjänster och hårdvara som PC, servrar, telefoner och nätverk.

Exempel på arbetssätt som kan behöva planeras är chatt- och videoverktyg för möten, e-post för kommunikation och för att förmedla information samt interna nätverk för att spara eller sprida information. Därtill kan det behövas alternativa arbetssätt i form av utskrivna kontaktlistor, lokala kopior av nödvändig information samt beskrivna rutiner för att övergå till alternativa sätt att bedriva den dagliga verksamheten om tillgång till it saknas.

Mot bakgrund av den ökande hotbilden för cyberattacker med risk att informationssystem och it-miljön inte är tillgänglig för de samhällsviktiga verksamheterna avgränsas denna granskning till kontinuitetsplanering och reservrutiner vid it-bortfall.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

4 Resultat av granskningen

4.1 Riskbedömning och planering för it-avbrott

Kommunfullmäktige har antagit Föreskrifter för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap och höjd beredskap¹ som reglerar och krävställer hantering av samhällsstörningar. Dokumentet gäller hela kommunkoncernen och stipulerar att kommunen ska ha en organisation som möjliggör samhällsviktig verksamhet att kunna bedrivas under minst en veckas tid vid samhällsstörning. Vidare anges att kommunen under varje mandatperiod ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys samt ta fram en utbildnings- och övningsplan som ska syfta till att kunna upprätthålla kommunens ledningsförmåga vid samhällsstörningar.

Vi har i granskningen tagit del av kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2023² (version där sekretessbelagda delar maskats). Dokumentet pekar ut långvarigt IT-avbrott som en typhändelse med risk för allvarliga konsekvenser, där vård och omsorg och teknisk service nämns som kritiskt utsatta. Enligt RSA-dokumentet är krisplaner och kontinuitetshantering av vikt för dessa verksamheter, vilket konstaterats till följd av ett tidigare långvarigt elbortfall.

Inom kommunen finns också informationssäkerhetspolicy³ och Informationssäkerhetsinstruktioner förvaltning⁴ som reglerar kontinuitetsplanering för enskilda it-system.

Härigenom finns styrande dokument som krävställer kontinuitetsplanering ur såväl ett krisberedskapsperspektiv som utifrån informationssäkerhetsarbete. Inriktningen på kontinuitetsplanering förtydligas i intervjuer där det framförs att arbetet i första hand kopplar till verksamhetsrisker och planering som krävs för att kunna upprätthålla verksamhet i ett läge med höjd beredskap och krigsberedskap. Kontinuitetsplanering ska vara en del av beredskapsplaneringen, enligt intervjuade.

Arbetet med kontinuitetsplanering samordnas via ett nätverk med funktioner från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, tekniska avdelningen, Borgholm Energi samt kommundirektör. Grupperingen leds av säkerhetssamordnare och beskrivs ha satts samman delvis i syfte att kunna hantera gemensamma beroenden verksamheter emellan.

Den bild som ges är att de övergripande ramarna för kontinuitetsarbetet har etablerats, och att nästa steg är respektive verksamhets arbete med att ta fram dokumenterade kontinuitetsplaner. De intervjuade anger vidare att arbetet prioriterats till den samhällsviktiga verksamheten. Kontinuitetsarbetet beskrivs ha katalyserats av incidenten med elbortfall vilket nämnts ovan. Därtill uppges det ha skett en perspektivförskjutning där kontinuitetsplanering tidigare genomförts utifrån en krisberedskapskontext, men där arbetet numera genomförs utifrån ett krigsberedskapsperspektiv.

¹ Beslutad 2023-12-11

² Kommunfullmäktige 2023-09-18

³ 2019-01-02

⁴ 2018-12-28

4.1.1

Kontinuitetsplaner och kritiska beroenden till informationssystem

I RSA 2023 beskrivs processen för RSA-arbetet översiktligt. Här framgår att förvaltningarna och bolagen följt upp tidigare RSA från 2019 och åtgärdat brister samt genomfört verksamhetsbaserade risk- och sårbarhetsanalyser. Närmare konkretiseras inte former för det faktiska arbetet. Intervjuade verksamhetsföreträdare beskriver muntligen att arbetet följer vedertagen metodik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Genomförande uppges följa en metodik där säkerhetssamordnare faciliterar ett scenariobaserat kontinuitetsplaneringsarbete inom respektive verksamhet. Då granskningen genomfördes fanns inget uttalat krav när kontinuitetsplanerna ska vara färdigställda.

Utöver respektive verksamhets arbete uppges att kommunledningen 2021 gjorde en prioritering av kommunens tio viktigaste it-system. Enligt de intervjuade ska listan tjäna som vägledning för it-avdelningen i händelse av it-bortfall och situationer som kräver en återgångsprioritering. I avsnitt 4.2 fördjupas iakttagelser om åtgärder och planering för de kritiska beroenden till informationssystem som har gjorts i kontinuitetsplaneringen.

I granskningen har ingått att göra stickprov av underlag för kontinuitetsplanering för att kontrollera om kritiska beroenden till informationssystem har ingått i analys och planering.

Resultat av stickproven framgår enligt nedan tabell:

Ansvarig nämnd	Verksamhet	Kontinuitetsplan finns	Risk för it-avbrott har inkluderats	Kritiska informationssystem är identifierade
Kommunstyrelsen	Ekonomifunktion	Nej	Delvis	Delvis
Kommunstyrelsen	Måltids-verksamheten	Nej	Nej	Nej
Socialnämnden	Hemtjänst/kommunal hälso- och sjukvård	Nej	Delvis	Delvis

Figuren visar tabell med stickprov avseende underlag för kontinuitetsplanering.

Kommentar till resultat av stickprov

Som vi tidigare nämnt pågår aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom flera verksamheter, vilket vidareutvecklas i intervjuer där översiktliga beskrivningar av kontinuitetsprocesser ges muntligen. Processerna konstateras av de intervjuade vara ofullständiga och därmed inte färdiga att dokumentera. Därtill får vi bild av att arbetet kommit olika långt inom de granskade verksamheterna, men att dokumenterade kontinuitetsplaner saknas hos samtliga. Nedan redogör vi för utfallet av stickprovsgranskningen av kontinuitetsplaner.

Commented [E51]: •Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
•Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Ekonomifunktionen

Intervjuade uppger att framtagande av kontinuitetsplan tar avstamp i it-bortfall för it-system för utbetalning av ekonomiskt bistånd och löner. Dessa processer och system har identifierats som verksamhetskritiska.

Måltidsverksamheten

Har inte identifierat kritiska beroenden till it-system. I intervju uppges att verksamheten använder ett fåtal system varför frågeställningen inte setts som nödvändig att beakta. Intervjuade konstaterar dock att måltidsverksamheten har kritiska verksamhetsberoenden till andra verksamheter.

Socialförvaltningen

Arbetet beskrivs utgå från ett läge med höjd beredskap, varvid förvaltningen gjort en behovsanalys för att prioritera vilka processer som behöver kontinuitetsplaneras. Analys av kritiska system uppges också ha genomförts. Hittills beskrivs arbetet ha gjorts på övergripande nivå medan det framgent ska förankras och konkretiseras inom berörda verksamheter. Enligt de intervjuade ska dokumenterade kontinuitetsplaner påbörjas under hösten 2024 för att vara färdiga under 2025.

4.1.2 Övning

Det har enligt intervjuer inte skett någon planerad övning med specifikt fokus på it-avbrott i kommunen.

4.1.3 Bedömning

Vår bedömning är att det inte finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag inom kommunstyrelsen eller socialnämnden.

Vi har i granskningen tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men det görs med variation och har kommit olika långt. I nuläget saknas dokumenterade kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter.

Att det i stora delar finns en gemensam systematik och samordning av arbetet främjar likriktning av arbetet. Dock bedömer vi att kommunstyrelsen behöver kravställa nivåer och genomförande av kontinuitetsplanering på ett tydligare sätt. Berörda nämnder bör även tillse att de samhällsviktiga verksamheterna prioriterar arbetet med kontinuitetsplanering, i enlighet med interna styrdokument. Att samtliga kommunens verksamheter bedriver arbetet utifrån en gemensam planering är en avgörande faktor för att en fungerande samverkan ska finnas, exempelvis avseende kritiska beroenden över förvaltnings- och verksamhetsgränserna.

Vår bedömning är att kritiska beroenden till informationssystem delvis beaktats i kontinuitetsplanering för socialnämnden samt delvis beaktats inom kommunstyrelsen.

Även om inga dokumenterade kontinuitetsplaner fanns vid tid för granskningen är vår bedömning att samtliga granskade verksamheter förutom måltidsverksamheten i viss

11

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

utsträckning beaktat kritiska beroenden till informationssystem i de processer som genomförts i arbetet med att upprätta en dokumenterad planering. Oberoende av hur många system som används anser vi att analys av kritiska beroenden behöver göras för att ge en fullständig bild över vilka åtgärder som krävs för att upprätthålla kontinuitet vid it-bortfall.

Vår bedömning är att övningar inte har genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig.

Övning är viktigt i syfte att säkerställa en tillräcklig kontinuitetsplanering för it-avbrott, varför vi anser att kommunstyrelsen behöver tillse att sådan genomförs med avseende på samtliga verksamheter.

4.2 Tillgänglighet till informationssystem och redundans

4.2.1 Analys och bedömningar av skyddsbehov och krav på tillgänglighet

Kommunens informationssäkerhetspolicy anger inriktning av informationssäkerhetsarbetet på övergripande nivå. Ur ett systemperspektiv konkretiseras detta i Instruktion för förvaltning där krav på informationsklassning, riskanalys och kontinuitetsplanering pekas ut som delar i kommunens systematiska informationssäkerhetsarbete.

I granskningen har ingått att analysera huruvida underlag för kontinuitetsplanering innefattar bedömningar över kritiska verksamhetssystem och informationstillgångar samt redundans. Avseende reservrutiner finns det rutiner som är kopplade till den kravställan som verksamheten ställer mot leverantör eller interna it-avdelningen på exempelvis underhåll, beredskap och svarstid på incidenter. Med extern leverantör är detta ett formellt avtal, kallat SLA (service level agreement). Den överenskommelse som finns enligt SLA eller motsvarande interna it-drift är en del av att säkerställa kontinuiteten. Krav på att sådan ska upprättas ställs i Instruktion för förvaltning.

I tabellen på nästa sida redovisas hur granskade verksamheter bedömt informationstillgångar och kritiska verksamhetssystem, samt om SLA finns. Som tidigare konstaterats saknas dokumenterade kontinuitetsplaner varför nedanstående uppgifter endast baseras på muntlig information.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

Ansvarig nämnd	Verksamhet och antal verksamhetskritiska system	Informationsklassning finns och är aktuell	Åtgärder har vidtagits utifrån analys	SLA finns
Kommunstyrelsen	Ekonomiavdelningen 2 system	Nej	Nej	Delvis
Kommunstyrelsen	Måltidsverksamheten Har ej identifierat verksamhetskritiska system	Nej	Nej	Nej
Socialnämnden	Hemtjänst/kommunal hälso- och sjukvård Har identifierat verksamhetskritiska system	Nej	Nej	Delvis

Kommentar till granskning av systemdokumentation

Då alltför detaljerade uppgifter om system tillsammans med bedömningar av risker och sårbarheter kan utsätta kommunen för risk väljer vi att i rapporten endast redogöra för iakttagelser på en övergripande nivå.

Med undantag för måltidsverksamheten som inte genomfört informationsklassningar i någon utsträckning får vi bild av att informationsklassningar genomfördes av granskade verksamheter runt år 2020. Genomförandet av klassning beskrivs som en engångshändelse snarare än som ett delmoment i ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och arbetet inkluderade inte riskanalyser vilket är en väsentlig del i processen för att fastställa vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga.

Vi delges att SLA finns för system som driftas av extern leverantör, vilket är fallet inom ekonomiavdelningen och socialförvaltningen. Internt har inte överenskommelser om driftnivåer fastställts mellan berörd verksamhet och it-avdelningen. It-avdelningen uppges även sakna jour- och beredskapsbemanning.

4.2.2 Reservrutiner

En del i att säkerställa verksamhetens kontinuitet är en planering för att upprätthålla verksamheten vid ett it-avbrott. Detta kan ske exempelvis genom manuella instruktioner eller rutiner för medarbetare vid bortfall av kritiska system eller funktioner i system eller genom olika sätt tekniska reservåtgärder i verksamheten.

Vår dokumentationsgenomgång visar att socialförvaltningen har ett fåtal dokumenterade rutiner som i viss utsträckning inkluderar manuell hantering vid it-bortfall. I övrigt beskrivs ickedokumenterade manuella rutiner muntligen av socialförvaltningen, ekonomiavdelningen och måltidsverksamheten.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

4.2.3 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder inte har identifierats eller vidtagits för att säkerställa kontinuiteten inom kommunstyrelsens eller socialnämndens granskade verksamheter.

Aktuella informationsklassningar och riskanalyser utgör grund för att bedöma risker, konsekvenser och skyddsnivåer för bland annat aspekten tillgänglighet. Då detta endera inte genomförts alls, eller saknar aktualitet, saknas tillräckliga underlag för att påbörja åtgärder och planering.

En betydelsefull kontinuitetsbefrämjande åtgärd är jourberedskap för it-händelser och förmåga att bedöma misstänkta eller pågående incidenter i tidigt skede. Vi anser att avsaknad av intern it-beredskap innebär en risk för möjligheten att upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamhet och ser därigenom behov att nuvarande beredskap utvärderas i förhållande till behov som de samhällsviktiga verksamheter identifierar i arbetet med riskhantering och kontinuitetsplanering.

Vår bedömning är att det inte finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem.

Vi konstaterar att åtgärder har vidtagits med kravställning i förhållande till externa leverantörer men att det internt i nuläget inte finns förutsättningar för högre beredskap eller jour. Då aktuell informationsklassning inte genomförts bedömer vi även att det saknas tillräckliga underlag för upprättade SLA, då behov av säkerhetsåtgärder inte utgår från aktuell riskbedömning.

4.3 Intern kontroll

4.3.1 Kommunstyrelsens och socialnämndens kontroll avseende kontinuitetsplaneringen

I granskningen har det framkommit att det idag inte finns någon strukturerad uppföljning av kontinuitetsplaneringen i kommunen, varken inom kommunstyrelsen eller socialnämnden. Den uppföljning som görs beskrivs ske inom ramen för krigsberedskapsplanering och avrapporteras i första hand som muntlig information från kommundirektör till kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunstyrelsens internkontrollplan⁵ har vidare ett riskmoment med bäring på området ("Risk att kommunen utsätts för cyberattack/skadlig kod"), som framförs ha genererat uppföljning utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

Inga av de förtroendevalda som vi intervjuat ser behov av ökad delaktighet i kontinuitetsplanering, till exempel i form av beslut eller uppföljning. Motivering är att frågan till största del ses som en verksamhetsfråga.

⁵ Verksamhetsplan med budget 2024 och plan 2025-2027, KS 2023-12-19

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

4.3.2 Bedömning

Vår bedömning är att det inte finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar. Bedömningen avser både kommunstyrelsen och socialnämnden.

Vi konstaterar att det finns krav i styrande dokument avseende samtliga verksamheters kontinuitetsplanering till exempel kopplat till strukturen för informationssäkerhetsanalys och tillhörande åtgärder samt att kontinuitetsplanering ska göras med hänsyn till it-bortfall. Vi kan samtidigt konstatera att arbetet på flera håll inte har genomförts i tillräcklig utsträckning vilket vare sig kommunstyrelsen eller socialnämnden har uppmärksammat genom intern kontroll eller annan uppföljning. Vi anser inte heller att kontrollmomentet i kommunstyrelsens internkontrollplan är tillräckligt för att kommunstyrelsen ska kunna säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser.

Som vi bedömt i tidigare avsnitt så har inte heller nuvarande beredskap testats eller övats genom planerade krisövningar för att utvärdera att den är tillräcklig. Sammantaget ser vi därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi konstaterar att det finns behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

5 Samlad bedömning och rekommendationer

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och socialnämnden inte har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vi har i granskningen har tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men detta görs med variation och har kommit olika långt inom verksamheterna. Enligt vår bedömning saknas kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter. Risken för it-bortfall och åtgärder för att kunna upprätthålla en acceptabel verksamhet vid dylika händelser har därmed inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer även att granskade verksamheter brister i efterlevnaden till styrande dokument då informationsklassning och riskbedömning av it-system inte genomförts eller saknar aktualitet. Dessa moment är nödvändiga som underlag för en ändamålsenlig kontinuitetsplanering.

Vår samlade bild är att det i nuläget saknas en tillräcklig kontroll och uppföljning så att arbetet bedrivs enligt den struktur som fastställts i styrdokument och den kravnivå för planering inför it-avbrott som risk- och sårbarhetsanalysen anger. Vi ser därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi ser i detta behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Säkerställa tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbete inom kommunkoncernen
- Fastställa och besluta om förvaltningsövergripande kontinuitetsplan
- Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering
- Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig
- Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på aktuell informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som styrelsen ansvarar för

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-10-30

- Överväga att etablera servicenivåöverenskommelser för samhällsviktig verksamhets informationssystem när detta är tillämpligt, detta i syfte att höja beredskapen
- Utvärdera behov av intern jourverksamhet för it-verksamheten i förhållande till de samhällsviktiga verksamheternas behov
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar
- Följ upp kontinuitetsplaneringen för kritiska it-säkerhetshändelser i de egna verksamheterna enligt en beslutad kommunövergripande systematik

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **socialnämnden** att:

- Fastställa och besluta om förvaltningsövergripande kontinuitetsplan
- Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering
- Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som nämnden ansvarar för
- Säkerställa att SLA baseras på aktuella informationsklassningar och riskbedömningar
- Tillse att övningar som genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräckliga
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar

Datum som ovan

KPMG AB

Jenny Thörn

Verksamhetsrevisor

Sofie Ernerudh

Verksamhetsrevisor

Fredrik Ottosson

*Kundansvarig och certifierad
kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Socialnämnden för yttrande
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Kommunens revisorer har låtit genomföra en granskning om kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning är att socialnämnden inte har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vi har i granskningen har tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men detta görs med variation och har kommit olika långt inom verksamheterna. Enligt vår bedömning saknas kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter. Risker för it-bortfall och åtgärder för att kunna upprätthålla en acceptabel verksamhet vid dylika händelser har därmed inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer även att granskade verksamheter brister i efterlevnaden till styrande dokument då informationsklassning och riskbedömning av it-system inte genomförts eller saknar aktualitet. Dessa moment är nödvändiga som underlag för en ändamålsenlig kontinuitetsplanering.

Vår samlade bild är att det i nuläget saknas en tillräcklig kontroll och uppföljning så att arbetet bedrivs enligt den struktur som fastställts i styrdokument och den kravnivå för planering inför it-avbrott som risk- och sårbarhetsanalysen anger. Vi ser därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi ser i detta behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden nedanstående.

- Fastställa och besluta om förvaltningsövergripande kontinuitetsplan
- Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering
- Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som nämnden ansvarar för
- Säkerställa att SLA baseras på aktuella informationsklassningar och riskbedömningar
- Tillse att övningar som genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräckliga
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar

Revisorerna ställer sig bakom de bedömningar och rekommendationer som görs i revisionsrapporten och önskar svar på dessa från socialnämnden senast den 15 januari 2025

Bilaga:

Revisionsrapport – Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser, oktober 2024

Jan-Olof Olsson
Ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JAN-OLOF OLSSON

Undertecknare

Serienummer: ae20764c8b5cb5[...]cf2822c631879

IP: 78.79.xxx.xxx

2024-11-05 13:30:10 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Borgholm Energi för yttrande
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Lekmannarevisorerna i Borgholm Energi har låtit genomföra en granskning om kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att bolagsstyrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår bedömning baseras på att vi i granskningen har tagit del av styrdokument och muntligt redovisade processer som beskriver hur arbetet med kontinuitetsplanering är tilltänkt att bedrivas. Vi kan se att arbetet delvis genomförs i linje med dessa, men kan också konstatera att efterlevnaden till de styrande dokumenten är bristfällig i väsentliga delar. Framför allt handlar det om att det saknas dokumenterade kontinuitetsplaner. Vi anser därtill att det saknas en övergripande styrning och kravställen av nivåer för kontinuitetsplaneringen. Vår bedömning är att denna i sitt grundutförande bör vara likvärdig i kommunkoncernen för att underlätta samordning och samverkan för samhällsviktig verksamhet. Bolagsstyrelsen bör därvid ta initiativ till dialog med ägaren om tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbete som komplement till det arbete som genomförs utifrån föreskrifter och rekommendationer från tillsynsmyndigheter och branschorganisationer.

Vi bedömer att det finns behov av att tydliggöra ansvar för uppföljning av kontinuitetsplaneringen så att bolagsstyrelsen kan tillse en tillräcklig uppföljning och rapportering både för egen del, men även som del i rapportering till ägaren.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi styrelsen nedanstående.

- Fastställa och besluta om kontinuitetsplaner för samhällsviktig verksamhet
- Ta initiativ till dialog med ägaren om tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbetet så att de interna styrdokumenterna efterlevs
- Säkerställa att kontinuitetsplanering genomförs i enlighet med interna och externa krav på samhällsviktig verksamhet
- Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig

- Överväga att etablera servicenivåöverenskommelser för samhällsviktig verksamhets informationssystem när detta är tillämpligt, detta i syfte att höja beredskapen
- Initiera dialog med ägaren om behovet av intern jourverksamhet för it-verksamheten
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar

Revisorerna ställer sig bakom de bedömningar och rekommendationer som görs i revisionsrapporten och önskar svar på dessa från styrelsen senast den 13 februari 2025.

Bilaga:

Revisionsrapport – Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser, oktober 2024

Jan-Olof Olsson
Ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JAN-OLOF OLSSON

Undertecknare

Serienummer: ae20764c8b5cb5[...]cf2822c631879

IP: 78.79.xxx.xxx

2024-11-05 13:36:29 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstäplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

Rapport

Borgholms kommun

KPMG AB

2024-05-17

Antal sidor 17

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-05-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod	6
3	Inledning	8
4	Resultat av granskningen	9
4.1	Riskbedömning och planering för it-avbrott	9
4.2	Tillgänglighet till informationssystem och redundans	12
4.3	Intern kontroll	14
5	Samlad bedömning och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och socialnämnden inte har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vi har i granskningen har tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men detta görs med variation och har kommit olika långt inom verksamheterna. Enligt vår bedömning saknas kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter. Risken för it-bortfall och åtgärder för att kunna upprätthålla en acceptabel verksamhet vid dylika händelser har därmed inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer även att granskade verksamheter brister i efterlevnaden till styrande dokument då informationsklassning och riskbedömning av it-system inte genomförts eller saknar aktualitet. Dessa moment är nödvändiga som underlag för en ändamålsenlig kontinuitetsplanering.

Vår samlade bild är att det i nuläget saknas en tillräcklig kontroll och uppföljning så att arbetet bedrivs enligt den struktur som fastställts i styrdokument och den kravnivå för planering inför it-avbrott som risk- och sårbarhetsanalysen anger. Vi ser därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi ser i detta behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

I tabellen redovisar vi vår bedömning per revisionsfråga och revisionsobjekt.

Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?	
Kommunstyrelsen	Delvis
Socialnämnden	Delvis

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-05-17

Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej
Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?	
Kommunstyrelsen	Nej
Socialnämnden	Nej

2 Bakgrund

KPMG har av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna i Borgholms kommun fått i uppdrag att granska kommunens beredskap och planering för att säkerställa kontinuitet i verksamheter om kritiska it-säkerhetshändelser skulle inträffa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En god krisberedskap är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska stå väl rustade inför olika former av samhällsstörningar och för att klara av att hantera olika former av krissituationer. Förmåga att hantera it-säkerhetshändelser baseras även på att det finns ett systematiskt informationssäkerhetsarbete där hot och risker analyserats för att säkerhetsåtgärder ska anpassas efter dessa och skydda kommunens information och verksamhet.

Ett flertal offentliga organisationer har under de senaste åren utsatts för cyberattacker med stora konsekvenser som följd. Exempelvis har skyddsvärd information förlorats eller röjts till obehöriga eller så har den bristande hanteringen lett till att organisationer drabbats av ekonomisk skada eller förtroendeskada. Inledningsvis 2024 utsattes en större leverantör av serverdrift och molntjänster för en ransomware-attack vilken fått en allvarlig påverkan på ett stort antal statliga myndigheters, kommuners och regioners tillgång till sina informationssystem.

Inom ramen för det kommunala åtagandet finns en rad samhällsviktiga funktioner, vilka om de inte fungerar kan leda till skada för såväl enskilda individer som samhället i stort. Dessa funktioner behöver fungera varje dag även om incidenter inträffar och det för verksamheten är ett så kallat onormalt läge. Det ökande beroendet till it- och informationssystem leder till att ett bortfall av dessa kritiska tillgångar får större konsekvenser än tidigare. I det arbetet krävs väl genomarbetade, förankrade och testade kontinuitetsplaner för att upprätthålla verksamheterna vid sådana händelser.

Revisorerna bedömer att de negativa konsekvenserna vid en extraordinär händelse eller annan kris som betydande om det inte finns ändamålsenlig kontinuitetsplanering. Revisorerna drar därför slutsatsen att både sannolikheten för, och konsekvenserna av kritiska it-säkerhetshändelser är icke-försumbar och att arbetet med kontinuitetsplanering och reservrutiner behöver granskas.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
- Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?
- Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?
- Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?
- Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?
- Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?

2.2 Avgränsning

Granskningen har inte tagit del av underlag eller information som är säkerhetsskyddsklassade.

Granskningen har avsett kommunstyrelsen och socialnämnden.

Granskningen av kommunstyrelsen har avsett dels övergripande styrning och uppföljning, dels verksamhet inom ekonomifunktionen, måltidsverksamheten och i tillämpliga delar även it.

Granskningen av socialnämnden har avsett verksamheterna inom ordinärt boende samt kommunal hälso- och sjukvård.

För samtliga revisionsobjekt avgränsas stickprov av kontinuitetsplanering att omfatta kritiska processer med stort beroende till informationssystem.

2.3 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och beredskap.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps vägledning för Risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245
- MSBFS 2015:5
- Lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (där detta är tillämbart)
- MSBFS 2018:8 Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga tjänster (där detta är tillämbart)
- MSB:s rekommendationer avseende Ledningssystem för informationssäkerhet
- Tillämbbara interna regelverk, policys och beslut

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning, intervjuer och stickprov.

Dokumentgranskning

Följande dokument har ingått i granskningen:

- Reglemente för styrelsen och nämnder
- Styrande dokument inom krisberedskap och informationssäkerhet
- Risk- och sårbarhetsanalys (informationsklass under säkerhetsskydd)
- Reservrutiner för berörda verksamheter

Intervjuer

Intervjuer har genomförts med:

- Kommunstyrelsens presidium
- 1 vice ordförande i socialnämnden
- Kommunchef
- Ekonomichef
- It-chef
- Säkerhetssamordnare
- Förvaltningschef socialnämnden

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-05-17

- Verksamhetsutvecklare socialnämnden
- Verksamhetschefer inom måltidsverksamheten, ordinärt boende, hälso- och sjukvården och VA.

Stickprov

Stickprov har gjorts av upprättade kontinuitetsplaner inom berörda revisionsobjekt och mot bakgrund av given avgränsning i de fall dylika underlag erhållits.

Samtliga intervjupersoner har getts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Inledning

Kommunens ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) med tillhörande förordning och föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Kommunen har ansvar att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och ha förmåga att hantera störningar och krishändelser inom dessa. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har definierat samhällsviktiga verksamheter som *"Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet"*.

Arbetet med krisberedskap och extraordinära händelser tar sin utgångspunkt i en övergripande Risk- och sårbarhetsanalys som kommuner och regioner enligt lagkrav ska genomföra vid varje ny mandatperiod. En del i RSA-processen är att identifiera vilka samhällsviktiga verksamheter som kommunen bedriver samt att kontinuitetsplanera för dessa.

MSB har även gett ut råd för att säkra tillgången till organisationens information. I den framgår att kontinuitetshantering handlar om att planera för att verksamheten ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för.

Ofta är organisationens information nödvändig för att verksamheten ska kunna fungera. Information hanteras idag till stor del digitalt. Kontinuitetshandlingen behöver därför säkerställa tillgång till information och därmed it-resurser. Det kan exempelvis handla om verksamhetsspecifika och administrativa system, e-post, filer, molntjänster och hårdvara som PC, servrar, telefoner och nätverk.

Exempel på arbetssätt som kan behöva planeras är chatt- och videoverktyg för möten, e-post för kommunikation och för att förmedla information samt interna nätverk för att spara eller sprida information. Därtill kan det behövas alternativa arbetssätt i form av utskrivna kontaktlistor, lokala kopior av nödvändig information samt beskrivna rutiner för att övergå till alternativa sätt att bedriva den dagliga verksamheten om tillgång till it saknas.

Mot bakgrund av den ökande hotbilden för cyberattacker med risk att informationssystem och it-miljön inte är tillgänglig för de samhällsviktiga verksamheterna avgränsas denna granskning till kontinuitetsplanering och reservrutiner vid it-bortfall.

4 Resultat av granskningen

4.1 Riskbedömning och planering för it-avbrott

Kommunfullmäktige har antagit Föreskrifter för Borgholms kommuns arbete med krisberedskap och höjd beredskap¹ som reglerar och kravställer hantering av samhällsstörningar. Dokumentet gäller hela kommunkoncernen och stipulerar att kommunen ska ha en organisation som möjliggör samhällsviktig verksamhet att kunna bedrivas under minst en veckas tid vid samhällsstörning. Vidare anges att kommunen under varje mandatperiod ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys samt ta fram en utbildnings- och övningsplan som ska syfta till att kunna upprätthålla kommunens ledningsförmåga vid samhällsstörningar.

Vi har i granskningen tagit del av kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2023² (version där sekretessbelagda delar maskats). Dokumentet pekar ut långvarigt IT-avbrott som en typhändelse med risk för allvarliga konsekvenser, där vård och omsorg och teknisk service nämns som kritiskt utsatta. Enligt RSA-dokumentet är krisplaner och kontinuitetsplanering av vikt för dessa verksamheter, vilket konstaterats till följd av ett tidigare långvarigt elbortfall.

Inom kommunen finns också informationssäkerhetspolicy³ och Informationssäkerhetsinstruktioner förvaltning⁴ som reglerar kontinuitetsplanering för enskilda it-system.

Härigenom finns styrande dokument som kravställer kontinuitetsplanering ur såväl ett krisberedskapsperspektiv som utifrån informationssäkerhetsarbete. Inriktningen på kontinuitetsplanering förtydligas i intervjuer där det framförs att arbetet i första hand kopplar till verksamhetsrisker och planering som krävs för att kunna upprätthålla verksamhet i ett läge med höjd beredskap och krigsberedskap. Kontinuitetsplanering ska vara en del av beredskapsplaneringen, enligt intervjuade.

Arbetet med kontinuitetsplanering samordnas via ett nätverk med funktioner från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, tekniska avdelningen, Borgholm Energi samt kommundirektör. Grupperingen leds av säkerhetssamordnare och beskrivs ha satts samman delvis i syfte att kunna hantera gemensamma beroenden verksamheter emellan.

Den bild som ges är att de övergripande ramarna för kontinuitetsarbetet har etablerats, och att nästa steg är respektive verksamhets arbete med att ta fram dokumenterade kontinuitetsplaner. De intervjuade anger vidare att arbetet prioriterats till den samhällsviktiga verksamheten. Kontinuitetsarbetet beskrivs ha katalyserats av incidenten med elbortfall vilket nämnts ovan. Därtill uppges det ha skett en perspektivförskjutning där kontinuitetsplanering tidigare genomförts utifrån en krisberedskapskontext, men där arbetet numera genomförs utifrån ett krigsberedskapsperspektiv.

¹ Beslutad 2023-12-11

² Kommunfullmäktige 2023-09-18

³ 2019-01-02

⁴ 2018-12-28

4.1.1 Kontinuitetsplaner och kritiska beroenden till informationssystem

I RSA 2023 beskrivs processen för RSA-arbetet översiktligt. Här framgår att förvaltningarna och bolagen följt upp tidigare RSA från 2019 och åtgärdat brister samt genomfört verksamhetsbaserade risk- och sårbarhetsanalyser. Närmare konkretiseras inte former för det faktiska arbetet. Intervjuade verksamhetsföreträdare beskriver muntligen att arbetet följer vedertagen metodik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Genomförande uppges följa en metodik där säkerhetssamordnare faciliterar ett scenariobaserat kontinuitetsplaneringsarbete inom respektive verksamhet. Då granskningen genomfördes fanns inget uttalat krav när kontinuitetsplanerna ska vara färdigställda.

Utöver respektive verksamhets arbete uppges att kommunledningen 2021 gjorde en prioritering av kommunens tio viktigaste it-system. Enligt de intervjuade ska listan tjäna som vägledning för it-avdelningen i händelse av it-bortfall och situationer som kräver en återgångsprioritering. I avsnitt 4.2 fördjupas iakttagelser om åtgärder och planering för de kritiska beroenden till informationssystem som har gjorts i kontinuitetsplaneringen.

I granskningen har ingått att göra stickprov av underlag för kontinuitetsplanering för att kontrollera om kritiska beroenden till informationssystem har ingått i analys och planering.

Resultat av stickproven framgår enligt nedan tabell:

Ansvarig nämnd	Verksamhet	Kontinuitetsplan finns	Risk för it-avbrott har inkluderats	Kritiska informationssystem är identifierade
Kommunstyrelsen	Ekonomifunktion	Nej	Delvis	Delvis
Kommunstyrelsen	Måltids-verksamheten	Nej	Nej	Nej
Socialnämnden	Hemtjänst/kommunal hälso- och sjukvård	Nej	Delvis	Delvis

Figuren visar tabell med stickprov avseende underlag för kontinuitetsplanering.

Kommentar till resultat av stickprov

Som vi tidigare nämnt pågår aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom flera verksamheter, vilket vidareutvecklas i intervjuer där översiktliga beskrivningar av kontinuitetsprocesser ges muntligen. Processerna konstateras av de intervjuade vara ofullständiga och därmed inte färdiga att dokumentera. Därtill får vi bild av att arbetet kommit olika långt inom de granskade verksamheterna, men att dokumenterade kontinuitetsplaner saknas hos samtliga. Nedan redogör vi för utfallet av stickprovsgranskningen av kontinuitetsplaner.

Ekonomifunktionen

Intervjuade uppger att framtagande av kontinuitetsplan tar avstamp i it-bortfall för it-system för utbetalning av ekonomiskt bistånd och löner. Dessa processer och system har identifierats som verksamhetskritiska.

Måltidsverksamheten

Har inte identifierat kritiska beroenden till it-system. I intervju uppges att verksamheten använder ett fåtal system varför frågeställningen inte setts som nödvändig att beakta. Intervjuade konstaterar att måltidsverksamheten har kritiska verksamhetsberoenden till andra verksamheter, och att arbete med kontinuitetsplanering behöver ske i samverkansformer.

Socialförvaltningen

Arbetet beskrivs utgå från ett läge med höjd beredskap, varvid förvaltningen gjort en behovsanalys för att prioritera vilka processer som behöver kontinuitetsplaneras. Analys av kritiska system uppges också ha genomförts. Hittills beskrivs arbetet ha gjorts på övergripande nivå medan det framgent ska förankras och konkretiseras inom berörda verksamheter. Enligt de intervjuade ska dokumenterade kontinuitetsplaner påbörjas under hösten 2024 för att vara färdiga under 2025.

4.1.2 Övning

Det har enligt intervjuer inte skett någon planerad övning med specifikt fokus på it-avbrott i kommunen.

4.1.3 Bedömning

Vår bedömning är att det inte finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag inom kommunstyrelsen eller socialnämnden.

Vi har i granskningen tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men det görs med variation och har kommit olika långt. I nuläget saknas dokumenterade kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter.

Att det i stora delar finns en gemensam systematik och samordning av arbetet främjar likriktning av arbetet. Dock bedömer vi att kommunstyrelsen behöver kravställa nivåer och genomförande av kontinuitetsplanering på ett tydligare sätt. Berörda nämnder bör även tillse att de samhällsviktiga verksamheterna prioriterar arbetet med kontinuitetsplanering, i enlighet med interna styrdokument. Att samtliga kommunens verksamheter bedriver arbetet utifrån en gemensam planering är en avgörande faktor för att en fungerande samverkan ska finnas, exempelvis avseende kritiska beroenden över förvaltnings- och verksamhetsgränserna.

Vår bedömning är att kritiska beroenden till informationssystem delvis beaktats i kontinuitetsplanering för socialnämnden samt delvis beaktats inom kommunstyrelsen.

2024-05-17

Även om inga dokumenterade kontinuitetsplaner fanns vid tid för granskningen är vår bedömning att samtliga granskade verksamheter förutom måltidsverksamheten i viss utsträckning beaktat kritiska beroenden till informationssystem i de processer som genomförts i arbetet med att upprätta en dokumenterad planering. Oberoende av hur många system som används anser vi att analys av kritiska beroenden behöver göras för att ge en fullständig bild över vilka åtgärder som krävs för att upprätthålla kontinuitet vid it-bortfall.

Vår bedömning är att övningar inte har genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig.

Övning är viktigt i syfte att säkerställa en tillräcklig kontinuitetsplanering för it-avbrott, varför vi anser att kommunstyrelsen behöver tillse att sådan genomförs med avseende på samtliga verksamheter.

4.2 Tillgänglighet till informationssystem och redundans

4.2.1 Analys och bedömningar av skyddsbehov och krav på tillgänglighet

Kommunens informationssäkerhetspolicy anger inriktning av informationssäkerhetsarbetet på övergripande nivå. Ur ett systemperspektiv konkretiseras detta i Instruktion för förvaltning där krav på informationsklassning, riskanalys och kontinuitetsplanering pekas ut som delar i kommunens systematiska informationssäkerhetsarbete.

I granskningen har ingått att analysera huruvida underlag för kontinuitetsplanering innefattar bedömningar över kritiska verksamhetssystem och informationstillgångar samt redundans. Avseende reservrutiner finns det rutiner som är kopplade till den kravställen som verksamheten ställer mot leverantör eller interna it-avdelningen på exempelvis underhåll, beredskap och svarstid på incidenter. Med extern leverantör är detta ett formellt avtal, kallat SLA (service level agreement). Den överenskommelse som finns enligt SLA eller motsvarande interna it-drift är en del av att säkerställa kontinuiteten. Krav på att sådan ska upprättas ställs i Instruktion för förvaltning.

I tabellen på nästa sida redovisas hur granskade verksamheter bedömt informationstillgångar och kritiska verksamhetssystem, samt om SLA finns. Som tidigare konstaterats saknas dokumenterade kontinuitetsplaner varför nedanstående uppgifter endast baseras på muntlig information.

Ansvarig nämnd	Verksamhet och antal verksamhetskritiska system	Informationsklassning finns och är aktuell	Åtgärder har vidtagits utifrån analys	SLA finns
Kommunstyrelsen	Ekonomiavdelningen 2 system	Nej	Nej	Delvis
Kommunstyrelsen	Måltidsverksamheten Har ej identifierat verksamhetskritiska system	Nej	Nej	Nej
Socialnämnden	Hemtjänst/kommunal hälso- och sjukvård Har identifierat verksamhetskritiska system	Nej	Nej	Delvis

Kommentar till granskning av systemdokumentation

Då alltför detaljerade uppgifter om system tillsammans med bedömningar av risker och sårbarheter kan utsätta kommunen för risk väljer vi att i rapporten endast redogöra för iakttagelser på en övergripande nivå.

Med undantag för måltidsverksamheten som inte genomfört informationsklassningar i någon utsträckning får vi bild av att informationsklassningar genomfördes av granskade verksamheter runt år 2020. Genomförandet av klassning beskrivs som en engångshändelse snarare än som ett delmoment i ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och arbetet inkluderade inte riskanalyser vilket är en väsentlig del i processen för att fastställa vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga.

Vi delges att SLA finns för system som driftas av extern leverantör, vilket är fallet inom ekonomiavdelningen och socialförvaltningen. Internt har inte överenskommelser om driftnivåer fastställts mellan berörd verksamhet och it-avdelningen. It-avdelningen uppges även sakna jour- och beredskapsbemanning.

4.2.2 Reservrutiner

En del i att säkerställa verksamhetens kontinuitet är en planering för att upprätthålla verksamheten vid ett it-avbrott. Detta kan ske exempelvis genom manuella instruktioner eller rutiner för medarbetare vid bortfall av kritiska system eller funktioner i system eller genom olika sätt tekniska reservåtgärder i verksamheten.

Vår dokumentationsgenomgång visar att socialförvaltningen har ett fåtal dokumenterade rutiner som i viss utsträckning inkluderar manuell hantering vid it-bortfall. I övrigt beskrivs ickedokumenterade manuella rutiner muntligen av socialförvaltningen, ekonomiavdelningen och måltidsverksamheten.

4.2.3 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder inte har identifierats eller vidtagits för att säkerställa kontinuiteten inom kommunstyrelsens eller socialnämndens granskade verksamheter.

Aktuella informationsklassningar och riskanalyser utgör grund för att bedöma risker, konsekvenser och skyddsnivåer för bland annat aspekten tillgänglighet. Då detta endera inte genomförts alls, eller saknar aktualitet, saknas tillräckliga underlag för att påbörja åtgärder och planering.

En betydelsefull kontinuitetsbefrämjande åtgärd är jourberedskap för it-händelser och förmåga att bedöma misstänkta eller pågående incidenter i tidigt skede. Vi anser att avsaknad av intern it-beredskap innebär en risk för möjligheten att upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamhet och ser därigenom behov att nuvarande beredskap utvärderas i förhållande till behov som de samhällsviktiga verksamheter identifierar i arbetet med riskhantering och kontinuitetsplanering.

Vår bedömning är att det inte finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem.

Vi konstaterar att åtgärder har vidtagits med kravställning i förhållande till externa leverantörer men att det internt i nuläget inte finns förutsättningar för högre beredskap eller jour. Då aktuell informationsklassning inte genomförts bedömer vi även att det saknas tillräckliga underlag för upprättade SLA, då behov av säkerhetsåtgärder inte utgår från aktuell riskbedömning.

4.3 Intern kontroll

4.3.1 Kommunstyrelsens och socialnämndens kontroll avseende kontinuitetsplaneringen

I granskningen har det framkommit att det idag inte finns någon strukturerad uppföljning av kontinuitetsplaneringen i kommunen, varken inom kommunstyrelsen eller socialnämnden. Den uppföljning som görs beskrivs ske inom ramen för krigsberedskapsplanering och avrapporteras i första hand som muntlig information från kommundirektör till kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunstyrelsens internkontrollplan⁵ har vidare ett riskmoment med bäring på området ("Risk att kommunen utsätts för cyberattack/skadlig kod"), som framförs ha genererat uppföljning utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

Inga av de förtroendevalda som vi intervjuat ser behov av ökad delaktighet i kontinuitetsplanering, till exempel i form av beslut eller uppföljning. Motivering är att frågan till största del ses som en verksamhetsfråga.

⁵ Verksamhetsplan med budget 2024 och plan 2025-2027, KS 2023-12-19

4.3.2 Bedömning

Vår bedömning är att det inte finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar. Bedömningen avser både kommunstyrelsen och socialnämnden.

Vi konstaterar att det finns krav i styrande dokument avseende samtliga verksamheters kontinuitetsplanering till exempel kopplat till strukturen för informationssäkerhetsanalys och tillhörande åtgärder samt att kontinuitetsplanering ska göras med hänsyn till it-bortfall. Vi kan samtidigt konstatera att arbetet på flera håll inte har genomförts i tillräcklig utsträckning vilket vare sig kommunstyrelsen eller socialnämnden har uppmärksammat genom intern kontroll eller annan uppföljning. Vi anser inte heller att kontrollmomentet i kommunstyrelsens internkontrollplan är tillräckligt för att kommunstyrelsen ska kunna säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser.

Som vi bedömt i tidigare avsnitt så har inte heller nuvarande beredskap testats eller övats genom planerade krisövningar för att utvärdera att den är tillräcklig. Sammantaget ser vi därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi konstaterar att det finns behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

5 Samlad bedömning och rekommendationer

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och socialnämnden inte har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Vi har i granskningen har tagit del av styrdokument, rutiner och processer som reglerar arbetet med kontinuitetsplanering. Vi kan även se att det pågår ett aktivt arbete med kontinuitetsplanering inom granskade verksamheter, men detta görs med variation och har kommit olika långt inom verksamheterna. Enligt vår bedömning saknas kontinuitetsplaner inom samtliga granskade verksamheter. Risken för it-bortfall och åtgärder för att kunna upprätthålla en acceptabel verksamhet vid dylika händelser har därmed inte beaktats i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer även att granskade verksamheter brister i efterlevnaden till styrande dokument då informationsklassning och riskbedömning av it-system inte genomförts eller saknar aktualitet. Dessa moment är nödvändiga som underlag för en ändamålsenlig kontinuitetsplanering.

Vår samlade bild är att det i nuläget saknas en tillräcklig kontroll och uppföljning så att arbetet bedrivs enligt den struktur som fastställts i styrdokument och den kravnivå för planering inför it-avbrott som risk- och sårbarhetsanalysen anger. Vi ser därför att uppföljningen är i behov av att stärkas avseende efterlevnad av styrande dokument samt för att säkerställa att kommunens kontinuitet i kritiska verksamheter kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå utan alltför stora konsekvenser. Vi ser i detta behov av att tydliggöra ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och nämnderna samt i vilken form det är lämpligt att de förtroendevalda är involverade i uppföljning och rapportering av kontinuitetsplaneringen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Säkerställa tydliga riktlinjer och kravnivå för kontinuitetsarbete inom kommunkoncernen
- Fastställa och besluta om förvaltningsövergripande kontinuitetsplan
- Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering
- Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig
- Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på aktuell informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som styrelsen ansvarar för

Borgholms kommun

Granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser

2024-05-17

- Överväga att etablera servicenivåöverenskommelser för samhällsviktig verksamhets informationssystem när detta är tillämpligt, detta i syfte att höja beredskapen
- Utvärdera behov av intern jourverksamhet för it-verksamheten i förhållande till de samhällsviktiga verksamheternas behov
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar
- Följ upp kontinuitetsplaneringen för kritiska it-säkerhetshändelser i de egna verksamheterna enligt en beslutad kommunövergripande systematik

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi **socialnämnden** att:

- Fastställa och besluta om förvaltningsövergripande kontinuitetsplan
- Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering
- Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som nämnden ansvarar för
- Säkerställa att SLA baseras på aktuella informationsklassningar och riskbedömningar
- Tillse att övningar som genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräckliga
- Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar

Datum som ovan

KPMG AB

Jenny Thörn

Verksamhetsrevisor

Sofie Ernerudh

Verksamhetsrevisor

Fredrik Ottosson

*Kundansvarig och certifierad
kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Från: Ernerudh, Sofie <sofie.ernerudh@kpmg.se>

Skickat: den 20 maj 2024 16:43

Till: Jens Odevall <Jens.Odevall@borgholm.se>

Ämne: Granskning av kommunens kontinuitetsplanering

Du får inte e-post ofta från sofie.ernerudh@kpmg.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Varning: Det här mejlet kommer från en avsändare utanför vår organisation. Om du inte känner till avsändaren eller väntar dig detta mejl. Klicka inte på länkar eller öppna bifogade filer.

Hej,

KPMG har av Borgholms kommuns förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer fått i uppdrag att genomföra en granskning av kontinuitetsplanering för it-säkerhetshändelser. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024. Granskningen kommer genomföras av projektledare Jenny Thörn, och mig, Sofie Ernerudh, som projektmedarbetare.

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och bolagsstyrelsen har säkerställt en tillräcklig planering för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade kontinuitetsplaner eller motsvarande underlag?
- Har kritiska beroenden till informationssystem beaktats i verksamhetens kontinuitetsplanering?
- Har åtgärder för att säkerställa kontinuiteten identifierats och vidtagits?
- Finns avtalade servicenivåer och beredskap baserade på skyddsvärde och behov av tillgänglighet för verksamhetskritiska informationssystem?
- Har övningar genomförts i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för it-avbrott är tillräcklig?
- Finns en tillräcklig intern kontroll över att kontinuitetsplaneringen kan tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska it-säkerhetshändelser inträffar?

Granskningen avser inte ta del av underlag eller information som är säkerhetsskyddsklassad.

- Granskningen av kommunstyrelsen avser dels övergripande styrning och uppföljning, dels verksamhet inom ekonomifunktionen, måltidsverksamheten och i tillämpliga delar även it.
- Granskningen av socialnämnden avser verksamheterna inom ordinärt boende samt kommunal hälso- och sjukvård.
- Granskningen av Borgholm Energi avser verksamheten inom vatten och avlopp.

Granskningen kommer att genomföras genom att i ett första skede samla in dokumentation. Nedan listas ett antal exempel men dessa får gärna kompletteras med andra dokument som anses ha bäring på granskningen.

Avseende dokument som är känsliga eller har skyddsvärde har vi en säker fildelningstjänst.

Följande dokument önskar vi ta del av:

- Reglementen för berörd styrelse och berörda nämnder
- Styrande dokument inom krisberedskap och informationssäkerhet
- Risk- och sårbarhetsanalys (informationsklass under säkerhetsskydd)
- Kontinuitetsplaner för berörda verksamheter och tillhörande rutiner
- Ägardirektiv och bolagsordning för Borgholm Energi

Vi önskar även redan nu boka in intervjuer för granskningen. Dessa är planerade att genomföras digitalt via Teams onsdag 12 juni alternativt 18-20 juni.

Följande funktioner önskas för intervju:

Kommunstyrelsen

- Presidium
- Ansvariga "centralt" för krisberedskap, kontinuitetsplanering och informationssäkerhet.
- Kommunchef & ekonomichef

Socialnämnden

- Presidium
- Förvaltningschef & säkerhetsfunktion i förvaltning eller motsvarande
- Ansvarig hemtjänst
- Ansvarig hälso- och sjukvård

Borgholm Energi

- Presidium
- Ansvariga för krisberedskap, kontinuitetsplanering och informationssäkerhet.
- Vd samt ansvariga inom vatten och avlopp

Vi önskar hjälp med en kontaktperson som vi dels kan ha dialog kring dokument med, dels samordna intervjuer då vissa intervjuer avses genomföras i gruppform.

Återkom om du har frågor på ovanstående, annars ser vi fram mot en samordnande kontakt.

Tack på förhand!

Vänligen

Sofie Ernerudh

Verksamhetsrevisor och rådgivningskonsult | Government Advisory Services

KPMG
Drottninggatan 27
651 02 Karlstad

Phone: +46 73 597 66 26

E-mail: sofie.ernerudh@kpmg.se

[KPMG](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

Information om KPMG AB:s hantering av personuppgifter finns på [KPMG.se/gdpr](https://www.kpmg.se/gdpr)

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorized. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Visit us at: www.kpmg.se

Lokala föreskrifter - hälsa och miljö

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

- att anta revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Ärendebeskrivning

En revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön har gjorts på initiativ av miljöenheten främst på grund av ny lagstiftning inom avfallsområdet, men också för att det var hög tid att revidera de lokala föreskrifterna, som antogs av kommunfullmäktige 2005-06-13.

Fyra handläggare med olika ansvarsområden inom miljö- och hälsoskydd, samt miljöchefen, har deltagit i framtagandet av förslag till reviderade lokala föreskrifter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-11-11

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, 2024-10-28

Bedömning

Nuvarande lokala föreskrifter antogs för nästan tjugo år sen och är i behov av revidering. Ändringar inom miljölagstiftningen har gjort att behovet aktualiserats.

Konsekvensanalys

Konsekvensen med ett negativt beslut är att de lokala föreskrifterna inte stämmer överens med viss övrig miljölagstiftning.

Ett positivt beslut förenklar arbetet för de handläggare som arbetar inom miljö- och hälsoskydd. De lokala föreskrifterna är dels något att använda och hänvisa till som stöd i det egna arbetet, dels som information utåt till kommuninvånarna vad det är som gäller i Borgholms kommun.

Dagens sammanträde

Miljöinspektörerna Anja Bylin och Einat Karpestam redogör för ärendet genom att berätta om förordningen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt vad en kommun får ha lokala

föreskrifter om.

Ordförande tackar för redovisningen.

Sändlista

Beslutet skickas till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till miljöchefen

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Lokala föreskrifter - hälsa och miljö

Beslut

Miljö- och byggnadsnämndens arbetsutskott föreslår miljö- och byggnadsnämnden föreslå kommunfullmäktige besluta

- att anta revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Ärendebeskrivning

En revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö har gjorts på initiativ av miljöenheten främst på grund av ny lagstiftning inom avfallsområdet, men också för att det var hög tid att revidera de lokala föreskrifterna, som antogs av kommunfullmäktige 2005-06-13.

Fyra handläggare med olika ansvarsområden inom miljö- och hälsoskydd, samt miljöchefen, har deltagit i framtagandet av förslag till reviderade lokala föreskrifter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö, 2024-10-28

Bedömning

Nuvarande lokala föreskrifter antogs för nästan tjugo år sen och är i behov av revidering. Ändringar inom miljölagstiftningen har gjort att behovet aktualiserats.

Konsekvensanalys

Konsekvensen med ett negativt beslut är att de lokala föreskrifterna inte stämmer överens med viss övrig miljölagstiftning.

Ett positivt beslut förenklar arbetet för de handläggare som arbetar inom miljö- och hälsoskydd. De lokala föreskrifterna är dels något att använda och hänvisa till som stöd i det egna arbetet, dels som information utåt till kommuninvånarna vad det är som gäller i Borgholms kommun.

--	--	--	--	--

Dagens sammanträde

Miljöchef Sven Jansson, miljöinspektör Anja Bylin och miljöinspektör Einat Karpestam redogör för ärendet.

Det fördes en diskussion gällande eldning inom detaljplanområde.

Ordförande tackar för redovisningen.

Sändlista

Beslutet skickas till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till miljöchefen

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till Miljö- och byggnadsnämnden

Ärende till miljö- och byggnadsnämnd

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår miljö- och byggnadsnämnden

att föreslå kommunfullmäktige att anta revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Ärendebeskrivning

En revidering av kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön har gjorts på initiativ av miljöenheten främst på grund av ny lagstiftning inom avfallsområdet, men också för att det var hög tid att revidera de lokala föreskrifterna, som antogs av kommunfullmäktige 2005-06-13.

Fyra handläggare med olika ansvarsområden inom miljö- och hälsoskydd, samt miljöchefen, har deltagit i framtagandet av förslag till reviderade lokala föreskrifter.

Beslutsunderlag

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön (förslag), 2024-11-11

Bedömning

Nuvarande lokala föreskrifter antogs för nästan tjugo år sen och är i behov av revidering. Ändringar inom miljölagstiftningen har gjort att behovet aktualiserats.

Konsekvensanalys

Konsekvensen med ett negativt beslut är att de lokala föreskrifterna inte stämmer överens med viss övrig miljölagstiftning.

Ett positivt beslut förenklar arbetet för de handläggare som arbetar inom miljö- och hälsoskydd. De lokala föreskrifterna är dels något att använda och hänvisa till som stöd i det egna arbetet, dels som information utåt till kommuninvånarna vad det är som gäller i Borgholms kommun.

2 (2)

Åsa Mårtensson, Anja Bylin, Christina Berkey och Einat Karpestam
Miljöinspektörer

Sven Jansson
Miljöchef

Beslutet skickas till
Beslutet skickas till miljöchef

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön

Antagna av kommunfullmäktige 2024-xx-xx § [xx]

Innehållsförteckning

1	Inledande bestämmelser.....	3
2	Skydd för grundvattentäkter och ytvatten.....	3
3	Avloppsanordningar och annan toalett än vattentoalett.....	3
4	Värmepumpsanläggningar.....	3
5	Djurhållning.....	4
6	Tomgångskörning.....	4
7	Spridning av gödsel.....	4
8	Eldning.....	4
9	Undantag.....	5
10	Ansökan och anmälan.....	5
11	Avgifter.....	5
12	Påföljder.....	5
13	Ikraftträdande och övergångsbestämmelse.....	5

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön för Borgholms kommun fastställda av kommunfullmäktige 2024-xx-xx, § xx.

Gäller från 2025-01-01.

Med stöd av 9 kap. 7-8 §§ och 10-13 §§ miljöbalken (1998:808), samt 13, 17, 39-40 och 42-44 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd meddelar kommunfullmäktige följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

1 Inledande bestämmelser

1 § Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

2 Skydd för grundvattentäkter och ytvatten

2 § Inom vattenskyddsområden krävs tillstånd (primär zon) eller anmälan (sekundär zon) till miljö- och byggnadsnämnden för att inrätta en anläggning för grundvattentäkt.

3 § Tvätt av motorfordon och maskiner med rengöringsmedel och/eller avfettningsmedel får inte ske på hårdgjorda ytor som anslutits till dagvatten och inte heller på plats där avrinning sker direkt till sjö, vattendrag eller Östersjön. Tvätt av motorfordon ska huvudsakligen ske i för ändamålet avsedd anläggning. Skogs- och jordbruksmaskiner är undantagna från detta krav.

3 Avloppsanordningar och annan toalett än vattentoalett

4 § Inom vattenskyddsområden krävs tillstånd från miljö- och byggnadsnämnden för inrättande av avloppsanordningar för bad-, disk- och tvättvatten (BDT-avlopp).

5 § Det krävs anmälan till miljö- och byggnadsnämnden för att inrätta annan toalettlösning än vattentoalett, till exempel förbränningstoalett, förmultningstoalett (kombinerat med latrinkompost) eller annan typ av torrttoalett, med eller utan urinseparering.

4 Värmepumpsanläggningar

6 § Inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten ska anmälas till miljö- och byggnadsnämnden och är endast tillåtet om det kan ske utan fara för att ytvattentäkt eller grundvattentäkt förorenas.

Enligt dessa föreskrifter krävs tillstånd av miljö- och byggnadsnämnden för att inrätta en sådan anläggning inom vattenskyddsområde.

7 § Utomhus placerad luftvärmepump ska hållas i sådant skick att olägenhet för människors hälsa inte uppkommer.

5 Djurhållning

8 § Inom område med detaljplan krävs tillstånd av miljö- och byggnadsnämnden för att hålla:

1. nötkreatur, häst, get, får eller svin
2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur
3. giftig orm

Det är inte tillåtet att hålla tupp inom område med detaljplan.

Tillstånd krävs inte för att hålla maximalt fem hönor om det sker på ett sådant sätt att olägenhet för omkringboende inte uppstår. Erforderligt hönshus samt hönsgård ska finnas. Foder ska förvaras skadedjurssäkert. Gödsel som uppkommer av hönhållningen ska komposteras på tätt underlag alternativt i latrinkompost och användas inom den egna fastigheten.

6 Tomgångskörning

9 § En förbränningsmotor i stillastående motordrivet fordon får hållas i gång utomhus i högst 1 minut. Detta gäller inte om:

1. trafikförhållanden föranlett fordonet att stanna, till exempel i trafikkö
2. motorn hålls i gång för att - i den mån det behövs för fordonets ändamålsenliga brukande - driva annan anordning (på fordonet) än sådan som avser uppvärmning eller klimatanläggning

7 Spridning av gödsel

10 § Vid spridning av naturlig gödsel, slam eller annan orenlighet inom eller intill område med detaljplan gäller – utöver vad som följer av Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:37) om spridning av gödselmedel - följande:

1. Spridning bör ej ske lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar inom områden där särskild hänsyn måste tas till bebyggelse.
2. Tidpunkten för spridning ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter.

8 Eldning

11 § Inom område med detaljplan är det under perioden 1 juni – 30 augusti endast tillåtet att elda fasta bränslen för uppvärmning och/eller varmvattenproduktion. Pannan ska vara miljögodkänd enligt Boverkets byggregler BFS 1998:38 eller försedd med ackumulatortank.

12 § Eldningsanordningen ska hållas i gott skick. Dokumentation efter genomförd sotning och underhåll av eldningsanordning ska sparas hos anläggningens ägare i minst fem år.

Lufttillförseln till eldningsanordningen för fasta bränslen ska vara god i alla faser av eldningen. Endast bränsle som anordningen, enligt tillverkaren, är avsedd för får användas. Saknas sådan anvisning får bränslet endast bestå av rent trä som inte är förorenat. Bränslet ska vara och förvaras torrt. Eldning ska ske på sådant sätt att olägenhet för omgivningen inte uppkommer.

13 § Eldning av trädgårdsavfall är tillåtet utan krav på dispens om det sker i samband med en allmän sammankomst eller offentlig tillställning, som till exempel valborgsmässofirande, som har tillstånd enligt ordningslagen.

Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter eller om räddningstjänsten utfärdat generellt eldningsförbud.

Hantering av trädgårdsavfall regleras i kommunens avfallsföreskrifter.

Avfall från jord- och skogsbruk omfattas inte av uttrycket trädgårdsavfall.

9 Undantag

14 § Miljö- och byggnadsnämnden får meddela undantag från dessa föreskrifter, om det kan ske utan risk för människors hälsa eller för miljön.

10 Ansökan och anmälan

15 § Enligt 46 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska en ansökan eller anmälan till miljö- och byggnadsnämnden vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

11 Avgifter

16 § Miljö- och byggnadsnämnden får ta ut avgift för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens, för handläggning av anmälan samt för tillsyn i övrigt enligt dessa föreskrifter enligt den taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som kommunfullmäktige antagit.

12 Påföljder

17 § I 29 kap miljöbalken finns straffbestämmelser och i 30 kap miljöbalken samt förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter finns bestämmelser om miljösanktionsavgifter.

13 Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

18 § Dessa lokala föreskrifter träder i kraft den **1 januari 2025**.

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - val av ny ersättare i kultur- och fritidsutskottet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har att ta ställning till vem som ska bli ny ersättare i kultur- och fritidsutskottet. Personen måste sitta i kommunstyrelsen som ledamot eller ersättare.

Ärendebeskrivning

Under kommunfullmäktiges sammanträde 2024-02-19 § 29 godkändes Stefan Wibergs (V) avsägelse som ersättare i kommunstyrelsen. Detta innebär även att hans plats som ersättare i kultur- och fritidsnämnden försvinner. Således måste kommunstyrelsen utse en ny ersättare.

Beslutsunderlag

- Beslut KF 2024-02-19 § 29

Beslutet skickas till

- Vald ledamot
- Kultursekreteraren

Anton Karlsson
Kommunsekreterare

Avsägelse Stefan Wiberg som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen och ledamot i socialnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att₁ godkänna Stefan Wibergs (V) avsägelse som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen och ledamot i socialnämnden.
- att₂ utse Börje Ekstam (V) till ersättare i kommunstyrelsen.
- att₃ utse Eva Joelsson (V) till ledamot i socialnämnden.
- att₄ utse Marie Sundqvist (V) till ersättare i socialnämnden.
- att₅ begära ut en ny sammanräkning från Länsstyrelsen Kalmar län.

Ärendebeskrivning

En avsägelse inkom från Stefan Wiberg (V) 2024-01-30. Det gäller uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen och ledamot i socialnämnden.

Beslutsunderlag

Avsägelse Stefan Wiberg (V)-Ordinarie ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen, ordinarie i socialnämnden 2024-01-30

Tjänsteskrivelse - Avsägelse Stefan Wiberg (V) som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen och ledamot i socialnämnden 2024-02-09

Dagens sammanträde

Sara Kånåhols (V) konstaterade att Stefan Wiberg (V) fortfarande är kvar och bidrar till det viktiga demokratiska arbetet i valnämnden.

Vidare nominerar Sara Kånåhols (V) Börje Ekstam (V) till ersättare i kommunstyrelsen, Eva Joelsson (V) till ledamot i socialnämnden och Marie Sundqvist (V) till ersättare i socialnämnden

--	--	--	--	--

Inget förslag presenterades till ersättare i kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott. Sara Kånåhols (V) avser att lägga fram ett förslag vid ett kommande kommunfullmäktigesammanträde.

Yrkande

Sara Kånåhols (V) yrkar på att utse Börje Ekstam (V) till ersättare i kommunstyrelsen.

Sara Kånåhols (V) yrkar på att utse Eva Joelsson (V) till ledamot i socialnämnden.

Sara Kånåhols (V) yrkar på att utse Marie Sundqvist (V) till ersättare i socialnämnden.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut

Beslutet skickas till

- Stefan Wiberg (V)
- Nya ledamöter och ersättare
- Länsstyrelsen Kalmar län

--	--	--	--	--

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2024-12-05 Utskriven av: Anton Karlsson

Diarieenhet:	Kommunledningsförvaltningen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2024-12-10
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2024.3009	Borgholms kommun-Luciakortege till häst ingen erinran mot ansökan 2024-12-13	TC §67/2024
2024-11-20		Anders Magnusson
KS 2024/15-002	Uppvisning/motionslopp 2024	TC
		Magdalena Widell
2024.3158	Yttrande i mål P 122–24-Borgholms kommun (fortsättningsvis kommunen) motsätter sig överklagandena och innehållande yrkanden i sin helhet. Kommunen bedömer att de utredningar som ligger till grund för detaljplanen är tillräckliga och tillsammans med regleringar i detaljplanen säkerställer att berörda boenden och fastighetsägare inte drabbas av oacceptabel påverkan samt att hänsyn tagits till allmänna intressen vilket bekräftas av Länsstyrelsen Kalmar Läns beslut att ej överpröva detaljplanen. Kommunen vidhåller de bedömningar som gjorts i detaljplanen och vad kommunen anför i sitt samråds- och granskningsyttrande. Kommunen yrkar att Mark och Miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt fastställer Kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11§ 192 att anta detaljplanen för del av Knäppinge 10:1, Biogasanläggning.	KSO §4/2024
2024-11-22		Ilko Corkovic
KS 2022/159-370	Planerad biogasanläggning i Borgholms kommun	KSO
		Ilko Corkovic

Handlingar

Utskriftsdatum: 2024-12-05 Utskriven av: Anton Karlsson

Diarienummer:	Kommunledningsförvaltningen
Datum:	2024-11-22 - 2024-12-04
Riktning:	Alla
Status:	Alla
Notering:	
Sekretess:	Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
		Avsändare/Mottagare	Avdelning
		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
310847	K	Anställningsprövning elevassistent Rälla förskoleklass	Anton Karlsson
2024-11-22		Oscar Roslund	
KS 2024/23-020			ANSTÄLLNINGSPRÖVNIN G
		Anställningsprövning 2024	
310848	K	Anställningsprövning elevassistent Gärdslösa skola	Anton Karlsson
2024-11-22		Helena Stegert	
KS 2024/23-020			ANSTÄLLNINGSPRÖVNIN G
		Anställningsprövning 2024	
310850	K	Beslut KS 2024-11-26 Information från kommunchefen	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/11-002			
		Information från verksamheten, verkställighet samt redovisning av delegationsbeslut	
310851	K	Beslut KS 2024-11-26 Budgetuppföljning oktober	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2023/45-041			
		Årsplan med budget 2024 med plan för 2025-2027; delårsrapport samt årsredovisning	
310852	K	Beslut KS 2024-11-26 Utfördelning av kostnader Ölands IT-nämnd	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/44-041			
		IT-nämndens budget 2024	
310853	K	Beslut KS 2024-11-26 VA taxa 2025	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310854	K	Beslut KS 2024-11-26 Kommunal avfallstaxa 2025	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041			
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310855	K	Beslut KS 2024-11-26 Taxor miljö- och byggnadsnämnden 2025	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041			
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310856	K	Beslut KS 2024-11-26 Tilläggsanslag utbildningsnämnden för ökad flexibilitet 15 timmars barn 2025	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041			
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310857	K	Beslut KS 2024-11-26 Fastighetstransaktion Rödhaken 5 mellan Borgholm Energi AB och Borgholmhem AB	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2019/223-423			
		Fastighetstransaktioner Borgholms kommun och Borgholm Energi	
310858	K	Beslut KS 2024-11-26 Räddningstjänsten Sydost - Godkännande av delårsrapport	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2023/180-041			
		Delårsrapport, budget Räddningstjänst Sydost och plan 2025-2026	
310859	K	Beslut KS 2024-11-26 Revidering av riktlinje krigsplacering	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/113-020			
		Revidering av riktlinje krigsplacering	
310860	K	Beslut KS 2024-11-26 Arbetsform för funktionsvariationsfrågor	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2023/103-003			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
		Funktionsvariationsfrågor	
310861	K	Beslut KS 2024-11-26 Ny arbetsform för kommunala pensionärsrådet	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/137-001		Ny arbetsform för kommunala pensionärsrådet	
310862	K	Beslut KS 2024-11-26 Antagande av detaljplan för Stora Rör 2:1 m fl, Östra Stora Rör.	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2014/35-214		Detaljplan Stora Rör 2:1, Östra Stora Rör	
310863	K	Beslut KS 2024-11-26 För kännedom - affärsplan 2025 Borgholm Energi	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026- 2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310864	K	Beslut KS 2024-11-26 För kännedom - Nämndernas verksamhetsplan 2025	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026- 2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310865	K	Beslut KS 2024-11-26 Redovisning av delegationsbeslut om justering av verksamhetsområde vattentjänster i Borgholms kommun	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/127-344		Redovisning av delegationsbeslut om justering av verksamhetsområde vattentjänster i Borgholms kommun	
310866	K	Beslut KS 2024-11-26 Meddelande och delegationsbeslut november	Anton Karlsson
2024-11-22			
KS 2024/10-002		Meddelande och delegationsbeslut 2024	
310928	K	Kultur- och fritidsstrategi 2025-2027 ARBETSMATERIAL	Maria Johanson
2024-11-25			
KS 2024/26-800		Kultur- och fritidsstrategi för Borgholms kommun 2025-2027	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
310929	K	Bidrag till studieförbunden 2024 (2023 års verksamhet)	Maria Johanson
2024-11-25			
KS 2024/29-805			
		Bidrag till studieförbunden 2024	
310946	K	Tjänsteskrivelse- Startbesked för investeringsåtgärder 2025 kvartal 1	Magdalena Widell
2024-11-25			
KS 2024/73-041			
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
310949	K	Kallelse förstasida [Alla]	Anton Karlsson
2024-11-25			
310965	K	Start-PM Törnrosen 2, 8 och 9	Leon Hansson
2024-11-25			Tillväxtavdelningen
KS 2024/142-214			PROMEMORIA
		Detaljplan Törnrosen 2, 8 samt 9	
310966	K	Tjänsteskrivelse – Start PM Törnrosen 2, 8 och 9	Leon Hansson
2024-11-25			
KS 2024/142-214			
		Detaljplan Törnrosen 2, 8 samt 9	
310967	K	Planprioritering december 2024	Leon Hansson
2024-11-25			Tillväxtavdelningen
KS 2021/125-210			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Planprioritering	
310973	K	Beslut KS 2024-11-26 Sammanträdestider 2025 kommunstyrelsen	Anton Karlsson
2024-11-26			
KS 2024/133-006			
		Sammanträdestider 2025	
310997	K	Tjänsteskrivelse- Startbesked för investeringsåtgärder 2025 kvartal 1	Anton Karlsson
2024-11-26			
KS 2024/73-041			
		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
311038	K	Planprioritering december 2024	Leon Hansson
2024-11-26			Tillväxtavdelningen
KS 2021/125-210			TJÄNSTESKRIVELSE

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
		Planprioritering	
311040	K	Anställningsprövning timvikarie boendestöd 250107	Anton Karlsson
2024-11-27		Ingela Öhrling	
KS 2024/23-020			ANSTÄLLNINGSPRÖVNIN G
		Anställningsprövning 2024	
311054	K	Tjänsteskrivelse – Start PM Kolstad 39:32 med flera	Leon Hansson
2024-11-27			
KS 2024/143-214			
		Detaljplan Kolstad 39:32	
311055	K	Start-PM Kolstad 39:32 med flera	Leon Hansson
2024-11-27			Tillväxtavdelningen
KS 2024/143-214			PROMEMORIA
		Detaljplan Kolstad 39:32	
311066	K	Beslut KSAU 2024-11-27 Årsplan med budget 2024 med plan för 2025-2027; delårsrapport samt årsredovisning	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2023/45-041			
		Årsplan med budget 2024 med plan för 2025-2027; delårsrapport samt årsredovisning	
311070	K	AFFARSPLAN 2025-2028 Borgholm Energi Beslutad av styrelsen 2024-10-22	Gillian Glasser Lilliehorn
2024-11-27			
311079	K	Beslut §104 KF 2019-05-20 Revidering av taxa för felparkeringsavgifter	Magdalena Widell
2024-11-28			
KS 2024/144-315			
		Parkeringsövervakning 2025	
311082	K	Tjänsteskrivelse - Förslag till beslut	Daniela Skogström
2024-11-28			
KS 2024/48-041			
		Budgetuppföljning 2024 tekniska avdelningen	
311083	K	Uppföljning oktober 2024 (Teknisk avdelning)	Daniela Skogström
2024-11-28			
KS 2024/48-041			
		Budgetuppföljning 2024 tekniska avdelningen	
311084	K	Tjänsteskrivelse - Anställningsprövningar december	Anton Karlsson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-11-28			
KS 2024/23-020		Anställningsprövning 2024	
311096	K	Vattentjänstplan 2025-2040	Leon Hansson
2024-11-28			Tillväxtavdelningen
KS 2023/120-432			PLAN
		Vattentjänstplan	
311097	K	Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning	Leon Hansson
2024-11-28			Tillväxtavdelningen
KS 2023/120-432			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Vattentjänstplan	
311098	K	Bilaga 2 Utbyggnadsplan för VA	Leon Hansson
2024-11-28			Tillväxtavdelningen
KS 2023/120-432			PLAN
		Vattentjänstplan	
311102	K	Tjänsteskrivelse - Projekt minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	Anton Karlsson
2024-11-28			
KS 2023/37-001			TJÄNSTESKRIVELSE
		Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	
311103	K	Tjänsteskrivelse - Struktur för kommunens styrdokument och författningssamling	Anton Karlsson
2024-11-28			
KS 2021/175-003			
		Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument	
311104	K	Tjänsteskrivelse - Genomgång av styrdokument 2024	Anton Karlsson
2024-11-28			
KS 2024/146-003			
		Översyn av kommunens författningssamling och styrdokument	
311105	K	Kallelse förstasida kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-12-03	Anton Karlsson
2024-11-28			
311106	K	Kallelse kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-12-03	Anton Karlsson
2024-11-28			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
311120	K	Beslut KFU 2024-11-28 Kultur- och fritidsstrategi för Borgholms kommun 2025-2027	Maria Johanson
2024-11-29			
KS 2024/26-800		Kultur- och fritidsstrategi för Borgholms kommun 2025-2027	
311121	K	Beslut KFU 2024-11-28 Bidrag till studieförbunden 2024	Maria Johanson
2024-11-29			
KS 2024/29-805		Bidrag till studieförbunden 2024	
311122	K	Tjänsteskrivelse - Avtal om nyttjanderätt för kalkstenbrytning på fastigheten Grytehamn 1:1	Julia Persson
2024-11-29			
KS 2024/4-423		Markfrågor 2024	
311123	K	Förslag markavtal Gillberga Borgholms kn 2024 v2 - UTKAST	Julia Persson
2024-11-29			
KS 2024/4-423		Markfrågor 2024	
311126	K	Beslut KFU 2024-11-28 Ölands Riksteaterförening ansöker om förlustgaranti för föreställning 2026	Maria Johanson
2024-12-02			
KS 2024/138-868		Ölands Riksteaterförening ansöker om förlustgaranti för föreställning 2026	
311128	K	Yttrande-Granskning av kontinuitetsplanering för it	Magnus Areskog
2024-12-02			
KS 2024/145-004		Granskning av kontinuitetsplanering för IT	YTTRANDE
311131	K	Beslut KFU 2024-11-28 Sammanträdestider 2025	Maria Johanson
2024-12-02			
KS 2024/133-006		Sammanträdestider 2025	
311134	K	Beslut KFU 2024-11-28 Verksamhetsbidrag till kulturföreningar 2024	Maria Johanson
2024-12-02			
KS 2024/24-805		Verksamhetsbidrag till kulturföreningar 2024	
311136	K	Reservation Framtid Öland	Anton Karlsson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-12-02			
311145	K	Tjänsteskrivelse-Förlängning av överenskommelse om finansiering inför regionbildning 2019	Magdalena Widell
2024-12-02			
KS 2024/148-106		Förlängning av överenskommelse om finansiering inför regionbildning 2019	TJÄNSTESKRIVELSE
311146	K	Protokoll förstasida kommunstyrelsen 2024-11-26	Anton Karlsson
2024-12-02			
311147	K	BTE-ansökan tillstyrks	Magdalena Widell
2024-12-02			
KS 2024/15-002		Uppvisning/motionslopp 2024	
311148	K	Rulla på Öland-	Magdalena Widell
2024-12-02			
KS 2024/6-002		Begagnade av allmän platsmark 2024	
311151	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Startbesked för investeringsåtgärder 2025 kvartal 1	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
311152	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2023/37-001		Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	
311153	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Anställningsprövning 2024	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2024/23-020		Anställningsprövning 2024	
311154	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Planprioritering	Anton Karlsson
2024-12-03			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
KS 2021/125-210		Planprioritering	
311155	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Detaljplan Törnrosen 2, 8 samt 9-Handlingar kommer	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2024/142-214		Detaljplan Törnrosen 2, 8 samt 9	
311156	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Detaljplan Kolstad 39:32 -Handlingar kommer	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2024/143-214		Detaljplan Kolstad 39:32	
311157	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Vattentjänstplan för samråd	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2023/120-432		Vattentjänstplan	
311158	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Struktur för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2021/175-003		Reglemente för kommunens författningssamling och politiskt antagna styrdokument	
311159	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Genomgång av styrdokument 2024	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2024/146-003		Översyn av kommunens författningssamling och styrdokument	
311160	K	Beslut KSAU 2024-12-03 Trivselpeng	Anton Karlsson
2024-12-03			
311161	K	Beslut KSAU 2024-12-03 11:00 - 12:00: Avstämning med Kalmarsunds gymnasieförbund och utbildningsnämnden	Anton Karlsson
2024-12-03			
KS 2023/183-041		Budget, delårsrapport och årsredovisning 2024; Kalmarsunds gymnasieförbund	
311176	K	Protokoll förstasida kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott 2024-11-28	Maria Johanson
2024-12-03			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
311205	K	Protokoll förstasida kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-12-03	Anton Karlsson
2024-12-04			
2024.3146	I	Borgholms kommun- Tillståndsbevis för ridande luciatåg Borgholm, 2024-12-13, kl. 18.00-20.00 Storgatan ned till Kay Wieståls park	Magdalena Widell
2024-11-22		Tillståndsbevis	
KS 2024/15-002			TILLSTÅNDSBEVIS
		Uppvisning/motionslopp 2024	
2024.3158	U	Yttrande i mål P 122–24-Borgholms kommun (fortsättningsvis kommunen) motsätter sig överklagandena och innehållande yrkanden i sin helhet. Kommunen bedömer att de utredningar som ligger till grund för detaljplanen är tillräckliga och tillsammans med regleringar i detaljplanen säkerställer att berörda boenden och fastighetsägare inte drabbas av oacceptabel påverkan samt att hänsyn tagits till allmänna intressen vilket bekräftas av Länsstyrelsen Kalmar Läns beslut att ej överpröva detaljplanen. Kommunen vidhåller de bedömningar som gjorts i detaljplanen och vad kommunen anfört i sitt samråds- och granskningsyttrande. Kommunen yrkar att Mark och Miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt fastställer Kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11§ 192 att anta detaljplanen för del av Knäppinge 10:1, Biogasanläggning.	Ilko Corkovic
2024-11-22			
KS 2022/159-370			DELEGERINGSBESLUT
		Planerad biogasanläggning i Borgholms kommun	
2024.3212	U	Möte 2024-02-23	Magdalena Widell
2024-11-22		Revisorerna	
			MINNESANTECKNING
2024.3268	U	Kallelse kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott 2024-11-28	Maria Johanson
2024-11-25			
2024.3269	U	Kallelse förstasida kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott 2024-11-28	Maria Johanson
2024-11-25			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024.3304	I	Reservation Torbjörn Nilsson (SD) "Va taxa 2025"	Anton Karlsson
2024-11-26			
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
2024.3305	I	Yttrande och vädjan till att ej bevilja ansökan om tillfälligt eller utökad yta, dvs parkeringsyta för MidsommarFesten 20-22 juni 2025 ställd till KS	Magdalena Widell
2024-11-26		Kapelludden AB	
		KS meddelande	
2024.3306	U	Protokoll kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-26	Anton Karlsson
2024-11-26			
2024.3307	U	Protokoll förstasida kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-26	Anton Karlsson
2024-11-26			
2024.3308	U	Beslut KSAU 2024-11-26 Upphävande av beslut avseende tilldelningsbeslut elevregister	Anton Karlsson
2024-11-26			
KS 2024/1-059		Upphandling ramavtal 2024	
2024.3309	U	Kallelse kommunfullmäktige 2024-11-18	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3310	U	Kallelse förstasida kommunfullmäktige 2024-11-18	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3311	U	Protokoll kommunfullmäktige 2024-11-18	Anton Karlsson
2024-11-27			

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024.3312	U	Protokoll förstasida kommunfullmäktige 2024-11-18	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3313	U	Beslut KF 2024-11-18 Godkännande av kungörelse	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3314	U	Beslut KF 2024-11-18 Godkännande av dagordning	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3315	U	Beslut KF 2024-11-18 Val av justerare	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3316	U	Beslut KF 2024-11-18 Allmänhetens frågestund	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3317	U	Beslut KF 2024-11-18 Information revisorerna	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3318	U	Beslut KF 2024-11-18 Information för kännedom - Verksamhetsredogörelse överförmyndare/överförmyndarnämnder	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3319	U	Beslut KF 2024-11-18 Information för kännedom - efterträdarval Moderaterna	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2022/165-102		Förtroendeuppdrag 2022-2026: val till styrelser och nämnder	
2024.3320	U	Tjänsteskrivelse - Avsägelse Marie Sundqvist (V)	Anton Karlsson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-11-27			
KS 2022/165-102		Förtroendeuppdrag 2022-2026: val till styrelser och nämnder	
2024.3321	U	Beslut KF 2024-11-18 Avsägelse Marie Sundqvist (V)	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2022/165-102		Förtroendeuppdrag 2022-2026: val till styrelser och nämnder	
2024.3322	U	Tjänsteskrivelse - sammanträdestider för kommunfullmäktige 2025	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/133-006		Sammanträdestider 2025	
2024.3323	U	Beslut KF 2024-11-18 Sammanträdestider 2025 för kommunfullmäktige	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/133-006		Sammanträdestider 2025	
2024.3324	U	Beslut KF 2024-11-18 Kompetensförsörjningsstrategi 2024-2027	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/119-003		Kompetensförsörjningsstrategi 2024-2027	
2024.3325	U	Beslut KF 2024-11-18 Delårsbokslut 2024	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2023/45-041		Årsplan med budget 2024 med plan för 2025-2027; delårsrapport samt årsredovisning	
2024.3327	U	Beslut KF 2024-11-18 Avtal om överföring av avloppsvatten Mörbylånga kommun	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/123-		Avtal om överföring av avloppsvatten Mörbylånga kommun	
2024.3328	U	Beslut KF 2024-11-18 Markförsäljning av del av Borgholm 11:1 vattentornet	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2019/223-423		Fastighetstransaktioner Borgholms kommun och Borgholm Energi	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024.3329	U	Beslut KF 2024-11-18 Räddningstjänsten Sydost - hemställen till ägarkommunerna gällande förlängning av interimsdirektion	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2023/180-041		Delårsrapport, budget Räddningstjänst Sydost och plan 2025-2026	
2024.3330	I	Bilaga Besvärshänvisning	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2021/210-214			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan Lofta 2:2	
2024.3331	I	Meddelande om antagande	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2021/210-214			MEDDELANDE
		Detaljplan Lofta 2:2	
2024.3332	I	Sändlista med mejladresser	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2021/210-214			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan Lofta 2:2	
2024.3333	I	Beslut MBN 2024-11-20 §204	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2021/210-214			BESLUT FRÅN ANNAN NÄMND
		Detaljplan Lofta 2:2	
2024.3334	I	Antagande av dp del av Lofta 2:2 m.fl. Victoria Bengtsson	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2021/210-214			
		Detaljplan Lofta 2:2	
2024.3335	U	Beslut KF 2024-11-18 Räddningstjänsten Sydost - Hemställen till ägarkommunerna gällande borgen	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2023/180-041		Delårsrapport, budget Räddningstjänst Sydost och plan 2025-2026	
2024.3336	U	Beslut KF 2024-11-18 Kalmarsunds gymnasieförbund - Delårsboksluts 2024	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2023/183-041		Budget, delårsrapport och årsredovisning 2024; Kalmarsunds gymnasieförbund	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024.3337	U	Beslut KF 2024-11-18 Ölands kommunalförbund - Godkännande av delårsrapport 2024	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/128-041		Årsplan med budget 2024, med plan för 2025- 2027, samt delårsrapport och årsredovisning; Ölands kommunalförbund	
2024.3338	U	Beslut KF 2024-11-18 Hyresavtal Borgholms slott 2024-2033	Anton Karlsson
2024-11-27			
KS 2024/59-299		Hyresavtal Borgholms slott 2024-2033	
2024.3339	U	Bilaga 1: Närvarolista	Anton Karlsson
2024-11-27			
2024.3340	I	Projekt minskad veckoarbetstid ekonomisk analys	Anton Karlsson
2024-11-27		Anna Hasselbom Trofast	
KS 2023/37-001		Projekt – minskad veckoarbetstid för heltidsanställda	UNDERLAG TILL ÄRENDET
2024.3341	I	Brev till kommunen med synpunkter på ramavtal med mera	Magdalena Widell
2024-11-27		Anonym	
2024.3342	U	Kompetensförsörjningsstrategi 2024-2027 Antagen av KF 2024-11-18 §151	Anton Karlsson
2024-12-02			
KS 2024/119-003		Ej antagen Kompetensförsörjningsstrategi 2024-2027	
2024.3343	I	BTE-Byggetablering/upplag, vid Per Lindströms väg, Borgholm, 2024-12-01--2025-07-01	Magdalena Widell
2024-12-02		Polisen	
KS 2024/15-002		Uppvisning/motionslopp 2024	REMISS
2024.3345	I	E-post om tilldelningsbeslut 24/26 Elevregister	Magdalena Widell
2024-11-26		IST	
KS 2024/1-059		Upphandling ramavtal 2024	E-POST
2024.3346	I	Grävansökan-bekräftelse på mottagande av ansökan rörande Östra Kyrkogatan Del 2 15 - 17	Magdalena Widell

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-11-27		20240072/BEAB	
KS 2024/3-002			BEKRÄFTELSE
		Grävtillstånd 2024	
2024.3347	I	Förlängning av överenskommelse	Magdalena Widell
2024-11-29			
KS 2024/148-106			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Förlängning av överenskommelse om finansiering inför regionbildning 2019	
2024.3348	I	Överenskommelse om finansiering inför 2019	Magdalena Widell
2024-11-29			
KS 2024/148-106			ÖVERENSKOMMELSE
		Förlängning av överenskommelse om finansiering inför regionbildning 2019	
2024.3349	I	E-post förlängning av överenskommelse om finansiering	Magdalena Widell
2024-11-29		Registrator Region Kalmar län	
KS 2024/148-106			E-POST
		Förlängning av överenskommelse om finansiering inför regionbildning 2019	
2024.3355	U	Fastigheten Byggnaden Is- huset i Kårehamns hamn på ofrigrund på fastigheten BORGHOLM	Magdalena Widell
		Säljaren överlåter härmed ovannämnda fastighet till köparen för en summa på 30 00 kr	
2024-12-02		Fastighetsbyrå	
KS 2023/171-253			KÖPEAVTAL
		Köp av anläggningstillgången Ishuset Kårehamn	
2024.3356	I	Anordna en vattendag	Magdalena Widell
2024-12-03		Sam Olof Ekström	
KS 2024/13-008		Läggs ut för röstning under perioden 2024-12-03- 2025-01-01	MEDBORGARFÖRSLAG
		E-förslag 2024	
2024.3357	I	E-post angående ÖP Borgholmkommun Kårehamnsområdet.	Magdalena Widell
2024-12-03		Stefan Ottsson	
KS 2019/117-212			
		Översiktsplan för Borgholms kommun	
2024.3369	I	Beslut MBN 2024-11-20 Kolstad 39: 33 m fl Detaljplan ny bostadsändamål	Magdalena Widell
2024-12-03			
KS 2024/112-			BESLUT FRÅN ANNAN NÄMND
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3370	I	Planbeskrivning	Magdalena Widell

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-12-03			
KS 2024/112-			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3371	I	Plankarta	Magdalena Widell
2024-12-03			
KS 2024/112-			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3373	I	Samrådsredogörelse	Magdalena Widell
2024-12-03			
KS 2024/112-			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3374	I	PM Trafik Detaljplan Kolstad 3933 m fl Borgholms kommun Sweco 2024-10-24	Magdalena Widell
2024-12-03			
KS 2024/112-			UNDERLAG TILL ÄRENDET
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3376	I	Granskning detaljplan Kolstad 39:33 mfl. Borgholms kommun Granskningstid 2024-12-04 till och med 2025-01-08. Yttrande lämnas senast den 8 januari 2024 till: mobn@borgholm.se	Magdalena Widell
2024-12-03		Jonathan Sjöblom	
KS 2024/112-			E-POST
		Detaljplan för Kolstad 39:33 m.fl	
2024.3379	U	Borgholms kommun har beslutat att ta tillbaka tilldelningen och avbryta upphandlingen.	Magdalena Widell
2024-11-27			
KS 2024/1-059		KS meddelande Upphandling ramavtal 2024	E-POST
2024.3389	I	Beslut om överprövning Beslut Länsstyrelsen i Kalmar län beslutar att inte överpröva Borgholm kommuns beslut den 20 november 2024, MBN § 204 anta detaljplan för del av Lofta 2:2 med flera, Borgholms kommun.	Magdalena Widell
2024-12-04		Länstyrelsen	
KS 2021/210-214		KS meddelande	BESLUT FRÅN ANNAN MYNDIGHET
		Detaljplan Lofta 2:2	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024.3390	I	beslut avseende RWE Wind Karehamn AB:s anmälan om att utforska kontinentalsockeln för att undersöka biodiversiteten i Kårehamns vindkraftpark.	Magdalena Widell
2024-11-28		Sveriges geologiska undersökning KS meddelande	BESLUT FRÅN ANNAN MYNDIGHET
2024.3409	U	Kallelse förstasida [Alla]	Magdalena Widell
2024-11-28			
2024.3410	U	Kallelse [Alla]	Magdalena Widell
2024-11-28			
2024.3412	I	Beslut UN 2024-11-27 § 98 Verksamhetsplan med budget 2025 flytt av verksamhetsinvestering	Anton Karlsson
2024-11-28		Utbildningsnämnden	
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
2024.3413	I	Beslut UNAU 2024-11-13 § 86 Verksamhetsplan med budget 2025 flytt av verksamhetsinvesteringar.	Anton Karlsson
2024-11-28		Utbildningsnämnden	
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
2024.3414	I	Tjänsteskrivelse - Flytt av utbildningsnämndens verksamhetsinvestering	Anton Karlsson
2024-11-28		Utbildningsnämnden	
KS 2024/73-041		Årsplan med budget 2025 med plan för 2026-2028 delårsrapport samt årsredovisning	
2024.3415	I	Beslut MBN AU 2024-11-06 Lokala föreskrifter - hälsa och miljö	Anton Karlsson
2024-11-27		Miljö- och byggnadsnämnden	
KS 2024/150-003		Revidering av lokala föreskrifter - hälsa och miljö	
2024.3416	I	Beslut MBN 2024-11-20 Lokala föreskrifter - hälsa och miljö	Anton Karlsson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Dokumenttyp
		Ärendemening	
2024-11-27		Miljö- och byggnadsnämnden	
KS 2024/150-003			
		Revidering av lokala föreskrifter - hälsa och miljö	
2024.3417	I	MBN-2024-1382 Tjänsteskrivelse 2024-11-11	Anton Karlsson
2024-11-27		Miljö- och byggnadsnämnden	
KS 2024/150-003			
		Revidering av lokala föreskrifter - hälsa och miljö	
2024.3418	I	MBN-2024-1382 Beslutsunderlag 2024-11-11	Anton Karlsson
2024-11-27		Miljö- och byggnadsnämnden	
KS 2024/150-003			
		Revidering av lokala föreskrifter - hälsa och miljö	